- I #Logic and Critical Thinking. Chapter One - Introducing Philosophy. 🔼 እሺ ዛሬ የምንማረው የ Logic and Critical Thinking ኮርስን ነው። ስለ ኮርሱ አንዳንድ ነገር ልበላቸሁ። 🔼 ምናልባትም ከፍሬሽማን ከባዱ ኮርስ የሚባለው Logic and Critical Thinking ነው። በዚህ ኮርስ 5 ቻፕተሮችን እንማራለን። ከ 5 ቱ ቻፕተሮች በዋናነት Chapter 2 እና Chapter 5 ን ለዬት ያለ ትኩረት ሰጥተን እንጣጣራለን። 💌 ምክንያቱም Mid exam ፈተናቸሁ ላይ Chapter 2 ብዙ ጥያቄ ይወጣበታል። ሰፋ ያለ ማሰላሰል እና ተመስጥአን የሚጠይቅ የ ፅንሰ ሀሳብ ቻፕተር ነው። Final exam ፈተናችሁ ላይ ደግሞ chapter 5 ላይ ብዙ ተያቄ ይወጣበታል። ይህ ቻፕተር ደግሞ ፅንሰ *ህ*ሳብንም ሽምደዳንም የሚ**ጠይቅ ወሰብሰብ ያለ ነው። ስለዚህ ሁላቱ ቻ**ፕተሮች ላይ ለየት ያለ ትኩረት ሰ**ጥቼ ለ**ፈተና የሚጠቅማችሁን ነገር እሰጣቸሗለሁ። 🔼 ዛሬ Chapter 1 ን በመማር እንጀምራላን። ይህ Chapter የ concept ትምህርት እምብዛም አይታይበትም። ፈተና ላይ የምትፈተኑትም በሽምደ*ዳ መ*ልክ ስለሆነ በ MoSHE የተዘ*ጋ*ጀውን ከላይ የለቀቁላቸሁን PDF *ግ*ቢ ስትግቡ ፈተና ሲደርስ ብቻ ሸምድዱት"ማለቴ <mark>አ</mark>ንብቡት ምንም የዞረ ጥያቄ አይወጣበትም። እንደ *መ*ግቢያ ልንማረው **ግድ ነው። እ**ሺ አሁን ወደ ትምህርቱ። Philosophy ምን አንደሆነ እንመልከት። Philosophy በአጣርኛ 'ፍልስፍና' ጣለት ነው። ፍልስፍና ጣለት ምን ጣለት ነው Φ? <mark>v"የ</mark>ተበብ *መጀመሪያ ፈጣሪን መ*ፍራት ነው።" ይላል ሀይማኖታዊው አስተምህሮ። ፍልስፍና ደ**ግ**ሞ ጥበብን *መ*ሻት ነው። ስለዚህ ፍልስፍና ከፈጣሪ ና ከተፈጥሮ *ጋ* የሚ*ጋ*ጭ ሳይሆን ስለ ፈጣሪ ና ስለ ተፈጥሮ ጥልቅ *መ*ረዳት ላይ ለመድረስ የሚኳትን ሳይንስ ነው ፤ የዚህ ሳይንስ መሰረቱ ደግሞ ምክንያታዊነት ነው።
- 📠 Philosophy ን ወይንም ፍልስፍናን እንዲሁ በቀላሉ define ጣድረግ ወይም ብያኔ *ሞ*ስጡት ይከብዳል። ለምንድን

subject matter. However, we can define it etymologically as 'love of wisdom'.

茸 Because of its universal nature, it is difficult to define philosophy in terms of a specific

杰 ምክንያቱም ፍልስፍና ወይንም Philosophy ሁሉ ንእቀፍ ወይንም ሁሉ ንምክሮች የመዳሰስ ተፈጥሯዊ ባህሪ (universal nature) ስላለው ነው። ይህ ማለት ደግሞ ፍልስፍና specifically አንድ ነገር ለይቶ ማጥናት አይችልም ወይም ስለ አንድ ነገር ብቻ አያጠናም። በዚህም ምክንያት ፍልስፍና (philosophy) ን define ማድረግ ያስቸግራል።

🔼 ነገር ግን አንዱን የ ናቹራል ተማሪ what is chemistry ብዬ ብሔይቀው chemistry is a branch of natural science that studies about the nature and composition of matter ብሎ define ማድረግ ይችላል ምክንያቱም chemistry የሚያጠናው ስለ አንድ ነገር ስለሆነ እርሱም ስለ matter እና ከ matter ጋር ስለተያያዙ ነገሮች ብቻ ነው የሚያጠናው። አንዱን የ ሶሻል ተማሪ what is Geography ብዬ ብሔይቀው define ማድርግ ይችላል ምክንያቱም ስለ አንድ ነገር ስለሚያጠና።

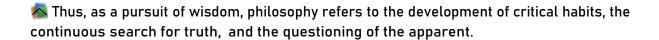
🔼 ነገር ግን ፍልስፍና(Philosophy) ን በዚህ መልክ define ጣድረባ ይከብዳል። ስለዚህ በምን መልኩ እናብራራው?

👉 Philo ማለት Love ነው። sophia ማለት wisdom ነው።

🔼 ስለዚህ የ philosophy ቃል ቢቃል ትርጉሙ love of wisdom ማለት ነው። Love of wisdom ማለት ደባሞ በአማርኛ "ጥቡብን መሻት መሬለግ" ማለት ነው።

Ĭ**ስ**ለዚህ ከ love of wisdom(ጥበብን *መ*ሻት) ተነስተን philosophy ን በተወሰነ መልኩ ማብራራት እንቸላለን 👇 ። 🔻 😾

茸 ስለዚህ philosophy(ፍልስፍና) ማለት በተለያዩ ነገሮች ላይ ጭፍን አመለካከት ከመያዝ ይልቅ ነቂሳዊ(ምክንያታዊ) አመለካከትን የማዳበር ባህል ÷ እውነትን ያለማቋረጥ የመፈለግ ሒዴት ÷ በሰዎች ዘንድ ግልፅ መስለው የሚታዩ ነገሮች

🔼 ነገር ግን እንደ ፋላስፎች እይ*ታ መነፅ*ር ከሆነ love of wisdom የሚለው በቂ አይደለም philosiphy ን ለማብራራት። ለምን 🤔

ጭከንያቱም wisdom specific መሆን ስለሚችል። ለምሳሌ አንድ ሐኪም(ዶክተር) ስለ ህክምና በቂ ዕውቀት(wisdom) አለው። ነገር ግን ከህክምና ውጭ ስላሱ ነገሮች በበቂ ሁኔታ ላያውቅ ላይረዳ ላይመራመር ይቸላል። ስለዚህ philosophy ደግሞ ሁሉን አቀፍ ነው ስላልን love of wisdom ብቻውን በቂ definition ሊሆን አይችልም። ስለዚህ ከ love of wisdom በተጨማሪ philosophy ሌሎች ብያኔዎች(definitions) ይኖሩታል። እነርሱም Basic features of philosophy ተብለው ይጠራሉ ፤ እያንዳንዳቸውን እንመልከት።

🔼 Basic Features of philosophy.

🔼 Basic Features of Philosophy ማለት የ ፍልስፍና መሰረታዊ መገለጫዎች (Basic features) ማለት ሲሆን philosophy ን ከሌሎች የትምህርት አይነቶች የሚለዩት ባህሪያቶቹን ያካትታል ፤ እንመልኪታቸው።

In Philosophy is a set of views or beliefs about life and the universe, which are often held uncritically.

🔯 Philosophy ማለት ስለ ህይወት ስለ አለም በሰው ልጆች አሪምሮ ውስጥ ጥያቄ የሚያስነሱ ተጨባጭ የሆነ ማስረጃ ያልተገኘላቸው ጉዳዮች ላይ ያለን አመለካከት ወይም ነፀብራቅ ማለት ነው።

Lሰምሳሌ ስለ ህይወት ብናነሳ ከሞት በሗላ ህይወት አለ ወይስ የለም**ሄ**

ሬንነት ና ሲአል የሚባሉ ነገሮች አሉ**፡፡፡**? 🕁

!ሩጣሪ አለ? ይህ የሚታየው *ነህዱ* አለም ከየት ነው የመጣው? ወዘተ

<u>ଲ</u> ስለእነዚህ ነገሮች ያለን ምልከታ philosophy ይባላል። ታዲያ ስለእነዚህ ነገሮች እያንዳንዱ ሰው የራሱ የሆነ የግል ምልኪታ ይኖረዋል።(ስምታችሁ እንደሆነ አንዳንድ ሰዎች "የኔ ፍልስፍና" ይላሉ። አንድ ሰው ወጣ ያለ ሆ ሳብ ካለው ደግሞ ኸረ እሱ ኮ ፈላስፋ ነው ይባላል ኣፐ።)
እንዲሁም ደግሞ ከግል ምልኪታ በዘለለ ስለ እነዚ <i>ህ ነገሮች በተቻለ መጠን</i> ምክንያታዊ <i>ህ</i> ሳብን ተንተርሶ የሚሰጠት ምልኪታ አለ። ስለዚህ
😎 <i>ሁ</i> ለት ነገሮች አሉ ማለት ነው።
1ኛ) Having philosophy (informal sense of philosophy) – በሰው ልጆች አዕምሮ ውስጥ ጥያቄ የሚያስነሱ ተጨባጭ የሆነ ማስረጃ ያልተገኘላቸውን ጉዳዮች ወይም ነገሮች ላይ የ እያንዳንዱ ሰው የራሱ የሆነ የግል አመለካከት ወይም እይታ Having philosophy ይባላል። "ሀይጣኖት የግል ነው ሀገር የ <i>ጋ</i> ራ ነው ይባላልT"
🔼 Having Philosophy ማለት ለነገሮች ያለንን የግል አመለካት ወይንም ፍልስፍና እኔ የማስበው ፣ የኔ እይታ ፣ እኔ የሚመስለኝ ብለን የምንገልፃቸውን ያመለክትልናል ።
2ኛ) Doing philosophy – በሰው ልጆች አዕምሮ ውስጥ ጥያቄ የሚያስነሱ ተጨባጭ የሆነ ማስረጃ ያልተገኘላቸውን ጉዳዮች ላይ በተቻለ <i>ማ</i> ጠን ምክንያታዊ ሀሳብን ተንተርሶ የሚገኝ ምልኪታ doing philosophy ይባላል ።
🔼 ባለን ፍልስፍና ነገሮችን Critical Thinking በሆነ መንገድ Analyze Evaluate Judge እና Understand ማድረግ ስንቸል ነው Doing philosophy የሚባለው ።
Therefore,
↑ Doing philosophy > Having philosophy .
taving & Doing philosophy cannot treated independently.

t having a philosophy is not sufficient for doing philosophy. ዕያዟቸው ፈተና ላይ ስለሚወጡ። 12) Philosophy is a group of perennial problems that interest people and for which philosophers always have sought answers. 🔼 Philosophy የሰው ልጅ ለ*ሚያነ*ሳቸው *ሞ*ሰረታዊ የ ፍልስፍና ተያቄዎች ለሚባሉት ለምሳሌ 🛖 እውነት ምንድነው ? 👉 ෑውቀት ምንድነው ? 👉 ውብት ምንድነው ? 👉 ከሞት[ቡሗላ እውን ህይወት አለ(life after death) ? ለሚሉት እና ለመሳሰሉት ጥያቄዎች መልስን የሚፈልባ ተደርጎ የሚገለጽ ነው። ▲Philosophers እነዚህን ለመሰሉ የሰው መሰረታዊ ጥያቄዎች ምላሽ ለመስጠት በሚያደርጉት ጥረት ብዙ Theories 19) Philosophy is the logical analysis of language and the clarification of the meaning of words and concepts. <u>ス</u> ሴላኛው በ የዕለት ህይወታችን እንዲሁም በተለያዩ ሳይንሳዊ ስራዎች ውስጥ የምንጠቀማቸው ቃላት ወይንም Terms *ምን* አይነቸ ፍቺ ይሰጣሉ የሚለውን እንዲሁም የትርጉም ግርታ እንዳይፈተሩ ጣድረ*ግን* ሌላኛው ተጣባሩ ነው ። Some philosophers see this as the main task of philosophy, and a few claim this is the only legitimate function of philosophy. 📠 በስፋት chapter 3 ላይ እንመለከተዋለን።

🌠) Philosophy is a rational attempt to look at the world as a whole.
ស እንበልና አንድን ፖለቲከኛ ፣ ቢዝነስ ማን ወይንም ስፖርተኛ ስለአለም እይታ ብጠይቋቸው ከፖለቲካው ከንግዱና ከስፖርቱ አለም አንፃር ብቻ ያላቸውን እይታ(Fragmented view) ሊነግሯቹ ይቸላሉ ይህን እይታ የተሟላ ነው ማለት አንችልም። Philosophy ወንም philosopher ግን በተቃራኒው የሁሉን እይታ በአንድ በማዋህድ (whole) ስለ አለም የተሟላ እይታን የሚፈጥርልን ሳይንስ ነው ።
Philosophy seeks to combine the conclusions of the various sciences and human experience into some kind of consistent worldview.
F) Philosophy is a process of reflecting on and criticizing our most deeply held conceptions and beliefs.
🔼 ፍልስፍና ማለት ስለ አንድ ነገር ምሳሌ ስለ ተፈጥሮ፡ ስለ ማህበራዊ ትስስር ፡ ስለ ዩኒቨርስ ፡ ስለ ውበት ወዘተ የሰው ልጅ ያለውን ጥልቅ የሆነ አመለካከት እና እምነት የሚ <i>ገ</i> ልፅበት ፡ የሚ <i>ያን</i> ፀባርቅበት ፡ የሚ <i>ገመ</i> ግምበት ፡ የሚተችበት ሒደት ፍልስፍና ይባላል።
🔼 ታዲያ የሰው ልጅ ስለ እነዚህ ነገሮች ያለውን አመለካከት ሲገልፅ ሲያንፀባርቅ ሲገመግም ና ሲተች ምክንያታዊ ሀሳብን መሰረት በማድረግ ሳይንሳዊ ዘዴዎችን በመከተል ነው። ስለዚህ 5ተኛ ላይ ያለው የ philosophy definition formal sense of doing philosophy ይባላል።
ለዛሬ እዚ ላይ ይቢቃናል በጥልቅ ለመረዳት Module እ <i>ን</i> ድታነቡ ይመከራል ።
አሁን ደግሞ Core Fields of Philosophy ን እንመልክት።
🚛 #Logic and Critical Thinking.

Chapter One - Introducing Philosophy.
♥ Core Fields of Philosophy.
🔼 ባለፈው ሳምንት በነበረው ትምህርታቸን ፤ ስለ Philosophy ምንነት እንደ መግቢያ ያህል ተምረናል። ዛሬ ደግሞ ከ Philosophy አይነቶች መካከል አንዱን እንጣራላን።
📌 Types of philosophy.
(மீA) Metaphysics இப் S B) Epistemology ♥ C) Axiology ♦ D) Logic
🛐 Core Fields of Philosophy ማለት ፍልስፍና የተሰማራባቸው ወይም የሚያጠናቸው ዋና ዋና ምስኮች ማለት ሲሆን o በሌላ አባባል የፍልስፍና አይነቶች ማለት ነው። አራት ዋና ዋና የፍልስፍና አይነቶች አሉ። እነርሱም
📝 Metaphysics 🖈 Epistemology🖈 Axiology 🖈 Logic ናቸው። እያንዳንዱንም እንግራላን ፤ ለዛሬ Metaphysics ን እንመለከታለን።
A) Metaphysics
Metaphysics is the branch of philosophy that studies the ultimate nature of reality or existence.
"Reality or existence ማለት በገህዱ አለም ውስጥ ያሉ ነገሮች ፤ አፈጣጠር ግኝት መኖር(ህልውና) ማለት ነው። T"ዛሬ

"<mark>ለ</mark>ምሳሌ እናንተ የምትጣሩበት ክላስ የተፈጠረ የተ**ገ**ኘ ያለ ነው። እንዴት ተፈጠረ¢እንዴት ተገኘ¢ገፅታው ምንድን?

የህልም ተቃራኒ ነው ፤ ያለ የተፈጠረ የተገኘ ነው።

ሲያቀባዥረኝ ነው ያደረው" እንላለን ኣ። ህልም ወይም ማቀባዠር exit ያላደረጉ ነገር ናቸው። reality ወይም existence ግን

___ ምናልባት እንዲህ ልንምልስ እንቸላለን ፤ ከአሸዋ ከሲ*ሚንቶ ወዘተ ተ*ሰራ ፤ አራት ማዕዘን ነው ነጭ ቀለም አለው በውስጡ ወንበሮች

ከሳይ*ን*ስ አ*ንፃር ግን መ*ልሱ ሌላ ነው**∑**።

አሉ ብለን ልንንልፀው እንችላለን።

Electron, Proton, Neutron በአንድ ላይ ሁነው በህግ ና በስርአት Atom ን ሰሩ ፤ Atom ሞች በአንድ ላይ ሁነው በህግ ና በስርአት Element ን ሰሩ ፤ Element ቶች በአንድ ላይ ሁነው በህግ ና በስርአት Matter ን ሰሩ። እነዚህ Matter ሮች በአይን የሚታዩ ቁስ አካል ናቸው። Matter ሮች ለነሱ ተስማሚ በሆነ የ temperature ና energy ሁኔታ ውስጥ በማድረግ ጠቃሚ ወደሆኑ ዕቃዎች ይቀየራሉ ወዘተ እየተባለ ስለ ነገሮች መገኘት መፈጠር ይብራራል።

<mark>ውየ</mark>ሀይጣኖት አባቶች ለምን ይሰወራሉ¢በአንድ ቦታ ሁነው ሌላ ቦታ የሚደረገውን ነገር እንዴት ያውቃሉ¢ጊዜ(time) ና ቦታ(space) የበቁ የሀይጣኖት አባቶችን ለምን *መገ*ደብ አልቻለም**ወ**¢ለ*ጣን*ኛውም ወደ ት**ምህር**ቱ እንመለስ።

🔼 ስለ *ገህ*ዱ አለም እና ስለ *መ*ፈጠር ስለ *መገኘች* የሚያጠናው የፍልስፍና ክፍል Metaphysics ይባላል። ይህ የሚታየው ገህዱ አለም ከየት መጣΦ? የተፈጠሩ ኢ<mark>ካላ</mark>ት አፈጣጠራቸው እንዴት 🤔 ነው? ፈጣሪ አላቸ<u>ው</u> ወይስ በአይናቸን የምናያቸው ና ከአይናቸን የተሰወሩ ገህዱ አለም ውስጥ ያሉ አካላት መገኘታቸው እንዴት ነው¢ወዘተ የሚያጠ<mark>ና</mark>ው የፍልስፍና ክፍል metaphysics ይባላል። ስለዚህ የ

Metaphysics deals with issues of reality, God, freedom, soul/immortality, the mind-body problem, form and substance relationship, cause and effect relationship, and other related issues.

እስዚህ ... ገህዱ አለም ምንድን ነው? ፈጣሪ አለ? ካለስ ማረጋገጥ እንችላለን? አዕምሮ ምንድን ነው? አዕምሮ ከ አካል(body) ጋር ያለው መስተጋብር ምንድን ነው? የሰው ልጅ ነፃ ፍቃድ ያለው ነው ወይስ በፈጣሪ ቀድሞ የተፃፈለትን ድርሰት ነው የሚተውነው? ሰው ምንድን ነው? የሚያስብ የሚያናነዝብ ወይስ የሚንቀሳቀስ አካል ወይስ የሁለቱ ፕምር ውጤት? ጊዜ ምንድን ነው? ህይወት ማለት ምን ማለት ነው? ስለእነዚህ የሚያጠናው የፍልስፍና ክፍል Metaphysics ይባላል።

📌 ስለዚህ ከላይ በተዘረዘሩት ጥያቄዎች በመነሳት Metaphysics ለ አራት ይከፈላል። እነርሱም $ar{\mathbf{Y}}$

1) ICosmological Aspect: Cosmology consists in the study of theories about the origin, nature, and development of the universe as an orderly system. Questions such as these populate the realm of cosmology: How did the universe originate and develop? Did it come about by accident or design? Does its existence have any purpose?				
🔼 Cosmological aspect የጣያጠናው ስለ universe <i>ማነሻነት</i> (ምንጩ) ፣ አፈጣጠር እና ዕድግት ነው የሚያጠናው።				
Liniverse እንኤት ተፈጠረያን ከተፈጠረስ በሗላ እንኤት አደን ያን universe በኢንጣሚ ይሆን የተፈጠረው ወይስ ታስቦበት ታቅዶበትvን የ universe መፈጠር አላጣ ይኖረው ይሆን ያን የሚሉትን ክሮች የሚያጠናው Cosmological aspect የተባለው የ metaphysics አይነት ነው። ስለዚህ ስለ universe የሚያጠናው የ metaphysics አይነት cosmology ተብሎ ይጠራል።				
2) Theological Aspect: Theology is that part of religious theory that deals with conceptions of and about God. Is there a God? If so, is there one or more than one? What are the attributes of God? If God is both all good and all powerful, why does evil exist? If God exists, what is His relationship to human beings and the 'real' world of everyday life?				
🡨 🍮 Teleology የሚለው ቃል ለኛ አዲስ አይደለም። Teleology ስለ <i>ህይጣኖት</i> ጥናት የ <i>ሚያደርግ</i> የትምህርት ክፍል ነው።				
teleological aspect የሚያጠናው ሀይጣኖታዊ አስተምህሮቶችን መሰረት አድርን ነው። ፈጣሪ አለ የ ካለስ አንድ ነው ወይስ ከአንድ በላይወ <mark>ን የፈ</mark> ጣሪ መለዮዎች ወይም ባህሪያቶች ምንድን ናቸው የ ፈጣሪ መልካም ና ሀያል ከሆነ ሰይጣን ለምን ሊኖር ቻለወን <mark>ፌ</mark> ጣሪ ካለ ከሰው ልጆች እና ከእውነተኛው አለም የዕለት ተዕለት ህይወት ጋር ያለው ግንኙነት ምንድን ነውው? የሚሉትን የሚያ <mark>መ</mark> ናልን teological aspect የተባለው የ metaphysics አይነት ነው።				
3) In thropological Aspect: Anthropology deals with the study of human beings and asks questions like the following: What is the relation between mind and body? Is mind more fundamental than body, with body depending on mind, or vice versa?				

What is humanity's moral status? Are people born good, evil, or morally neutral? To what

extent

are individuals free? Do they have free will, or are their thoughts and actions determined by their environment, inheritance, or a divine being? Does each person have a soul? If so, what is it?

Anthropological aspect የሚያጠናው ስለ ሰው ልጆች እና ከሰው ልጅ ጋ በተያያዘ ስለሚነሱ ጥያቄዎች ነው። አዕምሮ ና አካል *ግንኙነታቸው ምንድን ነው? አዕምሮ* ከ አካል የበለጠ ጥቅም ይኖረው ይሆን? አዕምሮ በ አካል ጥንኛ ነው ወይስ አካል ነው በአዕምሮ ጥንኛ የሆነው?

የሰብአዊነት መለኪያ ሁኔታዎቹ ምንድን ናቸው? ሰዎች ሲፈጠሩ ጥሩ ሁነው ነው ወይስ መጥፎ ሁነው ነው ወይስ ጥሩም መጥፎም ሳይሆኑ ንለልተኛ(neutral) ሁነው ነው የተፈጠሩት? እያንዳንዱ ሰው እስከምን ድረስ ነው ነፃ ፌቃድ ያለው? ሰዎች ነፃ ፍቃድ አላቸው ወይስ የሰዎች አስተሳሰባቸው እና ድርጊታቸው የሚወሰነው በሚኖሩበት አካባቢ ÷ በዘር ውርስ ወይስ በፈጣሪ ነው? እያንዳንዱ ሰው ነፍስ አለው? ካለው ነፍስ ምንድን ነው? ወዘተ የሚያጠናልን Antropology ይባላል።

4) Intological Aspect: Ontology is the study of the nature of existence, or what it means for anything to exist. Several questions are central to ontology: Is basic reality found in matter or physical energy (the world we can sense), or is it found in spirit or spiritual energy? Is it composed of one element (e.g., matter or spirit), or two (e.g., matter and spirit), or many?

Is reality orderly and lawful in itself, or is it merely orderable by the human mind? Is it fixed and stable, or is change its central feature? Is this reality friendly, unfriendly, or neutral toward humanity?

ቍ Ontological aspect የሚያጠናው ደግሞ ስለ መገኘት ስለ መፈጠር ነው። ለምሳሌ የምትጠቀሙት ስልክ exist or appear ያደረገ ነው አይደል። ማለትም የተገኘ የተፈጠረ አካል ያለው ነው። ስለ ነገሮች መገኘት መፈጠር ና ከእነሱ ጋር በተገናኘ ስለሚነሱ ተያቄዎች የሚያጠናው Ontological aspect ይባላል።

🔼 ይህ ግዙፍ የነሳው ገህዱ አለም የተገኘው ከቁስ አካላት ነው ወይስ ከ physical energy? አልያም ደግሞ ይህ ግዙፍ የነሳው ገህዱ አለም የተገኘው ከመንፌስ ወይም ከመንፌሳዊ ሀይል ነው? ይህ ግዙፍ የነሳው ገህዱ አለም የተገነባው ከአንድ ነገር ነው?(ለምሳሌ ከቁስ አካል ወይም ከመንፈሳዊ ሀይል) ወይስ ከሁለቱም ነገሮች ነው(ማለትም ከቁስ አካል ና ከመንፌሳዊ ሀይል) ወይስ ከብዙ ነገር?

<u>熩</u> ይህ ግዙፍ የነሳ *ገህ*ዱ አለም ህግና ስርአትን ጠብቆ ራሱን በራሱ ነው የሚያስተዳድረው ወይስ በቀላሱ በሰው ልጆች

የሚታዘዝ የሚተዳደር ነው? ይህ ግዙፍ የነሳ ገህዱ አለም ቋሚ የተረ <i>ጋጋ</i> ነው ወይስ ይለዋወጣል።ይህ ግዙፍ የነሳ ገህዱ አለም ለሰው ልጆች ተስማሚ ነው ወይስ የማይ <i>መ</i> ች ነው? እነዚህ ሁሉ የሚያጠናው የ metaphysics አይነት ontological aspect ይባላል።
"Physical Energy ማለት አካላቶች በ energy አማካኝነት መለወጥ መለጠጥ ማደ <i>ግ መቀየር ማ</i> ለት ነው። ለምሳሌ እናንተ ስፖርት ስትሰሩ በ energy አማካኝነት ሰውነታችሁ ያድጋል ይለወጣል ይቀየራል። ልክ እንደ ሰውነታችሁ ሁሉ ፤ <i>ገህ</i> ዱ አለም በ energy(heat) አማካኝነት ነው የተፈጠረው ያደ <i>ገ</i> ው የተለወጠው? የሚለውን የሚጠናው ontology ይባላል።
vMetaphysics ሰለ ምን እንደሚያጠና ያዙ ፤ እንዲሁም አራቱን የ metaphysics አይነቶች ና ስለምን እንደሚያጠኑ በደንብ ያዙ። ፈተና ላይ በፃፍ መልክ ፤ በምርጫ መልክ ና በአዛምድ መልክ ሊወጡ ይችላሉ። ለዛሬ ከዚህ ላይ እናብቃ ና በቀጣይ ስለ Epistemology እንማራለን።
🔼 #Logic and Critical Thinking.
Chapter One - Introducing Philosophy.
Ĭ©ore Fields Of Philopsophy.
🔼 እስካሁን ባለው ትምህርታች ስለ philosophy ምንነት ተምረናል። ስለ Basic features of Philosophy ተምረናል። Core fields of philosophy ላይ ስለ Metaphysics ተምረናል ፤ አሁን ደግሞ ስለ Epistemology እንግራለን።
₹ Core Fields of philosophy
🙀 Core Fields of Philosophy ማለት የ ፍልስፍና አይነቶች ወይም ፍልስፍና የሚዳስሳቸው የሚያጠናቸው <i>መ</i> ስኮች ማለት ነው። ታዲያ

በዋናነት 4 የ philosophy አይነቶች አሉ 🖣 🔷 🦅 Metaphysics 👉 Epistemology 👉 Axiology 👉 Logic ናቸው። 🚫 ስለ Metaphysics በደንብ ተምረናል። ስለ Epistemology አሁን እንግራለን። Epistimology 🔼 Epistemology is the other field of philosophy that studies about the nature, scope, meaning, and possibility of knowledge. It deals with issues of knowledge, opinion, truth, falsity, reason, experience, and faith. 🛖 Epistemology is also referred to as theory of knowledge.(タዟት) 뢎 ስለ እውቀት አፈጣጠር(ፃኝት) ፥ ስለ እውቀት ምንነት ፥ ስለ እውቀት ስፋት(ጥልቀት) እና ስለ እውቀት የመፈጠር የመከሰት የመገኘት ዕድል የሚያጠና እንዲሁም ደባሞ ከ እውቀት *ጋ*ር ስለተያያዙ ጉዳዮች ÷ የባል አመለካከቶች ÷ ስለ እውነታነት ÷ ስለ ሀሰትነት ÷ ስለ ምክንያታዊነት ÷ ስለ ልምድ ÷ ስለ ዕምነት በአጢቃላይ ከላይ የተዘረዘሩትን ሁሉ የሚያጠናው የፍልስፍና ክፍል Epistimology ይባላል። Öስለ እውቀት የሚያጠናው የፍልስፍና አይነት ማን ነው¢Epistemology ነው ፤ ፈተና ላይ ይወጣል። 🛖 What is knowledge? 🚯ውቀት ምንድን ነው¢) 💡 🛖 What does it mean to know?**(የ**ጣወቅ ጣለት ምን ጣለት ነው¢) 🛛 🥐 LWhat is the source of knowledge? Experience? Reason? Or both? 🗗 🖰 እውቀት የሚገኘው ከምንድን ነው¢?. በልምድ ነው የሚገኘው ወይስ በምክንያታዊ ፍለ*ጋ ጓ*ሰሳ¢ወይስ በሁ<mark>ለ</mark>ቱም ማለትም በልምድም በምክንያታዊነትም¢]

፲ How can we be sure that what we perceive through our senses is correct? (በስሜት ህዋሶቻችን የምንረዳው ፤ የምንባነዘበው ነገር ትክክል ስለመሆኑ እንዴት እርግጠኛ መሆን እንችላለን¢)
ᢩᠸ What makes knowledge different from belief or opinion <mark>?</mark> ∫ እውቀትን ከ ባ ል አመለካከት ና እምነት እንዲለይ የሚያደርገው ነገር ምንድን ነ <mark>ው</mark> ¢]
【 What is truth, and how can we know a statement is tru <mark>e?</mark> [እ ውነት ምንድን ነው ¢ አንድ ነገር ዕውነት መሆኑን እንዴት ማወቅ እንችላልን¢]
【Can reason really help us to know phenomenal things without being informed by sense experiences? (ወያለ ስሜት ህዋሶቻችን ፥ ክስተቶችን በምክንያታዊነት ማወቅ መንዝብ እንችል ይሆን¢)
【 Can our sense experience really help us to know things beyond our perception without the assistance of our reasoning ability? (ልንረዳቸው ልንገነዘባቸው ከምንቸለው በላይ የሆኑ ነገሮችን ፥ ያለ ምክንያታዊ ዳሰሳ በስሜት ህዋሶቻችን ብቻ ማወቅ መገንዘብ እንቸል ይሆን Ф¢
ૄ What is the relationship and difference between faith and reason? (በእምነት ና በምክንያታዊነት መካከል ያለው ዝምድና እና ልዩነት ምንድን ነውΦ¢) ლፈጣሪን <u>ተ</u> ምታመልኩት በምክንያት ነው ወይስ አሜን ብላቸሁ ተቀብላቸሁ በእምነት ብቻ¢ ?
" <mark>-</mark> ከላይ ስለተዘረዘሩት የሚያጠናው የፍልስፍና ክፍል Epistemology ይባላል።
Epistemology seeks answers to a number of fundamental issues. One is whether reality can even be known.

vEpistemology መሰረታዊ ጉዳይ ስለሆኑ ነገሮች መልስ ለማግኘት ፍለጋ ያደርጋል። ከፍለጋዎቹ መካከል አንዱ ፤ "እውነት ን ጣወቅ

ይቻላል ወይ¢" የሚለው ነው። ታዲያ በዚህ ጉዳይ ላይ Skepticism የተባለ theory የራሱን መላምት አስቀምጧል $ar{\mathbf{Y}}$

Skepticism - in its narrow sense is the position claiming that people cannot acquire reliable knowledge and that any search for truth is in vain.

"

Skepticism ማለት ምጠራጠር ፤ ምወላወል ማለት ነው።

<mark>ው</mark>ቃለል ያለ ምሳሌ ልስጣቸሁ ፤ በድሮ ዘመን መሬት ጠፍጣፋ ናት የሚል ዕውቀት ነበር። ከነ ፌዚስት ጆሐንስ ኪፕለር መምጣት በሗላ ደግሞ መሬት ከብ ናት የሚል ዕውቀት ተመሰረተ። ስለዚህ መሬት ጠፍጣፋ ናት የሚለው disprove ተደረገ። ናወደፊት ደግሞ መሬት ከብ ናት የሚለ<mark>ው</mark> disprove ሊደረግ ይቸላል። ስለዚህ እንደ Skepticism ገለፃ ፤ አስተማማኝ ዘላቂ የሆነ ዕውቀት ማግኘት አይቻልም። ፐጉም መዝገን ነው ይለናል። ስለዚህ በዕውቀት አማካኝነት ዕ<mark>ውነ</mark>ትን ለማግኘት የሚደረግ ማንኛውም ፍለጋ ግብዝነት ነው ፥ ከንቱ ድካም ነው ይላል Skepticism።

🙆 💍 የአየር ትንቢያ ን 100% ጣመን ይቻላል¢አይቻ<mark>ል</mark>ም። ዕውቀትም እንደ አየር ትንቢያ ነው። 😊 እኔ አላልኩም<u>፤</u>፡ Skepticism ነው ያለው።

Epistemology ማለት ስለ ዕውቀት ና ከዕውቀት ጋር ተያያዥ ስለሆኑ ነገሮች የሚያጠና የፍልስፍና ክፍል ነው ብለናል። ዕውቀት ከምንድን ነው የሚገኘው Ф¢የዕውቀት ምንጩ <mark>ምንድ</mark>ን ነው ይያ ለሚያለው ጥያቄ Epistemology የተባለው የፍልስፍና ክፍል የራሱን የሆነ ማብራሪያ ና ምልኪታ አስቀምጧል። በዚህ መሰረት 5 ዋና ዋና ዕውቀት ማግኚያ ዘዴዎች ወይም የ ዕውቀት ምንጮች አሉ ይለናል Epistemology:: እነርሱም የ

👤 Empiricism 🕊 Rationalism 🌹 Intuition 🌹 Revelation 🌹 Authority.

<mark>ዕስ</mark>ለዚህ አምስቱ ከላይ የተዘረዘሩት ፤ Sources of Knowledge ይባላሉ ፤ አምስቱንም እንማር።

* Empiricism - knowledge is obtained through the senses. Empirical knowledge appears to be built

into the very nature of human experience.

Empericisim የሚለው ደኅሞ ዕውቀት የሚገኘው በስሜት ህዋሳቶቻችን አማካኝነት ነው። ስለዚህ ዕውቀት እየተገነባ እየተሻሻለ የሚመጣው የሰው ልጆች በነገሮች ላይ በቂ ልምድ እያካበቱ ሲሔድ ነው ማለትም የስሜት ህዋሳቶቻቸው ነገሮችን የመረዳት አቅጣቸው እያደገ ና እየሰፋ ሲመጣ ነው።

😎 ለምሳሌ አንድ ሰው በ ፀደይ ወራት ከቤት ወጥቶ walk እያደረገ ነው እና ያ ሰው የመልከዓ ምድሩን ውበት ሲያይ ÷ የአዕዋፋትን ዝጣሬ ሲሰማ ÷ የፀሀይን ለስለስ ያለ ሙቀት ሲያጣጥም ÷ የአበባዎችን ፍካት ሲያይ ጥሩ መአዛቸውን ሲያሽት ... ok አሁን ወቅቱ 'ፀደይ' ነው ብሎ ያውቃል ማለት ነው። ስለዚህ በማየቱ በማሽተቱ በመስማቱ ማለትም በስሜት ህዋሳቱ አማካኝነት ፀደይ መሆኑን አወቀ ማለት ነው።

The danger of naively embracing this approach is that :

- A) *data obtained from the human senses have been demonstrated to be both incomplete and undependable.
- B) * Fatigue, frustration, and illness also distort and limit sensory perception. In addition, there are sound and light waves that are inaudible and invisible to unaided human perception.
- 🔼 Empericism በሁለት ምክንያቶች የራሱ የሆነ ደካማ ንን(limitation) አለው።
- A) የሰው ልጅ ስሜት ህዋሳቶች የተሟሉ ፥ ፍፁጣዊ ና አስተጣጣኝ አይደሉም ፥ ጣንኛውንም ነገር sense አያደርጉልንም ፥ በዚህም ምክንያት የተዛባ ዕውቀትን ሊያስከትሉ ይችላሉ። ለምሳሌ አንድ ቀጥ ያለ እንጨት ውሀ ውስጥ ብንከተው የታጠፈ ምስል ነው በአይናችን የሚታየን ግን ቀጥ ያለ ነው ትክክለኛ ምስሉ ፤ ስለዚህ የተዛባ ዕውቀት ሊኖረን ነው ጣለት ነው።
- B) ድካም ፣ ብስጭት እና ህመም እንዲሁ የስሜት ህዋሳትን በመገደብ የተዛባ መረጃን ያስከትላሉ። በተጨማሪም በሰው የማይሰሙ እና የማይታዩ ፤ የድምፅ እና የብርሃን ሞንዶች አሉ።

በዚህም ምክንያት የሰው ልጅ sensory ማሽኖችን ለመስራት ተገዷል።

Rationalism - A 2nd important source of human knowledge is reason. The view that reasoning, thought, or logic is the central factor in knowledge.

🔼 ዋናው ትምህርታችን ይህ ነው። ከ ቻፕተር 2 ጀምረን እንግረዋለን። Rationalism ጣለት ምክንያታዊነት ጣለት ነው። ምክንያታዊነት የ ዕውቀት ምንጭ ነው ይለናል Epistimology:: እንዴትΦ?

The rationalist, in emphasizing humanity's power of thought and the mind's contributions to knowledge, is likely to claim that the senses alone cannot provide universal, valid judgments that are consistent with one another. From this perspective, the sensations and experiences humans obtain through their senses are the raw material of knowledge. These sensations must be organized by the mind into a meaningful system before they become knowledge.

🔼 የሰው ልጅ በስሜት ህዋሳቶቹ አማካኝነት የሚያገኘው ዕውቀት አለም አቀፋዊ ና የተረጋገጠ አይደለም። ስለዚህ ሳይንሳዊ ሒደቶችን በማከናወን ማረጋገጥ ና አለም አቀፋዊ መሆኑን ማስጠበቅ ያስፈልጋል። ይህ ደግሞ የሚሆነው በ rational judegemnt ነው። ነገር ግን በስሜት ህዋሶቻችን የምናገኛቸው ነገሮች ለ ዕውቀት እንደ ግብአት እንጠቀጣቸዋለን ይለናል።

- 🔲 Intuition(ውስጠ *ሀ*ሳብ)
- $\ \square$ intuition the direct apprehension of knowledge that is not derived from conscious reasoning or

immediate sense perception. In the literature dealing with intuition, one often finds such expressions as —— immediate feeling of certainty.

Intuition occurs beneath the threshold of consciousness and is often experienced as a sudden flash of insight.

Intuition የተባለው የ Epistemology ክፍል የሚለው የ ዕውቀት ምንጩ ወይም ዕውቀት የሚገኘው በሳይንሳዊ ምርምር በማሰብ በማሰላሰል ምክንያታዊ የሆኑ ማስረጃዎቸን በማቅረብ ሳይሆን ዕውቀት የሚገኘው አዕምሮአቸን ውስጥ ድንንት ብልጭ በሚሉ ሀሳቦች ና ስሜቶች ነው። ስለዚህ ዕውቀት የሚገኘው ስለ አንድ ነገር አስበን አሰላስለን

ተጠበን አውጥተን አውርደን ሳይሆን ድንባት አዕምሮአቸን ውስጥ በሚከሰት በሚ*መ*ጣልን ሀሳብ ና ስሜት ነው ይለናል intuition::

<mark>ፐቆ</mark>ንጆ ምሳሌ ልስጣችሁ - "Sight Love"

<mark>ዸው</mark>ሳቸንም እናውቀዋለን። አንድ ወንድ አንዲትን ሴት ካሁን በፊት አያውቃትም ምናምን ነገር ግን ወዲያው እንዳያት ቢወዳት sight love ይባላል። የወደዳት አስቦበት አቅዶበት አይደለም ድንንት አዕምሮው ውስጥ ብልጭ ባለ ስሜት ነው። ታዲያ intuition የሚለንም ዕውቀት የሚ*ገኘ*ው ድንንት አዕምሮኣቸን ውስጥ ብልጭ በሚሉ *ህ*ሳቦች ና ስሜቶች ነው ልክ እንደ sight love ሳይታሰብበት ሳይታቀድበት ነው።

 ሴላ ምሳሌ :- ኪቶን ውስጥ ወጥ ለመስራት ብለሽ ሸንኩርት እያቁላላሽ ነው። ስልክሽ ደግሞ መኝታ ክፍልሽ ተቀምጧል። እና እያቁላላሽ እያለ የሆነ ሰው ደወለልሽ ና ወደ መኝታ ክፍልሽ አመ አመራሽ ከሰውናው ጋ እያወራሽ እያለ በድንንት ሽንኩርቱ ሊያር እንደሚችል ትዝ ብሎሽ ሩሐሽ ወደ ኪቶን ሔድሽ ስትሔጅ ሽንኩርቱ አሯልሽ። ስለዚህ ከዚህ ድርጊትሽ ምን እንረዳለንε¢

፩ ሽንኩርቱ ማረሩን ያወቅሽው ጥናት ምርምር አካሒደሽ ፤ አስበሽበት አቅደሽበት አይደለም ነገር ግን አዕምሮሽ ውስጥ ድንነት በመጣ ሀሳብ ነው የሽንኩርቱን የማረር ዕውቀት ያገኘሽው። ስለዚህ ይህ intuition ይባላል።

🔼 ነገር ግን ሽንኩርቱ ጣረሩን ያወቅሽው ሽታው ሸቶሽ ከሆነስ 🤑 🥰 የሽንኩርቱን ጣረር ያወቅሽው ጣሽተት(አፍንጫ) የሚባለውን የስሜት ህዋስ ተጠቅመሽ ነው። የሰው ልጅ ዕውቀት የሚያገኘው የስሜት ህዋሶቹን በመጠቀም ነው የሚለው ደግሞ Empiricism ነው ስለዚህ ሽታው ሸቶሽ ከሆነ ሽንኩርቱን ጣረሩን ያወቅሽው Empiricism ነው እንጂ intuition አይደለም።

Certainly many scientific breakthroughs have been initiated by intuitive hunches that were confirmed by experimentation.

🔼 በርካታ ሳይንሳዊ ግኝቶች የመነጩት በ Experiment በተረጋገጡ የ intuition ዕውቀት ነው። እንድ ጥሩ ምሳሌ ልንገራችሁ።

🔼 የ physics ተጣሪ ሁኖ ስለ Archmedes principle የጣያውቅ የለም። Archemedes principle የሚለው አንድን ዕቃ ውህ በያዘ ባሊ ውስጥ ብናስንባው ና ስናስንባው የተወሰነው ውህ ከፈሰሰ – የዕቃው ይዘት(Volume) ከ ፈሰሰው ውህ ይዘት(volume) *ጋ*ር እኩል ነው ይላል። በአለማቸን ላይ በተለያዩ *መ*ስኮቸ በስራ የዋለ የሚ*ገ*ርም የፌዚክስ ሳይንስ ነው። *ታዲያ* Archemedes ይህን ሳይንሳዊ ግኝት(ዕውቀት) ያገኘው ሳይንሳዊ ምርምር አካሒዶ አስበባት አይደለም። በአንድ ወቅት በመዋኛ ገንዳ ውስጥ በሚገባበት ጊዜ ውህው ሲፌስ በማየቱ ድንነት የመጣለት ሀሳብ ነው። ታዲያ ይህን ድንነት አዕምሮው ውስጥ ብልጭ ያለለትን ሀሳብ experiment በ*ጦ*ስራት ወደ ሬዚክስ ሳይንስ በ*ሙቀ*የር ሳይንሳዊ *ግኝት ወይም ዕውቀት ሆኗል። ስለዚህ በድንገት የጦ*ጡልን ሀሳቦች(intuition)በ Experiment በመደገፍ ሳይንሳይ ግኝት ለማግኘት ይጠቅሙናል። ብዙ ሳይንሶችም የተገኙት በዚሁ መንገድ ነው። ነገር ግን**Ý** The weakness or danger of intuition is that it does not appear to be a safe method of obtaining knowledge when used alone. It goes astray very easily and may lead to absurd claims unless it is controlled by or checked against other methods of knowing. 🔼 የ intuition ደካማንን አለው። እሱም በ Experiment ተደግፎ ትክክለኛንቱ ካልተረ*ጋ*ገጠ በስተቀር በድንገት *አ*ዕምሮኣቸን ውስጥ ብልጭ የሚሉ የዕውቀት ማማኛ ሀሳቦች ና ስሜቶች ፤ ብቻቸውን ራሳቸውን ችለው አስተማማኝ የተረጋገጠ ይህ ነው የሚባል ዕውቀት ላይሆኑ ይቸላሉ። 🔼 ስለዚህ በድንነት አዕምሮኣቸን ውስጥ የሚፈልቁ ሀሳቦች ና ግኝቶች ሳይንሳዊ ሒዴትን በመከተል Experiment በመስራት ትክክለኛነታቸውን ማረጋገጥ ያስፊልጋል ማለት ነው። Revelation 🔼 A fourth influential source of knowledge throughout the span of human history has been revelation. <mark>></mark> *ጦቼ*ም የ ክርስትና እና የ እስልምና እምነት ተኪታይ ሁኖ ስለ Revelation የ*ጣያውቅ* የለም።

Revelation ማለት ራዕይ(ህልም) ማለት ነው። በመፅሀፍ ቅዱስ ና በቅዱስ ቁርኣን ስለ ራዕይ ስለ ትንቢት ብዙ ተብሷል አይደል። ስለዚህ Epistemology የተባለው የፍልስፍና ክፍል ራዕይ አንዱ የዕውቀት ማግኛ ምንጭ ነው ይለናል። በ ራዕይ(Revelation) አማካኝነት የሚገኝ ዕውቀት ደግሞ የተገለጠ ዕውቀት(Revealed Knowledge) ይባላል።

Revealed knowledge has been of prime importance in the field of religion. It differs from all other sources of knowledge because it presupposes a transcendent supernatural reality that breaks into the natural order. Christians believe that such revelation is God's communication concerning the divine

የተግለጠው ዕውቀት በሀይጣኖት ዘርፍ ትልቅ ቦታ የሚሰጠው ጉዳይ ነው። ከሌሎች የዕውቀት ምንጮች ሁሉ ይለያል ምክንያቱም በራዕይ የሚንኝ ዕውቀት በሳይንሳዊ ምርምር ምክንያታዊ ማስረጃዎችን ና ሒዴቶችን በማቅረብ የ ስሜት ህዋሳቶቻችን በመጠቀም አይደለም። ይልቁንም ራዕይ ከተፈጥሮ በላይ የሆነ ዕውነታን አስቀድሞ ስለሚንምት ፤ በተፈጥሮኣዊ ስርኣት ሰብሮ የመግባት ከተፈጥሮኣዊ ስርኣት በላይ የመሆን አቅም ስላለው ነው።

🔼 ለምሳሌ የ ዩሐንስ ራዕይ የተፃሬው ከ 1ሺህ ምናምን አመታት በፊት ነው። ከ ሺህ አመታት በፊት የተገለጠው ይህ ዕውቀት አሁን እየተደረገ ስላለው ና ወደፊት ስለሚደረገው ነገር በገልፅ አስቀምጧል። ይህ የተገለጠ ዕውቀት የሰው ልጀስ ከሚያስበው ተፈጥሮኣዊ ስርአት በላይ ነው።

Believers in supernatural revelation hold that this form of knowledge has the distinct advantage of being an omniscient source of information that is not available through other epistemological methods.

ኤ ከፈተጥሮ በላይ በሆነ መንለጥ ውስጥ ያሉ አጣኞች ይህ የ ዕውቀት አይነት በሌሎች የዕውቀት ምንጮች(source of knowledeg) ሁሉን አዋቂ የመረጃ ምንጭ የመሆኑ ልዩ ጥቅም እንዳለው ያምናሉ::

On the other hand, it is generally realized that distortion of revealed truth can occur in the process of human interpretation. Some people assert that a major disadvantage of revealed knowledge is that it must be accepted by faith and cannot be proved or disproved empirically.

🤼 ነገር ግን ይህ Revelation የተባለው የዕውቀት ምንጭ ደካማ ንን አለው ተብሎ ይታሰባል። እርሱም 👇 🔻 😾

በሰው ልጅ ትርጓሜ አማካኝነት ራዕይ ወይም የተገለጠው ዕውቀት መጣመም መዛባት ሊያጋጥመው ይችላል። በተለይ ደግሞ በአሁኑ ሰአት በኦርቶዶክስ በፕሮቴስታንት ና በካቶሊክ እና በሌሎችም እምነት መካከል ልዩነት እንዲፈጠር ምክንያት የሆነው አንዱ የተገለጠውን ዕውቀት የሰው ልጆች በተዛባ መንገድ መተርጎጣቸው ነው። ለምሳሌ ሮሜ 8 : 34 T። ደግሞ ተከራከሩ አሏችሁ።

🙇 ሴላኛው ደካማ ንኑ ደኅሞ ራዕይ ን ወይም የተገለጠውን ዕውቀት በዕምነት ብቻ ነው ልንቀበለው የምንቸለው እንጂ በሳይንስ ምናንምን ሲፈ*ጋ*ገጥ አይቸልም። ለምሳሌ የዩሐንስ ራዕይ ላይ ያሉ የተገለጡ ዕውነቶች ና ዕውቀቶች በተአምር

Ĭ∆uthority(ስልጣን)

A fifth source of human knowledge, though not philosophical position, is authority. Authoritative knowledge is accepted as true because it comes from experts or has been sanctified over time as tradition.

ስልጣን ስል ደግሞ የመንግስት መስሪያ ቤት የመንግስት ሹመኛ እንዳይመስላቸሁ አይደለም። 💇፡ እዚ*ጋ* እሱን ለማለት

🔼 ስልጣን ስንል በሆነ ዘርፍ ላይ ባለሙያ የሆነ ሊቅ የሆነ የሰለጠነ የተመራመረ ያወቀ ተቀባይነት ያገኘ ማለት ነው። ለምሳሌ ግቢ ገብታችሗል ኣ። ታዲያ በክላሳችሁ ውስጥ በመጣር ማስተማር ሒዴቱ ላይ ስልጣን(authority) ያለው መምህሩ መጣርያ መፅሀፍት ኢንዥ መፅሀፍት ናቸው ኣ። ምክንያቱም ለምትማሩት ነገር ማረ*ጋነ*ሜ የተሰጥቸው አካል ስለሆኑ። ታዲያች

Authority(ስልጣን) ምንም እንኳን ፍልስፍናዊ አቋም ባይኖረውም የ ሰው ልጆች የ ዕውቀት ምንጭ ነው። ከ Authority የጣንኝ ዕውቀት ዕውነት ነው ተብሎ ይታሰባል ምክንያቱም ያ ዕውቀት ከባለ ሙያ ስለመጣ ወይም በጊዜ ሒደት እንደ ባህል ስለተቀደሰ ነው።

Accepting authority as a source of knowledge has its advantages as well as its dangers.

🔼 ስልጣንን(authority) የ ዕውቀት ምንጭ አድርን መቀበል ጥቅም ም ጉዳትም አለው። ጥቅሙ ምንድን ነው ጉዳቱስ ምን ይሆንФ¢እስቲ እን<mark>ሚል</mark>ከተው።

ACivilization would certainly stagnate if people refused to accept any statement unless they personally verified it through direct, firsthand experience.

<u>扁</u> ሰዎች *ጣንኛውንም ሀ*ሳብ(*መግ*ለጫ) ለመቀበል ፈቃደኛ ካልሆኑ ስልጣኔ በርግጠኝነት ይቀዘቅዛል ምክንያቱም

ስልጣኔ የሚመጣው ሰዎች በሆነ ነገር ላይ ባለሙያ ሆነው ተመራምረው የሚፈጥሩት አዲስ ግኝት ነው። ታዲያ በሆነ ነገር ላይ ባለሙያ(authority) የሆኑ ሰዎች የሚሰጡትን ሀሳብ ተቀብሎ አረጋግጦ ጥቅም ላይ ማዋል ያስፈልጋል። ነገር ግን በሆነ ሙያ ላይ ያለ ሰው(authority) የሰጠውን ሀሳብ ካልተቀበልን ስልጣኔ አይመጣም።

On the other hand, if authoritative knowledge is built upon a foundation of incorrect assumptions, then such knowledge will surely be distorted.

🔼 ነገር ግን ስልጣኔያዊ ዕውቀት(authority) በስህተት ግምቶች ላይ ከተገነባ እንዲህ አይነቱ ዕውቀት በርግጥ የተዛባ ይሆናል።

vEpistemology ስለ ምን እንደሚያጠና ያዙ ፤ አምስቱን የ እውቀት ምንጮች ያዙ ፈተና ላይ ይወጣሉ።

- 🔼 #Logic and Critical Thinking.
- Chapter One Introducing Philosophy.
- T Core Fields Of Philopsophy
- 🔼 በስካሁኑ ትምህርታች ስለ philosophy ምንነት ተምረናል። ስለ Basic features of Philosophy ተምረናል። Core fields of philosophy ላይ ስለ Metaphysics ተምረናል ስለ Epistemology ተምረናል አሁን ደብሞ Axiology ን እንግራለን።
 - Axiology

T Axiology derived from two Greek words : Axios(value, worth) and logy(stūdy). F Axiology is the philosophical study of value, which originally meant the worth of something.

Axiology ስለ 'እሴት(value)' የሚያጠና የፍልስፍና ክፍል ነው። እሴት ማለትስ ምን ማለት ነው ေት የመጀመሪያ(original) ትርጉሙ 'የአንድ ነገር ዋጋ ወይም ጥቅም' የሚል ስያሜ ተሰጥቶታል። በጥቅሉ ግን እሴት ማለት የሰው ልጅ በማህበረሰብ(society) ደረጃ መኖር ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ ሁኔታዎችን ነገሮችን ድርጊቶችን ጥሩ ናቸው ወይም መጥፎ ናቸው ብሎ ለ ሁኔታዎች ለነገሮች ለድርጊቶች የሰጠው ዋጋ "እሴት(value)" ተብሎ ይጠራል። ለምሳሌ በ ኢትዮጵያ ማህበረሰብ የሴት ልጅ ሱሪ መልበስ እንደ ነውር(መጥፎ) ይቆጠራል እሴት ማለት ይህ ነው። ታዲያ axiology ስለ እሴት(value) ሲያጠና የሚያነሳቸው ጥያቄዎች አሉ።እነርሱን እንመልከት የ

What is a value? Where do values come from? How do we justify our values? How do we know what is valuable? What is the relationship between values and knowledge? What kinds of values exist? Can it be demonstrated that one value is better than another? Who benefits from values?

▲ እሴት ምንድን ነው? እሴት ከምን መነጨ − የሰው ልጅ በተፈጥሮ በተሰጠው ህሊና ይሆን? ማህበረሰባዊ እሴቶች ትክክለኛ ስለመሆናቸው እንዴት ማረጋገጥ እንችላለን − ለምሳሌ በኢትዮጵያ ማህበረሰባዊ መሰረት አንድ ወንድ ሴትን ልጅ ለማግባት ሽማግሌ ይልካል ይህ ነገር አግባብ ና አስፈላጊ ስለመሆኑ ምን ማስረጃ ማቅረብ እንችላለን? የትኛው ጠቃሚ(ጥሩ ወይም ዋጋ ያለው) መሆኑን እንዴት ማወቅ እንችላለን? በእሴት ና በእውቀት መካከል ያለው ዝምድና ምንድን ነው? የትኞቹ እሴቶች ናቸው በተግባር ላይ ያሉት? አንድ እሴት ከሴላው እሴች የቸሻለ ነው ተብሎ መገለፅ ይችል ይሆን? ከ እሴት የሚጠቀመው ማነው? Axiology እነዚህን መሰረታዊ ጥያቄዎች ይጠይቃል ለጥያቄዎቹም መልስ ለማግኘች ጥናት ያደርጋል ለዛ ነው Axiology ስለ እሴት ያጠናል ያልንው።

Axiology deals with values in three areas, namely Ethics, Aesthetics, and Social/Political Philosophy.

🔼 Axiology ስለ እሴቶች ሲያጠና ሶስት ዘርፎች ን ማለትም ስነ ምግባር(Ethics) ፤ ውበት(aesthetics) ፤ ማህበራዊ/ፖለቲካዊ ፍልስፍናን ይመለኪታል። ስለዚህ Axiology የሚያጠናቸው ሶስት ዘርፎች ናቸው። እነርሱም $ilde{Y}$

\$

💶 Ethics 👤 Aesthetics(Beauty) 🌻 Social/Poletical Philosophy

👆 ሶስቱም የ Axiology አይነቶች ናቸው። በሌላ አባባል ሶስቱም የሚያጠኑት ስለ እሴት(Value) ነው። ነገር ግን ሶስቱም የተለያየ አይነት እሴት(Value) ነው የሚያጠኑት። እስኪ እያንዳንዳቸውን እንመልከት።

茸 Ethics(ስነ ምግባር)

Ethics, which is also known as Moral Philosophy, is a science that deals with the philosophical study of moral principles, values, codes, and rules, which may be used as standards for determining what kind of human conduct/action is said to be good or bad, right or wrong.

🛖 ስነ ምግባር(Ethics) የሞራል ፍልስፍና(Moral philosophy) በመባል ይታወቃል።

፲ ሰነ ምግባር(Ethics) የስነ ምግባር መርሆዎችን ፤ ስነ ምግባራዊ እሴቶችን እና ደንቦችን የሚጠና የ Axiology ክፍል የሆነ የፍልስፍና ሳይንስ ነው።

፲ ስነ ምግባር(Ethics) የሰዎችን ባህሪ ወይም ተግባር ምን አይነት እንደሆነ ጣለትም ጥሩ/መጥፎ ፤ ትክክል/ስህተት ነው ብሎ ለመወሰን እንደ መመዘኛ ያገለግላል።

<mark>ውስ</mark>ምሳሌ እናንተ የምትጠቀሙት ስልክ value ነው ኣ ምክንያቱም ዋ*ጋ* ስለሚያወጣ። ታዲያ ስልካቸሁ value ስለሆነ Ethics ደ*ባሞ* ስለ value ስለሚያጠና ስለዚህ Ethics ስለ ስልካቸሁ ያጠናል ማለት ነው¢

😎 አያጠናም። ምክንያቱም Ethics የሚያጠናው ስለ ምግባራዊ እሴቶች(Ethical Values) ነው። ምግባራዊ እሴቶች ማለት ደግሞ የሰው ልጅ በተፈጥሮ በተሰጠው ህሊና(Moral) ተመርኮዞ እነዚህ ድርጊቶች ጥሩ ናቸው እነዚህ ደግሞ መጥፎ ናቸው ብሎ ዋ*ጋ* የሰጣቸው ናቸው። ስለዚህ እነዚህ ምግባራዊ እሴቶች የሰው ልጆችን መጥፎ/ጥሩ ብለን እንድንለይ ያደርጉናል።

🔼 ለምሳሌ በኢትዮጵያ ህዝቦች ዘንድ ትላልቅ ሰዎችን(ሽማግሌዎችን) ማከበር ምግባራዊ እሴት ነው። ስለዚህ ሽማግሌዎችን የማከበር ምግባራዊ እሴት ሰዎችን ጥሩ/መጥፎ ብለን እንድንለይ ያደርገናል። እንኤት¢

ኔትላልቅ ሰዎችን የማያከብር ባለኔ ይባላል 🐷 ። 👉 ተታላልቅ ሰዎች የሚያከብር ደግሞ ጨዋ ይባላል 🐷 ። እንደ እኔ ። 芏 🚾 😅

🧿 Ethics ስለ ምግባራዊ እሴቶች ሲያጠና የሚያነሳቸው ተያቄዎች አሉ። እነሱን ሞጁላችሁ ላይ አሉ አንብቧቸው ቀላል

ስለሆኑ እንለፋቸው።

<mark>››</mark> እሺ አሁን ደ ግሞ የ Ethics አይነቶችን እናያለን። Ethics በስንት ይከፈላል¢ <i>መ</i> ሰረ <mark>ታ</mark> ዊ ልዩነታቸውስ ምንድን ነው¢ የሚሉትን <mark>?</mark> እናያለን።
Ethics or ethical studies can be grouped into three broad categories: Normative ethics, Meta ethics, and Applied Ethics.
🍮 Ethics በሶስት ይከፈላል። እነርሱም 👇 🛨
Normative Ethics. 🥑 Meta Ethics(non-normative Ethics). 🥑 Applied Ethics.
▼ Normative Ethics
Normative Ethics refers to the ethical studies that attempt to study and determine precisely the moral rules, principles, standards and goals by which human beings might evaluate and judge the moral values of their conducts, actions and decisions.
<code>LNormative Ethics ማለት የመደበኛ ስነ ምግባር ጥናት ማለት ነው።</code>
🔼 Normative Ethics ማለት የሰው ልጅ የ ተግባሩን ፤ የ ድርጊቶቹን እና የውሳኔዎቹን የሞራል እሴቶች ለመንምንም እና ለመዳኘት የ ሞራል ህንቸን ፤ መርሆዎችን ፤ ደረጃዎችን ና ግቦችን በትክክል ለማጥናት ና ለመወሰን የሚሞክሩትን የስነ ምግባር ጥናቶችን ይመለከታል፡
<u>ଲ</u> Normative Ethics የትኞቹ ነገሮች ጥሩ እንደሆኑ ፣ የትኞቹ ድርጊቶች ትክክል እንደሆኑ እና የትኞቹ ድርጊቶች ተወቃሽ እንደሆኑ ዋና ዋና ንድሬ ሀሳበችን በ ጥልቀት የሚ <i>መ</i> ረምር የ ፈሰልስፍና ሳይንስ ነው።
📠 Normative Ethics የሰው ልጅ ምግባር መርሆዎችን ለማግኘት በምክንያታዊነት የተደረז ፍለጋ ነው።

ቍ ለምሳሌ መስረቅ ፣ መዋሽት በሰው ልጆች ዘንድ ነውር ነው ያሳፍራልም። ስለ መስረቅ ፣ መዋሽት መጥፎነት/ጥሩነት ሳይንሳዊና ምክንያታዊ በሆነ መልኩ የሚያጠናው Normative Ethics ይባላል። እንዴት ነው የሚያጠናው Φ¢እንደዚህ አይነት ጥያቄዎችን <mark>በመ</mark>ጠየቅ ነው ፞ጞ

•

- 😎 ለምሳሌ :- አንድ ሰው በጣም ተርቦ ተቸግሮ ኢያችሁት። ምግብ ወይም ብር እንዳትሰጡት የላችሁም። ጥላችሁት እንዳትሔዱ በጣም አሳዘናችሁ። ስለዚህ ብር ከሌላ ሰው ሰረቃችሁ እና ለተቸገረው ሰው ሰጣችሁት። ስለዚህ የእናንተ ድርጊት(መስረቁ) ትክክል መሆኑን ወይም መጥፎ መሆኑን ሳይንሳዊ ና ምክንያታዊ በሆነ መልኩ የሚገመግመው ና የሚያጠናው Normative Ethics ይባላል።
- 🛖 አያቸሁ ኣ። "የ መስረቅ ድርጊት ነውር ነው ስለዚህ የእናንተ ድርጊት ትክክል አይደለም።" የሚለውን ያጠናል።
- 👚 እንደንና ደግሞ "ስለ ድርጊቱ ሳይሆን ስለ ውጤቱ ነው ትኩረት *ሞ*ስጠት ያለብን" ውጤቱ ደግሞ ሰውየውን ከቸግር *ሞታ*ደግ ነው ስለዚህ ትክክል ነው" ብሎ ደግሞ ያጠናልናል።
- 奻 ስለዚህ Normative Ethics ሞራላዊ እሴቶችን ከ ሚያስከትሉት ውጤት አንፃር ይገመገጣል እንዲሁም ከ ድርጊቶቹ ሒደት አንፃርም ይገመግጣል።
- 😎 ሌላ ምሳሌ ልስጣቸሁ። ኢያድርገው እና ንደኛቸሁን መኪና ገጨው 🐝 ። ከዛ እናያንተ ከ ተገጨበት አንስቶ እስከ ሆስፒታል ድረስ አቅፋቸሁት ደሙ በ እናንተ ላይ እየፈረሰ በጠራራ ፀሀይ ላበታቸሁ እንደ ሀምሌ ዝናብ እየዘነበ ተሸከጣቸሁ ሆስፒታል ወሰዳቸሁት። ሆስፒታልም ስትደርሱ ተሯሩጣቸሁ ብር ተበድራቸሁ የሚያስፈልገውን ነገር አሟልታቸሁ እንዲታከም አደረጋቸሁ። እንደ አለመታደል ሁኖ ጻደኛቸሁ ከብዙ ድካምና ውጣውሪድ በሗላ ሞተΰ።
- 😎 ታዲያ ከሞራል አንፃር ጻደኛችሁን ለማዳን ስለ እናንተ ውጣወረድ ና ድካም Normative Ethics ያጠናል። ከሞራል አንፃር ስለ እናንተ ድርጊት እና ስለ ጻደኛቸሁ ሞት Normative Ethics ያጠናል። እንዴት¢በሁለት አይነት ምንገድ ያጠናዋል።

፲፫ አንደኛው ምን ይላል መሰላቸው! ምንም እንኳ እናንተ ተሯሩጣቸው ደክማቸው ብታሳክሙት የናንተ ድካም ዋጋ ቢስ ነው ይላችሗል። ለምን¢ምክንያቱም የአንድ ነገር የሞራል ትክክለኛነት የሚለካው በውጤቱ ስለሆነ ነው ይላል። ውጤቱ ደግሞ አስከፊ ነው ዳደኛቸው ሙቷል። ስለዚህ ዋጋ ቢስ ናቸው ይላችሗል። "የትም ፍጪው ዱቄቱን አምጪው(The end justifies the means)" የሚል ፍልስፍናን ይደግፋል።

ស ስለዚህ Normative Ethics ሞራላዊ እሴቶችን ከ ሚያስከትሉት ውጤት አንፃር ያጠናቸዋል። ከ ድርጊቶች ሒደት አንፃርም ያጠናቸዋል። በዚህም መሰረት Normative Ethics በሶስት ይከፈላል። እነርሱም Teleological Ethics(consequentialism), Dentological Ethics እና virtue Ethics ተብሎ ይከፈላል። Civics ላይ ትጣሩታላችሁ።

Meta Ethics

Meta-ethics is the highly technical philosophical discipline that deals with investigation of the meaning of ethical terms, including a critical study of how ethical statements can be verified. It is more concerned with the meanings of such ethical terms as good or bad and right or wrong than with what we think is good or bad and right or wrong.

Meta Ethics በዋናነት የሚያጠናው ስለ ስነ ምግርባር ተፈጥሯዊ ባህሪያቶች ነው። ቀለል ለጣድረግ ያከል ሞጁላችሁ ላይ ያለውን እንማር \underset ።

Meta Ethics የስነ ምግባር መግለጫዎችን እንኤት ማረጋገጥ እንደሚቻል ወሳኝ ጥናት ጨምሮ የ ስነ ምግባር ቃላትን ትርጉም(Meaning of Ethical Terms) መመርመርን የሚመለከት ፍልስፍናዊ ዲሲፒሊን ነው።

🔼 በደንብ ተከታተሉኝ። Meta Ethics የ ድርጊቶችን ጥሩነት/መጥፎነት እንዲሁም ትክክለኛነት/ስህተትነት የሚያጠና የሚገመግም አይደለም። Normative Ethics ነው ስለ ድርጊቶች ትክክለኛነት/ስህተትነት እንዲሁም ጥሩነት/መጥፎነት የሚያጠናው ብለናል።

📠 Meta Ethics ግን የሚያጠናው ስለ ድርጊቶች ትክክለኛነት/ስህተትነት እንዲሁም ጥሩነት/መጥፎነት ሳይሆን

በዋናነት የሚያጠናው ስለ ስነምግባራዊ ቃላቶች(Ethical terms) ትርጉም ነው የሚያጠናው። በሌላ አባባል ጥሩ/ ምጥፎ እና ትክክል/ስህተት የሚባሉት የ ስነ ምግባር ቃላቶች ትርጉማቸው ምን እንደሆነ ያጠናል ማለት ነው።
🔼 ስለዚህ Meta Ethics ጥሩ/መጥፎ እንዲሁም ትክክል/ስህተት ነው ብለን ከምናስበው ድርጊቶች ይልቅ ጥሩ/መጥፎ እና ትክክል/ስህተት ስለሚባሉት የስነ ምግባር ቃላቶች ትርጉም የበለጠ ያሳስበዋል። ስለዚህ Meta Ethics ስለ እነዚህ ነገሮች ያጠናል¶
The What is the meaning of "Good"? what is the meaning of "Badle? What is the meaning of "right"? What is the meaning of "Wrong"?
🔼 ስለዚህ ስለ ቃላቶቹ ትርጉሞች የሚያጠና ነው ማለት ነው። በነገራችን ላይ Meta Ethics በጣም Abstract የሆነ የ Ethics አይነት ነውε <mark>።</mark>
🔼 Meta Ethics በስንት እንደሚከፈሉ ሞጁሉ ላይ አለ እዩት። 5 ናቸው።
▼ Applied Ethics
Applied Ethics is a normative ethics that attempts to explain, justify, apply moral rules, principles, standards, and positions to specific moral problems, such as
t capital punishment euthanasia to abortion adultery animal right foliving to the poor sex before marriage to the death penalty so on.
This area of normative ethics is termed applied because the ethicist applies or uses general ethical princes in an attempt to resolve specific moral problems.
📠 Applied Ethics Normative Ethics ውስጥ የሚካተት ነው። ታዲያ ምንድን ነው Applied Ethics?

Applied Ethics ማለት ተግባራዊ ስነ ምግባር ነው። ግለሰባዊ የሆኑ የስነ ምግባር ችግሮችን ምክንያታዊ በሆነ መልኩ በማብራራት ና በመነምነም የሞራል ህነችን ፤ መርሆዎችን ፤ ደረጃዎችን ና አቋሞችን ተግባራዊ ለማድረግ የሚሞክር ነው።

Applied Ethics deals with diffcult moral questions and controversial moral issues that people actually face in their lives.

🔼 ሰዎች በህይወታቸው ውስጥ የሚያጋጥጣቸውን አስቸጋሪ የሞራል ጥያቄዎች ና አወጋዛጋቢ የሞራል ጉዳዮችን የሚያጠና የሚመረምር የ Normative Ethics ክፍል Applied Ethics ይባላል።

ለምሳሌ ማስወረድ ፣ ለድሆች ተንዘብ መስጠት ፣ ራስን ማጥፋት፣ ከ ኃብቻ በፊት ወሲብ ፣ የሞት ቅጣት ፣ የኅብረሰዶማውያን የኃብቻ መብት ፣ የእንስሳት መብት ወዘተ አከራካሪ (አወዛኃቢ) ድርጊቶች ናቸው። ስለዚህ Applied Ethics በሁለት ተከራካሪ ወንኖች መካከል ስላሱ ድርጊቶች ያጠናል ማለት ነው። ለምሳሌ ማስወረድ ሁለት ተከራካሪ ወንን አለው። አንደኛው ወንን ማስወረድ ትከክል ነው ይላል ሌላኛው ወንን ማስረወረድ ትክክል አይደለም ይላል። ስለዚህ በሁለቱ ተከራካሪ ወንን ስላለው የማስወረድ ድርጊት Applied Ethics ያጠናል ማለት ነው። ልክ እንደ "ውርጃ" ሁሉ "ለድሆች ንንዘብ መስጠት" ፣ "ከኃብቻ በፊት ወሲብ" ፣ " የኅብረሰዶማውያን የኃብቻ መብች" ፣ ከ ኃብቻ በፊት ወሲብ"

፣ "የእንስሳት መብት" ፣ "የሞት ቅጣት" ወዘተ ሁለት ተከራካሪ ወገኖች አሏቸው አንደኛው ወገን ትክክል ነው ሲል ሴላኛው ወገን ደግሞ ትክክል አይደለም የሚል ነው። Apllied Ethics ደግሞ በሁለት ተከራካሪ ወገኖች መካከል የሚደነፉ ድርጊቶችን ከሞራል አንፃር የሚያጠና ስለሆነ ከላይ የተዘረዘሩት በሙሉ በ Applied Ethics ይጠናል ማለት ነው።

🔼 ሌላኛው ደግሞ ሰዎች በህይወታቸው ስለሚያጋጥማቸው የሞራል ጥያቄዎች Applied Ethics ያጠናል።

🕵 ለምሳሌ ራስን ማጥፋት:: አስቸ*ጋሪ ሁኔታ ው*ስጥ ስትግቡ ተስፋ ስትቆርጡ ራስን ማጥፋት እንደ *ማ*ፍትሔ ልትወስዱት ትቸላላቸው። ራስን ማጥፋት *ማ*ፍትሔ አደረ*ጋ*ቸሁት ነገር ግን ራስን ማጥፋት የሚያስከትለውን *ማ*ዘዝ ደግሞ ታውቁታላቸው። ስለዚህ ከባድ ውዝምብ ነው አፐ 🌕 🙆 🦪 🚉 ።

🥦 ነንድ አሪፍ ምሳሌ ልስጣቸሁ 👇 🕏

🔼 ሁለት ሰዎች ቤት ውስጥ ተቆልፎባቸዋል። እናም ቤቱ በእሳት እየነደደ ነው። አንድኛው ሰው ለአለም በጣም አስፈላጊ የሆነ አንድ ዶክተር አለ። almost በሽተኞችን የሚያድን እጅግ በጣም አስፈላጊ ሰው ነው። ሰዎችን ከስቃያቸው የሚያሳርፋቸው ባለመድሀኒት ነው። እሱ ከሌለ በቢሊዮን የሚቆጠር ሰው ይሰቃያል። *ሁለተኛው ሰው አባትሽ ነው። አባትሽ ደግሞ አንቺን ለማሳደግ ለማስተማር ብዙ መ*ስዋትነት የስፈለ ነው። ፍቅርን አስቸምሮሻል በፍቅር አሳድንሻል። ከሁለቱ አንዱን የማዳን ስልጣን አለሽ።

ከሞራል አንፃር የቱን ታድኛለሽ፡? 🛚 🔒

🚗 🕰 አያችሁ ኣ Applied Ethics የሚያጠናው ስለ እነዚህ ጉዳዮች ነው። ሰዎች በህይወታቸው ስለሚያጋተጣቸው የሞራል ጥያቄ እና ከሞራል አንፃር አከራካሪ(አወዛጋቢ) ስለሆኑ ድርጊቶች የሚያጠናልን Apllied Ethics ይባላል።

ស well engidi... ስለ Ethics እና ስለ Ethics አይነቶች አየን። አሁን ደባሞ Aestatatics ስለተባለው የ Axiology **አይነት እንጣራለን**።

룿 Aesthetics(ውበት)

🔼 Aesthetics is the theory of beauty. It studies about the particular value of our artistic and aesthetic experiences. It deals with beauty, art, enjoyment, sensory/emotional values, perception, and matters of taste and sentiment.

🔼 Aesthetics የ ውብት ንድፈ ሀሳብ ነው። ስለ ጥበባዊ ና የውብት ልምዶቻችን ልዩ ጠቀሜታ ያጠናል። ስለ ስነ ውብት፣ ስነ ጥበብ ፤ደስታ ፣ ስለ ስሜታዊ ህዋሶች ግንዛቤ ፣ ስለ ጣሪም ና ስሜት ጉዳዮች ያጠናል።

📶he following are typical Aesthetic questi📶 s 👇

🔼 What is art? What is beauty? What is the relation between art and beauty? What is the connection between art, beauty, and truth? Can there be any objective standard by which we may judge the beauty of artistic works, or beauty is subjective? What is artistic creativity and how does it differ from scientific creativity? Why works of art are valuable? Can artistic works communicate? If so, what do they communicate? Does art have any moral value, and obligations or constraints? Are there standards of quality in Art?

፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟፟
🙆 🖒 እነዚህ በሙሉ የተለመዱ የ Aesthetics ጥያቄዎች ናቸው። ፍልስፍና መጠየቅ ነው ብለናል🙋 🗆 👌 🖒 🙆 🖒 🕒
Social/Political Philosophy
Social/Political Philosophy studies about of the value judgments operating in a civil society, be it social or political.
The following questions are some of the major Social/Political Philosophy primarily deal with
What form of government is best? What economic system is best? What is justice/injustice?What makes an action/judgment just/unjust? What is society? Does society exist? If it does, how does it come to existence? How are civil society and government come to exist? Are we obligated to obey all laws of the State? What is the purpose of government?
🟂 ማህበራዊ/ፖለቲካዊ ፍልስፍና በ ሲቪል ማህበረሰብ ውስጥ ስለሚሰሩ የእሴት ፍርዶቸ ማህበራዊ ወይም ፖለቲካዊ ጥናቶች ያካሒዳል።

ጆ ምን አይነት የመንግስት አይነት ነው የተሻለው? ለህብረተሰቡ የትኛው የኢኮኖሚ ስርአት የተሻለ ነው? ፍትህ/ኢፍትህዊነት ምን ማለት ነው? ድርጊት/ፍርድ ፍትህዊ ወይም ኢ ፍትህዊ የሚያደርገው ምንድን ነው? ማህበረሰብ ምንድን ነው? ህብረተሰብ አለ ወይ? ከሆነስ እንኤት ወደ መኖር ይመጣል? ሲቪል ማህበረሰብ እና መንግስት እንኤት ሊፈጠር ቻሉ? ሁሉንም የመንግስት ህንች የማከበር ግኤታ አለብን?

የመንግስት አላጣ ምንድን ነው? የወዘተ የ Social/political philosophy ጥያቄዎች ና ጥናቶች ናቸው።

ሰየዛሬው ክላስ በዚህ አቢቃ።

❤️ ተወዳጅች ሆይ ስለዚህ Chapter one ላይ ሰለ Philosophy ምንነት ተምረናል። ስለ Basic features of philosophy ተምረናል። ስለ Philosophy አይነቶች ማለትም ስለ Meta physics, ስለ Epistemology , ስለ Axiology ተምረናል። ስለ ሎጇክ ደብሞ ቻፕተር 2 ላይ ስለምንማር ፤ እዚህ ላይ ማብራራቱ አያስሬልግም። ቻፕተር 1 ላይ የሚቀረን ስለ philosophy ማፕናት ያለው ጠቀሜታ ምንድን ነው የሚለው ይቀረናል። እሱ ደግሞ ደረቅ ንባብ ነው ፤ ፈተና ላይም አያስቸግርም አንብቡት ሞጁላችሁ ላይ አለ። በቀጣይ ቻፕተር 2 እንጀምራላን።
<mark>◇</mark> #Logic
🚁 ይህን የፍልስፍና ክፍል ነው ፍሬሽማን ላይ የምትማሩት።
📌 ነገር ግን ስለ ሎጂክ ከ ጣየታችን በፊት statement እና proposition ምን እንደሆኑ እንመልከት።
Statement - is a declarative sentence that has truth value.
Statement - is a sentence that is either true or false.
Statement ማለት እውነት ወይም ሀሰት የሆነ ዐነገር ነው። ወይም
እውነት ነው ወይም ሀ ሰት ነው ብለን የምንሬርጀው <i>ዐነገ</i> ር statement ይባላል።
ምሳሌ ፡

🜟 Mekelle is the capital city of Oromia Region.

** 2+2 = 5.
🗜 Barack Obama is the first black American president.
🛨 All planets revolve around the sun.
የመጀመሪያዎቹ ሁለቱ ወ.ክሮች ውሸት(false)
የመጨረሻዎቹ ሁለቱ ዐነገሮች እውነት(true) ናቸው።
ስለዚህ በአጠቃላይ አራቱም <i>0.ነገሮ</i> ች statement ናቸው ማለት ነው።
Proposition - is an information content of statements.
Proposition ማለት ደግሞ የ statement ቱን ይዘት የሚገልፅን መረጃ ወይም የ statement ቱ ትርጓሜ ማለት ነው። ማለትም statment ቱ ውሽት መሆኑን ወይም እውነት መሆኑን የምናውቅበት ማለት ነው። information content ማለት ይህ ነው።
🔼 Logic የተንነባው ከ statement or proposition ነው። እንዴት? chapter 2 ላይ ከታች ያለው ኖት ላይ ታንኙታላችህ፡
🔼 ብዙውን ጊዜ ሎጂሽያኖች statement እና proposition በአንድ አይነት <i>መንገ</i> ድ(interchangeably) ይጠቀሙበታል። ነገር ግን statement እና proposition አንድ አይነት ናቸው ማለት አይደለም። እንዴት?

Ţ Statement ማለት እውነት ወይም ወሸት የሚባል ዐ.ነገር ሁሉ statement ነው። "ስምህ ጣን ነው?" ብዬ ብጠይቅህ

statement አይደለም:: ምክንያቱም እውነት ወይም ውሸት ስለማንለው።

🛖 Proposition ማለት ደኅሞ statement ቱ እውነት ወይም ወሸት መሆኑን የምናውቅበት መረጃ ነው። ብዙውን ጊዜ true/false ላይ ፈተና ስለሚወጣ ይቺን ሀሳብ ያዟት $ar{\mathbf{Y}}$ "in the strict sense of the terms, statement and proposition do not have exactly the same meaning." Now let us proceed to the further study of Logic.(አሁን ሎጂክን እንመልክት) 🔼 #Logic and Critical Thinking. CHAPTER TWO 🤼 Basic Concepts of Logic 🔼 Definition of Logi🧐 ነው ወይም logical አይደለም የሚሉት ነገር በትክክል ሎጂክ ን ይገልፀው ይሆንΦ? What is Logic¢¢ 📷 Logic(ስነ-አመክንዮ) - is the science or philosophy that deals with and evaluates Argument.

📝 Logic(ስነ-አ*ሞ*ክንዮ) ማለት ስለ Argument የሚያጠና እና Argument ን የሚ*ገ*ምግም የ ሳይንስ ወይም የፍልስፍና አይነት ነው።

ታዲያ Argument ምንድን ነው Φ?

6	1	,)

- 🛨 Argument (አ*ሞ*ክንዮ)
- Argument is a group of statements, some of which are intended to provide support or evidence to conclude about something.
- jò Argument (አ*መ*ክንዮ) ማለት የሆነ ማስረ*ችን መ*ሰረት በማድረግ ወይም የሆነ ማስረ*ችን ተ*ጠቅመን ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ መስጠት Argument ይባላል። ስለዚህ ሁለት ነገሮች አሉን ማለት ነው።
- 🛖 1ኛ) ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለ*ሞ*ስጡት የተጠቀምነው ማስረጃ(evidence)::
- 🛖 2ኛ) ማስረጃውን ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር የምንሰጠው ድምዳሜ(conclusion)::
- 💋 ታዲያ ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለመስጠት የምንጠቀመው ወይም የተጠቀምነው ማስረጃ premises ተብሎ ይጠራል።
- 🧭 ማስረጃውን ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር የምንሰጠው ድምዳሜ Conclusion ተብሎ ይጠራል። so,
- Premises is a group of statements that set forth the reason(evidence). Or
- Premises is a group of statements that are claimed to provide logical support or evidence to the conclusion.

Conclusion - is a statement which is claimed to follow the alleged evidence.
👆 ፈተና ላይ ስለሚወጡ ያዟቸው።
👺 ስለዚህ
♥ Argument = Premises + Conclusion.
እስቲ ምሳሌዎችን እንመልከት፡
♦ Example 1
➡All Ethiopians are Africans. ➡ Solomon is an Ethiopian ➡ Thus, Solomon is an African.
👆 ሁሉም ኢትዮጵያውያን አፍሪካዊ ናቸው። ሰለሞን ኢትዮጵያዊ ነው። ስለዚህ ሰለሞን አፍሪካዊ ነው።
ፉአ ያችሁ አይደል!!
ሰለምን አፍሪካዊ ነው ብለን ድምዳሜ(conclusion) ለመስጠት እንደ ማስረጃ የተጠቀምነው ሁሉም ኢትዮጵያዊያን አፍሪካዊ ናቸው እና ሰለምን ኢትዮጵያዊ ነው የሚሉት ናቸው።
ស ስለዚህ ከላይ ያየነው ምሳሌ argument ነው። ምክንያቱም ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለመስጠት ማለትም ሰለሞን አፍሪካዊ ነው ብለን ድምዳሜ ለመስጠት ማስረጃዎችን ተጠቅመናል።
ስለዚህ ከላይ ያየነው ምሳሌ argument ከሆነ የግድ premises እና conclusion አለው ጣለት ነው ምክንያቱም argument የሁለቱ ድምር ውጤት ስለሆነ። ስለዚህ የትኛው ነው premises? የትኛው ነው conclusion?

ţ Premises ማለት ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለምስጡት የምንጠቀምው ማስረጃ ነው ።
ስለዚህ ሰለሞን አፍሪካዊ ነው ብለን ድምዳሜ ለመስጠት የተጠቀምነው ማስረጃ ፡
↑ All Ethiopians are Africans Solomon is an Ethiopian.
ስለዚህ ሁለቱ <mark>ōp</mark> remises ናቸው።
📤 Conclusion ማለት ደግሞ ማስረጃዎችን ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ መስጠት ነው። ስለዚህ
ൂ Solomon is an African የሚለው conclusion ነው።
◆ Example 2
⇒ Three is prime number. ⇒ Five is prime number. ⇒ Seven is prime number. ⇒ Therefore, all odd numbers between two and eight are prime numbers.
በ 2 እና 8 መካከል ያሉ ሁሉም odd ቁጥሮች prime number ናቸው ብለን ድምዳሜ ለመስጠት እንደ ማስረጃ የተጠቀምነው 3 , 5 እና 7 prime number ናቸው የሚለው ነው። ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለመስጠት ማስረጃ ስለተጠቀምን argument ነው ማለት ነው። argument ከሆነ ደባሞ የባድ premises እና conclusion አለው ማለት ነው። የትኛው ነው premises? የትኛው ነው conclusion ?
∳ Premises ማለት ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለመስጠት የምንጠቀመው ማስረጃ ነው። ስለዚህ በ 2 እና በ 8 መካከል የሚገኙ ሁሉም odd ቁጥሮች prime number ናቸው ብለን ድምዳሜ ለመስጠት የተጠቀምነው ማስረጃ፡
🧜 3 is prime number, 🡉 5 is prime numbबूr. 👉 7 is prime number.

እነዚህዕ <mark>p</mark> remises <i>ናቸው።</i>
🏏 Conclusion ማለት ደግሞ ማስረጃዎችን ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር የምንሰጠው ድምዳሜ ነው። ስለዚህ
ൂ All odd numbers between 2 and 8 are Prime numbers. የሚለው conclusion ነው።
• Example 3
➡ It has rained for the past 5 consecutive days. ➡ As a result, It will rain today.
ዛሬ ዝናብ ይዘንባል ብለን ድምዳሜ ለምስጠት እንደ ማስረጃ የተጠቀምነው ባለፋት ተኪታታይ 5 ቀናት ዝናብ <i>ም</i> ዝነቡ ነው። ስለዚህ argument ነው ማለት ነው። ታዲያ የትኛው ነው premises? የትኛው ነው conclusion?
Premises ማለት ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለምስጠት እንደ ማስረጃ የተጠቀምነው ነው። ስለዚህ ዛሬ ዝናብ ይዘንባል ብለን ድምዳሜ ለምስጠት እንደ ማስረጃ የተጠቀምነው ላለፋት ተከታታይ 5 ቀናት <i>ማ</i> ዝነቡ ነው። ስለዚህ
t It has rained for the past 5 days.(Premises)
🏌 It will rain today. (conclusion)
🔷 ስለዚህ logic ማለት ስለ argument የሚያጠና የፍልስፍና ዘርፍ ማለት ነው። በሌላ አባባል በ premises እና conclusior መካከል ያለውን ዝምድና ወይም ግንኙነት የሚያጠና እና የሚገመግም የፍልስፍና ዘርፍ ነው። ስለዚህ ከዚህ ምን እንረዳለን??

Logic ማለት ነባራው ዕውነታ(General truth) ማለት አይደለም። ለምሳሌ ፡

ፕሳኔቶች በወሀይ ዙሪያ ይዞራሉ።ይኸ ነባራዊ ዕውጎታ <i>ግ</i> ን logic ኢይደለም።
አስተውሉ logic ማለት ነባራዊ ዕውነታ ወይም General truth አይደለም።
Logic ማለት ስለ argument የሚያጠና ነው ።
#logic
ማለትም ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለመስጠት በምንጠቀመው ማስረጃ(premises) እና ማስረጃውን ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር በምንሰጠው ድምዳሜ(conclusion) መካከል ያለውን ግንኙነት የሚያጠና እና የሚ <i>ገ</i> መግም የ ፍልስፍና ዘርፍ ነው ፤ ታዲያ በ premises እና በ Conclusion መካከል ያለው ግንኙነት inferential claim ይባላል። ማለትም premises ማስረጃ ሁኖ ፤ Conclusion ድምዳሜ ሁኖ ፤ ከ ማስረጃው ተነስተን ድምዳሜ መስጠት inferential claim ይባላል።
🧜 እስቲ እንመልከት logic <i>ነባራዊ ዕውነታ አለመሆኑን</i> ።
Example
⇒ All human beings are immortal. ⇒ Samuel is a human being. ⇒ Therefore, Samuel is immortal.
የሰው ልጅ ሟች አይደለም። ሳሙኤል የሰው ልጅ ነው። ስለዚህ ሳሙኤል ሟች አይደለም።
政 አያቸው አይደል ሳሙኤል ሟች አይደለም ብለን ድምዳሜ ለመስጠት ማስረጃ አቅርበናል። ስለዚህ logic ነው።
🙆 🕜 ግን ነባራዊ ዕውነታው የሰው ልጅ ሟች ነው። የ ሰው ልጅ ሟች አይደለም ብለን ያቀረነብነው ማስረጃ ከ ነባራዊ ዕውነታው <i>ጋ</i> ር ቢጣረስም logic ከመሆን አላንደውም ምክንያቱም logic ነባራዊ ዕውነት ሳይሆን ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ እና ድምዳሜውን ለመስጠት ስለተጠቀምንበት ማስረጃ መካከል ያለውን ግንኙነት የሚያጠና ነው። ስለዚህ

Argument - is the inferential claim between premises and conclusion.
Argument - is not the factual claim between premises and conclusion.
አደራችሁን እነዚህን <mark>ō</mark> ሁ <mark>ለ</mark> ት ሀሳቦች ያዟቸው። ፈተና ላይ ይወጣ ሉ ።
Argument ወይም logic ማለት በ ድምዳሜው(conclusion) እና በ ማስረጃዎቹ(premises) መካከል ያለው ግንኙነት የምክንያታዊነት(inferential claim) ግንኙነት ነው እንጂ የ ነባራዊ ዕውነታ(factual claim) ግንኙነት አይደለም። ለዛ ነው
→ Human being is immortal. → Samuel is human being. → Therefore, Samuel is immortal.
👆 👆 ይህ ሀሳብ logic ነው ያልነው።
ሌላው የምክሪቭ <i>ሁ መ</i> ሰረታዊ <i>ህ</i> ሳብ፡
Argument= premises + conclusion.
Argument የ premises እና conclusion ድምር ነው።
Premises አንድ እና ከ አንድ በላይ <i>0.ነገር</i> (statement) ሊኖረው ይቸላል።ይህ ማለት Arguemnt ቶች በትንሹ አንድ premises ይኖራቸዋል። በትልቁ ደግሞ ከ አንድ በላይ(2,3,4,5) premises ይኖራቸዋል።
🔼 ነገር ግን conclusion ሁልጊዜ አንድ ወ.ነገር(statement) ብቻ ነው:: ይህ ጣለት Argument ቶች ሁልጊዜ አንድ conclusion ብቻ ነው ያላቸው ጣለት ነው።
Premises can have one or more than one statements. In otherword, an argument can have one and

more than one premises.
But
Conclusion always have only one statement. In otherword, an argument can always have only one conclusion.
ံ ਨੂੰ ፈተና ላይ ስለሚወጣ ያዙት
🔼 Argument ማለት የ premises እና የ conclusion ድምር ውጤት ነው ብለናል። ታዲያ በ argument ውስጥ የሚገኙትን premises እና conclusion እንዴት ነው ማወቅ የምንቸለው? የትኛው ነው premise? የትኛው ነው conclusion? እነዚህን እና ሌሎችን በቀጣይ እናያለን።
CHAPTER TWO #Logic
Basic Concepts of Logic
ĪPremise and Conclusion
🧑 🧶 በ ባለፈው ትምህርታችን
<mark>L</mark> ogic ስለ Argument የሚያጠና የፍልስፍና ክፍል እንደሆነ አይተናል።

└^rgument ማለት ደ**ግ**ሞ የ premises እና የ conclusion ድምር ውጤት እንደሆነ አይተናል።

፲ በ premises እና conclusion መካከል ያለው ግንኙነት የ inferential claim(ምክንያታዊነት) ነው እንጂ የ factual claim(ነባራዊ ዕውነታ) አለመሆኑን አይተናል።
ൂ Premises አንድ እና ከ አንድ በላይ ወ.ነገር(statement) ሊኖረው እንደሚቸል አይተናል።
፲ Conclusion ሁልጊዜ አንድ ብቻ ወ.ነገር(statement) እንዳለው አይተናል።
妏 በ ዛሬው ትምህርታቸን ደግሞ በ Argument ውስጥ የሚ <i>ገኙት</i> ን premises እና conclusion እንዴት ነው ጣወቅ የምንቸለው? የትኛው ነው premisesΦ <mark>ያ</mark> የትኛው ነው conclusion <i>ያ</i> ያ
<mark>ሂ</mark> ቧ argument ውስጥ የሚ <i>ገኙ</i> ትን premises እና conclusion <i>ማወቅ የምንችለው በ ሁለት አይነት ዘ</i> ዴ ነው።
1දිහ.) indicator words 2දිහ.) inferential claim
ሁለቱንም እ <i>ን</i> መልከትጋ 😅 😋
Ĭ෦ඁ෦ඁඁ
<mark>ኃW</mark> ell engidi premises ማለት ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለ <i>መ</i> ስጠት እንደ ማስረጃ ወይም እንደ ምክንያት የምናቀርበው ወይም የምንጠቀመው ነው።
<mark>ው</mark> ታዲያ አንድ ነገር እንዲህ ነው ብለን ድምዳሜ ለመስጠት ማስረጃ ወይም ምክንያት ስናቀርብ ፡ ማስረጃውን ወይም ምክንያቱን ለመግለፅ የምንጠቀምባቸው ምክንያት ጠቋሚ ቃላቶችን እንጠቀማለን።
팔 ስለዚህ በ argument ውስጥ ከሚ <i>ፕኙት</i> statement ቶች መካከል ምክንያት ጠ ቋሚ <i>ቃ</i> ላቶቸን የተጠቀመው statement ወይ የተጠቀሙ statement ቶች premises ናቸው ማለት ነው።

ውስመሆኑ ምክንያት ጠቋሚ ቃላት የሚባሉት የትኞቹ ናቸው? Premise Indicator words \Rightarrow Because \Rightarrow As \Rightarrow Since \Rightarrow Owing to \Rightarrow Due to \Rightarrow For \Rightarrow in that \Rightarrow Given that \Rightarrow Seeing that ⇒ For the reason that ⇒ May be inferred from ⇒ As indicated by ⇒ inasmuch as 💍 ከላይ የተዘረዘሩት በሙሉ ማስረጃ ወይም ምክንያት ጠቋሚ ቃላት ሲሆኑ በእንግሊዝኛው ደግሞ premises indicator words ይባላሉ። 🖶 ስለዚህ በ argument ውስጥ ካሉ statement ቶች መካከል ከላይ የተዘረዘሩትን ቃላቶች የሚጠቀመው statement ወይም የሚጠቀሙት statement ቶች premises ናቸው ማለት ነው። 🚗 ምሳሌዎችን እንመልከት Example 1 "Expectant mothers should never use recreational drugs, Since the use of these drugs jeopardize the development of the fetus" 吉 ይህን argument አያቸው አይደል 🛛 📀 የትኛው ነው Premise**ው?** የትኛው ነው Conclusion 🤔?

ቅድም እንደነገርኳችሁ ስለ አንድ ነገር ድምዛሜ ለመስጠት እንደ ማስረጃ ወይም እንደ ምክንያት የምንጠቀመው

premise ይባላል። ታዲያ ማስረጃውን ወይም ምክንያቱን ለመግለፅ የምንጠቀማቸው ምክንያት ወይም ማስረጃ ጠቋሚ

Y

ቃላት አሉ። ስለዚህ statement ቱ ምክንያት ጠቋሚ ቃላት ከተጠቀመ premises ይባላል ብለናል። ስለዚህ በዚህ ምሳሌ መሰረ።
ምክንያት ጠ ቋሚ ቃ ላት የትኛው ነውΦ?
<mark>ሂ</mark> Since የሚለው ነው።
ስለዚህ since የተባለውን ምክንያት ጠቋሚ ቃላት የተጠቀመው statement premise ነው ማለት ነው። ስለዚህ
The use of these drugs jeopardize the development of the fetus"
👆 የሚለው premise ነው ማለት ነው።
ስለዚህ Argument የ premises እና የ conclusion ድምር ውጤት ስለሆነ አንድኛው premise ከሆነ ሌላኛው conclusion ይሆናል ማለት ነው። ስለዚህ ፡
"Expectant mothers should not use recreational drugs"
💍 የሚለው conclusion ይሆናል ማለት ነው።
ᡩ እዚ <i>ጋ ማስተዋ</i> ል ያለባቸ <i>ሁ ነገር</i> conclusion ማለት መደምደሚያ ሀ ሳብ ስለሆነ መጨረሻ ላይ ነው የሚቀመጠው ብላቸሁ የመጨረሻው ወ.ነገር(statement) conclusion ነው እንዳትሎ። premises እና conclusion ይህ ነው የሚባል ግልፅ ቦታ የሳቸው። መጀመሪያ ላይ ሊሆኑ ይቸላሉ ፡ መካከል ላይ ሊሆኑ ይቸላሉ ፡ መጨረሻ ላይ ሊሆኑ ይቸላሉ። premises እና conclusion በቦታ አቀጣመጥ መለዬት አትቸሉም።
የ example 1 ዋና <i>ፅን</i> ስ <i>ህ</i> ሳብ ፡
💼 "ነፍሰ ጡር እናቶች የማዝናኛ <i>መ</i> ድሀኒቶችን መውሰድ የለባቸውም ምክንያቱም እነዚ <i>ህ መ</i> ድሀኒቶች የ ፅንሱን ዕድንት አዴ <i>ጋ</i> ላይ ስለሚዋሉት"

🚢 ስለዚህ "ነፍሰጡር እናቶች የማዝናኛ መድሐኒት መውሰድ የለባቸውም" ብለን ድምዳሜ እንድንሰጥ እንደ ማስረጃ ወይም እንደ ምክንያት የተጠቀምነው፞፞፞ጞ " የማዝናኛ መድሐኒቶች የ ፅንሱን ዕድባት አዴጋ ላይ ስለሚጥለው" የሚለው ነው። ስለዚህ premise ሱን እና conclusion ኑን በቀላሱ መለየት እንችላለን። Example 2 "Given that Moby Dick was written by sheksper and Moby Dick is a science fiction novel, Sheksper wrote a science fiction novel." የትኛው ነው Premises ? የትኛው ነው Conclusion ? Premises ማለት ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለመስጠት እንደ ማስረጃ ወይም እንደ ምክንያት የምንጠቀመው ነው። ማስረጃውን ወይም ምክንያቱን ለመግለፅ ደባሞ ምክንያት ጠቋሚ ቃላት(premises indicator words) መጠቀም እንችላለን። ስለዚህ argument ቱ ውስጥ ከሚገኙ statement ቶች ምክስል ምክንያት ጠቋሚ ቃላትን የሚጠቀም statement ወይም የሚጠቀም statement ቶች premises ናቸው ማለት ነው። ስለዚህ በዚህ Argument ውስጥ ያለው ምክንያት ጠቋሚ(አመላካች) ቃል የቱ ነው? 🛖 Given that የሚለው ነው። Given that የሚለውን ምክንያት ጠቋሚ ቃል የተጠቀሙት statement ቶች ደግሞ፞፞ ⇒ "Moby Dick was written by Sheksper".

→ " Moby Dick is a science fiction novel".
ስለዚህ <mark>o</mark> ፟ _ሆ ለቱ premises ናቸው ማ ለት ነው።
እዚ <i>ጋ ማ</i> ስተዋል ያለባቸ <i>ሁ ነገ</i> ር
"Given that Moby Dick was written by Sheksper and Moby Dick is a science fiction novel."
አሁን ተመልከቱ ፡
"Moby Dick was written by Sheksper" የሚለው statement ምክንያት ጠቋሚ ቃል ተጠቅጧል ጣለትም 'Given that' ን ተጠቅጧል።
"Moby Dick is a science ficti
on novel" የሚለው statement <i>ግን</i> ምክንያት ሰ ቋሚ ቃል አልተጠቀም። ከዚህ ምን እንረዳለን?
ሁለት እና ከሁለት በላይ premises ካሉን እና እነሱን በ ምክንያት ጠቋሚ ቃል(premises indicator words) መግለፅ ብንፌልግ አንደኛውን premise ብቻ በ ምክንያት ጠቋሚ ቃል መግለፅ እንችላለን ወይም ደግሞ ሁሉንም premises በምክንያት ጠቋሚ ቃል መግለፅ እንችላለን። \textstyle
" Given that Moby Dick was written by sheksper and Moby Dick is a science fiction novel" ማለት እንቸላለን።
ወይም ደໆሞ፡
"Given that Moby Dick was written by sheksper and Given that Moby Dick is a science fiction novel"

<mark>志 吉</mark> እነዚህ በ**ም**ሉ ድምዳሜ ጠቋሚ ቃላት ወይም conclusion indicator words ይባላል። ሁሉንም ያዟቸው!!

🖶 ስለዚህ በ argument ቱ ውስጥ ካሉ statement ቶች መካከል ከላይ የተዘረዘሩትን ቃላት የሚጠቀመው statement

– 🍋 ሁለቱም ይቻላል።

conclusion ነው ማለት ነው።
<mark>©</mark> ምሳሌዎችን እንመልከት።
Example 1
" Easter is always on a Sunday. Consequently, the day after Easter is always a Monday".
የትኛው ነው Conclusion? የትኛው ነው Premise?
Conclusion ማለት ማስረጃን ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ መስጠት ነው። ድምዳሜውን ለመግለፅ ደባሞ ድምዳሜ ጠቋሚ ቃላት' መጠቀም እንችላለን። ስለዚህ በ argument ቱ ውስጥ ካሉ statement ቶች መካከል ድምዳሜ ጠቋሚ ቃላትን የሚጠቀመው statement conclusion ነው ማለት።
⊮ በዚህ ምሳሌ <i>ሞ</i> ሰረት ድምዳሜ ጠቋሚ ቃል Consequently የሚለው ነው።
Consequently የሚለውን ጠቋሚ ቃል የተጠቀመው statement ደባሞ፞፞፟ 👇 🐤
"The day after Easter is always a Monday."
ስለዚህ ይህ ነው-ŌC <mark>o</mark> nclusion የሚሆነው።
Example 2

"All banks are financial institutions. Awash Bank is a bank, it follows that Awash Bank is a

financial institution."

😜 ስለዚህ በዚህ ምሳሌ መሰረት it follows that የሚለው ድምዳሜ ጠቋሚ ቃል ነው።
it follows that የሚለውን ድምዳሜ ጠቋሚ ቃል የተጠቀመው statement ደ ግ ሞ ϔ
"Awash Bank is a financial institution"
ስለዚህ ይህ 🔁 conclusion ነው ማለት ነው።
<mark>ਫ</mark> ਼ਮਾና ላይ እንዴት እንደምትፈተኑ ደግሞ ልንገራችሁ።
Which one of the following is/is not premise indicator word?
Which one of the following is/is not conclusion indicator word?
ተብሎ በ ምርጫ <i>ሞ</i> ልክ ፈተና ስለሚወጣ ሁሉንም
ወይም ደግሞ
Argument ቱ ውስጥ indicator word ሰጥተው የትናው ነው premise የትናው ነው conclusion ተብሎ ትጠየቃላቸሁ። ምሳሌ ፡
" Because many movie actresses are millionaires and Angelina Jolie is a movie actress, it implies that Angelina Jolie is probably a Millionaire."
₩rite the premises and conclusion of the above argument?

ተብሎ ፈተና ሊወጣ ስለሚቸል በሁለቱም መንገድ ተዘ*ጋ*ጁበት።

ľ**2**ኛው) inferential claim

በ Argument ውስጥ የሚገኙትን premises እና conclusion ማወቅ ከምንችልባቸው ዘዴ አንዱ inferential claim or inferential link ነው። ይህን ዘዴ የምንጠቀመው በ argument ቱ ውስጥ የሚገኙት statement ቶች indicator word ከሌላቸው ነው።

- 🤷 💍 indicator word ከሌላቸው እንዴት አድርግን ነው premises እና conclusion ኑን መለየት የምንቸለው?
- 💁 🗣 መለየት የምንቸለው በ premises እና በ conclusion መካከል ባለው inferential link ነው።
- 🙋 🦪 inferential link ማለት ደግሞ በ premises እና በ conclusion *መ*ካከል ያለው ዝምድና ወይም ግንኙነት ነው።

ዝምድናቸው ምንድን ነውΦ? 😕

- 👸 Premise ማለት ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለመስጠት የምናቀርበው ማስረጃ ነው።
- 🛘 Conclusion ማለት ደኅሞ ማስረጃዎቹን ተጠቅማን የምንሰጠው ድምዳሜ ማለት ነው።
- 🜐 ዝምድናቸው ልክ እንደ እናት እና ልጅ ነው። ምክንያቱም premise የ conclusion *ጣ*ኛ ነው።

ስለዚህ indicator word ካልተሰጣን፡

Argument ቱ ምንድን ነው ለመባለፅ የፈለንው? የተጠቀመው ማስረጃ ምንድን ነው? ማስተላለፍ የፈለንው ሀሳብ

Chapter Two

Basic Concepts of logic

Types of Argument

■ There are two main types of argument: these are two main types of argument:
➡ Deductive argument➡ Inductive argument
ለዛሬ dedeuctive argument እንምልከት።
ŻDeductive argument
Deductive ማለት from General to specific ማለት ነው እየተባላችሁ ተምራችሗል Biology ትምህርት ላይ ምናምን።
Logic ላይ ያለውን Deductive ደ ኅ ም እስኪ እንየው።
Deductive argument - is an argument in which the premises are claimed to support the conclusion in such a way that it is impossible for the premises to be true and the conclusion false.
Deductive argument - is an argument in which the conclusion is claimed to follow "necessarily" from the premises.
😂 Deductive argument የ argument አይነት ነው። argument ማለት ደግሞ ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ ለመስጠት ማስረጃ ወይም ምክንያት የማቅረብ ሒደት ነው።
<mark>ው</mark> ታዲያ የምናቀርበው ማስረጃ(premises) ስለ አንድ ነገር የምንሰጠውን ድምዳሜ(conclusion) ሙለ በ ሙሉ የሚደግፈው ከሆነ ፡ በሌላ አባባል የምናቀርበው ማስረጃ ለ ድምዳሜው ሙሉ በሙሉ ዋስትና(Guarantee) ከሆነው Deductive argument ይባላል።
🤔ንህ ማለት ደግሞ Deductive argument ላይ ያለው premises(የምናቀርበው ማስረጃ) true ነው ብለን ብናስብ ፡

እና true ነው ብለን ያሰብነውን ማስረጃ(premises) ተጠቅምን ስለ አንድ ነገር የምንሰጠው conclusion(ድምዳሜ) false መሆን አይቸልም። ምክንያቱም ያቀረብነው ማስረጃ ለ ድምዳሜ ዋስትና ስለሆነ። so.

in Deductive argument, " assume the premises is true , it is impossible for the conclusion to be false."

¥ እዚጋ ማስተዋል ያለባችሁ ነገር " የምናቀርበው ማስረጃ(premises) true ነው ብለን ብናስብ" ማለት ማስረጃው የግኤታ ነባራዊ ሀቅ(general truth or fact) ምሆን አይጠበቅበትም። የሚቀርበው ማስረጃ ነባራዊ ሀቅ ቢሆንም ፡ ባይሆንም ፡ እኛ በአምሮአችን true ነው ብለን ነው የምናስበው ወይም assume የምናደርገው። ስለዚህ

፲፱ Deductive argument ላይ የቀረቡት premises (ጣስረጃዎች) true ናቸው ብለን assume እናደር*ጋ*ለን ፡ ጣስረጃዎቹ ደግሞ ለ ድምዳሜው(conclusion) ምሉ በ ምሉ ዋስትና ስለሚሰጡት ፡ ድምዳሜውም true ይሆናል ማለትም false *መሆን* አይችልም።

Example 1

⇒ All planets do not revolve arround the sun. ⇒ Earth is a planet. ⇒ Therefore, Earth do not revolve around the sun.

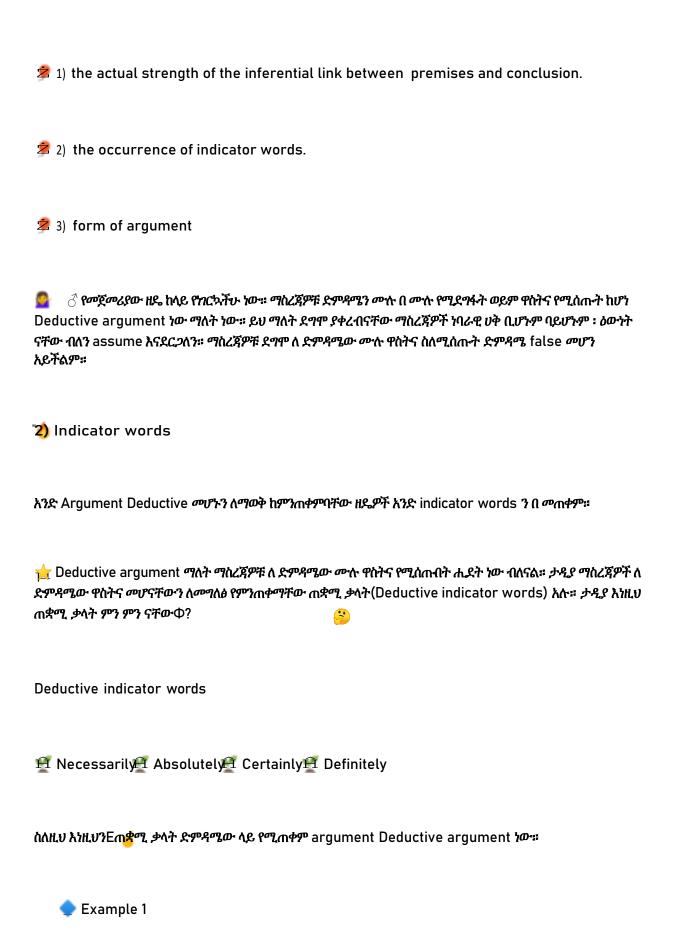
፪፻ምልከቱ ይህን ምሳሌ። ፕላኔቶች በፀሀይ ዙሪያ አይዞሩም የሚለው ማስረጃ ከ ነባራዊ ዕውጎታው *ጋ*ር የሚ*ጋ*ጭ ነው ማለትም ውሸት ነው በትክክለኛው አለም። ነገር *ግኔ* እኛ በ አምሮአችን እውነት ነው ብለን ነው የምናስበው። ስለዚህ ፡

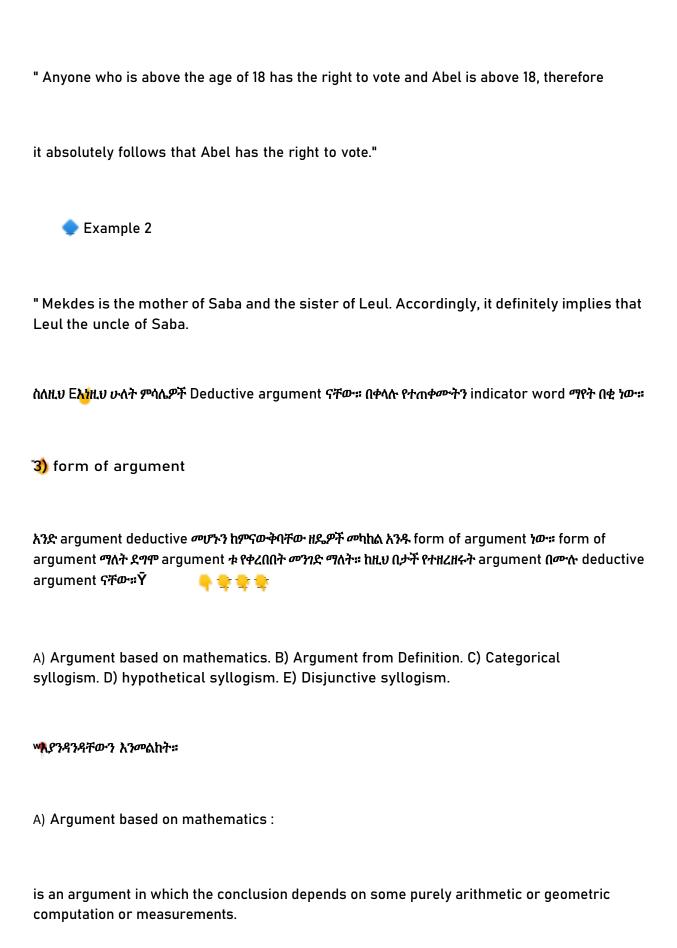
😊 "ስለዚህ ፕላኔቶች በ ፅህይ ዙሪያ አይዞሩም እና መሬቶ ፕላኔት ናት" ብለን ያቀረብናቸው ማስረጃዎች ዕውነት ናቸው ብለን assume አደረግን ፡ ያቀረብናቸው ማስረጃዎች ደግሞ " መሬት በፅህይ ዙሪያ አትዞርም" ብለን ድምዳሜ ለመስጠት ሙሉ ለሙሉ ዋስተና ስለሚሆኑ Deductive argument ይሆናል ማለት ነው።

ውእንኤት ነው ዋስትና የሚሆኑት?

ተመልከቱ🧓

" ሁሉም ፕላኔቶች በ ፅሀይ ዙሪያ የማይዞሩ ከሆነ ፡ <i>መ</i> ሬት ደ ባ ሞ ፕላኔት ከሆነች ፡ ስለዚህ <i>መ</i> ሬት በፅሀይ ዙሪያ አትዞርም 💁 🗇 ፡
◆ Example 2
→ All freshman courses are simple. → Logic is a freshman course. → As a result, Logic is simple.
支 Deductive argument ነው። እናንተ ተንትኑት።
Example 3
"Mount Kilimanjaro is higher than mount Ras Dashen and Mount Ras Dashen is higher than Mount Entoto, we certainly conclude that Mount Kilimanjaro is higher than mount Entoto."
<mark></mark> Deductive argument ነው። እንይት?
"Kilimanjaro ተራራ ከ Ras Dashen ተራራ ይበልጣል እና Ras Dashen ተራራ ከ Entoto ተራራ ይበልጣል" ብለን ያቀረብናቸው ማስረጃዎች true ናቸው ብለን assume አደረግን።
ስለዚህ Kilimanjaro ተራራ ከ Entoto ተራራ ይበልጣል ብለን የደመደምነው ሀሳብ ውሸት መሆን አይችልም ምክንያቱም ጣስረጃዎቹ ለድምዳሜው ዋስትና ስለሚሆኑት ፡ ምክንያቱም
" ከሊ <i>ማን</i> ጃሮ ከ ራስ ዳሽን ተራራ ከበለጠ ፡ ራስ ዳሽን ደ ግ ሞ ከ እንጦጦ ተራራ ከበለጠ ፡ ስለዚህ ኪሊ <i>ማንጃሮ</i> ከ እንጦጦ ይበልጣል 🛮 🤷 "

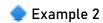
🙀 Argument based on mathematics ማለት maths ን ወይም ደባሞ የ maths ህጎችን እንደ ማስረጃ ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ መስጠት ማለት ነው።

ታዲያ እንዴት ነው argument based on mathematics deductive argument የሆነውው?

😎 ጣትስ ወይም የጣትስ ህንች already proved and measured የሆኑ ስለሆኑ ፡ ለድምዳሜው ሙሉ በሙሉ ዋስትና መሆን ይችላሉ። ጣለትም እንደ ጣስረጃ የተጠቀምነው ጣትስ ወይም የጣትስ ህግ true ነው ፡ ስለዚህ የጣትስ ህጉን እንደ ጣስረጃ ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር የምንሰጠው ድምዳሜ false መሆን አይችልም።

ምሳሌ ፡ አንድ ነ*ጋ*ዴ 4 ማንን ና 3 አፕልєዘ<mark>ንቢ</mark>ል ውስጥ አስቀመጠ። ከዛ ከዚህ ዘንቢል ውስጥ 7 ፍራፍሬዎች አሉ። ብሎ ድምዳሜ ቢሰጥ የነ*ጋ*ዴው argument deductive ነው። ምክንያቱም መደመር የተባለውን የማትስ ህግ ተጠቅጧል።

5 ስለዚህ ዘንቢሉ ውስጥ 7 ፍራፍሬ አለ ብሎ ድምዳሜ ለመስጠት እንደ ማስረጃ የተጠቀመው 4 እና 3 ን መደመር ነው። ስለዚህ ዘንቢሉ ውስጥ 4 ማንን እና 3 አፕል መኖሩ 7 ፍራፍሬዎች አሉ ብለን ድምዳሜ ለመስጠት ዋስትና ነው። ማለትም 7 ፍራፍሬ አሉ ብሎ ነጋዴው የሰጠው ድምዳሜ false መሆን አይችልም።

"Because triangle A is congruent with triangle B and triangle A is isosceles triangle, it follows that triangle B is isosceles triangle."

🔁 ይህም የጣትስ ህን ነው። ስለዚህ deductive ነው። ሁለት triangle ሎች congruent ከሆኑ ምን ምን ዝምድና እንዳላቸው ጣትስ ላይ ተምራቸውታል። ይህን የጣትስ ህግ ተጠቅመን ነው የደመደምነው። ተንትነት።

አስተዉሉ Pure Mathematics ብቻ ነው Deductive argument የሚሆነው። Mathematics based on probability and Statistics ግን deductive argument አይደለም ፤ inductive ነው።

ለምሳሌ True/False ላይ እንዲህ ብትጠየቁ $ar{\mathbf{Y}}$ 👇

All mathematical arguments are deductive argument. False 10:

Argument based on pure mathematics is deductive argument . True 10-4

Argument based on Statistical mathematics reasoning is deductive argument. False 10-11

በዚህ ጉዳይ ላይ Voice Tutorial ሉ ሰፊ ማብራሪያ ስላለው ፤ የተለቀቀውን Voice Tutorial ተከታተሉ።

B) Argument from Definition:

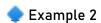
is an argument in which the conclusion is claimed to depend merely up on the definition of some words or phrases used in the premises or conclusion.

Argument from Definition ማለት እንደ ማስረጃ ከ ተጠቀምነው ዐ.ነገር(statement) ውስጥ የሚገኘውን ቃል ፡ የዛን ቃል definition ድምዳሜ አድርጎ ማቅረብ።

Example 1

"Abebe is Mendacious. Therefore, Abebe tells lie."

ተምልከቱ እንደ ማስረጃ የተጠቀምነው "Abebe is Mendacious" የሚለው ነው። እንደ ማስረጃ ከተጠቀምንበት ዕነገር ውስጥ "Mendacious" የሚለው ቃል ትርጉም ውሸት የሚናገር ማለት ነው። ስለዚህ የዚህን ቃል ትርጉም conclusion አደረባነው። argument from Definition ማለት ይህ ነው።

"God is Omniscient. Therefore, he must know everything."

ተመልከቱ እንደ ጣስረጃ የተጠቀምነው "God is Omniscient" የሚለው ነው። እንደ ጣስረጃ ከተጠቀምንበት 0.ነገር ውስጥ "Omniscient" የሚለው ቃል ትርጉሙ "ሁሉን አዋቂ" ጣለት ነው። ስለዚህ የዚህን ቃል ትርጉም conclusion አደረግነው። argument from Definition ጣለት ይህ ነው።

ታዲያ እንዴት ነው argument from Definition Deductive የሆነው 🤔

ተምልከቱ ፡ Premise ስቡ ላይ ያለውን ቃል definition ነው ቀጥታ ወስደን conclusion ያደረግነው። ይህ ማለት premise ስቡ ዕውነት ነው ብለን assume እናደርጋለን ፡ premise ስቡ ደግሞ ዕውነት ከሆነ የ premise ስቡን ቃል definition ቀጥታ ወስደን conclusion ስለምናደርገው conclusion ኑ false መሆን አይችልም። ማለትም Premise ስቡ ለ conclusion ኑ ዋስትና ይሆነዋል።

3) Categorical syllogism

Syllogism - is an argument that always contains exactly two premises and one conclusion.

🔯 ሁለት Premises ና አንድ Conclusion ያለው Argument ፤ Syllogism ተብሎ ይጠራል። ሶስት አይነት Syllogism አሉ። እነርሱምŶ ▶

* Categorical Syllogism* Hypothetical Syllogism* Disjunctive Syllogism.

ናቸው። እነዚህ ሶስቱም Deductive Argument ናቸው ፤ ሶስቱንም እንጣር።

Categorical syllogism - is an argument in which each statement begins with one the words "All", "some", "no".

Categorical syllogism ማለት ሁለት premises እና አንድ conclusion ያለው argument ሲሆን ሁለቱ premises እና አንደኛው conclusion የሚጀምሩት "All", "some", "no" በተባሉት ቃላት ነው።

😛 ስለዚህ argument ቱ ሁለት premises እና አንድ conclusion ያለው ሁኖ ሁለቱ premises እና አንደኛው conclusion የሚጀምሩት በ "All", በ "some", በ "no" ከሆነ argument ቱ Deductive ነው። ፈተና ላይ ብልጥ ሁኑሃ። 🤓

Example 1

No A to Z Tutorial member is silly. Some people are silly. Thus, some people are not A to Z Tutorial members.

Example 2

All books are interesting books. Some books are fictions. Hence, some interesting books are fictions.

ስለዚህ 🔁 ሁለቱ ምሳሌዎች Categorical syllogism ናቸው። በሌላ አባባል Deductive argument ናቸው።

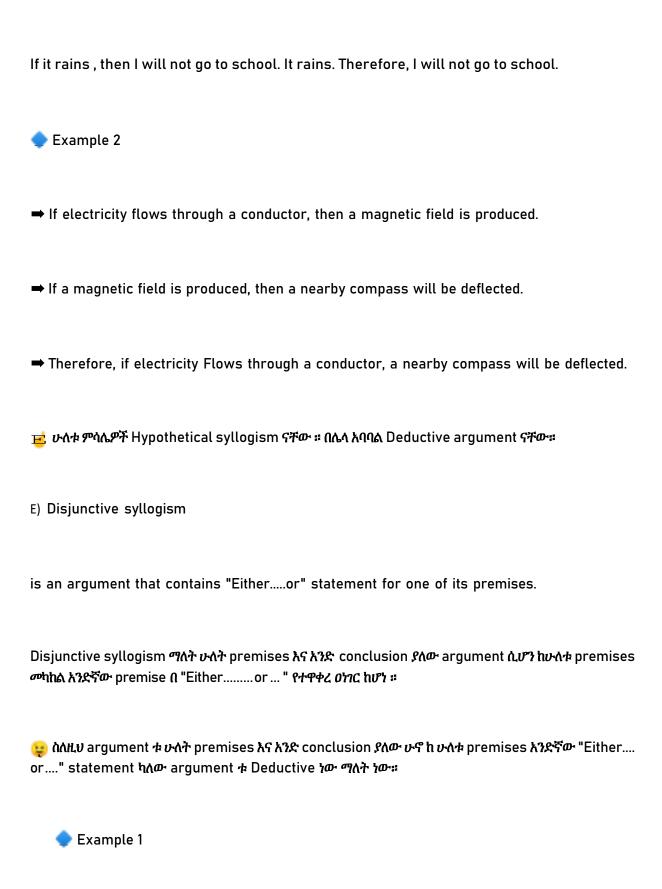
D) Hypothetical syllogism

is an argument having conditional sentence for one or both of its premises.

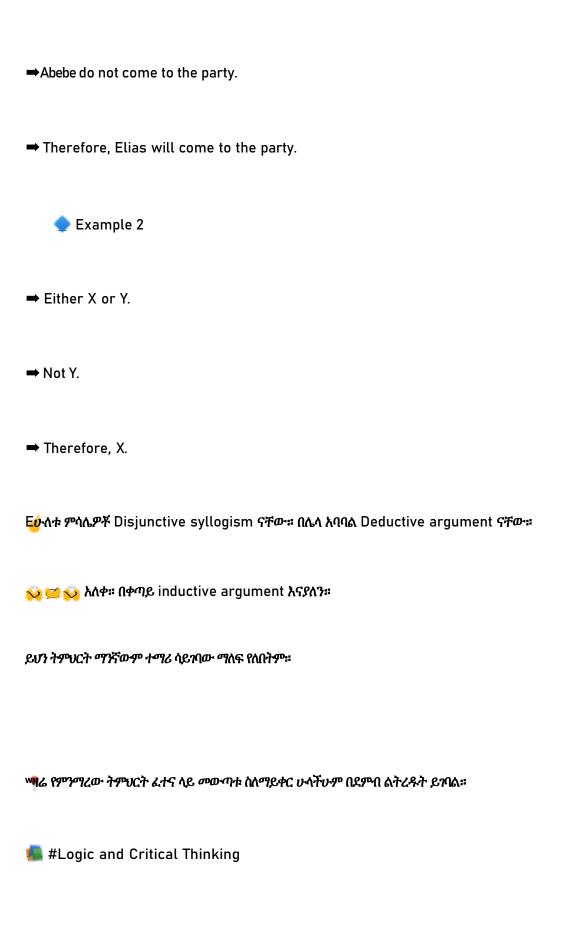
Hypothetical syllogism ማለት ሁለት premises እና አንድ conclusion ያለው argument ሲሆን ሁለቱም premises ሶች በ conditional sentence የሚገለፁ ከሆነ ወይም ደግሞ ከሁለቱ አንዱ premise በ conditional sentence የሚለፅ ከሆነ Hypothetical syllogism ይባላል።

ስለዚህEhላይ ያለውን የሚያሟላ Deductive argument ይባላል።

⇒ Either Abebe or Elias will come to the party.

Chapter Two
Basic Concepts of Logic
Types of Argument
■There are two types of Argument:
♣ Deductive Argument Inductive Argument
በባለፈው ትምህርታችን ስለ Deductive argument ተምረናል። እስቲ ማነው የሚያስታውስልኝФ? እጁን <mark>ኧ</mark> ውጥቶ የሚ <i>ሞ</i> ልስ የለምH! እኔ ቲቸር <mark>②</mark>
እሺ ለማንኛውም ዛሬ የምንጣረው ስለ Inductive argument ነው።
Ĭ <mark>In</mark> ductive argument
Inductive argument – is an argument in which the premises are claimed to support the conclusion in such a way that it is improbable that the premises be true and the conclusion false.
winductive argument - is an argument in which the conclusion is claimed to follow only probably from the premises.
winductive argument - is an argument that involves probabilistic reasoning.

😇 እሺ አሁን ፅንሰ ሀሳቡን ለመረዳት እንሞክር።

Inductive argument የ argument አይነት ነው። argument ማለት ደግሞ ማስረጃዎችን ተጠቅመን ስለ አንድ ነገር ድምዳሜ መስጠት ነው። ታዲያΦ

<mark>ም</mark>ስረጃዎቹ(premises) ድምዳሜውን(conclusion) በአብዛሆኛው(80% ወይም 90% ምናምን) ዋስትና የሚሆኑት ከሆነ Inductive argument ይባላል። ወይ<mark>ህ</mark> ማለት ደግሞ

Inductive argument ላይ ያሉት premises(የቀረቡት ጣስረጃዎች) እውነት ናቸው ብለን በአምሮኣችን assume እናደርጋለን። ታዲያ እውነት ናቸው ብለን assume ያደርግናቸው premises(ጣስረጃዎች) ለ ድምዳሜው(conclusion) 80 ምናምን ፐርስንት ወይ ደግሞ 90 ምናምን ፐርስንት ዋስትና ስለሚሆኑት ፡ ድምዳሜው ውሸት የመሆን ዕድል አይኖረውም ወይም ውሸት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ነው(improbable)::

ፉበደምብ ተከታተሎኝ እዚህ *ጋ። ማነ*ህ አቦቸር አትረብሽ 🖰 ፌታ እ**ያ**ላቸሁ እሺ።

ተመልከቱ 🐈

🔶 Deductive argument ላይ ማስረጃዎቹ(premises) ለ ድምዳሜው(conclusion) ምለ በምሉ(100%) ዋስትና ናቸው።

<mark>ኒስ</mark>ለዚህ ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ከሆኑ ድምዳሜውም(conclusion) እውነት ነው(100%) ወይም ውሸት *መሆን* አይቸልም(impossible)::

ማስረጃዎቹ ደኅሞ በ ነባራዊው አለም እውነት ቢሆኑም ውሸት ቢሆኑም እኛ በ አምሮኣችን እውነት ናቸው ብለን ነው assume የምናደርገው።

🖕 Inductive argument ላይ ደባሞ ጣስረጃዎቹ(premises) ለድምዳሜው(conclusion) 80% ወይ ደባሞ 90% ምናምን ነው ዋስትና የሚሆኑት።

<mark>ነ</mark>ርለዚህ ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ከሆኑ ድምዳሜው(conclusion) እውነት የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ነው(80%

or 90% ምናምን)። በሌላ አባባል ውዠት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ነው (improbable)::

<mark>ዕታ</mark>ዲያ ማስረጃዎቹ(Premises) በ ነባራዊው አለም እውነትም ይሁኑ ውሸትም ይሁኑ እኛ በአምሮኣቸን እውነት ናቸው ብለን assume እናደር*ጋ*ለን። ስለዚህ ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ናቸው፡ ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው ድምዳሜው(conclusion) ውሸት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ከሆነ(improbable) ፡ በሌላ አባባል እውነት የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ከሆነ ፡ Inductive argument ይባላል።

- 😊 በእርግጠኝነት አሁን የ Deductive እና Inductive argument ልዩነት ንብቷችሗል።
- 🝑 ተወዳጆች ሆይ እስቲ ምሳሌዎችን እንመልከት 😘 ። 🗥
 - **õ**Example 1

Argument IYAll women are beautiful. Hana is a woman. Thus, Hana is beautiful.

Argument II Most women are beautiful. Hana is a woman. Thus, Hana is beautiful.

- ち አያቸው አይደል ውስቱን argument 🤒 :
- **E**የትኛው ነው Deductive argument? የትኛው ነው Inductive argument?

አንድ argument Deductive ወይም Inductive መሆኑን ለጣወቅ መጀመሪያ የምናደርገው ነገር

ĪStep 1 ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ናቸው ብለን በአምሮኣቸን assume እናደር*ጋ*ለን። በ ትክክለኛው አለም እውነትም ውሸትም ሊሆኑ ይቸሳሱ። እኛ አያገባንም ዝም ብለን እውነት ነው ብለን assume እናደር*ጋ*ለን።

Īstep 2 ስለዚህ ማስረጃዎቹ(premise) እውነት ናቸው። *ታዲያ ማ*ስረጃዎቹ(premises) እውነት *ሁነው* ድምዳሜውም(conclusion) እውነት ከሆነ ወይም ውሸት መሆን የማይቸል ከሆነ argument ቱ Deductive argument ይባላል። በአንፃሩ ደግሞ

ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው ድምዳሜው(conclusion) እውነት የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ከሆነ ወይም ውሸት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ከሆነ argument ቱ Inductive argument ይባላል። ስለዚህ ምሳሌውን እስቲ እናብራራው :

Argument I (የመጀመሪያው argument) \u00a7\u00e4

All women are beautiful. Hana is a woman. Thus, Hana is beautiful.

All women are beautiful የሚለው እና Hana is a woman የሚለው ማስረጃዎች(premises) ናቸው። ስለዚህ እውነት ናቸው ብለን በአምሮአችን assume እናደር*ጋ*ለን። ከዛ

"ሁሉም ሴቶች ቆንጆ ከሆኑ ፡ ሀና ሴት ከሆነች ስለዚህ ሀና ቆንጆ ናት።" ስለዚህ

"ሆና ቅንጆ ናት" የሚለው ድምዳሜ(conclusion) እውነት ነው ምክንያቱም ማስረጃዎቹ ለድምዳሜው ምሉ ዋስትና ስለሚሆኑት። ስለዚህ Deductive argument ነው።

፲ሁለተኛውን argument(argument II) ን እንመልከት።

"Most women are beautiful. Hana is a woman. Thus, Hana is beautiful."

wMost women are beautiful የሚለው እና Hana is a woman የሚለው ማስረጃዎች(premises) ናቸው። ስለዚህ እውነት ናቸው ብለን assume እናደርጋለን። ከዛ

አብዛሀኞቹ ሴቶች ቆንጆ ናቸው ፡ ሆና ሴት ናት። ታዲያ ሆና ከአብዛሀኞቹ ሴቶች ውስጥ የመሆን ዕድሷ ከፍተኛ ነው ፡ ስለዚህ ሆና ቆንጆ የመሆን ዕድሷ ከፍተኛ ነው። ጣለትም ድምዳሜ ዕውነት የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ነው። ስለዚህ Inductive argument ነው። so,

እንዴት ነው ሀና ከ አብዛሀኞቹ ሴቶች (most women are beautiful) የመሆን ዕድሷ ከፍተኛ የሆነው Φ? Pr<mark>6b</mark>ability ተምራችሗል ኣ። በደንብ ተከታተሱኝ እዚጋ።

ለምሳሌ በአለም ላይ 100 ሴቶች ቢኖሩ ፡ ከ 100 ሴቶች መካከል ሆና አንዲ ናት። ከ 100 ሴቶች መካከል አብዛሀኞቹ(most) ለምሳሌ ዘጠናዎቹ(90) ቆንጆ ቢሆኑ። ሀና ከ ዘጠኛዎቹ(90) ቆንጆ ሴቶች መካከል ቆንጆ የመሆን ዕድሏ ከፍተኛ ነው። ምክንያቱም

ቆንጆ የ*መሆን ዕ*ድሏ 90/100 = 0.9

ቆንጆ ያለ*መሆን ዕ*ድሏ 10/100= 0.1

0.9(ቆንጆ የመሆን ዕድል) is much greater than 0.1(ቆንጆ ያለመሆን ዕድል)::

🛖 ስለዚህ ሆና ቆንጆ ናት የሚለው conclusion ውሸት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ነው። ስለዚህ

TArgument I- Deductive 1 Argument II- Inductive

እስቲ ለጫላ ምቅ ያለ ጭብጨባ አጨብጭቡለት**ፉ** 😕 🍊 🛒

<mark>ኃል</mark>ዩነቱ በደምብ እንዲገባቸሁ ብዬ ነው ነው እንጂ Deductive argument ን ባለፈው ተምረናል። ዛሬ የምንጣረው Inductive argument ን ነው።

🧑 🚐 እሺ አሁን ደባሞ የምንግረው አንድ argument Inductive argument <i>መሆ</i> ኑን ለጣወቅ የሚረዱን <i>一</i> ለያ ዘዴዎችን ነው። ሶስት <i>一</i> ለያ ዘዴዎች አሉ።
1) The actual strength of the inferential claim between the premises and the conclusion.
2) Indicator words.
3) character or form of argument.
ሶስቱንም ዘዴዎች በደምብ እንመልከታቸውጋ። 😊
1) The actual strength of the inferential claim between the premises and the conclusion.
ይህ ዘዴ ቅድም የነገርኳችሁ ነው። ጣለትም ጣስረጃዎቹ እውነት ናቸው ብለን በአምሮኣቸን assume እናደር <i>ጋ</i> ለን። ስለዚህ ጣስረጃዎቹ እውነት ናቸው። ታዲያ ጣስረጃዎቹ እውነት ሁነው ፡ ድምዳሜው ውሸት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ከሆነ(improbable) ወይም ዕውነት የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ከሆነ inductive argument ይባላል።
2) IIn dicator words
አንድ argument Inductive <i>መሆኑን ለጣወቅ ከምን</i> ጠቀምባቸው <i>ዘ</i> ዴዎች አንዱ indicator words <i>ን መ</i> ጠቀም ነው።
ŻInductive argument ማለት ማስረጃዎቹ ለ ድምዳሜው በአብዛሆኛው(80% 90%) ዋስትና የሚሆኑበት ሒደት ነው። ታዲያ ማስረጃዎቹ ለድምዳሜው በአብዛሆኛው ዋስትና መሆናቸውን ለማመልከት ጠቋሚ ቃላትን እንጠቀማለን። እነዚህ ጠቋሚ ቃላት Inductive indicator words ይባላሉ። ታዲያ እነዚህ ጠቋሚ ቃላት ምን ምን ናቸው Φ?
¹Inductive indicator word≤7

- wProbably(probable) wImprobably(improbable) wPlausibly(plausible)
- wImplausibly(implausible wLikely wUnlikely wReasonable to conclude

ስለዚህ እነዚህንዕ፟<mark>ጠ</mark><mark>ቋ</mark>ሚ ቃላት ድምዳሜው (conclusion) ላይ የሚጠቀም argument Inductive argument ይባላል። እስቲ ምሳሌዎችን እ*ን*መልከት0

Example 1

The Vast majority of film actors are charismatic. Teddy Afro is a film actor. Therefore, probably Teddy Afro is charismatic.

Example 2

It has rained for the past five consecutive days. Therefore, it is likely to rain today.

<mark>፩ስ</mark>ለዚህ Example 1 እና Example 2 Inductive argument *ናቸው ጣ*ለት ነው። ምክንያቱም probably እና likely የሚባሉ Inductive indicator words ስለተጠቀም።

3) **IC**haracter or form of argument.

አንድ argument Inductive *መሆኑን* ከምናውቅባቸው ዘዴዎች አንዱ form of argument ነው። form of argument ማለት ደግሞ argument *ቱ የሚም*ሰረትበት ወይም የሚቀርብበት *መንገ*ድ ነው።

ከዚህ በታች የተዘረዘሩት Form of argument በሙሉ Inductive argument ናቸው ናቸው። 🖣 👇

A) Prediction.

B) Inductive Generalization.
Ø C) Casual inference.
D) Argument based on sign.
E) Argument from authority.
F) Argument from Analogy.
እስቲ <i>እያንዳንዳቸውን እንመ</i> ልከት።
wPrediction
Prediction - is an argument that predicts what will happen in the future based up on what has happened in the past or in the present.
Ψtediction ማለት ከአሁን በፊት(past) የነበረን ማስረጃ ወይም አሁን(present) ላይ ያለን ማስረጃ መሰረት በማድረግ ስለ ወደፊቱ መተንበይ ማለት ነው።
<mark>ሃሲም</mark> ሳሌ፡ ዛሬን ጨምሮ ለ 3 ተኪታታይ ቀናት ዝናብ ቢዘንብ።ይህን እንደ <i>ማስረጃ ተጠቅመን ነገ</i> ም ዝናብ ይዘንባል ብለን ብንተነብይ prediction ነው ማለት ነው። so,
" It has rained for three consecutive days.As a result, it will rain tomorrow."

winductive Generalization
Inductive Generalization - is an argument that procedes from the knowledge of a selected sample to some claim about the whole group or population.
® በቅድሚያ ሁለት ነ ንሮችን እንረዳ።
🛐 population– ማለት አንድ የሆነ ስብስብ ወይም ቡድን ማለት ነው።
NS ample – ማለት ደግሞ ከስብስቡ ወይም ከቡድኑ <i>መ</i> ካከል ለ ናሙና የተመረጡ አካላት።
ለምሳሌ: በአንድ ክላስ ውስጥ 40 ተማሪ ቢኖር። ከ 40 ው ተማሪ የ 10 ተማሪ ውጤት randomly ተምርጦ ቢታይ።
40 ው ተማሪ population ይባላል። 10 ሮቹ ተማሪዎች ደግሞ sample ይባላሉ።
<mark>ው</mark> ታዲያ Inductive Generalization <i>ማ</i> ለት ከ ቡድኑ ወይም ከስብስቡ <i>መ</i> ካከል ለናሙና የተመረጡ አካላትን እንደጣስረጃ በመጠቀም ስለ ቡድኑ ድምዳሜ መስጠት ማለት ነው።
ለምሳሌ፡ በአንድ ክላስ ውስጥ 40 ተማሪ ቢኖር እና ከ 40 ው ተማሪ የ 32 ቱ ተማሪ ውጤት randomly select ተደርን ቢታይ ና የ 32 ቱም ተማሪ ውጤት ከፍተኛ ቢሆን፡ የ 32ቱን ተማሪዎች ውጤት እንደ ማስረጃ ተጠቅመን የዚህ ክላስ(40) ተማሪዎች ውጤት ከፍተኛ ነው ወይም ንበዝ ናቸው። ብለን ድምዳሜ ብንሰጥ Inductive Generalization ይባላል።
ሌላ ምሳሌ፡
ምርጫ አለ እንብል
😂 Etv አንዳንድ የ አዳስ አበባ ነዋሪዎችን(ለምሳሌ 2በበበነዋሪዎችን) በ 6ኛው ሀገራዊ ምርጫ ማንን ትመርጣላችሁ

ብሎ ቃለ መጢይቅ ቢያደርግ እና ከ 2000 ነዋሪዎቹ 1500 ዎቹ ኢዜማ ን እንመርጣለን ቢሉ። ይህን እንደ ጣስረጃ በመጠቀም አብዛሀኛው የአዲስ አበባ ነዋሪ ኢዜማን ነው የሚመርጠው ተብሎ ድምዳሜ ቢሰጥ argument ቱ Inductive Generalization ነው ማለት ነው።

Casual inference

Casual inference - is an argument that procedes from the knowledge of a cause to the knowledge of effect or from the knowledge of effect to the knowledge of cause.

Casual inference ማለት ምክንያትን እና ውጤትን መሰረት በማድረባ የሚመሰረት ነው።

Wእንድ መንስኤ ቢኖር እና የዛ መንስኤ ውጤቱ እንደዚህ ነው ብለን ብንደመድም cause to effect ይባላል።

🔯 አንድ ውጤት ቢኖር እና ለ ውጤቱ *መን*ስኤው ይህ ነው ብለን ድምዳሜ ብንሰጥ effect to cause ይባላል።

ለምሳሌ፡ አንድ ተማሪ ፈተና ቢውድቅ(effect) ፡ የወደቀው እኮ ጠንክሮ ስላላጠና ነው(cause) ብለን ድምዳሜ ብንሰጥ።

wArgument based on sign.

is an argument procedes from the knowledge of a sign to claim about a thing or situation that the sign symbolizes.

Argument based on sign ማለት የምናያቸውን እና የምናስተውላቸውን ምልክቶች እንደ ማስረጃ በመጠቀም ምልክቱ ስለሚወክለው ነገር ድምዳሜ መስጠት ማለት ነው። ለምሳሌ፡ T<mark>አያድ</mark>ርገው እና ቤታቸሁ ተዘርፎ ፡ ጧት ከእንቅልፋቸሁ ስትነሱ የፊት ለፊት እና የሗላው *መ*ስኮት ብርባድ ብሎ፡

የፊት ለፊት መስኮቱ ላይ የእግር ዱካ(ለምሳሌ ጭቃ ነገር) ብታዩ፡ መስኮቱ የተሰበረበት መስበሪያ ሽቦ ነገር ብታዩ፡ እነዚህን ምልክቶች እንደ ማስረጃ ተጠቅጣቸሁ ፡ ሌቦቹ የገቡት በፊት ለፊት ባለው መስኮት ነው ብላቸሁ ድምዳሜ ብትሰጡ argument based on sign ይባላል። so,

"Although both the front and rear doors were found open after the burglary, there were pry marks around the lock on the front door and deposits of mud near the threshold. Therefore, it follows that the thief entered through the front door."

*Argument from authority.

is an argument that concludes something is true because a presumed expert or witness has said that it is.

Argument from authority ማለት በአንድ ሙያ ላይ የተሰማራ እና የተካነ ሰው በሙያው ዙሪያ ስላላ ነገር ሀሳብ ቢሰጥ ፡ የባለሙያውን ሀሳብ እንደ ማስረጃ በመጠቀም የባለሙያው ሀሳብ ትክክል ነው ብሎ ሌላ ሰው ድምዳሜ መስጠት ማለት ነው። ስለዚህ ሁለት ሰዎች አሉ ማለት ነው ጋ። እነርሱም

ሰው 1: በአንድ ነገር ላይ ባለሙያ የሆነ ሰው(ለምሳሌ ፡ ዶክተር ÷ ቄስ ÷ ሳይንቲስት÷ ኤኮኖሚስት ወዘተ) እና በሙያ ዙሪያ ስላለ ነገር ሀሳብ የሰጠ።

ሰው 2: የ ሰው 1 ን ወይም የባለሙያውን ሆሳብ እንደ ማስረጃ በመጠቀም የባለሙያው ሆሳብ ትክክል ብሎ ድምዳሜ የሚሰጠው።

ምሳሌዎችን *እንመ*ልከት፡

"James Dobson, founder of focus on the family, says that Men has divine obligation to lead their families and women has divine obligation to submit to their husband's order. Given Dobson's apparent

ability to receive message from God, we must conclude that his statement is true." ሰው 1: James Dobson የሀይጣኖት *መሪ ነው።* ካለው የሀይጣኖት ዕውቀት አንፃር ሴቶች ለ ባሎቻቸው ይ*ገ*ዙ ፡ ባሎችም ቤተሰባቸውን በአማባቡ የመምራት ሀላፊነት አለባቸው ብሎ ሀሳብ የሰጠ። ሰው 2: James Dobson የሀይማኖት ምሪ ስለሆነ ከፈጣሪ ምልዕክት ስለሚላክለት ፡ የሱ ሀሳብ ትክክል ነው ብሎ ድምዳሜ የሰጠ። <mark>ጕስ</mark>ለዚህ በአንድ ሙያ ላይ የተሰማራ ሰው በሙያው ዙሪያ ስላላ ነገር **ሀሳብ ቢሰ**ጥ እና የባለሙያውን ሀሳብ እንደማስረ**ጃ በ**መጠቀም ሀሳቡ ትክክል ነው ብሎ ሌላ ሰው ድምዳሜ ሲሰጥ argument from authority ይባላል። ሌላ ምሳሌ :- Charles darwin ስለ evolution የሆነ ነገር ቢናገር የሱ ንግግር ትክክል ነው ብሎ ሌላ ሰው ድምዳሜ ቢሰጥ። wArgument from Analogy. is an argument that depends on analogy or similarity between two things or state of affairs. Argument from Analogy ማለት ሁለት አካላት በሆኑ ነገሮች ቢመሳሰሉ እና ይህን መመሳሰላቸውን እንደ ማስረጃ በመጠቀም በሴላም ነገር ይመሳሰላሉ ብሎ ድምዳሜ መስጠት ማለት ነው። ለምሳሌ፡

Mekdes is beautiful, tall and clever. Sara is beautiful and tall. Therefore,

አሁን ተመልከቱ መቅደስ እና ሳራ ሁለቱም ቆንጆ ናቸው፡ ረዝም ናቸው። እና ደግሞ መቅደስ ጎበዝ ናት። በቁንጅ ና በቁመት ይመሳሰላሉ። ይህን መመሳሰል እንደ ማስረጃ በመጠቀም በን-በዝናም ይመሳሰሉ ብሎ ድምዳሜ መስጠት ማለትም እንደ

*ማ*ቅደስ ሳራም *ነ*በዝ ናት ብሎ ድምዳሜ *ማ*ስጠት።

ሌላ ምሳሌ: \Rightarrow Facebook is a social media and has many users. \Rightarrow Telegram is a social media and has many users. \Rightarrow Facebook gets 500 Millon dollars per year. \Rightarrow Therefore, Telegram also gets 500 million dollars per year.

አያችሁ ኣፐ<mark>ፌስ</mark> ቡክ እና ቴሌግራም ሁላቱም ማህበራዊ ሚድያ ናቸው ፡ ብዙ ተጠቃሚ አላቸው። እና ደግሞ ፌስ ቡክ በአመት 500 ሚሊዬን ዶላር ያገኛል። ሁላቱም ማህበራዊ ሚዲያ በመሆናቸው እና ብዙ ተጠቃሚ በመኖራቸው ይመሳሰላሉ። ይህን መመሳሰል እንደ ማስረጃ በመጠቀም ቴሌግራምም 500 ሚሊየን ዶላር ያገኛል ብሎ ድምዳሜ መስጠት።

🗆 የዛሬው ትምህርት ይህን ይመስላል።

#Logic and Critical Thinking Chapter Two.

- Basic Concepts of #Logic.
- Evaluating Arguments.
- Validity and Soundness
- Types of Deductive Argument.
- 😎 ካሁን በፊት በነበረው ትምህርታችን deductive argument ምን እንደሆነ አይተናል።

ሥራ ደግሞ የ deductive argument አይነቶችን እናያለን። ፈተና ላይ በጣም ብዙ ጥያቄ ስለሚወጣበት በደንብ ልንረዳው ይገባል።
There are two types of deductive argument.
পী) Valid deductive argument or valid argument.
w2) Invalid deductive argument or invalid argument.
<u></u> እስቲ ሁለ <i>ቱን</i> ም ለየቅል እ <i>ን</i> መልከት።
₩Valid Argument
❖ Valid Argument — is a type of deductive argument such that the premises are assumed true, it is impossible for the conclusion to be false.
Valid Argument - the conclusion follows with strict necessity from the premises.
😊 እስቲ ፅንሰ ሀሳቡን ለ መረዳት እንምክር።
😎 ማስረጃዎቹ(Premises) እውነት ሁነው conclusion ኑ ውሸት መሆን የማይችል ከሆነ ወይም በሌላ አባባል conclusion ኑ 100% እውነት ከሆነ argument ቱ valid argument ይባላል።
<mark>ፆ</mark> ታዲያ እዚ <i>ጋ</i> ማስረጃዎቹ እውነት ሁነው ማ ለት፡
্ৰু ማስረጃዎቹ በነባራዊው አለም እውነትም ውሸትም ሊሆኑ ይቸላሉ። እሱ እኛን አያገባንም። በነባራዊው አለም እውነትም ይሁኑ ውሸትም ይሁኑ ፡ እኛ ማን በ አምሮኣቸን እውነት ናቸው ብለን እናስባለን። ስለዚህ ማስረጃዎቹ እውነት

፲ ታዲያ ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው conclusion ኑ ውሸት መሆን የማይቸል ከሆነ ወይም በሌላ አባባል ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው Conculsion ኑም እውነት የሚሆን ከሆነ valid deductive argument ይባላል። ምሳሌዎችን እንመልከት፡

Example 1

All football players are Americans. Tedy Afro is a football player. Thus, Tedy afro is an American.

፩ተምልከቱ ይህን ምሳሌ።

All football players are Americans እና Tedy Afro is a football player የሚሉት premises ናቸው።

<mark>ው</mark>በነባራዊው አለም ቴዲ አፍሮ ኳስ ተጫዋች ነው እንዴ¢አይደለም።

<mark>ው</mark>በነባራዊው አለም ሁሉም ኳስ ተጫዋቾች አሜሪካዊ ናቸው እንዴ¢አይደሉም<mark>፣</mark>

The gold and one of the best of the state of

- - پ ۵ٍ♣ گ

🥼 ሁሉም ኳስ ተጫዋቾች አሜሪካዊ ከሆኑ 👉 ቴዲኒ አፍሮ ኳስ ተጫዋች ከሆነ 👉 ስለዚህ ቴጲኒ አፍሮ አሜሪካዊ ነው።

😅 ቴዲ አፍሮ አሜሪካዊ ነው የሚለው conclusion ፈፅሞ ውሸት *መሆን* አይቸልም። ምክንያቱም ቴዲ አፍሮ በሁሉም ኳስ ተጫዋቾች ውስጥ ነው ያለው። ሁሉም ኳስ ተጫዋቾች ደግሞ አሜሪካዊ ናቸው። ስለዚህ ቴዲ አሜሪካዊ ነው።

So, the argument is valid deductive argument.

አሁን ደባሞ invalid argument ን እንመልከት። Invalid argument Invalid argument – is a type of deductive argument such that the premises are assumed true, it is possible for the conclusion to be false though it is claimed to. winvalid argument - the conclusion does not follow with a strict necessity from the premises. 📻 እስቲ እናብራራው። ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው conclusion ኑ ውሸት መሆን የሚችል ከሆነ argument ቱ Invalid deductive argument ይባላል። **ፉ**ታዲያ እዚ*ጋ* ማስረጃዎቹ እውነት ሁነው ማለት፡ ₫ ማስረጃዎቹ በነባራዊው አለም እውነትም ይሁኑ ውሸትም ይሁኑ ፡ እኛ በአምሮኣችን እውነት ነው ብለን assume እናደር ኃለን። ስለዚህ ማስረጃዎቹ እውነት ናቸው Ч። 👍 ማስረጃዎቹ እውነት ሁነው conclusion ኑ ውሸት መሆን የሚቸል ከሆነ invalid argument ይባላል። ምሳሌ እንመልከት 😎 J Example 2

All football players are Americans. Tedy Afro is an American. Therefore, Tedy Afro is football

player.

፩ተመልከቱ ይህን ምሳሌ፡

All football players are Americans እና Tedy Afro is an American የሚሉት premises ናቸው።

1 ከላይ የቀረቡት ሁለቱም premises በነባራዊው አለም ውሸት ናቸው። እኛ ኢየነባንም ፡ እውነት ናቸው ብለን assume እናደር*ጋ*ለን። ስለዚህ ማስረጃዎቹ እውነት ናቸውዛ። ከዛ<mark>ድ</mark>ት መልከቱ 😅 💍

🔟 ሉም ኳስ ተሜዋቾች አሜሪካዊ ናቸው። 👉 ቴዲ እፍሮ አሜሪካዊ ነው። 👉 ስለዚህ ቴጺ አፍሮ ኳስ ተሜዋች ነው።

ቴዲ አፍሮ ኳስ ተሜዋች ነው የሚለው conclusion ውሸት *መ*ሆን ይቸላል። እ*ን*ዴት¢

እዚጋ በደምብ ተከታተሉኝ ውዶቼ

ለምሳሌ በአለም ላይ 1000 ሺህ ኳስ ተጫዋቾች ቢኖሩ እና በአለም ላይ 5000 አሜሪካውያን ቢኖሩ። እንዲሁም ቴዲ አፍሮ አሜሪካዊ ነው።

ሁሉም ኳስ ተጫዋቾች ማለትም 1000 ሺዎቹም ኳስ ተጫዋቾች አሜሪካዊ ከሆኑ ፡ ይህ ማለት ከ 5000 አሜሪካውያኖች 1000 የሚሆኑት ኳስ ተጫዋች ናቸው። 4000 የሚሆኑት አሜሪካውያን ኳስ ተጫዋቾ አይደሉም ማለት ነው። ስለዚህ ቴዲ አፍሮ ከ 4000 አሜሪካውያኖች መካከል ሊሆን ይቾላል። ማለትም ኳስ ተጫዋች ላይሆን ይቾላል። ስለዚህ ቴዲ አፍሮ ኳስ ተጫዋች ነው የሚለው ውሸት መሆን ይቾላል።

ከዚህ ምን እንረዳለን¢ 🤙 🤈

*ሁ*ሉም ኳስ ተጫዋቾች አሜሪካውያን ናቸው ማለት ሁሉም አሜሪካውያን ኳስ ተጫዋቾች ናቸው ማለት አይደለም።

*ባ*ባቸ*ሁ* ኣ በጣም simple ነውፐ።

ተወዳጆች ሆይ ከ Example 1 Example 2 ምን ተረዳችሁ? የሆነ formula ማግኘት ትችላላችሁ። እስቲ ምክሩት። አስፈላጊ ከሆነ formula ውን ቀጣይ እነባራቸሗለሁ። ስለዚህ deductive argument ን valid እና invalid ብሎ ምሬረጅ ወይም ምክሬል validity ተብሎ ይጠራል። ስለዚህ ከምሳሌዎቹ መረዳት እንደቻልነው Validity(valid or invalid) ማለት premises እና conclusion በ ነባራዊው አለም እውነት መሆናቸውን ወይም ውሸት መሆናቸውን የሚገሙባም ሳይሆን premises እና conclusion ያላቸውን የምክንያታዊነት ዝምድና : *ማ*ደ*ጋገ*ፍ የሚገመግም ነው። ስለዚህ Validity is not determined by the actual truth and falsity of the premises and the conclusion.

吉 ያዙት True/false ላይ ብዙ ጊዜ ይወጣል።

😆 አሁን ደግሞ validity በ actual truth or falsity of the premises and the conclusion እንደጣይወሰን *እን*መልከት።

🔼 True premises and true conclusion.

🔹 በ ነባራዊው አለም እውነት የሆኑ premises እና በ ነባራዊው አለም እውነት የሆነ conclusion የያዘ deductive argument valid ሊሆን ይችላል ወይም invalid ሊሆን ይችላል። እስቲ ምሳሌዎችን እንመልከት ፡

ã**E**xample 1

All human beings are mortal. Pr.minister Abiy Ahmed is a human being. It follows that pr.minister Abiy Ahmed is mortal.

ተመልከቱ ይህን ምሳሌ≯ 🐽

premises ናቸው።
Pr.Minister Abiy Ahmed is Mortal የሚለው conclusion በነባራዊው አለም እውነት ነው።
😅 ስለዚህ Argument ቱ በነባራዊው አለም true premises እና true conclusion ነው ያለው።
😎 Argument ቱ valid ነው ወይስ invalid ነው¢?
😊 Valid ነው። እንዴት¢?
ኒ ሁሉም የሰው ልጆች ሟች ከሆኑ። 👉 ጠ/ <u>ሚ</u> ኒስትር አብይ አህመድ ሰው ከሆነ። 👉 ስለዚህ ጠ/ሚኒስትር አብይ አህመድ ሟች ነው።
ጠ/ሚኒስትር አብይ አህመድ ጧች ነው የሚለው conclusion ውሸት <i>መሆን</i> አይቸልም። ምክንያቱም አብይ አህመድ በ ሁሉም የ ሰው ልጆች ውስጥ ነው የሚካተተው። ሁሉም የሰው ልጆች ደግሞ ጧች ናቸው።
<mark>ὀ</mark> ስለዚህ አንድ Deductive argument በነባራዊው አለም true premises እና true conclusion ኑሮት valid <i>ጦሆን</i> ይቸላል።
珳 እሺ አሁን ደባሞ አንድ deductive argument በ ነባራዊው አለም true premises እና true conclusion ኑሮት invalid <i>መሆን</i> እንደሚቸል እንምልከት።
õExample 2
All beers are beverages. ዳሽን ቢራ is a beverage. Therefore, ዳሽን ቢራ is a beer.

All human beings are mortal እና Pr.Minister Abiy Ahmed is a human being የሚሉት ማስረጃዎች ወይም

All beers are beverages እና ዳሽን ቢራ is a beverage የሚሉት premises በነባራዊው አለም እውነት ናቸው።
ዳሽን ቢራ is a beer የሚለው conclusion በነባራዊ አለም እውነት ነው።
😂 ስለዚህ argument ቱ በነባራዊው አለም true premises እና true conclusion ነው ያለው።
🔨 Argument ቱ valid ነው ¢ወይስ invalid ነው ¢ ?
😎 invalid ነው። እንዴት¢?
እዚ <i>ጋ</i> የሚያምታታ ይ <i>መ</i> ስላል። ቡሗላ ላይ ፎርመላውን እነግራችሗለሁ። ለአሁኑ እስቲ እንዲሁ እናብራራው። ተመልከቱ
責 ሁሉም ቢራዎች መጠቦች ናቸው። ይህ ማለት ግን ሁሉም መጠቦች ቢራ ናቸው ማለት አይደለም። 👉 ዳሽን ቢራ መ <u></u> ਗੁፕ ነው። ታዲያ ዳሽን ቢራ የተባለው መጠፕ ቢራ ላይሆን ይችላል ምክንያቱም ሁሉም ቢራዎች መጠፕ ናቸው እንጂ ሁሉም መጠቦች ቢራ ስላልሆኑ።
🛨 ስለዚህ ዳሽን ቢራ is a beer የሚለው conclusion ውሸት ሊሆን ይቸላል። ስለዚህ invalid ነው።
🙄 በ ነባራዊው አለም እኮ ዳሽን በራ እኮ በራ ነው 🔑 ። ግን validity የሚወሰነው በ premises እና በ conclusion መካከል ባለው የምክንያታዊነት ዝምድና ነው እንጂ premises እና conclusion ባላቸው ነባራዊ እውነታ አይደለም።
<mark>፩ስ</mark> ለዚህ አንድ deductive argument በነባራዊው አለም true premises እና true conclusion ኑሮት argument ቱ invalid <i>መሆን</i> ይቸላል።
🔼 True premises and false conclusion.
😊 እሺ አሁን ደግሞ በ ነባራዊው አለም ማስረጃዎቹ(premises) እውነት የሆኑ እና conclusion ኑ ውሸት የሆነ

deductive argument ን እንመልከት። አንድ deductive argument በነባራዊው አለም ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው: በነባራዊው አለም ደግሞ conclusion ት ውሸት ከሆነ argument ቱ ሁልጊዜም ቢሆን invalid ነው። valid *መሆን* አይቸልም። <mark>ዕያ</mark>ዙት ፈተና ላይ ስለሚወጣ። እስቲ ምሳሌ እን**ም**ልከት። **õ**Example All beers are beverages. Coca Cola is a beverage. Therefore, Coca Cola is a beer. 💍 በነባራዊው አለም true premises እና false conclusion ነው ያለው። invalid ነው። 🤼 False premises and true conclusion.

📩 በነባራዊው አለም ውሸት የሆነ premises እና በነባራዊው አለም እውነት የሆነ conclusion የያዘ deductive argument valid ሊሆን ይቸላል ወይም ደግሞ invalid ሊሆን ይቸላል። እስቲ ምሳሌዎችን እንምልከት።

距 xample 1

human being is not mammal. Hens are human beings. Therefore, Hens are not mammals.

💁 ሁን ተመልከቱ

😂 All human beings are not mammals እና Hens are human beings የሚሉት premises ናቸው። ሁለቱም በነባራዊው አለም ውሸት ናቸው ምክንያቱም የሰው ልጅ አጥቢ ነው እና ደግሞ ዶሮ ሰው አይደለምፐ።
Hens are not mammals የሚለው conclusion ደግሞ በነባራዊው አለም እውነት ነው። ምክንያቱም ዶሮ አጥቢ አይደሉም።
ውታዲያ Argument ቱ valid ነው ወይስ invalid¢?
😎 Valid ነው። እንዴት 🤔
ተመልከቱ ፡
🛨 የሰው ልጅ አጥቢ አይደለም። 👉 ዶሮ የ ሰው ልጅ ናት። 👉 ስለዚህ ዶሮ አጥቢ አይደለቸም።
😊 ዶሮ አጥቢ አይደለቸም የሚለው conclusion ውሸት <i>መሆን</i> አይቸልም። ምክንያቱም ዶሮ የሰው ልጅ ናት ፡ የሰው ልጅ ደ <i>ግ</i> ሞ አጥቢ አይደለም ፡ ስለዚህ ዶሮ አጥቢ አይደለቸም።
支 ስለዚህ አንድ deductive argument በነባራዊ አለም false premises እና true conclusion ኑሮት valid መሆን ይቸላል።
<mark>ሤ</mark> ሺ አሁን ደባሞ አንድ deductive argument በነባራዊው አለም false premises እና true conclusion ኑሮት invalid <i>መሆን</i> እንደሚቸል እንመልከት።
õExample 2
Animals have cell wall. Dogs have cell wall. Therefore, dogs are animals.

one Valid ของส
õExample 2
All human beings are immortal. Cats are immortal. Therefore, cats are human beings.
<mark>់</mark> Invalid រ ው።
Soundness
There are two types of deductive arguments.
♥¶) Sound deductive argument or sound argument.
w2) Unsound deductive argument or unsound argument.
ስለዚህ deductive argument ን sound እና unsound ብሎ ምክፊል ወይም መሬረጅ soundness ይባላል።
ሪ እስቲ ሁለቱንም <i>እንመ</i> ልኪታቸው።
Sound argument - is a type of deductive argument that is valid and has all factually true premises.
Sound argument ማለት argument ቱ valid የሆነ እና ማስረጃዎቹ(premises) በነባራዊው አለም እውነት የሆኑ። ስለዚህJ

Sexample 1
All Ethiopians are Egyptians. Biniyam is an Ethiopian. Therefore, Biniyam is an Egyptian.
Argument valid ነው ። ነገር ግን All Ethiopians are Egyptians የሚለው premises በነባራዊው አለም ውሸት ነው። ስለዚህ argument ቱ unsound ነው።
õExample 2
All human beings are mortal. Cats are mortal. Therefore, cats are human beings.
支 Argument ቱ invalid ነው። ስለዚህ unsound ነው ማለት ነው።
እሺ የዛሬው ክላስ በዚህ አበቃ ©። ለ ማጠቃለል <i>ያህ</i> ል፡
Validity is determined by the inferential link between the premises and the conclusion.
Soundness is determined by both the inferential link and the factual link between the premises and the conclusion.

CHAPTER TWO

☑ Basic concepts of #logic.
Evaluating Arguments.
Strength and Cogency.
Types of Inductive Argument.
<mark>ኒመ</mark> ባለፈው ትምህርታችን Inductive argument ምን እንደሆነ አይተናል።
😎 ዛሬ ደግሞ የ Inductive argument አይነቶቸን እናያለን።
№ There are two types of inductive argument:
♥1) Strong inductive argument or strong argument.
w2) Weak inductive argument or weak argument.
😅 እስቲ ሁለቱንም እንግራቸው።
‡ Strong argument
\$\frac{1}{4}\$ Strong argument – is a type of inductive argument such that the premises are assumed true, it is improbable for the conclusion to be false.

Strong argument - the conclusion follows probably from the premises. **ያስ**ስቲ ፅንሰ ሀሳቡን እንረዳ። ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው ድምዳሜው(conclusion) ውሸት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ከሆነ argument ቱ strong argument ይባላል። **ፉ**ታዲያ እዚ*ጋ* ማስረጃዎቹ እውነት ሁነው ማለት፡ 🛖 ማስረጃዎቹ በነባራዊው አለም እውነትም ውሸትም ሊሆን ይችላሉ። እሱን እኛ አያገባንም። በ ነባራዊው አለም እውነትም ይሁኑ ውሸትም ይ፝ሁኑ ፡ እኛ ግን በአምሮኣቸን እውነት ናቸው ብለን እናስባለን። ስለዚህ ጣስረጃዎቹ እውነት ሆኑ **T** 🛖 ታዲያ ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው conclusion ኑ ውሽት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ከሆነ strong inductive argument ይባላል። ምሳሌዎችን እንመልከት፡ Example 1 Most film actresses are beautiful. Rosa is a film actress. Therefore, Rosa is probably beautiful. 縫 ምልከቱ ይኸን ምሳሌ 👆 🏻 Most film actresses are beautiful እና Rosa is a film actress የሚሉት premises ናቸው። ታዲያ እነዚህን premises እውነት ናቸው ብለን በአምሮኣቸን እናስባለን፡ በነባራዊው አለም እውነት ወይም ውሸት ሊሆኑ ይቸላሉ እኛ አያገባንም። ስለዚህ

ማስረጃዎቹ እውነት ናቸው 🕫

<mark>ኒአ</mark>ብዛሀኞቹ ሴት ፊልም ሰሪዎች ቆንጆ ከሆኑ፡ 👉 ሮዛ *ል*ልም ሰሪ ከሆነች፡ 👉 ስለዚህ ሮ**ዝ** ቆንጆ የመሆን ዕድሷ ከፍተኛ ነው። 😎 ስለዚህ ሮዛ ቆንጆ ናት የሚለው conclusion ውሸት የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ ነው። ምክንያቱም ሮዛ ፊልም ሰሪ ናት። አብዛሀኞቹ ሴት ፊልም ሰሪዎች ደግሞ ቆንጆ ናቸው። ስለዚህ ሮዛ ቆንጆ የመሆን ዕድሏ ከፍተኛ ነው 🛘 🖓። ስለዚህ 🥻 example 1 strong inductive argument ወይም strong argument ነው። የ probability ጉዳይ ነው። Example 2 All British leaders were despotic. Therefore, probably the next leader will be despotic. 🙀 ተመልከቱ ይኸን ምሳሌ All British leaders were despotic የሚለው premises ነው። <mark>ው</mark>በ ነባራዊው አለም ሁሉም የ እ*ንግ*ሊ*ዝ መሪዎች አምባንነን*፡ ጨ**ቋ**ኝ ነበሩ እንዴ¢አይደሉም። 🛖 አያችሁ ኣ ማስረጃው በነባራዊው አለም ውሸት ነው። እኛ ግን አያገባንም🧛 አምሮኣቸን assume የምናደርገው። ስለዚህ ማስረጃው እውነት ነውJ። 👳 <u>ተ</u> ሁሉም የ እንግሊዝ መሪዎች አምባንነን ከነበሩ፡ 👉 ቀጣዩ<u>የ</u>የእንግሊዝ መሪም አምባንነን የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ነው። 🕉 ስለዚህ example 2 strong argument ነው። ነገር ግን እንደዚህ ቢሆን 👇🛨 Some British leaders were despotic. Therefore, probably the next leader will be despotic. 👉 ምልከቱ ይህን argument¥**Ş**trong አይደለም።

ልዩነቱ የገባችሁ ይመስለኛል። Weak argument Weak argument - is a type of inductive such that the premises are assumed true, it is probable for the conclusion to be false. Weak argument - the conclusion doesn't follow probably from the premises. **ፉእ**ስቲ ፅንሰ ሀሳቡን ለመረዳት እንሞክር። ማስረጃዎቹ(premises) እውነት ሁነው ድምዳሜው(conclusion ኑ) ውሸት የመሆን ዕድል ካለው argument ቱ weak argument ይባላል። 🚗 ,ታዲያ እዚ*ጋ ጣስረጃዎቹ እውነት ሁነው ጣ*ለት፡ 🛖 ማስረጃዎቹ በነባራዊው አለም እውነትም ይሁኑ ውሸትም ይሁኑ ፡ እኛ በአምሮኣችን እውነት ናቸው ብለን ነው assume የምናደርገው። ስለዚህ ማስረጃዎቹ እውነት ናቸው። 🔼 ታዲያ ማስረጃዎቹ እውነት ሁነው conclusion ኑ ውሽት የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ከሆነ Weak argument ይባላል። ምሳሌዎችን እ*ን*ምልከት c 😬 eample 1

Some film actresses are beautiful. Rosa is a film actress. Therefore, Rosa is probably a film actress.

ተመልከቱ ይኸን ምሳሌ፟፟

Some film actresses are beautiful እና Rosa is a film actress የሚሉት premises ናቸው። ታዲያ እነዚህን ማስረጃዎች እውነት ናቸው ብለን assume እናደር*ጋ*ለን። ስለዚህ እውነት ናቸው Э። ከዛተምልከቱ 😊

🛖 አንዳንድ ሴት ፊልም ሰሪዎች ቆንጆ ናቸው። 👉 ሮዛ ፩ልም ሰሪ ናት። 👉 ስለዚህ፫ዛ ቆንጆ ናት።

ሮዛ ቆንጆ ናት የሚለው conclusion ውሸት የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ነው። እንዴት¢

እዚ*ጋ* በደንብ ተከታተሉኝ ውዶቼv <u>🍑</u>

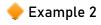
ለምሳሌ በአለም ላይ 100 ሴት ፊልም ሰሪዎች ቢኖሩ ፡ ከ 100 ሴት ፊልም ሰሪዎች መካከል ሮዛ አንዷ ናት። ከ 100 ሴት ፊልም ሰሪዎች መካከል አንዳንዶቹ ለምሳሌ አስሩ(10) ቆንጆ ቢሆኑ። ሮዛ ከ አስሩ(10) ቆንጆ ፊልም ሰሪዎች መካከል የመሆን ዕድሷ ዝቅተኛ ነው። ምክንያቱም

*ቆንጆ የመሆን ዕድ*ሷ 10/100 = 0.1

*ቆንጆ ያለመሆን ዕ*ድሷ 90/100= 0.9

0.9(ቆንጆ ያለመሆን ዕድሷ) is much greater than 0.1(ቆንጆ የመሆን ዕድሷ)::

👚 ስለዚህ ሮዛ ቆንጆ ናት የሚለው conclusion ውሸት የመሆን ዕድሉ ከፍተኛ ነው። ስለዚህ example 1 weak argument ነው ማለት ነው።

Some British leaders were despotic. Therefore, the next leader will be probably despotic.

🝅 Example 2 weak argument ነው። ምክንያቱም ካሁን በፊት ከነበሩት የእንግሊዝ መሪዎች መካከል ጥቂቶቹ ብቻ ናቸው አምባንነኖቹ። ስለዚህ ቀጣይ የሚመጣው መሪ አምባንነን የመሆን ዕድሉ ዝቅተኛ። ስለዚህ ቀጣይ የእንግሊዝ መሪ አምባንነን ይሆናል የሚለው conclcusion ውሸት የመሆን

ዕድሉ ከፍተኛ ነው #

inductive argument ን Strong እና weak ብሎ *ማ*ክፈል strength ይባሳል። ስለዚህጋ<mark>፡፡</mark>>

Strength(strong or weak) is not determined by the actual truth and falsity of the premises and the conclusion.

<mark>ዕያ</mark>ዙት True/false ላይ ሊ*መጣ* ስለሚቸል።

ട്ട ስለዚህ Strength በ actual truth or falsity of the premises and the conclusion አይወሰንም። ጣለትም strength depend የሚሆነው premises እና conclusion በነባራዊው አለም በሚኖራቸው እውነትነት ወይም ውሸትነት ሳይሆን premises እና conclusion በሚኖራቸው የምክንያታዊነት የመደጋገፍ ዝምድና ነው። በሌላ አባባል strength depend የሚሆነው በ inferential link of the premises and the conclusion ነው እንጂ በ factual link of the premises and the conclusion አይደለም።

😆 እሺ strength በ actual truth or falsity of the Premises and the conclusion እንደጣይወሰን እንምልክት።

Case 1¹ True premises and probably true conclusion.

2) Uncogent inductive argument or Uncogent argument.
ฮ ስለዚህ inductive argument ን Cogent እና Uncogent ብሎ <i>ሞ</i> ክፈል ወይም መፈረጅ cogency ይባላል።
 ፩ እስቲ ሁለቱንም እንመልከታቸው።
Cogent argument - is a type of inductive argument that is strong and has all factually true premises.
<mark>ሄ</mark> nductive argument ቱ strong ከሆነ እና ማስረጃዎ ቹ(premises) በነባራዊው አለም እውነት ከሆኑ argument ቱ Cogent ተብሎ ይጠራል።
😎 ስለዚህ አንድ inductive argument Cogent ለ <i>መሆን ሁለት ነገሮችን በተማሳሳይ ጊዜ ማሟላት አ</i> ለበት። እነርሱም፡
ነኛ) Strong <i>ምሆን አ</i> ለበት። 2ኛ) ማስረ <i>ጃዎቹ</i> (Premises) በነባራዊ አለም እውነት <i>ምሆን</i> አለባቸው። ስለዚህJ
Cogent= Strong + factually true premises.
◆EXAMPLE 1
Most humans fear death. Teddy Afro is a human. Therefore, probably Teddy Afro fear death.
<mark>Ö</mark> argument ቱ Cogent ነው። እንዴት ¢

1ኛ) argument ቱ strong ነው። እንዴት strong እንደሆነ ማስረዳት አይጠበቅብኝም። ምክንያቱም ከላይ ስለተማርነው።

2ኛ) ማስረጃዎቹ(premises) በነባራዊው አለም እውነት ናቸው። ምክንያቱም አብዛሆኛው ሰው ሞትን የሚፈራ ነው። ቴዲ አፎሮ ም ሰው ነው። Example 2 All previous American leaders were men. Therefore, probably the next American leader will be a man. oargument ቱ congent ነው። እንዴት¢እናንተ *ሞ*ልሱት። 🔼 Uncogent argument - is a type of inductive argument that is weak. Uncogent argument - is a type of inductive argument that is strong but the premises are factually false. inductive argument ቱ weak ከሆነ Uncogent ነው። ምሳሌዎችን እንመልከት። Example 1 Few University students get scholarship. Dawit is a university student. Therefore, probably Dawit gets scholarship.

古 argument ቱ Uncogent ነው። እንዴት🧛

ምክንያቱም weak inductive argument ስለሆነ ፲፬፫፡፡
◆Example 2
Most previous world leaders were women. Therefore, probably the next leaders will be women.
古 Argument ቱ Uncogent ነው። እንዴት€
Argument ቱ strong ነው። ነገር ግን ጣስረጃዎ(premise) በነባራዊው አለም ውሸት ናቸው። ምክንያቱም ከአሁን በፊት የነበሩት አብዛሀኞቹ የአለም መሪዎች ወንዶች ነበሩ። ሴቶች አልነበሩም።
ស የ ዛሬው ትምህርት በዚህ አቢቃ። እናጢቃልለው ፡
Strength is determined by the inferential link between the premises and the conclusion.
Cogency is determined by both the inferential link and the factual link between the premises and the conclusion.
#Logic and Critical Thinking.

- CHAPTER THREE.
- **LOGIC AND LANGUAGE**

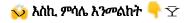
🔼 ስለ philosophy of Language ና ታሪካዊ አመጣጡ ስለ philosophical approcah to the nature of meaning የሚለውን አልፈዋለሁ። ሞጁላቸው ላይ አለ አንብቡት።

🔼 ጠቅለል ለማድረግ ግን Logic ትምህርት ላይ Language የምንማርበት ዋናው ምክንያት የምንመሰርተው Argument ግልፅ ፣ ለመረዳት ምቹ የሆነ ፣ የማያሻሙ ቃላቶች ያሉት ፣ አለምአቀፋዊ ና ምክንያታዊ ተቀባይነት ያለው Argument ለመመስረት። እሺ አሁን የምንማረው ስለ types of meaning ነው።

TYPES OF MEANING - Cognitve and Emotive Meaning.

🔼 ሰዎች ለሚያምኑት ነገር ሀሳባቸውን ለራሳቸው በሚ*ሎች መን*ገድ መግለጻቸው እጅግ በጣም የተለመደ ነው። ነገር ግን ሰዎች ለሚ*ገ*ልጹት ነገር በተቻለ መጠን ትክክለኛ ና ምክንያታዊ ማስረጃ የማቅረብ ባህላቸው እምብዛም ነው።

🔼 ሀሳባችንን በምክንያት አስደჟፈን ከምናቀርብ ይልቅ በማትርነት ፣ በመደለል ፣ በሽንንላ ፣ በሀይል ፣ በስድብ ሌሎች ሰዎችን ለማሳመን እንሞክራለን። ታዲያ Cognitive and Emotive Meaning የተባለው ትምህርት ይህንን ችግር በቅርበት ይመለኪታል : የሚያጠናውም ሰዎች ሀሳባቸውን በሚገልፁበት ጊዜ ከ ትርጉም አንፃር ምክንያታዊ ነው ወይስ አይደለም የሚለውን ይገመግጣል።

Name Argument 1

"Abortion is disgusting! I hear that when they do it they have to snip the helpless little baby into pieces. How horrific! It takes a sick, sick human being to think that abortion is ok. Or an idiot."

Name Argument 2

"Abortion is morally wrong. It would clearly be wrong to end the life of a newborn baby, because the baby has the potential to be a wonderful human being. But, unborn fetuses also have the potential to be wonderful human beings. So, if it is wrong to end an infant's life, it is also wrong to end a fetus's

▼ Value Claim: - any claim that something is good, or bad, or right, or wrong; or better (more good), or worse (more bad), etc.

Value Claim(የ እሴት ይገባኛል ጥያቄ) ማለት አንድ ነገር ጥሩ/መጥፎ፣ ወይም ትክክል/ስህተት ወይም የተሻለ (የበለጠ ጥሩ) ወይም የከፋ (የበለጠ መጥፎ) ወዘተ. ብሎ መፈረጅ value claim ይባላል። ስለዚህ Argument 1 and 2 ሁለቱም ማስወሬድ(abortion) መጥፎ ወይም ስህተት ነው ብለው ስለፈረጁ ሁለቱም value claim አላቸው ማለት ነው። ነገር ግን በሁለቱ Argument መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው Φ¢

Argument 1 ንን ስንመለከት፤ ምን ለማድረብ እየሞከረ ነው? በጣም ስሜታዊ ቋንቋን(Emotional Language) የሚጠቀም ይመስላል። ተናጋሪው ፅንስ ማስወረድ ላይ ያለውን ጠንካራ አሉታዊ(negative) ስሜታዊ ምላሽ ኢድጣጩ እንዲጋራው ይመስላል። ይህ argument ምክንያታዊነት ይንድለዋል። ይልቁንም፣ በአድጣጩ ውስጥ ስሜታዊ ምላሽን በግኤታ ለማግኘት በጣም በስሜታዊነት የተሞሉ ቃላትን(Emotional charged words) እና ስዕላዊ ምስሎችን ብቻ ይጠቀማል (ለምሳሌ፣ "አስአያሬ(disguisting)"፣ "አስፌሪ(horrific)"፣ "ታማሚ(sick)" እና "ደደብ(idiot)" ያሉ በስሜት የተሞሉ ቃላቶች እና እንደ "ትንሽ አቅመ ቢስ(little helpless)" "ሕፃናት ወደ ቁርጥራጮች") የመሳሰሉ ስዕላዊ ምስሎችን ተጠቅሟል::

🔯 Argument 2 ን ስንመለከት ደግሞ፤ ስሜታዊ የሆኑ ቃላትን ሳይጠቀም ቀለል ባለ መልኩ ምክንያት አዘል በሆነ ሁኔታ ግልጽ እውነታዎችን ብቻ ይጠቅሳል። ስለዚህ፣

Argument 1 ማስወረድ ምጥፎ መሆኑን ለመግለፅ በ ዕውቀት ላይ ከተመሰረተ ምክንያታዊነት ይልቅ በስሜታዊነት ላይ የተመሰረተ ምክንያት ነው ያቀረበው። በዚህም የተነሳ "ስሜታዊ ፍቺ(Cognitive Meaning)" አለው።

Argument 2 ደግሞ ስሜታዊ ከሆነ ምክንያታዊነት በመውጣት በ ዕውቀት ላይ የተመሰረተ ምክንያታዊነት ነው ያቀረበው። በዚህም የተነሳ "የእውቀት ትርጉም(Cognitive Meaning)" አለው እንላለን።

📠 ስለዚህ በዚህ አለም ላይ የሚ*መ*ስረቱ *ጣንኛ*ውም Argument ቶች ከ ቃላቶች ትር*ጓሜ አንፃር ሁ*ለት አይነት ትርጉም

🔼 ልብ በሉ፤ Emotive meaning ንች በውስጠ ተዋቂነት cognitive meaning አላቸው። ምክንያቱም Emotive

meaning ነች value claim ስላላቸው።

land value claim አላቸው ማለት ደግሞ ምንም እንኳን በስሜት ላይ የተማሰረተ ምክንያታዊነት ይሁን እንጅ አንድ ነገር ትክክል/ስህተት ወይም ጥሩ/መጥፎ ብለው ነው መሆኑን ይገልፁልናል። በሌላ አባባል ስለ አንድ ነገር ጥሩ/መጥፎነት ወይም ትክክለኛነት/ስህተት መረጃ ያስተላልፉልናል(convey information)። መረጃ ካስተላለፉ ደግሞ cognitive meaning አላቸው ማለት ነው። ለምሳሌ Argument 1 ማስወረድ ስህተት መሆኑን መረጃ አስተልፎልናል ያው በስሜታዊነት ቢሆንምፐ።

=

杰 ሎጂክ ደ**ግሞ የጣ**ጨነቀው ስለ Cognitive meaning ስለሆነ Emotive meaning ላይ ያለውን value claim ክ ስሜት ቀስቃሽ ቃላቶቹ በ*መነ*ጠል ለብቻው ጣጥናት ይባባል። ምክንያቱም**Ý**

b Emovtive meaning allows the arguer to make value claim about the subject matter of the argument without providing evidence, and it gives the argument a kind of steamroller quality by which it tends to crush potential counter arguments before the reader or listener has a chance to think of them.

- **INTENSION AND EXTENSION of TERMS**
- 🝑 አሁን ደግሞ ስለ terms(ስያሜ) እንግራለን።

The basic units of any ordinary language are words. Our main concern in this chapter, however, is not with words in general but with terms.

🔼 ማንኛውም ቋንቋ የሚመሰረተው ከቃላት ስብጥር ነው። በዚህ ቻፕተር ከ ቃላት ስለሚመሰረቱ term(ስያሜ) እንማራለን። በመጀመሪያ የ word እና የ term ልዩነትን እንመልከት።

Terms consist of proper names, common names, and descriptive phrases.

🔼 Term ማለት የ አንድ ነገር ስያሜ ማለት ነው። በአጭሩ Term የምንለው የ ዐረፍተ ነገሩ ባለቤት(subject) የሆነው ቃል Term ተብሎ ይጠራል። በዚህም መሰረት proper Name ፣ Common Name እና descrptive phrase በሙሉ

term	ይባላሉ።	ስለ subject	ስለ Noun	መናገር መቼም	[•] አይጠበቅብኝም	ታውቃታላቸው።	ምሳሌዎችን እ	<i>ን</i> ምልከት
------	-------	------------	---------	----------	-----------------------	----------	----------	---------------

- ♠ Abebe is eating his lunch Man is mortal. Those who study hard will pass.
- 🔼 ከላይ ባሉት ምሳሌዎች መሰረት Abebe(proper Name) ፤ Man(Common Name) ፤ Those who study hard(descriptive phrase) የሚሉት በሙሉ የ ዐረፍተ ነገሮቹ ባለቤት(subject) ናቸው። ስለዚህ term ናቸው ማለት ነው። ስለ proper name, common name እና descriptive phrase ምሳሌዎች ሞጁላችሁ ላይ አለ እዩት። ፈተና አይወጣም።
- Words that are not terms include verbs, non-substantive adjectives, adverbs, prepositions, conjunctions, and all non-syntactic arrangements of words.
- word የምንላቸው ደግሞ ከ ወረፍተ ነንሩ ባለቤት(subject) ውጭ ያሉት ቃላት በሙሉ ናቸው። ለምሳሌ verb, adverb, preposition, conjuction... የመሳሰሉት ናቸው። በአጭሩ ከ subject ውጭ ያሉት ቃላቶች word ይባላሉ።
- 🔼 ለምሳሌ ከላይ ያሉት ምሳሌዎች ላይ ከ Abebe ፣ ከ man እና ከ Those who study hard ከሚሉት ውጭ ያሉት ቃላቶች በሙሉ word ይባላሉ። ስለዚህ የ word እና የ term ልዩነትን አወቅን ማለት ነው።
- Words are usually considered to be symbols, and the entities they symbolize are usually called meanings.
- Terms, being made up of words, are also symbols, but the meanings they symbolize are of two kinds: intensional and extensional.
- 🔼 ቃላቶች(words) የአንድ ነገር ወካይ ምልክት ናቸው። የሚወከሉት አካላት ደግሞ ትርጉም(Meaning) ተብለው ይጠራሉ። ለምሳሌ "በላ" የሚለው ቃል አንድ ህይወት ያለው አካል ምግብ(የሚበላ ነገር) ወደ ውስጥ ማስገባቱን ይወክልናል ማለት ነው።
- 📠 Terms(ስያሜዎች) ከ ቃላቶች የ*መነ*ጩ ናቸው። ቃላቶች ደ**ግ**ሞ የአንድ ነገር ወካይ ምልክት ናቸው። ስለዚህ term

ሞቸም ከ ቃላት የ <i>መነ</i> ጩ ስለሆኑ የአንድ ነገር ወካይ ምልክት ናቸው። ነገር ግን term(ሲያሜ) ስለሚወክሷቸው ነገሮች ያላቸው ትርዳሜ በሁለት ይከፈላል። እነርሱም ቸ
🛐 Intensional Meaning(ውስտ ግንዛቤ ትርጉም) 🌀 Extensional Meaning(ቅጥያ ትርጉም)
😎 Intensional Meaning በሌላ ስም intension ወይም connotation ይባላል። 😎 Extensional Meaning በሌላ ስም Extension ወይም Denotation ይባላል።
፲፱ ስለዚህ የ ወረፍተ ነገር ባለቤቶችን (subject) በሌላ አባባል term ሞችን define ስናደርግ በ ሁለት አይነት መንገድ ነው ማለት ነው። ስለዚህ the two most general types of definition የሚባሉት Intensional እና Extensional ናቸው። እያንዳንዳቸውን እንመልከት
Intensional Definition: - consists of the qualities or attributes that the term connotes.
Intensional Definition :- gives the sense or conceptual meaning of a term.
🔯 Extensional Definition :- consists of the members of the class that the term denotes.
№ Extensional Definition :- list the objects that the term describes.
ฮ በጣም ጥሩ እስኪ አሁን ደግሞ በአማርኛ እናብራራው።
াntensional Definition የአንድን ነገር መለያ ባህሪያቶቹን በመግለፅ በማብራራት ነው define የሚያደርገው። ይህ ማለት ደግሞ define የሚያደረገውን አካል መሰረታዊ የሆኑ መገለጫዎቹን ባህሪያቶቹን በማብራራት ብያኔ በመስጠት ስለዛ ነገር መሰረታዊ የሆነውን sense ወይም concept ይገልፃል ማለት ነው። ስለዚህ intentional defintion የ አንድ ነገር " ምንነት ገላጭ" ናቸው ማለት ነው። ምሳሌዎችን እንመልከት

🔹 Example 1

杰 "መርከብ(ship)🚔 የሚለውን term በ intensional definition እንዴት ነው define የማደርገው? መለያ ባህሪያቾቹን በመግለፅ ነው ኣ። መርከብ ማለት በ ውሀ ላይ የሚዳጓዝ ተሽከርካሪ ማለት ነው። ስለዚህ
"Ship□" is Vehicle for conveyance on water.
<mark>ତ</mark> ୍ୱିበለን define ስናደር <i>ገው</i> intensional definition ይባላል።
🔅 Example 2
$oxplus_{oxtlush 0}$ "ወንደ ላጤ(Bachelor)" የሚለውን term በ intensional definition እንዴት ነው define የምናደርገው? መለያ ባህሪውን በመግለፅ ነው ኣ። ወንደ ላጤ ማለት ሚስት ያላገባ ትዳር ያልያዘ ወንድ ማለት ነው። ስለዚህ $oxdox{oxedy}$
"Bachelor" is unmarried man.
💍 ብለን define ስናደርገው intensional definition ይባላል።
🔅 Example 3
👩 🍮 "inventor" የሚለውን term በ intensional definition እንዴት ነው define የምናደርገው? <i>መ</i> ለያ ባህሪውን በመግለፅ ነው አ። inventor ማለት አዲስ ነገር አዲስ መሳሪያ አዲስ ግኝት ፈጣሪ ፈልሳፊ ማለት ነው። ስለዚህ $ar{Y}$
nventor" is a person who invented a particular process or device.
💍 ብለን define ስናደርገው intensional definition ይባላል። ሌሎች ምሳሌዎችንም ጣየት ይቻላል። በዚህ ምድር ላይ ያሉት አብዛሀኞቹ definition ኖች intensional ናቸው ምክንያቱም አንድ ነገር ለመግለፅ መለያ ባህሪውን መግለፅ የተሻለ ፅንሰ ሀሳብ ና

መሬዳት ስለዛ ነገር እንዲኖረን ስለሚፈዳን። አሁን ደግሞ Extensional Meaning እንመልከት።

🔼 Extensional Definition ማለት ደግሞ የአንድ ነገር ስብስቦቹን አባላቶቹን ስንገልፅ ማለት ነው። በሌላ አባባል በዛ ነገር ውስጥ የሚካተቱ አባላቶቹን ስንዘረዝር Extensional Definition ይባላል። ምሳሌዎችን እንመልከት
Example 1
መርከብ(ship) የሚለውን term በ Extensional definition እንዴት ነው define የምናደርገው? በመርከው ውስጥ የሚጠቃለሉ የሚካተቱ አባላቶቹን ወይም ስብስቦቹን ስንዘረዝር ነው ኣ። በመርከብ ውስጥ የሚካተቱ ምን ምን ናቸው? የ ጭነት መርከብ ፤ የ መንገደኛ መርከብ ፤ የ ጦር መርከብ ናቸው። ስለዚህ ϔ
re "Cargo ships, Passenger Ships, Battle Ships, Sailing ships".
💍 ብለን ስናደርገው Extensional definition ይባላል ማለት ነው።
Example 2
❷ ወንደ ላጤ(Bachelor) የሚለውን term በ Extensional definition እንዴት ነው define የምናደርገው? በ ወንደ ላጤ ውስጥ የሚጢቃለሱ የሚካተቱ አባላቶቹን ወይም ሱበስቦቹን ስንዘረዝር ነው ኣ። ያ ማለት በአለም ላይ ያሉ አጢቃላይ ወንደ ላጤዎችን ያካትታል ማለት ነው። ስለዚህ፞፞፞፞፞፟
"All the Bachelors in the universe".
支 ብለን define ስናደር <i>ገው</i> Extensional defintion ይባላል ማለት ነው። ያ ማለት ያላንቡ አበበ ፤ ከበደ ፤ ቶማስ ፤ ኤቪድ ፤ ዊያልም ወዘተ ያጠቃልላል ማለት ነው።
ĭ≰xample 3

"Inventor" የሚለውን term በ Extensional definition እንዴት ነው define የምናደርገው? በ inventor ውስጥ የሚጢቃለሉ የሚካተቱ አባላቶቹን ወይም ስብስቦቹን ስንዘረዝር ነው ኣ። ለምሳሌ Thomas Edison, Alexander Grham Bell, Albert Einstein, Wright Brothers ወዘተ ስለዚህኝ

"Inventors are Thmoas Edison, Alexander Grham Bell, Albert Einstein, Wright Brothers etc"

💍 ብለን define ስናደርገው Extensional defintion ይባላል።

🡥 📜 በርግጠኝነት ንብቷችሗል በጣም ቀላል ነው። እስኪ እንሰብስበው።

This is vehicle for conveyance on water. (Intensional meaning). — ships are cargo ships, passenger ships, battle ships, sailing ships. (Extensional meaning)

T Bachelor is un married man.(Intensional meaning). — All the bachelors in the universe(Extensional meaning)

Inventor is a person who invented a particular process or device.(Intensional Meaning). F Inventors are Thmoas Edison, Alexander Grham Bell, Albert Einstein, Wright Brothers etc(Extensional Meaning).

🤷 🕜 ቀላል ነው ኣ።

ማን ምን ተረዳችሁ¢intensional definition ለ extensional definition መሰረት ነው። ማለትም intensional definition አቶን extensional definition አቶንን ይወስነዋል ማለት ነው። ለምሳሌ የ መርከብ intensional definition በውሀ ላይ የሚጻጻዝ ተሽከርካሪ ማለት ነው። ስለዚህ ከዚህ definition ተነስተን ነው በ መርከብ ውስጥ የሚካተቱን የምንገልፀው በሌላ አባባል extensional definition የሚኖረን። መኪና የሚጻጻዝ ተሽከርካሪ ነው ነገር ግን በመርከብ ውስጥ አላካተትነውም ምክንያቱም intensional definition አቶን ላይ "በውሁ የሚጻጻዝ" ብለናል መኪና ደግሞ በውሀ አይጻጻዝም ስለዚህ መኪና በመርከብ ውስጥ አልተካካተም። ስለዚህ intentional definition አቶን Extensional definition አቶንን ወሰነልን ማለት ነው። ስለዚህ የ

- tintension determines extension.
- The intensional meaning of a term serves as the criterion for deciding what the extension consists

of.

- 💛 ያዙት ፈተና ላይ ይወጣል🚟 🕁
- meaning አለው። የተገለው የሚለው የሚለው የሚለው የሚለው የሚለው የሚለው። intension determines extension የሚለው ላይ ትልቁ ችግር proper names ላይ ነው። ለምሳሌ "Abebe" የሚለው ሲያሜ extensional meaning አለው። ምክንያቱም በሰው ውስጥ ስለሚካተት። ነገር ግን intensional meaning ላይኖረው ይችላል። Abebe የተባለውን ሰው ባላወውቀው እንዴት አድርጌ ባህሪውን ልገልፀው እችላለሁ ስለዚህ ባህሪው ካልተገለፀ ደግሞ intensional meaning አይኖረውም። በዚህም መሰረት intensional meaning የለውም ነገር ግን extensional meaning አለው። ስለዚህ intensional meaning ለ extensional meaning መሰረት የሚለውን ህሳብ ያፈርስብናል። ምክንያቱም intensional meaning ሳይኖረው extension ግን አለውፐ።
- 室 ምንም እንኳን ፈላስፎች ባይስማምም ለዚህ ቸግር ሁለት የመፍትሔ ሀሳቦች ተቀምጠዋል። ልንገራችሁ? ምንም አይሰራላችሁም0 🈅 እሺ አሁን ደግሞ Empty Extension እንግር።
- **‡** Empty Extension

Extension defintion(Denotation) ለሁሉም ሰው ተመሳሳይ ነው። ለምሳሌ ድመትን በ Extensional meaning define አድርጉ ቢባል ሁሉም ሰው define የሚያደርገው "All the cats in the universe" ብሎ ነው። ለሁሉም ሰው ተመሳሳይ ነው። ነገር ግን ድመትን በ intensional meaning define አድርጉ ቢባል ፐድመት የሚወዱ ሰ<mark>ዎች</mark> ጥሩ አድርገው ይገልፃሉ። ድመት የማይወዱ ሰዎች ደግሞ ደስ በማይል ቋንቋ ይገልፃሉ። ስለዚህ

🤹 intensional meaning "subjective" የሚሆንበት case አለ። ጣለትም differ from person to person ማለት ነው።

🛖 extensional meaning ባን "objective" ነው ሁልጊዜ። ማለትም constant from person to person ማለት ነው። ነገር ግን ከ ጊዜ ወደ ጊዜ በስብስቡ ውስጥ የሚኖሩ አካላቶች በ ቁጥር ሊለዋወጡ ይችላሉ። ለምሳሌ በአለም ላይ ያሉ ድሙቶች ስንል የሞቱንም ድመቶች ያሉትንም ድመቶች ወደፊት የሚኖሩትንም ድመቶች ይጨምራል ግን ድመቶች ሲሞቱ ሲወለድ በጊዜ ሒደት(passage of time) ለውጥ ይኖራል በቁጥር። 👸 ለምሳሌ ዳይኖሰር(Dinosaur) ለምሳሌ በአንድ ወቅት ይኖር የነበረ እንስሳ ነው። ዳይኖሰር ን በ intensional meaning define አድርጉ ብንባል "አራት እግር ያለው ግዙፍ እሳት የሚተፋ ቅጠል በሊታ/ስጋ በል..." እያልን እናብረራለን። እሺ በ Extensional meaning define አድርጉ ብንባል ደግሞ "በአለም ላይ ያሉ ሁሉም የዳይኖሰር አይነቶች" ብለን define እናደር*ጋ*ለን። ነገር ግን ዳይኖሰር አሁን ላይ በአለም አለ**Φ? የለም። ስለዚህ በአለም ላይ ያ**ሉ <mark>ደዳ</mark>ይኖሰሮች ስብስብ ዜሮ ነው ጣለት ነው። ስለዚህ "Empty Extension" ወይም "Null Extension" ይባላል። ስብስቡ በአሁኑ ሰአት የማይገኝ ባዶ የሆነ ማለት ነው። ቢቃ ይሄ ነው empty extension ማለት። አስተውሉ 🖣 " Empty Extension አለው ማለት "Empty intension አለው ማለት አይደለም። ምክንያቱም intension extension ንን ይወስናል እንጂ extension intension ንን አይወስንም። 🚁 While terms have empty extension, however, they do not have empty intension. **የ**ዙት¥ ዳይኖሰር(አትፍሩε) <mark>ፌ</mark>እባር ያለው ፤ እሳት የሚተፋ ፤ ቅጠል በሊታ ምናምን እያልን define እናደር7ዋለን። ስለዚህ intensional defintion አለው። ነገር ግን empty extension ነው። ለዛ ነው 🐪 📻 h empty extension ተነስተን ነው intension determines extension ያልንው። #Logic 🔼 Increasing and Decreasing Intension and Extension.

🍷 ይህ ትምህርት ፈተና ላይ ልትፈተኑት ትቸላላቸሁ። ለፈተና የሚጠቅጣቸሁን አጭር መንገድ እነባራችሗለሁ። ብዙ

🛨 Animal የሚለው general ነው ምክንያቱም ለውሻ ሲድመት ለሰው ለጅብ ለቀበሮ ለተሳቢ እንስሳት ወዘተ አጢቃላይ(General) መጠሪያ ስም ነው። ከዚህ በሗላ specific ነው የምናደርገው። ብዙ አይነት እንስሳቶች ኡሉ። ከነዛ መካከል አጥቢ እንስሳት(mammal) አሉ።

🛫 ከ እንስሳትም አጥቢ እንስሳት ስንል specific ሆነ።

💍 ተመልከቱ ይህን ምሳሌ። ከ General ወደ specific ነው አ።

ൂ ከ አጥቢ እንስሳት ደግሞ ሰው(Human) ስንል የበለጠ specific ሆነ።
🛨 ከሰው ደ ግሞ ሴቶች ስንል የበለጠ የበለጠ specific ሆነ።
ţ ከሴቶች ደግሞ ቤቴልሔም ስንል የበለጠ የበለጠ የበለጠ specific ሆነ።
🔼 ስለዚህ ከ General ወደ specific ስለሆነ increasing intension ይባላል። increasing intension ማለት define የሚደረጉት ባህሪያቶች(attributes) increase ያደርጋል ማለት ነው በሌላ አባባል ባህሪያቶቹ more specific ሆኑ ማለት ነው።
№ Decreasing Intension
🔼 Decreasing intension ማለት ደግሞ ከ specific ወደ General ሲሆን ነው። በሌላ አባባል define የሚደረጉት ባህሪያቶች(attributes) እየቀነሰ(decrease) ይመጣል ማለት ነው።
🔼 ስለዚህ increasing intension እና decreasing intension ተቃራኒ ናቸው። ስለዚህ የቅድሙ ምሳሌ ተቃራኒ ማለት ነው። ይኸው 🖕
Betelhem> Women> Human> Mammal> Animal.
№ Increasing Extension
Increasing Extension :- each term in the series (except the first) denotes a class having more members than the class denoted by the term preceding it.
tn other words, the class size gets larger with each successive term.

杰 Increasing extension ማለት ደባሞ ከ specific ወደ General ነው። ያ ማለት አባላቶቹ እየጨመሩ ይመጣሉ ማለት ነው።
💠 Example
Betelhem> Women> Human> Mammal> Animal.
👆 h specifc ወደ General ነው ላ።
ţ ከ Betelhem ወደ women ስንሔድ Betelhem በቁጥር አንድ ሴት ናት። women ስንል ደግሞ በአለም ላይ ያሉ አጥቢ ሴቶችን ያጠቃልላል ስለዚህ አባላቶቹ ከ አንዲት አጥቢ ሴት ወደ በሚሊዬን የሚቆጠሩ አጥቢ ሴቶች ጨመረ።
ൂ ከ women ወደ Human ስንሔድ ደግሞ women በአለም ላይ ያሉ አጥቢ ሴቶች ብቻ ናቸው። Human ስንል ደግሞ በአለም ላይ ያሉ ሰዎች ማለት ነው ወንዶችንም ጨምሮ። ስለዚህ አባላቶቹ በቁጥር ጨመረ ምክንያቱም women ስንል ሴቶችን ብቻ ነበር Huamn ስንል ሴቶችንም ወንዶችንም ይጨምራል።
ൂ ከ Huamn ወደ Mammal ስንሔድ ደግሞ Huamn በአለም ላይ ያሉ የሰው ልጆችን ብቻ ነው። Mammal ስንል ግን በአለም ላይ ያሉ አጥቢ እንስሳትን ነው። ያ ማለት ሰው ጅብ ቀበሮ አንበሳ በግ ፍየል ድመት ወዘተ ማለት ነው። ስለዚህ አባላቶቹ በቁጥር ጨመሩ ማለት ነው።
ţ ከ mammal ወደ Animal ስንሔድ ደግሞ mammal በአለም ላይ ያሉ አጥቢ እንስሳቶቸን ብቻ ነው። Animal ስንል ግን በአለም ላይ ያሉ አጥቢ የሆኑም አጥቢ ያልሆኑም እንስሳትን ያካትታል። ስለዚህ አባላቶቹ ጨ <i>ማ</i> ሩ ማለት ነው።
支 ከዚህ ምን እንረዳለን 🚅 increasing extension ላይ በ እያንዳንዶቹ term ሞች መካከል የ አባላቶቹ ቁጥር እየጨመረ ነው የሚሒደው። increasing intension ላይ ደግሞ በ እያንዳንዱ term ሞች መካከል define የሚደረጉት ባህሪያቶች(attributes) እየጨመረ ነው የሚሔደው።
Decreasing Extension

🔼 Deacreasing Extension ደባም የ increasing extension ተቃራኒ ነው። ያ ማለት ከ General ወደ specific ነው። በሌላ አባባል አባላቶቹ በቁጥር እየቀነሱ ነው የሚሔዱት። ምሳል $reve{f Y}$ Animal --> Mammal --> Human --> Women --> Betelhem. 🔼 ስለዚህ ጠቅለል እናድርገው ♠ Animal --> Mammal --> Human --> Women --> Betelhem.(increasing intension) Animal --> Mammal --> Human --> Women --> Betelhem.(decreasing Extension) ## Betelhem --> Women --> Human --> Mammal --> Animal.(decreasing intension). 💍 ምን ተረዳቸሁ 💹 ¢የሆነ ነገር ኣ😉 🕾የዛሬው ክላስ በዚህ ይብቃን። 🔼 #Logic and Critical Thinking. 🔼 Chapter Three - Logic and Language.

🜆 The Meaning, Purpose and Types of "Definition".

👩 👅 🤛 University is high-level educational institution in which students study for degrees and academic research is done. ብለን ነው define የምናደርገው። ስለዚህ university የሚለው ቃል የሚተረንመው(ተተርጓሚው) ወይም define ተደራጊው ነው። ስለዚህ university የሚለው ቃል Definiendum ይባላል። 🤼 " high-level educational institution in which students study for degrees and academic research is done." እነዚህ ቃላቶች በሙሉ ወይም እነዚህ የቃላቶች ስብስብ ደግሞ ተተርጻሚውን ቃል ማለትም "university" የተረጎሙልን ያብራሩልን የገለፁልን ወይም define ያደረጉልን ናቸው። ስለዚህ "definiens" ተብለው ይጠራሉ። ቢቃ ቀላል ነው ኣΪ። <mark>ዓእ</mark>ሺ አሁን ደባሞ ከሚሰጡት ተባባር አባልባሎት አንፃር የ Definition አይነቶችን እንጣር 👇 ። Ÿ 🔼 Based on the functions that they actually serve, definitions can be classified into five: Lstipulative definition. ₹ lexical definition. précising defintion. theoretical defintion. persuasive definition. 📪 እያንዳንዳቸውን እንጣር።

stipulative definition assigns a meaning to a word for the first time. This may involve either coining a new word or giving a new meaning to an old word. The purpose of a stipulative definition is usually to replace a more complex expression with a simpler one.

Stipulative Definition

Stipulative definition ማለት ለ አንድ ነገር ለ *መጀመሪያ ጊዜ ትርጉም ወይም ስያሜ መ*ስጠት ማለት ነው። በሌላ አባባል የነገሮች የመጀመሪያ ትርጉም ማለት ነው።

Stipulative definition የሚከሰተው አዲስ ቃል በ መፍጠር ወይም ለአሮጌው ቃል አዲስ ትርጉም መስጠትን ሊያካትት ይችላል። ዓላማውም ብዙውን ጊዜ ውስብስብ የሆነውን አንላለጽ በቀላል መተካት ነው።

Stipulative definition ማለት አንድን ነገር ለመጀመሪያ ጊዜ መሰየም ወይም ብያኔ መስጠት ነው ብለናል። ለምሳሌ ይፋ የተደረጉ በ universe ላይ 9 ፕላኔቶች አሉ አይደል። የሳይንቲስቶች ሌላ አዲስ ፕላኔት ቢያገኙ ለዛ ለተገኘው አዲስ ፕላኔት ስም ወይም ስያሜ ሲሰጡ stipulative defintion ይባላል ምክንያቱም አዲስ ለተገኘው ፕላኔት ለመጀመሪያ ጊዜ(for the first time) ስያሜውን ስለተሰጠው። ሌላ ምሳሌ ልጆች ሲወለዱ የመጀመሪያ ስም ይሰጣቸዋል አይደልግ።

የ stipulative definition ጥቅሞች ሁለት ናቸው። እነርሱም:-

🗻 1ኛው) The need for a stipulative definition is often occasioned by some new phenomenon or development.

🔼 የ stipulative definition አስፈላጊነት ብዙውን ጊዜ በአንዳንድ አዲስ ክስተት ፈጠራ ወይም እድገት ይከሰታል።

🔼 ለምሳሌ ከጥቂት አመታት በፊት በአንድ የእንስሳት መካነ አራዊት ውስጥ ከተወለዱ ነብሮች እና አንበሶች *ጋ*ር የተደረገው መከራ ስኬታማ ሊሆን የቻለው በሁለቱ የዘር ውርስ ተመሳሳይነት ነው።

ከወንድ ነብር እና ከሴት ለንበሳ እንዲሁም ከወንድ ለንበሳ እና ከሴት ነብር የተወለዱት ዘሮች ናቸው። ኢትግረምም ከአንበሳ ና ከነብር የተዳቀሉ እንስሶች ኢሉ ፐአዲስ ፍጥረት። ዘሮቹ ሲወለዱ ስም መስጠት ተግቢ ሆነ እርግጥ ነው፣ "የወንድ ነብርና የሴት አንበሳ ልጆች" እንዲሁም "የወንድ አንበሳና የሴት ነብር ዘር" በሚሉት ስሞች መጠራት ይቸሉ ነበር፣ ነገር ግን እነዚህ ስሞች ብዙም አመቺ አልነበሩም። በምትኩ፣ "Tigon" እና "liger" የሚሉት ስሞች ተመርጠዋል። ስለዚህም

🛖 "Tigon" የወንድ ነብር እና የሴት አንበሳ ልጅ።

🐈 "Liger" የወንድ አንበሳ እና የሴት ነብር ልጅ።

🤤 ስለዚህ አንበሳ ና ነብር ተዳቅለው ለተገኙት ልጆች Tigon እና Liger የሚል አዲስ ስያሜ ወይም መጠሪያ ስም ተሰጣቸው። ስለዚህ ይህ Stipulative definition ይባላል ምክንያቱም በማዳቀል የተገኙት እነዚህ ፍጥረታት ለመጀመሪያ ጊዜ(for the first time) ነው ስያሜ የተሰጣቸው። በሌላ አባባል የመጀመሪያ ስያሜ ማለት ነው።

ፒ ሴላ ምሳል:– አሁን ላይ አለማቸን አዳዲስ የ ቴክኖሎጂ **ግ**ኝቶቸን እያገኘቸ ነው አይደል። ለነዚህ አዳዲስ ግኝቶቸ ስያሜ *ሞ*ስጠት stipulative definition ይባላል ምክንያቱም አዲስ ስለሆኑ ለ*መጀመሪያ ጊዜ ነው የሚሰየሙት*።

#Logic 太 2ኛው) 📠 Another use for stipulative definitions is to set up secret codes.

ተ የ stipulative definition ሌላኛው ጥቅሙ የሚስጢር ኮዶችን ማዘጋጀት ነው። በተለይ ወታደሮች እና ህግ አስከባሪ አካላት የሚስጥር ኮዶችን በብዛት ይጠቀጣሉ። ስለዚህ የነዚህ ኮዶች ትርጓሜ stipulative definition ይባላል። ለምሳሌ አንድ ፖሊስ "በሩ ከፍተህ ግባ" ለማለት "በግባራ" የሚል ኮድ ቢጠቀም stipulative definition ይባላል።

riangle እንግዲህ stipulative definition ደካማ ንኖች አሉት። ከ ሰው ስህተት ከ ብረት ዝንት አይጠፋምና riangle riangle riangle ለስት ደካማ ንኖች አሉትriangle riangle

a 1ኛው) because a stipulative definition is a completely arbitrary assignment of a meaning to a word for the first time, there can be no such thing as a "true" or "false" stipulative definition.

፫ የ stipulative definition አንዱ ደካማ ጎን ለ ነገሮች የምንሰጠው ስያሜ በዘፈቀደ ስለሆነ stipulative definition ኖችን true ወይም false ማለት አይቻልም። ለምሳሌ "Liger" የሚለውን ስያሜ true ማለት አንችልም false ማለትም አንችልም ምክንያቱም true እንዳንል ሳይንሳዊ ማስረጃ የለንም false እንዳንል ሳይንሳዊ ማስረጃ የለንም ምክንያቱም ስያሜዎች ዘፈቀዳዊ ናቸው ማለትም በ ተስያሚው ና በ ስያሜው መካከል ተፈጥሯዊ ዝምድና የለም። ለምሳሌ "ዳቦ" ብለን ለምንጠራው ቁስ አካል "ድንጋይ" ብለን ብንሰይመውስε። ይቻላል የስምምነት ጉዳይ ነው □። ስለዚህ ከ ዱቄት ተዘጋጅቶ በሻይ ስለሚበላው ፍዳቦ ተብሎ ሲለተስየመው ምግብ ዳቦ የሚለው ስያሜ ትክክል ስለመሆኑ ምን ማስረጃ አላችሁ ድውሽት ስለመሆኑስ ምን ማስረጃ አላችሁ ። በቃ አንድ ሰው ወይም አንድ ማህበረሰብ በዘፈቀ ለመጀመሪያ ጊዜ ዳቦ ብሎ ስየመው ከዛ በስምምነት ሁሉም ለመግባቢያነት ተጠቀመበት። ለዛም ነው ከ ቋንቋ ባህሪያቶች እንዱ "ዘፈቀዳዊነት" ነው።

📠 2ኛው) a stipulative definition cannot provide any new information about the subject matter of the

definiendum.
🕵 የ stipulative definition ሁለተኛው ደካማ ንኑ define ስለሚደረገው አካል(ስለ ተሰያሚው) ምንም አይነት አዲስ <i>ጦረጃ</i> አይሰጥም።
<u>ଲ</u> ለምሳሌ ከ ወንድ ነብር እና ከሴት አንበሳ የተዳቀለው ልጅ "Tigon" ተብሎ ተሰየ <i>መ</i> ። በ stipulative definition <i>መ</i> ሰረት "Tigon" ማለት የ ወንድ ነብር ና የሴት አንበሳ ልጅ ማለት ነው። በቃ አለቀ። ስለ "Tigon" ተፈጥራዊ ምንነት ምንም መረጃ አይሰጥምK።
🔊 3ኛው) Stipulative definitions are misused in verbal disputes when one person covertly uses a word in a peculiar way and then proceeds to assume that everyone else uses that word in the same way. Under these circumstances that person is said to be using the word "stipulatively".
አንድ ሰው ቃሉን በተለየ መንገድ በስውር ሲጠቀም እና ሁሉም ሰው ያን ቃል በተመሳሳይ መንገድ እንደሚጠቀምበት ለመገመት ሲሞክር የቃል ትርጓሜዎች አላባባብ ጥቅም ላይ ይውላሉ። በዚህ ሁኔታ ሌሎች ሰዎች ቃሉን በተመሳሳይ መንገድ ይጠቀጣሉ የሚለው ግምት ብዙም ትክክል አይደለም።
🔼 ለምሳሌ አንድ ፖሊስ "በግባራ" የሚል ኮድ ቢጠቀም። ይህን ኮድ የሚያውቁት እሱ ና የስራ ባልደረቦቹ ብቻ ናቸው። ስለዚህ ሁሉን አቀፋዊነት ይንድለዋል ማለት ነው።
팔 እሺ አሁን ደባሞ Lexical definition ንን እንመልከት።
🔥 Lexical Definition (የቃላት ፍቺ)
Lexical definition is used to report the meaning that a word already has in a language. Dictionary definitions are all instances of lexical definitions.
५ 🚉 xical Definition ማለት በአማርኛ የ "ቃላት ፍቺ" ማለት ነው። 😎 ከስም መረዳት ይቻላል ኣ። እስኪ እንጣረው።

ស Lexical Definition ማለት አንድ ቃል በአንድ ቋንቋ ውስጥ ያለውን ትርጉም የሚዘግብ የሚገልፅ ማለት ነው። ወይም ቃላቶች በቋንቋዎች ውስጥ የሚኖራቸውን ትርጉም መግለፅ Lexical defnition ይባላል። Dictionary የ Lexical definition ምሳሌ ነው።
😎 ተመልከቱ፤ Lexical definition ማለት ቃላቶች በ አንድ ቋንቋ ያላቸውን ትርጓሜ የሚገልፅልን ነው። በ አንድ ቋንቋ ማለት በ እንግሊዝኛ ቋንቋ ሊሆን ይችላል፤ አማርኛ ቋንቋ ይችላል፤ ስፓኒሽኛ ፤ አረብኛ፤ ኦሮምኛ፤ ትግርኛ ወዘተ ሊሆን ይችላል። ስዚህ ቃላቶች በ ቋንቋ ውስጥ ያላቸውን ትርጉም የሚገልፅን የሚዘግብልን Lexical Definition ይባላል።
턫 ለምሳሌ ፤ "Literate" የሚለው ቃል በ እንግሊዝኛ ትርጉሙ ምንድን ነው?
Literate: - is a person who is able to read and write.
支 አያችሁ ኣ። Literate የሚለው ቃል በ እንግሊዝኛ ቋንቋ define ሲደረግ ከላይ ያለውን ትርጉም ይሰጣል። ስለዚህ ይህ ቃል በአንድ ቋንቋ ጣለትም በእንግሊዝኛ ቋንቋ ያለውን ትርጉም <i>መ</i> ግለፅ lexical definition ይባላል።
茸 "Literate" በአማርኛ ቋንቋ ምን ማለት ነው? በአማርኛ ቋንቋ ያለው ትርጓሜ ደግሞ 🐤
🥦 🌅 Literate ማለት ማንበብ ማፃፍ የሚችል ፥ የተማረ/ች ሰው ማለት ነው።
<mark>ㅎ</mark> አያቸ ሁ ኣ። Literate የሚለው ቃል በ አ ማርኛ ቋንቋ define ሲደረ ባ ከላይ ያለውን ትር ጉም ይሰጣል። ስለዚህ ይህ ቃል በአንድ ቋንቋ ማለትም በአማርኛ ቋንቋ ያለውን ትርጉም <i>መግ</i> ለፅ lexical definition ይባላል።
፲፱ በጉራጌኛም በኦሮምኛም በ አረብኛም በሴሎች አለም ላይ በሚ <i>ገኙ ቋንቋዎ</i> ች "Literate(የተማረ)" የሚለውን ቃል <i>ሙተርጉ</i> ም(define) ይቻላል። ስለዚህ ቃላቶች በቋንቋዎች ውስጥ የሚኖራቸውን ትርጉም <i>መ</i> ግለፅ lexical defnition ይባላል።
Thus, in contrast with a stipulative definition, a lexical definition may be true or false depending on whether it does or does not report the way a word is actually used.

💌 stipulative defnition ንን true ወይም false ማለት አንችልም። ነገር ግን Lexical Definition ንን እውነት ወይም ሐሰት ማለት እንቸላለን ቃሉ በትክክል ጥቅም ላይ የዋለበትን መንገድ በመገምገም። ለምሳሌ $ar{\mathbf{Y}}$ Literate is a person who plays football. 💍 ብል። False ነው አይደል። ምክንያቱም Literate የሚለው ቃል በእንግሊዝኛ ቋንቋ መዝገበ ቃላት የራሱ ትርጉም አለው። ያ ትርጉም ከላይ እኔ ከፃፍኩት ትርጉም *ጋ*ር አይ*ገናኝ*ም። ስለዚህ ከላይ ያለው ትርጉም false ነው። #Logic ስለዚህ ዘፌቀዳዊነት ስያሜ(arbitrariness) የሚባለው ነገር Lexical defnition ላይ የለም። Literate is a person who is able to read and writes ብል። True ነው አይደል። ምክንያቱም የ "Literate" ን ትክክለኛውን የ እንግሊዝኛ መዝገበ ቃላት ፍቸ ስለገለፅኩ። 😎 ስለዚህ Stipulative defnition ንን true(እውነት) ወይም false(ውሸት) ማለት አይቻልም ምክንያቱም ዘፈቀዳዊነት ስያሜ ስላላቸው። ነገር ግን 📻 Lexical defnition ንን true or false ማለት ይቻላል በቋንቋ ውስጥ የሚኖራቸውን ትርጉም በማየት ብቻ 🤷 👌 📇 🔼 Because words are frequently used in more than one way, lexical definitions have the further purpose of eliminating the ambiguity that would otherwise arise if one of these meanings were to be onfused with another. Xቃላቶች በቋንቋ ውስጥ ከአንድ በላይ ትርጉም ወይም ፍቺ ሊኖራቸው ይቸላል። 🛖 ለምሳሌ "key" የሚለው ቃል ሁለት ትርጉም አለው 👇 😱舷e⊻የሚለው ቃል "መከፈቻቁልፍ" ነው። 😱 Key 📋 የሚለው ቃል "የ Computer keyboard button ኖችም" key ተብለው ነው የሚጠሩት። **፪ሴ**ላ ምሳሌ "Plant" የሚለው ቃል ሁለት ፍቺ አለው። 🙀 "Plant" ማለት እፅዋት ማለት ነው። 🥑 "ptant" ማለት ፋብሪካ የተተከለበት(ያለበት) ቦታ ማለት ነው።

🛖 ስለዚህ አንድ ቃል ሁለት ትርጉም ወይም ሁለት የተለያየ አንልግሎት ላይ ዋለ። በዚህን ጊዜ Ambiguity(አሻሚንት) የሚባለው ነገር ይከሰታል። እንኤት ነው Ambiguity የተፈጠረውФ¢ለም<mark>ነለ</mark>ን 🚧he plant is very beautiful. 능 ብል፡፡ እፅዋቱ ን ይሁን ፋብሪካው የተተከለበት(ያለበት) ቦት ይሁን በምን ታውቃላችሁΰ? ስለዚህ Amb<mark>igu</mark>ity(አሻሚነት) ተፈጠረ ማለት ነው። 🔼 በቋንቋ ውስጥ አራት አይነት Ambiguity አሉ። እነርሱም 👇 🛛 🙀 Lexical ambiguity. Syntactic ambiguity. Semantic ambiguity. Anaphoric ambiguity. 😆 ስለዚህ Lexical defnition ጥቅሙ አላጣው(purpose) lexical ambiguity ፈፅሞ ጣጥፋት ጣስወንድ ነው። እንኤት ነው የሚያስወባድልን? 🗫 ላቶች በቋንቋ ውስጥ የሚኖራቸውን ትርጉም ጠንቅቆ በማወቅ ነው። ለምሳሌ plant የሚለውን ቃል ሁለት ፍቺ እንዳለው ካወኩ ማስተሳለፍ የፈለኩትን ነገር አሻሚነት በሌለው ምልኩ ማስተሳለፍ እ $ilde{ ext{T}}$ ሳለሁ። እኔ ማስተሳለፍ የፈለኩት ስለ ፋብሪካው $ilde{ ext{plant}}$ by $ilde{ ext{V}}$ The Coca Cola plant located in Addis Ababa is very beautiful. 💍 አያቸው ኣ coca cola መጨመሬ የ ፋብሪካ plant መሆኑን ሰዎች ያለ አሻሚነት በቀላሉ እንዲረዱት ያደርጋል። ስለዚህ አስተውሉ፞፞Ŷ የ Lexical Defnition ዋና ጥቅሙ ወይም አላማው የ Ambiguity(አሻሚነትን) ቸግር *ሞ*ቅረፍ ነው። 😎 እሺ አሁን ደባሞ precising defnition ንን እንመልከት። 🔥 Precising Definition(ትክክለኛ ትርጉም)

Precise ማለት ባልፅ ያልተድበሰበሰ ማለት ነው ኣ። ስለ፤	ዚህ precising defnition ማለትም ለ ቃላቶች ባልፅ ያልተድበሰበሰ
ትርጉም(ብያኔ) <i>መ</i> ስጠት ማለት ነው። ስለዚህ የ precisi	ng definition ዋና አላ <mark>ማው</mark> Vaguness(የቃላቶች <i>ሞ</i> ድበስበስ) ን
<i>ሞ</i> ቀነስ ነው ፶	X

The purpose of a précising definition is to reduce the vagueness of a word.an expression is vague if there are borderline cases in which it is impossible to tell if the word applies or does not apply.

ውስመሆኑ Vaguness ማለት ምን ማለት ነው?

🔼 Vaguness ማለት አንድ ቃል እንደየ ሰው አመለካከት ና አተረዳንም የተለያየ ትርጉም ሲኖረው ፤ እንደየ ሁኔታው የተለያየ ትርጉም ሲኖረው። ስለዚህ ያ ቃል "vague" ይባላል።

ለምሳሌ "poor(ድህ)" የሚለውን ቃል እንመልከት። ድህ ማለት ምን ማለት ነውΦ? የተለያ<mark>የብ</mark>ው የተለያየ መልስ ይሰጣል።

- 垚 አንዳንዱ ሰው "ድህ ማለት የ ብር እጥረት ያለበት ምሰረታዊ ፍላንቱን ለማሟላት የተቸገረ" የሚል ምልስ ይሰጣል።
- 垚 አንዳንዱ ደማሞ " ድህ ማለት የአስተሳሰብ እጥረት ያለበት ዝንገባሌ የንደለው ግብዝ" የሚል መልስ ይሰጣል።
- 垚 አንዳንዱ ሰው ደግሞ "ድህ ማለት የቀን ገቢው ከ 100 ብር ቢታች የሆነ ወርህዊ ገቢው ገቢው ከ 2,000 ብር ቢታች የሆነ" የሚል መልስ ሊሰጥ ይቸላል።
- 垚 አንዳንዱ ሰው ደግሞ "ድህ ማለት የቀን ገቢው ከ 500 ብር በታች የሆነ ወርህዊ ገቢው ከ 6,000 ብር በታች የሆነ" የሚል *ማ*ልስ ሊሰጥ ይችላል።

🔼 Words such as "fresh" ,"rich," "poor", "love", "hapiness", "peace", "excessive", "normal" , "conservative", "polluted", _force," "energy," "acid," "element," "number," "equality," contract," "agent' እነዚህን ና የምሳሰሎት ቃላት vague ይባላል። 🔼 ይህን ቸግር ለመቅረፍ precising defnition ሁነኛ መፍትሔ ነው። እንዴት ነው የሚቀርፈው¢vague ለሆኑ ቃላቶች ግልፅ እጥር ምጥን ያለ ሁኔታውን መሰረት ያደረገ ትርጉም በመስጠት ነው። 🌇 Once the vagueness of such words is reduced by a précising definition, one can reach a decision as to the applicability of the word to a specific situation. 🔼 ለምሳሌ የ አሜሪካ መንግስት የህግ አውጭ የሆነው አካል(የኢትዮጵያ መንግስት አልልም 😝 A ድሆች(poor) የтንዘብ ድጋፍ ይደረባላቸው ብሎ ወሰን። ድሆቹ እነማን ናቸው Φ¢ድሆ<mark>ች</mark> ያልሆኑትስ የትኞቹ ናቸው? ለየትኛው ማህበረሰብ ነው በትክክል ድ*ጋት ጣ*ደረባ ያለበት Φ¢ስለዚህ precising defnition እዚ*ጋ* አስፈላጊ ነው ጣለት ነው። ስለዚህ precising definition ድሀ የሚለውን ቃል እንዲህ ብሎ ተረጎመው የ 😰 "Poor' means having an annual income of less than \$4,000 and a net worth of less than \$20,000". አያቸው ኣ ትርጓሜውን ውስን አደረገው። ስለዚህ አመታዊ ገቢው ከ 4,000 ዶላር በታች የሆነ ና አጢቃላይ ተቀማጭ ገንዘቡ ከ 20,000 ዶላር በታቸ የሆነ ድሀ ይባላል ስለዚህ የገንዘብ ድ*ጋ*ፉ ለነዚህ ማህበረሰብ ነው። Ψtecising defnition ብዙውን ጊዜ የ ፍርድ ቤት ጉዳዮች ና ሳይንሳዊ ትንታኔዎች ላይ ጥቅም ላይ ይውላል። 🛖 አስተውሎ 📘 Lexical defnition is used to eliminate(remove) ambiguîty. 👉 precising definition is used to reduce vagueness.

#Logic 🍅 Theoretical Definition(ንድፌ ሀሳባዊ ፍቺ)

🔼 Theoretical definition assigns a meaning to a word by suggesting a theory that gives a certain characterization to the entities that the term denotes. 🔼 ,ቃላቶች ን በ theory መልክ ትርጉም መስጠት ማለት ነው። Theory ለመስራት ደግሞ ሳይንሳዊ ሒደቶችን መከተል ያስፈልጋል አይደል። observation, Questioning, hypotesis , Experiment ወዘተ የመሳሰሉትን ሒደት በማለፍ ስለ አንድ ነገር Theory ምስራት ይቻላል። ስለዚህ ያንን ነገር በ theory ምልክ define ስናደርገው theoretical definition ይባላል። 🔼 ለምሳሌ በ Thermodynamics theory መሰረት ᅷ "Heat" is the energy associated with the random motion of the molecules of a substance." 吉 ይህ definition የመጣው Observation , hypotesis, experminent ምናምን ተሰርቶ በመጨረሻም theory ሁኖ ነው። ይህ theoretical defnition "Heat" ለሚለው ቃል ትርጉም ከመስጠት ባሻገር ሴላ ሳይንሳዊ መረዳትንም(deductive sequence) ይዟል። አንድ አካል heat ሆነ ማለት tempreature ሩ ይጨምራል። አንድ አካል heat ሆነ ማለት የ molecule ሎቹ speed ይጨምራል። ስለዚህ የሆነ conclude(deduct) ልናደርባ ነው ጣለት ነው። ምን የሚል? Tmeperature ሲጨምር molecular speed ይጨምራል የሚል። ለዛም ነው \bar{Y} 🔼 Theoretical definition provides a way of viewing or conceiving these entities that suggests deductive consequences, further investigation (experimental or otherwise), and whatever else would be entailed by the acceptance of a theory governing these entities. 🔼 Theoretical definition የግኤታ ሳይንሳዊ ሂደቶችን ላያልፍ ይችላል። ጣለትም experiment ምናምን ሳይሰራ theory *መስራት* ይቻላል። 🔼 ለምሳሌ civics ላይ theory ዎች አሉ ያለ ሳይንሳዊ experiment ። ስለዚህ በነዚህ theory ዎች ቃላቶችን define ጣድረግም theoretical definition ነው። ሞጁሉ ላይ አለ አንብቡት። 🜆 Theoretical definition እንደ stipulative definition እውነት(true) ወይም ውሸት(false) ጣለት አይቻልም።

á	Persuasive	Definition(የማሳማን	ትርጉም)
---	------------	------------------	-------

The purpose of a persuasive definition is to engender a favorable or unfavorable attitude toward what is denoted by the definiendum.

This purpose is accomplished by assigning an emotionally charged or value-laden meaning to a word while making it appears that the word really has (or ought to have) that meaning in the language in which it is used.

እ የ persuasive definition ዓላማ በፍቺው ለተገለፀው ነገር ተስማሚ ወይም የማይመች አመለካከት በጉልበት በሀይል መፍጠር ነው። ይህ ዓላማ ቃሉ በትክክል በተጠቀመበት ቋንቋ (ወይም ሊኖረው የሚገባው) ትርጉም ያለው ሆኖ እንዲታይ በማድረግ በስሜት የተሞላ ወይም ዋጋ ያለው ትርጉም በመስጠት ይሳካል። ባለፈው Emotive meaning ተምረን የለ። ከዛጋ ተመሳሳይ ነው። ለምሳሌ የ

"Abortion"" means the ruthless murdering of innocent human beings.

支 ይህ stipulative definition ነው። ከምክንያታዊነት ይልቅ በስሜታዊነት ነው ጣስወረድን እያብራራ ያለው። በሀይል በስሜት ለማሳመን መሞከር እንደ ማለት ነው።

🕵 *መፃት* በጣም ስላደከ*ሙ*ኝ ሰፋ ያለ ማብራሪያ አልሰ_ጠሗችሁም። ፈተና ላይም ብዙም ተካብዶ ስለማይወጣ ዋና ዋና ሀሳቦቹን ከያዛችሁ በቂ ነው።

👍 ቀጣዮቹ ትምህርቶች ይቀጥላሉ።

★ #Logic and Critical Thinking
Chapter Three - Logic and Language.
★ Techniques of Definition
🛐 ከአሁን በፊት በነበረው ትምህርታችን ስለ intensional and extensional meaning of terms ኢይተን ነበር።
責 Intensional Meaning ማለት define የሚደረገውን አካል ባህሪውን በመግለፅ define ማድረባ ነው ብለናል።
🛨 Extensional Meaning ማለት ደግሞ አባላቶቹን(members) በመዘርዘር define ማድረግ ነው ብለናል።
🥪 ዛሬ ደግሞ የምንጣረው ቃላቶችን በ extensional meaning define ለጣድረግ የምንጠቀጣቸውን techniques(ዘይዎች) ና በ intensional meaning ቃላቶችን define ለጣድረግ የምንጠቀጣቸውን ዘይዎች(techniques) እንጣራለን።
The Extensional(Denotative) Definitional Techniques.
ላልንድ ቃል(term) በ extensional definition አማካኝነት define ሲደረግ በሌላ አባባል አባላቶቹን እየዘረዘሩ define ሲደረግ ሶስት <i>ጦ</i> ሰረታዊ define <i>ጣድረጊያ ዘ</i> ዴዎች(Techniques) አሉ። እነርሱም ፶
Memonstrative or ostensive definitions - pointing the members. ⊚enumerative definitions - Naming the members indvidually.
efinitions by subclass - Naming the members in groups.

እ*ያንዳንዳቸውን እን*ማልከት።

∱ 1ኛ) Demonstrative(Ostensive) Definition.
A Demonstrative (Ostensive) Definitions are probably the most primitive form of definition.
🔼 Demonstrative defnition የመጀመሪያው የጥንቱ ሗላ ቀር ነው።
ស Demonstrative Definition የምንለው define የሚደረጉትን ነገሮች(አባላቶች) በ እጅ ወይም በጣት እየጠቆሙ ይሄ ማለት ይሄ ነው እያሉ define ማድረባ ማለት ነው። 👚 ልክ እንደዚህ "၅"
<mark>ፐ</mark> ለምሳሌ የ ሎጂክ <i>መ</i> ምህራቸው ወደ ክፍል <i>ገ</i> ባና "ወንበር ማለት ምን ማለት ነው?" ብሎ ጠየቃቸው። አንዱ ተማሪ ተነሳና "ወንበር ማለ ይሄ ይሄ ይሄ ይሄ ነው" ብሎ የተደረደሩትን ወንበሮች በእጁ ወይም በጣቱ እየጠቆመ እያሳየ define ቢያደርግ demonstrative(ostensive) definition ይባላል። የምልክት definition በሉትፐ።
<u>ଲ</u> ክላሱ ውስጥ ያሉትን ሁሉንም ወንበሮች በእጁ እየጠቆመ ካሳዬ complete demostrative defnition ይባላል።
All one need know to understand such a definition is the meaning of pointing. Such definitions may be either partial or complete, depending on whether all or only some of the members of the class denoted by the definiendum are pointed to.
<mark>ጥ</mark> Demonstrative definition ዋና ጥቅሙ ሁለት ሰዎች ተመሳሳይ ቋንቋ የማይናንሩ የማይባባቡ ከሆነ ትልቅ ጥቅም አለው። ለምሳሌ እናንተ እንግሊዝኛ አትቸሱም እንበል እና አንድ እንግዚላዊ <i>ሬረንጅ መንገ</i> ድ ላይ አገኛቸው እና ፊት ለፊታቸው ህንፃ ቢኖር ና ስለ ህንፃው ንገረኝ ቢልህ በእንግሊዝኛ እንዳትነግረው አትቸልም። ስለዚህ ያለህ አማራጭ በእጅህ እየጠቆምክ ህንፃው ውስጥ ያሉትን ነገሮች ማሳየት ነው።
🔼 Demonstrative Definition ብዙ ደካማ ተን አለው። በዋናነት አንድ <i>ሞ</i> ሰረታዊ ደካማ ተን አለው። እርሱም ϔ

ស limitation that the required objects be available for being pointed at. For example, if one wishes to define the word "sun" and it happens to be nigh time, a demonstrative definition cannot be used. 🔼 አንድን ነገር በ demonstrative definition አማካኝነት define ለማድረብ የ ባኤታ ያ ነገር define በሚደረብበት ሰአት ማኖር አለበት። ከሌላ ግን demonstrative definition አይሰራም። ለምሳሌ አንድ ሰው በምሽት ጣታ ላይ ፀሀይ(sun) ን በ demonstrative definition መግለፅ ቢፌልግ define ማድረግ አይችልም ምክንያቱም በ ጣታ ፅሀይ የለችም። ስለዚህ ፅሀይ ይቺ ናት ናት ብሎ በጣቱ መጠቆም አይቸልም። 🔼 Demonstrative definition **ከሌሎ**ች definition ኖች የሚለየው ነገሮችን define የሚያደርገው በምልክት(gesture) በ እጅ በ*መ*ጠቆም ነው **Y**። Demonstrative definitions differ from the other kinds of definitions in that the definiens is constituted at least in part by a gesture- the gesture of pointing. **ውም**ልክት *ግን* ቋንቋ ይሆን እንዴ¢ 🧳 👝 እሺ አሁን ደግሞ Enumerative Definition ንን እንመልከት። 🔥 2ኛ) Enumerative Definition 🔼 Enumerative Definitions assign a meaning to a term by naming the members of the class the term denotes. 🤼 መጀመሪያ ሁለት ነገሮችን እንመልከት።

___ Class ማለት የአንድ ነገር ቡድን ወይም ስብስብ ማለት ነው። ለምሳሌ የ እንስሳቶች ስብስብ ፤ የ ደራሲያን ስብስብ ፤ የ ሙሰኞች ስብስብ⊺፤ የተማሪዎች≟ብስብ ወዘተ።

ၞ Member ማለት ደግሞ በቡድኑ ወይም በስብስቡ ውስጥ የሚካተቱ አባላት ናቸው። ለምሳሌ እንስሳት ውስጥ የሚካተቱ(ውሻ ዶሮ ሰው ወዘተ) ፤ ደራሲያን ውስጥ የሚካተቱ (ሀዲስ አለማየሁ ፤ ዶ/ር አለማየሁ ዋሴ ፤ Shekspere ወዘተ) ፤ ሙሰኞች ውስጥ የሚካተቱ አብይ አህማድ ደመቀ መካንን ሽመልስ አብዲሳ ደብረፅዮን አ <i>ተኘሁ ተሻገ</i> ር ወዘተ) ፤ ተማሪ ውስጥ የሚካተቱ(ቤቲάዮርዳኖስ ሳምሪ
አብዱልከሪም ሜላት 😘 ወዘተ) ናቸ ው። 'H ၂ 'H
🔼 ስለዚህ በቡድኑ ወይም በስብስቡ ውስጥ የሚ <i>ገኙትን</i> አባላቶች ስማቸውን እየጠሩ <i>ማ</i> ዘርዘር Enumerative definition ይባላል።
፪ <mark>ሲ</mark> ምሳሌ "ደራሲ" የሚለውን ቃል በ Enumerative definition <i>ግ</i> ለፁ ቢባል 👇 😙
Writer means A person such as Hadis Alemayehu, Dr. Alemayehu Wase, William Shekspere.
ደራሲ <i>ማ</i> ለት እንደ ሀዲስ አለማየሁ ፣ አለማየሁ ዋሴ ፣ ዊልያም ሼክስፒር ያለ ሰው ማለት ነው።
💍 ስለዚህ ደራሲ የሚለውን ቃል በ ደራሲ ውስጥ የሚካተቱ አባላትን ስም በመዘርዘር ስለሆነ define ያደረገው Enumerative definition ይባላል። ሌላ ምሳሌ፻
Animal means Tiger, Cat, Dog, Ox, Human, Fish.
💍 ይኸም Enumerative definition ነው። በጣም ቀላል ነው ኣ። አባላቶቹን መዘርዘር ነው Enumerative ማለት።
#Logic 🔼 ልክ እንዴ Demonstrative defnition ሁሉ Enumerative definition ም partial ወይም complete ሊሆን ይቸላል።
ၞ Complete የሚሆነው በቡድኑ ውስጥ የሚ <i>ገኙት ሁሉም አባላቶች ከተዘረዘሩ ነው። </i>

አልተዘረዘሩም።

- ፫፩ Complete Enumerative definition ከ partial Enumerative definition የበለጠ ቃሉን ያብራሩልናል ይገልፁልናል። ነገር ግን በአለም ላይ ሁሉንም ደራሲዎችን ብንዘረዝርፐአስቡት እስኪ አድካሚነቱን፤ በአለም ላይ ያሉ ሁሉንም እንስሳትን እንዘርዝር ቢባል አስቡት እስኪ ዘ ። ስለዚህ በ Complete Enumerative define የሚደረገው ትንሽ አባላት ያሉትን ቡድን(class) ነው። ፻
- Complete enumerative definitions are usually more satisfying than partial ones because they identify the definiendum with greater assurance. However, relatively few classes can be completely enumerated.
- 🔥 3ኛ) Definition by SubClass.
- Definition by Subclass assigns a meaning to a term by naming subclasses of the class denoted by the term.

መጀመሪያ ፞<mark>ች</mark>ነዚህን ሁለት ሀሳቦች እንረዳ

- ___ Class ማለት የአንድ ነገር ቡድን ወይም ስብስብ ማለት ነው። ለምሳሌ የ እንስሳቶች ስብስብ ፤ የ ደራሲያን ስብስብ ፤ የ ሙሰኞች ስብስብ⊺፤ የተማሪዎች<mark>ሲ</mark>ብስብ ወዘተ።
- ţ Subclass ማለት ደግሞ የቡድኑ(class) ንውስ ቡድን ወይም የስብስቡ(class) ንውስ ስብስብ ማለት ነው። ለምሳሌ
- 🔯 የ ደራሲ ንዑስ ስብስብ የፊልም ደራሲ ፣ የ ግተም ደራሲ፤ የ ልብ ወለድ ደራሲ ፣ የታሪክ ደራሲ መዘተ።
- 🧿 የተማሪዎች ንዑስ ስብስብ ንበዝ ተማሪ ፣ መካከለኛ ተማሪ ፣ ሰነፍ ተማሪ ወዘተ

😊 👆 ኢያቸሁ ኣ የ class ፣ sub class እና member ልዩነት ተረድታችሗል በእርግጠኝነት።
<mark>ላስ</mark> ለዚህ በቡድኑ ወይም በስብስቡ ውስጥ የሚ <i>ገኙትን ን</i> ዑስ ቡድኖች(ስብስቦች) <i>መዘርዘር</i> Definition by subclass ይባላል። ለምሳሌ "ደራሲ" የሚለውን በ defnition by subclass <i>ግ</i> ለፁ ቢባል ϔ
Writer means play writer, poem writer, novel writer, story writer.
እንስሳትን በ defnition by subclass ግለፁ ቢባል፶ᢆ
Animal means Carnivores, Hernivores, Omnivores.
<u> </u> በደንብ ንብቷችሗል ብየ አስባለሁ። በጣም ቀላል ነው።
ላልክ እንዴ Demonstrative ና Numerative defintion ሁሉ defnition by subclass ም partial ወይም complete መሆን ይቸላል።
🚺 Complete የሚሆነው በስብስቡ ውስጥ የሚገኙት ሁሉም ንዑስ ስብስቦቹ(subclass) ከተዘረዘሩ ነው። 숙 Partial የሚሆነው ደግሞ በስብስቡ ውስጥ የሚገኙት ሁሉም ንዑስ ስብስቦቸ(subclass) ካልተዘረዘሩ ወይም በከፊል(ጥቂቶቹ) ከተዘረዘሩ ነው።
杰 Complete definition by subclass ከ partial defnition by subclass የበለጠ ቃሉን ያብራሩልናል ይገልፁልናል። ነገር ግን ሁሉንም ንዑስ አባላቶች መዘርዘር አሽቸ <i>ጋሪ</i> ነው።
😎 የዛሬውን ትምህርታችንን እናጠቃለው።
\updownarrow Extensional definitions are chiefly used as techniques for producing lexical and stipulative definitions.

🔼 ከላይ ያየናቸው ሶስቱ የ Etxtensional definition techniques በዋናነት Lexical ና stipulative definition ንን ለምፍጠር ይጠቅጣሉ። ለምን¢ሞጁላ ላይ በዝርዝር አሉ እዩት።
Although it is conceivable that extensional definitions could also serve as techniques for theoretical and persuasive definitions (though this would be highly unusual), extensional definitions by themselves cannot properly serve as précising definitions.
🔼 ከላይ ያየናቸውን ሶስቱ Extensional defnition techniques በተወሰነ መልኩ Theoretical ና persuasive definition ንን ለመፍጠር ይጠቅማሉ። ነገር ግን ለ precising definition በተአምር አይሆኑም። ለምን¢ሞጁሉ <mark>ላ</mark> ይ አለ እዩት።
$oldsymbol{\rlap/}{_{oldsymbol{t}}}$ Extensions cannot determine intension.
<mark>◇</mark> H – END.
ැ@ደ Techniques of intensional definition እናምራ≈
🔼 Logic and Critical Thinking
🔼 Chapter Three - Logic and Critical Thinking.
▼ Techniques of Definition.
📠 በቅድሙ ትምህርታችን ቃላቶችን(terms) በ extensional defnition አማካኝነት define ለማድረባ

የምንጠቀጣቸውን ሶስት ዘዴዎች(techniques) አይተናል።

<mark>ፌ</mark>እሁን ደባሞ ቃላቶችን(terms) በ intensional definition አማካኝነት define ለጣድረባ የምንጠቀጣቸውን ዘዴዎች(techniques) እንጣራለን ጣለት ነው። አራት ዘዴዎች(techniques) አሉ የ

्रि Synonym Definition। Etymological Definition or Operational Definition or Definition by Genius and Difference.

ኒያንዳንዱን እንመልከት።

াঁক) Synonym Definition

Synonymous Definition is one in which the definiens is a single word that connotes the same attributes as the definiendum – that the definiens is a synonym of the word being defined.

፩ Synonym defnition ማለት የ ተምሳሳይ(ኢቻ) ቃል ፍቺ ማለት ነው። ማለትም ቃሉ ን በ ሌላ ተምሳሳይ ቃል define ማድረግ ማለት ነው። ስለዚህ define አድራጊው(definiens) ከ define ተደራጊው(definiendum) ጋር ተምሳሳይ ወይም አንድ አይነት ትርጉም(ባህሪ) ነው ያለው። ምቼም ስለ synonym ና antonym ታውቃላችሁ። similar in meaning ና opposite in meaning እየተባላችሁ Aptitude exam ላይ ተፈትናችሗል። ስለዚህ አንድ ቃል በ synonym definition define ተደረገ ማለት በሌላ ተምሳሳይ ቃል ተገለፀ ማለት ነው። ለምሳሌ

ወዘተ

ስለዚህ ቃሉ ን በሌላ ተመሳሳይ ቃል(synonym) ትርጉም መስጠት synonym defnition ይባላል።

🔼 ቃላቶች ሌላ ተመሳሳይ የቃል ፍቺ ካላቸው synonym definition እጅግ በጣም እጥር ምጥን ያለ(concise) ነው ቃላቶችን ለመግለፅ፶፡፡

When a single word can be found that has the same intensional meaning as the word beng defined, a synonymous definition is a highly concise way of assigning a meaning.

<mark>ው</mark>ንገር ግን ብዙ ቃላቶች ተመሳሳይ(አቻ) ቃል ባይኖራቸውስ¢

However, many words have subtle shades of meaning that are not connoted by any other single word.

ፒ<mark>ሰ</mark>ምሳሌ Wisdom ለሚለው ቃል ሌላ ተመሳሳይ ቃል በተአምር የለም። 😂 Para<u>t</u>tel ለሚለው ቃል ሌላ ተመሳሳይ ቃል በተአምር አታ*ግኙ*ም። 🛛 እስኪ ማነው ለ "No" ሌላ ተመሳሳይ ቃል የሚነባረኝ 🧼 💬 Nope እንዳትሎኝ። የለውም።

🔼 ስለዚህ synonym definition የሌላቸው ቃላቶች አሉ። ነገር ግን ሌላ ተመሳሳይ ቃል ባይኖራቸውም ተቀራራቢ ቃላቶች ን በመጠቀም define ጣድረግ መፍትሔ ነው። ለምሳሌ የ

"Wisdom" ለሚለው ቃል "knowledge", "sense" በሚሉ ተቀራራቢ ካላት define ይደረ*ጋ*ል። *ግን አስተው*ሉ synonym አይደሉም።

🔥 2ኛ) Etymological Definition(ስርወ ቃል)

Etymological Definition assigns a meaning to a word by disclosing the word's ancestry in both its own language and other languages.

^Etymological definition ማለት አንድን ቃል በራሱ ቋንቋም ሆነ በሌሎች ቋንቋዎች የቃሉን የዘር ሐረባ በመባለጽ የቃሉን ትርጉም መስጠት ማለት ነው። 🛖 በእርባጠኝነት ከ 5ኛ ክፍል ጀምራችሁ Etymological definition ንን ታውቃታላችሁ። ለምሳሌ

፲ ዴሞስ ና ክራቶስ የሌላ ሀገር(ግሪክ) ቋንቋ ነው። ←"De្mocracy" የሚለው ቃል እንግሊዝኛ ነው። rule of the people(የህዝብ አስተዳደር) የሚለውም እንግሊዝኛ ነው። ስለዚህ የራሱ ቋንቋ ነው። ለዛ ነው በራሱ ቋንቋም ሆነ በሌሎች ቋንቋዎች የቃሉን የዘር ሐረግ በመግለጽ የቃሉን ትርጉም ይመድባል ያልንው።

<mark>ም</mark>ነስታወሳቸ*ሁ ቻፕተር* 1 ላይ philosophy ከ ሁለት የግሪክ ቃል ጣለትም "philo" ና "sophia" የተወሰደ ነው። ትርጉሙም "love of wisdom" ጣለት ነው ብለናል።□ <mark>የ</mark>ደብቃ ይህ ነው Etymological definition ጣለት።

▲Etymological defnition *ሁ*ለት *መ*ሰረታዊ **ተቅሞች አ**ሉት። አንደኛው

etymological definition of a word often conveys the word's root meaning or seminal meaning from which all other associated meanings are derived. Unless one is familiar with this root meaning, one often fails to place other meanings in their proper light or to grasp the meaning of the word when it is used in its most proper sense.

፫ የቃሉ ሥርወ-ቃል ትርጓሜ ብዙውን ጊዜ የቃሉን ሥር ትርጉም ወይም የዘር ፍቺ የሚያስተላልፍ ሲሆን ይህም ሌሎች ተያያዥ ትርጉሞች በሙሉ የተገኙበት ነው። አንድ ሰው ይህን ሥር ትርጉም እስካልተገነዘበ ድረስ፣ ሌሎች ትርጉሞችን በትክክለኛው ብርሃናቸው ላይ ማስቀሙጥ ወይም የቃሉን ፍቺ በትክክል ተጠቅሞ ለመረዳት ይሳነዋል። ለምሳሌ "principle" የሚለው ቃል "principium" ከሚለው የላቲን ቃል የተገኘ ሲሆን ትርጉሙም መነሻ ወይም ምንጭ ማለት ነው። በዚህ መሠረት "principle of physics" ማለት physics ለተባለው science መነሻ ጀጣሮ ወይም ምንጭ የሚል ትርጉም ይሰጠናል። ስለዚህ principle የሚለውን ቃል ትርጉም በ Etymological defnition አማካኝነት ማወቃችን principle of physics የሚለውን እንድናውቅ ረድቶናል። principle የሚለውን ቃል ባናውቅ ግን principle of physics የሚለውንም አናውቀውም ነበር።

ሁለተኛው **ጥቅሙ**Ϋ

🔼 etymological definitions have a special importance is that if one is familiar with the etymology of one word, one often has access to the meaning of an entire constellation of related words. 💌 ሁለተኛው የሥርወ-ቃል ትርጓሜዎች ልዩ ጠቀሜታ ያላቸውበት ምክንያት አንድ ሰው የአንድን ቃል ሥርወ-ቃል ጠንቅቆ የሚያውቅ ከሆነ ብዙውን ጊዜ የአንድን ቃል አጢቃላይ ሀብረ ከዋከብት ትርጉም ማግኘት ይችላል። 💌 ለምሳሌ polygon የሚለውን Etymological defnition ካወቅንው ፤ polygamy የሚለውን ቃል በቀላሉ የጣወቅ ዕድል ይኖረናል። እንዴት¢ ╆ Poly ብዙ ማለት ነው። Gon አንግል ማለት ነው። ይህን ካወቅን፣ 🚹 Polygamy የሚለውን ለማወቅ አንቸጎርም ምክንያቱም poly ብዙ ማለት እንደሆነ እናው:ቃለን። gamy ማለት ደግሞ ትዳር ማለት ነው። ስለዚህ polygamy ማለት ከአንድ በላይ ማግባት የሚል ትርጉም ይሰጣል ማለት ነው። 🔥 3ኛ) Operational Definition 🔼 Operational Definition assigns a meaning to a word by specifying certain experimental procedures that determine whether or not the word applies to a certain thing. 💌 Operational definition ማለት ቃሉ በአንድ ነገር ላይ ተፈጸሚ *መ*ሆን ና አለመሆኑን የሚወስኑ የተወሰኑ የሙከራ ሂደቶችን(Experiment) በመባለጽ የቃሉን ትርጉም የሚያብራራ ጣለት ነው። 🤷 💍 ስለዚህ ቃላቶችን define ለማድረብ የግዴታ ሙከራ(experiment) ወይም ትግበራ(operate) መደረባ አለበት። ለምሳሌ "Acid" የሚለውን ቃል በ operational definition ለመግለፅ የባኤታ experiment መሰራ አለበት። እርሱም litmus paper ሩን solution ኑ ውስጥ ምክተት ከዛም litmus paper ሩ ወደ ቀይ ከተቀየረ solution ኑ acid ነው። ስለዚህ acid ን በ operational definition ለመግለፅ experiment operate አደረግን ወይም ገለፅን(prescribe) ማለት ነው 🖣 ።

🌉 Acid is a solution that turns litmus paper in to red when dipped in to it.

🧽 የተምሰረው ምስምር የሚካሔደውን የምከራ ተግባር(experiment) ይገልፅልናል(prescribe) ማለት ነው።
🚵 ሴላ ምሳሌ "weight" የሚለውን ቃል በ operational defnition ለመግለፅ የግኤታ experiment ወይም operation መገለፅ አለበት። weight የምንለው አንድ አካል "weight scale" በተባለ መሳሪያ ሲቀመጥ በአካሉ ክብደት አማካኝነት መሳሪያው ላይ የሚነበበበው ቁጥር ማለት ነው። ስለዚህቸ
≨ weight refers to the numbers that appear when an object is placed on a weighing scale.
<u>ം S</u> የተመሰረው መስመር የሚካሔደውን የሙከራ ተግባር(experiment) ይገልፅልናል(prescribe) ማለት ነው።
🔼 ቃላቶቸን በ operational definition አማካኝነት define ለማድረባ የባኤታ ተግባራዊ ሙከራ(experiment) ወይም ትግበራ(operate) መገለፅ አለበት። ለምሳሌ ፕ
Acid is a solution having a pH value of less than 7.
💍 ይኸ operational definition አይደለም። ምንም አይነት የተግባር ሙከራ አልባለፀም(prescribe)።
<mark>ថ</mark> ስለዚህ operational defintion በ science ሳዊ የሙከራ ስራዎች ከሚገለፁት ቃላት ውጭ ያሉትን ቃላት መግለፅ አይቸልም። ለምሳሌ "love" , "freedom", "hapiness", "dignity" የመሳሰሉትን ቃላት በ operational definition አማካኝነት define ማድረባ አይቻልም።
4ኛ) 🔥 Definition by genius and difference.
Definition by Genus and Difference assigns a meaning to a term by identifying a genus term and one or more difference words that, when combined, convey the meaning of the

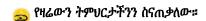
term being defined.

Definition by Genus and difference is more generally applicable and achieves more adequate results than any of the other kinds of intensional definition.
🥶 መጀመሪያ genius ና difference የሚሉትን ነገሮች እንወቅ።
"genus" simply means a relatively larger class and "species" means a relatively smaller subclass of the genus.
【 Genus ማለት ትልቁ ስብስብ ወይም ቡድን ማለት ነው። 🥳 Species ማለት ደግሞ የቡድኑ ወይም የስብስቡ ንዑስ ስብስብ(ቡድን) ማለት ነው። በቁተር ያንሳሉ ከቡድኑ አንፃር። 【 Difference ማለት ደግሞ የ ንዑስ ስብስቡን(species) ባህሪ የሚገልፅ ማለት ነው። ለምሳሌ እንስሳት ን ብንመለከት
ţ እንስሳት የሚለው genus ነው። 👉 շmammal የሚለው species ነው።
mammal ደ ግ ሞ ወደታች <i>መ</i> ከፊል ይቸላል ለምሳሌ የሰው ልጅ አጥቢ ነው። ሲከፊል
🫨 mammal የሚለው genus ነው። 套 Human የሚለው species ይሆናል።
Human ደግሞ ወደተቻች መከሬል ይችላል። ከ ሰው ልጅ መካከል ሴቶች ናቸው አጥቢ። ስለዚህ
ţ Human የሚለው genus ነው። 숙 Women የሚለው species ነው።
ከላይ የተዘረዘሩት የ genus ና species ልዩነትን ለመግለፅ ነው።
🔼 Definition by genus and difference ማለት ቡድኑን(genus) በመጥቀስ ስለ ንዑስ ስብስቡ(species) መግለፅ ነው። ለምሳሌ 🌉

Mammal is an animal that that secrete milk for the nourishment of the young, and (typically) the birth of live young.

Aminal የሚለው genius ነው። mammal የሚለው species ነው። " that secrete milk for the nourishment of the young, and (typically) the birth of live young." የሚለው difference ነው።

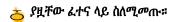
ልክ እንደዚህ Human, women የሚሉትን ቃላትም በ genus and difference define ማድረባ ይቻላል።

Definition by genus and difference is the most effective of the intensional definitions for producing the five kinds of definition discussed in the previous lesson. Stipulative, lexical, précising, theoretical, and persuasive definitions can all be constructed according to the method of genus and difference. Lexical definitions are typically definitions by genus and difference, but they also often include etymological definitions.

Operational definition can serve as the method for constructing stipulative, lexical, précising, and persuasive definitions, but because of the limitations we have noted, it typically could not be used to produce a complete lexical definition. Other technique would have to be used in addition.

Synonymous definition may be used to produce only lexical definitions.

"criteria for lexical definition" የሚለውን part ሞጁሉ ላይ አለ አንብቡት በደንብ ፈተና ላይ ስለሚወጣ።

🔼 #Logic and Critical Thinking

CHAPTER 5 -INFORMAL FALLACIES.

뢎 በዚህ ቻፕቸር ዋና ትምህርታችን የሚሆነው informal fallacy ነው። ነገር ግን informal fallacy ን ከመጣራችን በፊት ስለ fallacy ምንነት መረዳት አለብን። ለመሆኑ ΦFa<mark>lla</mark>cy ምንድን ነው¢እንዴት ስ ይፈፀጣል መፈፀም ና fallacy መፈፀም ተመሳሳይ ናቸውፐ። ከ<mark>አፈ</mark>ፃፀጣቸው አንፃርስ በስንት ይከፈላሉ እንመለከታለን። What is Fallacy? 🔭 A fallacy is an error or defect or mistake commited in arguments. 🛨 A fallacy a defect in an argument (or, a mistake frequently committed in reasoning) that consists in something other than merely false premises. 🔼 መዝገበ ቃላቶች "Fallacy" የሚለውን ቃል "ህፀፅ" በሚለው ይተረጉሙታል። ህፀፅ(fallacy) ማለት ምን ይሆን 2 📷 Fallacy ማለት በአ*መ*ክንዮ ወይም በምክንያታዊነት አስተሳሰብ የሚከሰት ስሁተት፣እንከን ማለት ነው። ይህ ማለት ደባሞ Argument ቶች ሲ*መሰረቱ የሚፈጠር የሚፈፀ*ም ስህተት ፣ እንከን fallacy ይባላል። 🔼 ስለ Argument ከተነሳ ስለ premises ና Conclusion መነሳቱ አይቀሬ ነው። Argument ቶች ሲመሰረቱ የሚፈጠር ስህተት ማለት ማስረጃዎችን(premises) በመጠቀም ስለ አንድ ነ7ር የሚሰጠው ድምዳሜ(conclusion) እንከን ንድለት ስህተት ሲያ*ጋ*ጥመው ማለት ነው። ታዲያ በ argument *ቱ* ላይ የሚ*ሬፀ*መው እንከን ስህተት የምክንያታዊነት ስህተት(እንከን) ነው እንጂ የቀረቡት ማስረጃዎች ና ድምዳሜው በነባራዊው አለም ያላቸው እውነታነት ወይም ውሸትነት አይደለም።

<mark>ም</mark>ማስረጃዎችን(premises) በ*መ*ጠቀም ስለ አንድ *ነገ*ር የሚሰጠው ድምዳሜ(conclusion) እንዴት ና በምን መልኩ ነው ስህተት እንከን የሚ*ያጋ*ጥመው?

<mark>ው</mark>ታዲያ Argument ሲ*መ*ሰረቱ ስህተት ወይም እንከን እንዴት ና በምን መልኩ ይፈፀጣል¢

ស 1ኛው) problem in the reasoning process or the form(structure) of the argumթলt. 🥑 2ኛው) defects in the contents of the statements used as premises or a conclusion.(a mistake in

reasoning or the creation of some illusion that makes a bad argument appear good).

🔼 ስለዚህ fallacy በሁለት አይነት መንገድ ይፈፀጣል ማለት ነው።

አንደኛው – Argument ቶቹ ሲ*ማ*ሰረቱ በሚኖራቸው ቅርፅ(form) ወይምጨአወቃቀር ወይም አቀማመጥ የሚ*ል*ፀም ነው። ቅርፁ ወይም ወይም አቀማመጡ ወይም አወቃቀሩ ላይ ስህተት ሲፈጠር የሚፈፀም ነው። ይህ ደግሞ በማስረጃዎቹ ና በ ድምዳሜው *መ*ካከል ያለው የምክንያታዊነት ዝምድና እንዲሻከር ስህተት አንዲኖረው ያደርጋል(problem in reasoning)። እንዴት Φ¢እናየዋለን።

ሁለተኛው – ይህ ደግሞ በ Argument ቶች አወቃቀር ወይም ቅርፅ የሚመጣ ችግር አይደለም አወቃቀሩ ትክክል ነው። ይሉቁንም Argument ቶቹ ማለትም ማስረጃዎቹ(premise) ና ድምዳሜው(conclusion) ላይ ላዩን ሲታዩ ስህተት የማይመስሉ ፣ ሰዎችን በቀላሉ የሚሸውዱ ፣ በቀላሉ የሰዎችን ሀሳብ የሚገዙ የሚያሳምኑ፣ ነገር ግን የማስረጃዎቹን ና የድምዳሜውን ይዘት በጥልቅ ሲታይ ሲመረመር ስህተት የተሞላ ነው። Argument ቶቹ ላይ ላዩን ሲታዩ ጥሩ(good argument ይመስላሉ፣ ነገር ግን ሲመረሙሩ ግን መጥፎ(bad argument) ሁነው ይገኛሉ። ማለትም bad argument ን "good argument" አስመስሎ በማቅረብ የሚፈፀም ነው። በ illusion(ማስመሰል) የሚፈፀም ነው። እንዴት¢ እናየዋለን።

<mark>o</mark>ስለዚህ Argument ቶች ላይ ስህተት/እንከን በ ሁለት አይነት መልኩ ይፈፀማል። በሌላ አባባል fallacy በሁለት አይነት መንገድ ይፈፀማል ማለት ነው።

፲ 1ኛው - በ Argument ቶቹ ቅርፅ ወይም አቀጣመጥ የሚፈፀም ነው ጣለትም ጣስረጃዎቹ ና ድምዳሜው በሚኖራቸው አቀጣመጥ ወይም መዋቅር/ቅርፅ የሚፈጠር ነው። የዚህ አይነቱን Formal Fallacy እንለዋለን።

ຼຼ_ 2ኛው – bad argument ቱን good argument አስመስሎ ጣቅረብ ነው። በጥልቁት ሲመረመር ግን ስህተት የተሞላበት ነው። የዚህ አይነቱን ደግሞ informal fallacy እንለዋለን። ስለዚህ▼

Depending on the type of error(defect) committed, fallacy divided in to t wo \bar{Y}
ካ <mark>ለ</mark> ዚህ Fallay በሁለት ይከፈላል።
ტ Formal Fallacy Informal Fallacy
<i>እያንዳንዳቸውን እን</i> መልከት።
♦ Formal Fallacy
Formal Fallacy is When an argument contains a structural defect or problem and violates the standard form of a good argument.
📌 Formal Fallacy ማለት በሃሳባቸው የተዋሬድ ስርዓት ሊታወቁ የሚቸሉ አሳሳች የአመክንዮ ስህተቶች ማለት ነው።
🔼 ቅድም እንደነገርኳችሁ Formal Fallacy የሚፈፀመው – በ Argument ቶቹ ቅርፅ ወይም አቀማመጥ የሚፈፀም ነው ማለትም ማስረጃዎቹ ና ድምዳሜው በሚኖራቸው አቀማመጥ ወይም መዋቅር/ቅርፅ የሚፈጠር ነው። ስለዚህ▼
Because the problem that causes formal fallacy is a structural defect, formal fallacies may be identified through mere inspection of the form or structure of an argument.
<mark>"</mark> mere" ማለት በቀላሉ ማለት ነው።
🔼 ስለዚህ formal fallacy ዎችን የአረፍተ ነገሮቹና የቃላቶቹ አቀጣመጥ ብቻ አይተን በቀላሉ መለየት የምንችላቸው ናቸው። በሌላ አባባል የ Argument ቱን አቀጣመጥ ወይም ቅርፅ በጣየት ብቻ በቀላሉ መለየት ጣወቅ እንችላለን። እስኪ ምሳሌ እንመልከትፐ። ይህን Argument ተመልከቱ ፶

Argument 1

All Ethiopians eat Bread. Thomas eats Bread. Therefore, Thomas is an Ethiopian.

支 ምንድን ነው ስህተቱ? Thomas ኢትዮጵያዊ ነው የሚለው conclusion ውሸት ሊሆን ይችላል። እንዴት? ከላይ የቀረቡት ሁለቱ ማስረጃዎች ለ ድምዳሜው ሙሉ ለሙሉ ዋስተና መሆን አይችሉም።

😎 ምክንያቱም

<u>ተ</u> ሁሉም ኢትዮጵያኖች ዳቦ ይ*መ*ግባሉ። 👉 ቶሟስ ዳቦ ይ*መ*ግባል። 👉 ስለዚህ<u></u>ቶማስ ኢትዮጵያዊ ነው።(ውሸት ሊሆን ይችላል።

ምክንያቱም ቶማስ ኬኒያዊ ቢሆንስ? አሜሪካዊ ቢሆንስ? ጀርመናዊ ቢሆንስ? ስለዚህ ድምዳሜው ውሸት መሆን ይችላል። ምክንያቱም ሁሉም ኢትዮጵያዊ ዳቦ ይመገባሉ ማለት ሁሉም ዳቦ ተመጋቢ የማዴታ ኢትዮጵያዊ ነው ማለት አይደለም። ስለዚህ ቶማስ ኬንያዊ ዳቦ ተመጋቢ ሊሆን ይችላል።

#logic ስለዚህ ድምዳሜውን(conclusion) ለመደገፍ የቀረቡት ማስረጃዎች ና ድምዳሜው ምክንያታዊ ዝምድናቸው ላይ በ Argument ቱ አቀማመጥ አማካኝነት እንከን ስህተት ተፈፅሟል። ስለዚህ Argument 1 ላይ የተፈፀመው formal fallacy ይባላል። በ Argument ቱ አቀማመጥ ስንል ምን ማለት ነው Φ¢

ተመልከተቱ 👇

በስያሜው መሰረት Argument 1 ይህን ይመስላል፞፞፟ ።

All A are B. All C are B. Therefore, All C are A.

吉 የሚል ቅርፅ ይኖረዋል። Argument 1 ደግሞ formal fallacy ነው። ስለዚህ የዚህ አይነት ቅርፅ ያላቸው ማንኛውም Argument ቶች formal fallacy ን ይፈፅማሉ። በቅርፃቸው ብቻ ማወቅ ይቻላልÏ። ነገር ግን Argu<mark>m</mark>ent 1 ንን እስኪ ቅርፁን እንቀይረው**፶** Margument 2 All Ethiopians eat bread. Thomas is an Ethiopian. Therefore, Thomas eats bread. 吉 በዚህ argument ላይ ምንም አይነት formal fallacy አልተፈፀ**ማ**ም። valid ነው። ስህተት ወይም እንከን የለበትም ምክንያቱም conclusion ኑ ውሸት መሆን አይቸልም። ስለዚህ የ Argument ቱ አቀጣመጥ/ቅርፅ በ argument ቱ ላይ formal fallacy እንዳይፈፀም ጉልህ ሚና ተጫውቷል። የ Argument ቱ አቀጣመጥ ማለት ምን ማለት ነው Φ¢ ተመልከተቱ 🐈 LEthiopian የሚለውን 'A' ብለን ብንሰይመው። 👉 Bread የሚለውን 'B' ብለን ብንሰይመው። 👉 Thomas የሚለውን 'C' ብለን ብንሲይመው። All A are B. All C are A. Therefore, All C are B. 吉 Argument ቱ የዚህ አይነት ቅርፅ ይኖረዋል። Argument ቱ ደግሞ formal fallacy አልፈፀመም። ስለዚህ የዚህ አይነት ቅርፅ ያላቸው Argument ቶች formal fallacy አይፈፅመሙም ወይም አይኖራቸውም። 🛱 Argument 1 ና 2 ን አቀጣመጥ ወይም ቅርፅ አስቸዋላቸሁት አይደል።አቀጣመጣቸው ተቀያይሯል አይል። ስለዚህ formal fallacy የሚፈፀመው Argument ቶች በሚኖራቸው ቅርፅ ነው። ሌላ ምሳሌ እ*ን*ምልከት \bar{Y}

Name Argument 3

All elephants are animals. All mammals are animals. Thus, all elephants are mammals.

<mark>ዕ</mark>ይህ Argument formal fallacy የተባለውን ወንጀል ፈፅጧል 🖰 <u>ቱ</u>ምክንያቱም

All A are B. All C are B. Therefore, All C are A.

<mark>፩የ</mark>ሚለውን ቅርፅ ስለያዘ። በሌላ አባባል "all elephants are mammals" የሚለው conclusion ውሸት *መሆን* ስለሚቸል ምክንያቱም ሁሉም አጥቢዎች እንስሳት ናቸው ማለት ሁሉም እንስሳት አጥቢዎች ናቸው ማለት አይደለም። elephant እንስሳት ነው ነገር ግን ከቀረቡት ማስረጃዎች አንፃር elephant አጥቢ ላይሆኑ ይችላሉ ምክንያቱም ሁሉም አጥቢዎች እንስሳት ናቸው እንጂ ሁሉም እንስሳት አጥቢዎች ስላልሆነ። ነገር ግን Argument ቱ እንደዚህ ቢሆንስ**Ý**

Name Argument 4

All elephants are animals. All animals are mammals. Thus, all elephants are mammals.

້ ምንም አይነት formal fallacy አልፈፀመም። ምክንያቱም ድምዳሜው ውሽት መሆን አይችልም። ማስረጃዎቹ ለድምዳሜው ሙሉ ዋስትና ስለሚሆኑት ምክንያቱም ሁሉም ዝሆኖች እንስሳት ከሆኑ ሁሉም እንስሳት ደግሞ አጥቢ ከሆኑ ዝሆኖች በሁሉም እንስሳት ውስጥ ስለሚካተቱ ሁሉም ዝሆኖች አጥቢ ናቸው Ω። ስለዚህ ሁሉም ዝሆኖች አጥቢ ናቸው የሚለው conclusion ፈፅሞ ውሽት መሆን አይችልም። Argument 4 የዚህ አይነት ቅርፅ ይኖረዋል የ

All A are B. All B are C. Therefore, All A are C.

Argument 4 ደ**ባ**ሞ ምንም አይነት formal fallacy አልፈፀማም። ስለዚህ የዚህ አይነት ቅርፅ(structure or form) ያላቸው Argument ቶች formal fallacy አይፈፅማም። ሌላ ምሳሌ**ϔ** If I study hard, I will pass the exam. I pass the exam. Therefore, I study hard.

😂 🤩 አይ logic የስራህን ይስጥህ። የሚ*ገ*ርም formal fallacy ነው የተፈፀመው። ብዙዎቻቸው ኸረ fallacy አልተፈፀመም ልትሉ ትችላላቸው። ኸረ argument ቱ valid ነው ኮ ብላችሁ ልትከራከሩ ትችላላቸው ፐ 😂 🙆 💍። ግን invalid ነው። ስህተት እንከን አለ ማለት ነው።

ምን ይሆን ስህተቱወ😢 🤈

"l studied hard" የሚለው conclusion ውሸት መሆን ይቸላል። ተመልከቱ¶ 🤚

<u>ተ</u> ጠንክሬ ካጠናሁ ፈተናውን አልፋለሁ። 👉 ፈ<u>ተ</u>ናውን አልፌያለሁ። 👉 ስለዚ<u>ህ</u> ጠንክሬ አጥንቻለሁ።

️ၹၘၴ ምናልባት ጠንከሮ ሳያጠና ነገር ግን ኮርጆ ቢሆንስ ፌተናውን ያለፈው ⊖ ። ስለዚህ፫ጠንክሬ አጥንቻለው የሚለው conclusion ውሽት ሊሆን ይችሳል ምክንያቱም ሳያጠና ኮርጆ ቢሆንስ ያለፈው። ስለ ህፅፅ ተፈጥሯል ማለት ነው። እሱም formal fallacy ነው የተፈፀመው። ቅርፁን ማየት በቂ ነው∙፞፞፞፞፞፞፞፞፟

🛖 Study hard የሚለውን 'A' ብለን ብንሲይመው። 👉 pass the exam የሚለውን 'B' ብለን ብንሲይመው።

If A, then B. B. Therefore, A.

🍅 Argument 5 ይህን ቅርፅ ይይዛል ማለት ነው። Argument 5 ደግሞ formal fallacy ፌፅጧል። ስለዚህ ይህን ቅርፅ የያዙ Argument ቶች በሙሉ formal fallacy ይፈፅጧሉ። በነገራችን ላይ Argument 5 hypothetical syllogism ነው ኣ የሚባለው ቻፕተር 2 ላይ ተምረንዋል።

ቅርው ቢቀያየርስ 👇

If I sudy hard, I will pass the exam. I study hard. Therefore, I pass the exam. 귲 የዚህ ቅርፅ ይኖረዋል። If A, then B A Therefore, B. 🔼 ምንም አይነት formal fallacy አልሬ*ፀ*ማም ምክንያቱም ድምዳሜው ውሸት *መሆን* አይቸልም ምክንያቱም ጠንክሮ ካጠና ያልፋል፤ ጠንከሮ አጥንቷል፤ ስለዚህ አልፏል። ስለዚህ የዚል አይነት ቅርፅ ያላቸው hypothetical syllogism argument ቶች formal fallacy አይፈፅምም። 🔼 ስለዚህ ስናሒቃለው formal fallacy Argument ቶች በሚናቸው ቅርፅ ወይም አቀጣመጥ ወይም መዋቅር ብቻ ና ብቻ : የሚፈጠር ስህተት እንከን ነው። ይህ ደብሞ በ premise ና በ conclusion መካከል ያለው የምክንያታዊነት ዝምድና ላይ ጥቁር አሻራ/እንከን እንዲፈጠር ያደር*ጋ*ል። በደንብ ያዟት ይቺን¶ #logic Formal fallacy የሚኖረው በ deductive argument ቶች ላይ ብቻ ነው። በተለይ ደግሞ በ catagorical, hypothetical ና disjunctive syllogism ላይ በስፋት ይከሰታል። informal fallacy ግን በ deductive ና በ inductive argument ቶች ላይ ይፈፀጣሉ። አሁን ደግሞ informal fallacy ን እንመልከት። 🔥 Informal Fallacy III Informal Fallacy Is a fallacy, which is committed due to a defect in the very content of an argument, other than in its structure of form.

📠 formal fallacies cannot be identified through mere inspection of the form or structure of the

argument.

"Informal Fallacy"ን በአማርኛ ስንተረጉመው "ቢቃላቶቹና በአረፍተ ነገሮቹ መዋቅር ወይም በ Argument ቶቹ መዋቅር/አቀማሙፕ የሚከሰት እንከን አይደለም። ይልቁንም ይዘታቸውን በመመርመር ሊታወቁ የሚቸሉ አሳሳች የአመክንዮ ግድፌቶች ማለት ነው።

🔼 Informal fallacyዎች በብዛት ትክክለኛ Argument ይመስላሉ፣ ሰዎችን የማሳመን ኃይል አላቸው ነገር ግን ስህተት ናቸው።

እስኪ አንድ የinformal fallacy ምሳሌ እንምልከት [ከሞጁሉ የተወሰደ]፶

All factories are plants. All plants are things that contain chlorophyll. Therefore, all factories are things that contain chlorophyll.

ლ ተመልከቱ valid ነው ኣ የሚመስለው። ዋን invalid ነው ምክንያቱም ቻፕተር 2 ላይ ካስታወሳቸሁ አንድ argument በ ትክክለኛው አለም እውነት የሆነ premises ኑሮት በትክክለኛው አለም ውሸት የሆነ conclusion ካለው Argument ቱ invalid ነው ብለናል። ተመልከቱ፞፞፞፞

^ Plant" የሚለው ቃል ሁለት ትርጉም ነው ያለው። Ambiguous ወይም አሻሚ ቃላት ብለን የተማርነው ቻፕተር 3 ላይ εአስታውሱ exical definition ambigious የሆኑ ቃላቶችን ለማስታባስ ይጠቅምናል ብለን ተምረናል⇔። ለማንኛውም —

 $\bar{\mathbf{Y}}$

ړ plant ማለት ሪፅዋት ማለት ነው። 👉 pjant ማለት ፋብሪካ ያለበት ቦታ ማለት ነው።

የመጀመሪያውና የሁለተኛው Sentence ውስጥ የተጠቀመበት Context አንድ አደለም! የመጀመርያው ላይ Plant ማለት "ተመሰረተ፣ ተተከለ(ለቤት፣ ለፋብሪካ..)" የሁለተኛው ላይ Plant ማለት ቸግኝ ማለት ነው።

🔁 conclusion ኑን ተምልከቱ። ፋብሪካ chrolophyll አላቸው እንዴ? የላቸውም ኣ። ስለዚህ conclusion ኑ በትክክለኛው አለም ውሸት ስለሆነ invalid ነው። የ Argument ቱ ቅርፁ ኮ ትክክል ነው ነገር ግን ይዘቱን ስትገምግምት plant

የሚለውን ቃል ለእፅዋትም ለፋብሪካም በመጠቀም አስመሳይነት የተሞላበት ጥሩ argument የሚመስል ሰርቷል ላዩን ስታዩት valid ይመስላል። ግን invalid ነው conclusion ኑ በነባራዊው አለም ውሸት ስለሆነ።
ዛ <mark>በ</mark> formal Fallacy በ 5 ይከፈላል 🐦
Mfallacies of relevance fallacies of weak induct of allacies of presumption of fallacies of ambiguity and Mfallacies of grammatical analogy.
<i>እያንዳንዳ</i> ቸው ደ ൗ ሞ የራሳቸው ክፋይ አላቸው። በአጢቃላይ 22 ናቸው።
በቀጣይ ሁሉንም እናያለን።
🔼 #Logic and Critical Thinking
CHAPTER 5
2NFORMAL FALLACIES
🛐 Informal fallacy በ 5 እንደሚከፌሉ አይተናል። ከ 5 ቱ መካከል አንዱ የሆነውን fallacies of relevance ን ዛሬ እንግራለን።
1 Fallacies of Relevance
አንድ ነገር relevant ና irrelevant ነው የምንለው ምን ሲሆን ነውΦ¢ 🤔 ?

<mark>'Aሰ</mark>ምሳሌ አንድ ሰው ቢ*ታማ*ም ና ሆስፒታል ለ ህክምና ቢሔድ ፣ ሆስፒታሉ *ሞ*ሔዱ relevant ነው። ለ*ሞታማ*ም ሆስፒታል *ሞ*ሔዱ አግባብ(relevant) ነው። በሽታ ና ሆስፒታል አግባባዊ ግንኙነት አላቸው በሌላ አባባል relevant ናቸው።

ነገር ግን አንድ ሰው ቢታመም ና ለሕክምና ትምህርት ቤት ቢሔድ ፣ ትምህርት ቤት መሔዱ irrelevant ነው። ትምህርት ቤት መጣሪያ ቦታ እንጂ ህክምና ቦታ አይደለም ስለዚህ የታመመ ሰው ለፈውስ ትምህርት ቤት መሔዱ አማባብ አይደለም(irrelevant)። በሽታ ና ትምህርት ቤት አማባባዊ ዝምድና የላቸውም በሌላ አባባል irrelevant ናቸው።

ሞ ልክ እንደ በሽታ ና ትምህርት ቤት፣ የቀረቡት ማስረጃዎች(premises) ለ ድምዳዳሜው(conclusion) አግባባዊ ፣ ትክክለኛ ፣ እውነተኛ(genuine) ዝምድና ሳይፈጥሩ ሲቀሩ fallacies of relevance ይባላል። በሌላ አባባል ትምህርት ቤት ለ ምታከም irrelevant እንደሆነው ሁሉ ማስረጃዎቹ(premises) ለ ድምዳሜው(conclusion) irrelevant ናቸው ማለት ነው። ስለዚህ fallacies of relevance ማለት የ

Arguments in which the premise is logically irrelevant to establish the conclusion.

In this fallacy, although the premise is logically irrelevant, #Psychologically it could be relevant to the conclusion.

▲ fallacies of relevance ላይ ማስረጃዎቹ ለድምዳሜው ምክንያታዊ የሆነ አግባብነት ያለው ዝምድና የላቸውም(logically irrelevant)። ነገር ግን ላይ ላይ ሲታዩ ማስረጃዎቹ ለድምዳሜ አግባብነት ያላቸው ይመስላሉ(psychologically relevant)። ማለትም በ ማስረጃዎቹ ና በድምዳሜው መካከል ያለው ዝምድና የምክንያታዊነት ሳይሆን የ ስሜት ዝምድና ነው ▼።

🔼 the connection between premises and conclusion is emotional. Fallacies of relevance are often called non sequiturs ወይም Argumentative leaps ተብሎ ይጠራሉ።

በአጭሩ ፣ መረጃ ሀሳቡ (ማስረጃው) ከመደምደሚያው *ጋር* አግባብነት ከሌለው Fallacy of Relevance ይባላል። አሁን ደግሞ የ fallacies of relevance አይነቶችን *እንመ*ልከት።

🔯 በአጢቃላይ ስምንት fallacies of relevance አሉ 😪። 🚅 Appeal to force. 📬 Appeal to pity🚅 Appeal to people. 🐏 Argument against the person. 🌸 Accident. 1 Straw man. Missing the point. Red herring. 📻 ስለዚህ እያንዳንዳቸውን እንመልከት። በጣም ቀላል ነው። 🔥 1. Appeal to Force [Argumentum Ad Baculum] woccurs when an arguer poses a conclusion to another person and tells that person either implicitly or explicitly that some harm will come to him if he does not accept the conclusion. **M**ppeal to force ማለት " ምክንያታዊ ማስረጃ በማቅረብ ከማሳማን ይልቅ በዛቻ ፣ በማስፈራሪያ ተቀባይነት ለማ**ግ**ኘት የሚደረባ የስህተት አስተሳሰብ ነው።" 🔼 it occurs when a conclusion defended by a threat to the well- being of those who do not accept the conclusion. 🛖 ስለዚህ የምንሰጠው ድምዳሜ(conclusion) የ ዛቻ ና ማስፈራሪያ ይዘት ያላቸውን ማስረጃዎችን(premises) በመጠቀም ነው። ይህን ሀሳብ ያልተቀበለ ጉዳት ይደርስበታል ብሎ ማስፊራራት፣ ከምክንያታዊነት ይልቅ የሀይል ሚዛን የሚደፋበት ማለት ነው። 🔼 ስለዚህ ማስረጃዎቹ ሀይል፣ጉልበት፣ ማስፈራራት ናቸው። በሌላ አባባል ማስረጃዎቹ irrelevant ናቸው ማለት ነው። 🔼 Appeal to force fallacy always involves a threat by the arguer to the physical or psychological well - being of the listener. 📛 ሀሳቡን ካልተቀበላቸሁ ጉዳት ይደርስባችሗል ተብሎ Argument ቱ ሲሰራ ፣ ጉዳቱ አካላዊ(physical) ሊሆን

ይቸላል፣ ስነ ልቦናዊ(psychological) ሊሆን ይቸላል። የግኤታ መደብደብ፣ መፈርከስ ፣ መገደል ላይሆን ይቸላል። ከ ስራ ትባረራለህ ፣ ውጤትህን አበላሽብሀለው ፣ ሌባ ።፣ ዱርዬ ሆነህ ትቀራለህ ወዘተ ማስፈራሪያ ሊሆን ይቸላል።

🚘 በዚህ ምድር ላይ ያሉ ሁሉም ሰዎች ማለት ይቻላል Appeal to force የተባለውን fallacy ይፈፅማሉ። የሰው ልጅ ከምክንያታዊነት ይልቅ በጉልበት በማስፈራራት በመጨቆን ስለሚያምን። አንቺ እሁቴ ራሱ ፈርጣማ ፣ ደረት ያለ ወንድ ነው የማገባው ትያለሽፐ 😕ለሚንኛውም ምሳሌ እንመልከት፣

እስኪ እቺን ምሳሌ እዪአት: አባት ለልጇ:-Ý

"My boy, you must study hard, if not you will be either a criminal or a beggar."

<mark>ያ</mark> ትዮጵያ አባቶች ለልጆቻቸው የሚ*መ*ክሩት ምክር ፣ "ልጄ ትምህርትን ጠንክረህ ተማር ፤ ካልሆነ *ግን* ወይ ወንጀለኛ ወይ ለማኝ ትሆናለህ።"

专 ተመልከቱ ትምህርቱን ጠንክሮ እንዲማር እንደ ምክንያት የቀረበው ወንጀለኝነት ለማኝነት ነው። በውስጡ ስነ ልቦናዊ ዛቻ አለው። ወዮልህ ካልተማርክ ለማኝ ሁነህ ትቀራለህ የሚል ማስፈራሪያ ዛቻ አለው።

ሌላ ምሳሌ 🐤

<mark>ጕብ</mark>ዙውን ጊዜ ፊልም ላይ ይንፅባረቃል፣ ባለሀብቶችን በማስፈራራት ብር *ማ*ቀበያ *ማን*ገድም ነው

Secretary to boss: "I deserve a raise in salary for the coming year. After all, you know how friendly I am with your wife, and I'm sure you wouldn't want her to find out what's been going on between you and that sexpot client of yours."

🥇 ተመልከቱ ይህን argument 📭። ሰራተኛው አሊቃው ምን ቢለው ጥሩ ነው 🙂 ፤ የደ*ሚ*ወዝ **ጭሜ**ሬ ልታደርግልኝ ይገባል ፣ ከሚስትህ *ጋ*ር ምን ያከል እንደተቀራረብን ታውቃለህ *ጮቼ*ም ከ ሌላ ሴት *ጋ*ር ወሲብ ስትሄ**ልም የሚያሳየውን ቪድዮ ሚስትህ እንድታውቅ** አትፌልግም።" አያቸሁ። የደወዝ ጭማሬ እንዲደረግለት ያቀረበው ማስረጃ ምክንያታዊ አይደለም። ይልቁንም ከሌላ ሴት መግንጥህን ለሚስት እነግራታለሁ የሚል ማስፈራሪያን እንደ ማስረጃ ተጠቅሟል።

ሌላ ምሳሌ ፣ ልጅ እያላችሁ የሆነ ልጅ ቢ*መታችሁ ወይ ዕቃ* ቢወስድባችሁ፣ ቆይ ለወንድሜ ነው የምና**ን**ረውፐትላላችሁ ኣ። ቢ<mark>ቃ</mark> Appeal to force ማለት ይህ ነው።

#logic 2 Appeal to Pity [Argumentum ad misericordiam]

🔼 is committed when one is persuaded to accept the conclusion because of pity or sympathy.

🔼 ይህ ደግሞ ምክንያታዊ ማስረጃ ከማቅረብ ይልቅ በማሳዘን ፣ በማቅለስለስ😊 የሚፈለንው<u>ት</u> ለማግኘት ሲሞከር የሚፈፀም የስህተት አስተሳሰብ ነው። happeal to force የሚለየው:–

wAppeal to force በማስፈራራት ነው[Force]። Appeal to pity ደባሞ በማሳዘን [pity] ነው።

™Appeal to force በሰሚው ወይም በአንባቢው ላይ ስለሚደርሰው የአካል ወይም የስነ ልበና ጉዳት ይናገራል ይህኛው ደግሞ በባለቤቱ ላይ ስለሚደርሰው ጉዳት [unfortunate consequence] ይናገራል።

፱ እናንተ ግሬድ ዝቅ ካለባቸሁ ፣ መምህሩን ቲቸርዬ እባከህ ተባባበረኝ አጥንቼ ነበር ነገር ግን ትንሽ አሞኝ ስለነበር ፣ ቤተሰብ ቸግር ስለተፈጠረ ፣ ሀሳብ ስለተደራረበብኝ ነው ፈተና ያልሰራሁት። ቲቸርዬ ተረዳኝ 1 grade ጨምረኝ ና 'B' እንኳን ላምጣ። ይህን ኮርስ B ካላመጣሁ እሜራለሁ።" አያቸሁ አ⊤B ለማምጣት ያቀረባቸሁትን ምክንያት ስለደረሰባቸሁ ቸግር ሰቆቃ አውርታቸሁ የ መምህሩን ልብ በማሳዘን(እንዲያዝንላቸሁ በማድረግ) ነው።

A student to his teachery

"Teacher, hear me once please. I studied hard but I was a bit sick and also there was a family problem;

I was suffered with all of these troubles and I can't score good at the exam. I should deserve at least a "B" in this course. If I do not, I will be in complete dismissal."

ሌላ ምሳሌ 🏻 🌟

"The position open in the accounting department should be given to Frank Thompson. Frank has six hungry children to feed, and his wife desperately needs an operation to save her eyesight."

் ተመልከቱ። ለ Accounting department ስራ ቅጥር ላይ frank መቀጠር ማለፍ አለበት። ምክንያቱም frank 6 ልጆቹ በረህብ ላይ ናቸው፣ የሚመነበት የላቸውም። ሚስቱም አይኗ ሊጠፋ ነው ስለዚህ ጥሩ ህክምና ማግኘት አለባት።

ተመልከቱ። frank በስራው ላይ ለመቀጠር የቀረቡት ማስረጃዎች ማሳዘን ናቸው። አንድ ሰው ሊቀጠር የሚችለው ባለው አቅም ና የትምህርት ብቃት ነው።

- 🔥 3. Appeal to People [Argumentum ad Populum]
- 🕵 እ*ያንዳንዱ* የሰው ልጅ በሌሎች ሰዎች መወደድ ፣ መደነቅ ፣ መከበር ፣ ዋ*ጋ ማግኘት ፣ መ*ወደስ ይፈል*ጋ*ል። 😁 ይቺን ስስ ብል**ት** በመጠቀም ነው ብዙሀኑ ላይ የዚህ አይነት fallacy የሚፈፀመው።
- is committed whenever anyone urging the acceptance of a claim by arousing strong feelings that may leaf audiences to accept the claim without a logical justigication of it.
- Appeal to people ማለት የህዝብን(አልያም ደግሞ በተናጠል የእያንዳንዱን ሰው) ስሜት በማነሳሳት የፈለንትን ለማሳካት ሲሞከር የሚፈፀም የስህተት አስተሳሰብ ነው።
- ፫ በተለይ ፖለቲከኞች ፣ ቴሌቪዥን ላይ የሚሰሩ ማስታወቂያዎች ፣ ቲክቶክ ላይ የሚሰሩ ማስታወቂያዎች ፣ ዩቲዩብ ላይ የሚሰሩ ማስታወቂያዎች ወዘተ የሚፈፅሙት fallacy ነው።

Appeal to people fallacy በሁለት ይከፈላል ተደራሽ ከሚሆነው አካል አንፃር $ar{\mathsf{Y}}$ ። 👇

Two approaches are involved in appeal to people fallacy:

wdirect and windirect.
The direct approach occurs when an arguer, addressing a large group of people, excites the emotions and enthusiasm of the crowd to win acceptance for his or her conclusion.
🔼 Direct approach appeal to people fallacy ላይ ተደራሽ የሚሆነው ወይም targeted audience ሱ ህዝብ ነው።(ልክ ሰልፍ እንደወጣ አይነት ህዝብፐማ <mark>ለት</mark> ነው)።
🔼 Direct approach ማለት አንድ ተፅዕኖ ፈጣሪ ሰው(ፖለቲከኞች፣ የሀይማኖት መሪዎች ወዘተ) ብዙ ሰዎችን(ህዝብ) ሰብስቦ የህዝቡን ስሜት እና ቁስል በመነካካት በመቀስቅስ የሱ ድምዳሜ(ሀሳብ) ተቀባይነት እንዲያገኝ ሲደረግ የሚፈጠር fallacy ነው።
🔼 ለምሳሌ Hitler የ ጀርመን ህዝቦቸን ስሜት በማነሳሳትና በመቀስቀስ የሱን የዘረኝነት ሀሳብ በጀርመናዊያን ዘንድ የዘረኝነትን መርዝ ረጭቶ እንዲሰርፅ በማድረግ የ 6 ሚሊዮን ሰዎች ሁሉ እልቂት የተፈፀመው።
🔯 ሴላ ምሳሌ Martin Luther king jr የጥቁሮች የነፃነት ሙበት ተሟጋች ነበር። በአደባባዮች ላይ ጥቁሮችን በሙሰብሰብ ፣ በጥቁሮች ላይ የሚደርሰውን በደል ጫና ለማስቆም ፣ ህዝቡን በስሜት ቀስቃሽ ቃላቶች እያጀንነ እያነሳሳ የሱን ትግል ሁሉም ጥቁር እንዲቀላቀል አድርጓል። የ martin positive ቅስቀሳ ነው። የ Hitler negative ቅስቀሳ ነው።
🛆 ታስታውሳላቸሁ ኣ የኛን አገር ንድ። ጀዋር <i>መህ</i> መድ ተከበብኩ ብሎ የተፈጠረውን ነገር። ለ <i>ጣንኛ</i> ውም
Direct Approach ላይ ሁለት ተዋናዮች አሉ ቸ 👇
1ኛው – የ ሀሳቡ(ድም ዳሜው) ባለቤት የሆነው አንድ ግ ለሰብ ሰው አለ።

2ኛው - የዛን **ግ**ለሰብ ሰው ሀሳብ እንዲቀበል በስሜት ቀስቃሽ ቃላቶች ና ሽን<mark>ን</mark>ላዎች የሚደለል ሀዝብ አለ።

ስለዚህ direct approach በህዝቡ ላይ Mob mentality ምፍጠር ነው። ንቅናቄ ምፍጠር ነው። mob mentality ማለት ንቅናቄ ማለት ነው። ለምሳሌ አንድ ሰው የራሱን የፖለቲካ ድርጅት ምስርቶ ፣ የሱ ሀሳብ በሌሎች ሰዎች ላይ እንዲሰርፅ ንቅናቄ ፈጥሮ አሳምኖ የሱ ን ድርጅት እንዲምርጡት ማድረግ ነው። አንዱ ገደል ሲገባ ተከትሎ ገደል መግባትም ሊሆን ይቸላልፐ። ስለዚህ ህፀፁ የሚፈጠረው በስሜታዊነት ከተነዳን ነው። mob mentality ን በደንብ ያዟት 👆 ። እሺ አሁን ደግሞ indirect approach ን እንምልከት።

In the indirect approach, the arguer aims his or her appeal not at the crowd as a whole but at one or more individuals separately.

Indirect approach appeal to people fallacy ላይ ተደራሽ የሚሆነው ወይም targeted audience ሱ ህዝብ አይደለም ይልቁንም ባለሰብ ነው። ፐእዚጋ ደግሞ በተናጠል ነው የመትጠቁት። በተለይ advertisements (ማስታወቂያዎች) በ indirect approach fallacy የተሞሉ ናቸው።

_____ ለግለሰቦች የሚቀርብ
ማባበያ ነው።

#logic Indirect approach በ ሶስት ይከፈላል።

Note: The state of the state of indirect approach in the state of the

Bandwogen fallacy Appeal to vanity Appeal to snoberry ናቸው።ሶስቱንም እንመልከት።

- Bandwagon fallacy
- Emphasizes that the majority's choice is a correct one and urges audiences to join them.

ይህ ማለት "አብዛኛው ሰው ተቀብሎታልና አንተም ተቀበለው" ማለት ነው።

ለምሳሌ አብዛኛህው የግቢ ተማሪ ላይብረሪ ነው የሚያነበው። አንቺም የግቢ ተማሪ ነሽ። አብዛህኛው የግቢ ተማሪ ላይብረሪ ስለሚያነብ አንቺም ላይብረሪ አንብቢፐ። ምናልባት አንቺ ላይብረ<mark>ሪ</mark> ማንበብ ባትወጂስK። Eg. " Many Freshman Students study in library so, Studying in library is the best for freshman students; you should study in library" ሌላ ምሳሌ ፣ አብዛሀኛው አሜሪካዊ "Zest toothpaste" የተባለውን መፋቂያ ይጠቀማል። ስለዚህ አንተም ተጠቀም። $ar{\mathbf{Y}}$ "Of course you want to buy Zest toothpaste. Why, 90 percent of America brushes with Zest. Appeal to Vanity 🔼 The appeal to vanity often associates the product with someone who is admired, pursued, or imitated, the idea being that you, too, will be admired and pursued if you use it. <u>ス</u> ድርጅቶች ምርቶቻቸውን በ ነነነኛ ና ታዋቂ ሰዎች በማስተዋወቅ ፣ እነሱ ይህን ምርት ስለሚጠቀሙ ፣ አንተም ይህን ምርት ብተጠቀምክ እንደ ዝነኞቹ ክብር ይኖርሀል የሚል መልዕክት በማስተላለፍ የሚፈጠር ህፀፅ Appeal to vanity ይባላል። vanity ማለት *ባብዝነት ጣ*ለት ነው**ፐ**። እስኪ ምሳሌ እንይŶ 🤚 Eg. "Who is going to wear this new fashion dress, a dress worn by the famous Aster Awoke in her New Year's Sheraten Hotel's Show?" ሌላ ምሳሌ BBC may show the famous footballer, Frank Lampard, wearing Addidas shoe, and says: "Wear this

new fashion shoe! A shoe, which is worn only by few respected celebrities! ADIDDAS SHOE!!!"

Appeal to Snobbery

📻 Snob ማለት ትምክሁተኛ ፣ ሰው የሚንቅ ፣ የማያከበር ማለት ነው።

🛨 Appeal to snobbery fallay የሚፈፀመው የሆነን ሰው(ሰዎችን) በማሞንስ ፣ በማወደስ ፣ ከማህበረሰቡ የተለዬ ከብር እንዳላቸው በመግለፅ ፣ ከሌሎች ሰዎች የበለጡ የበላይ(superior) እንደሆኑ በመግለፅ፣ እነዛን ሰዎች በመደለል በመሸንገል ፣ ሀሳባቸውን በመግዛት የሚፈፀም ነው።

📌 ለምሳሌ ፣ ምርጡን ምርታቸንን ለእናንተ ለምርጦቸ ብቻ እያሉ የሚያስተዋውቁ ደርጅቶች አሉ 😇 ። ተመልከቱ 🔓 🕏 😾

Eg. "The newly produced Malt Guiness is not for everyone to drink. But you are different from other people, aren't you? Therefore, the newly malt guiness is for you.

👚 አዲሱ Malta Genius ምርታችን ለማንም ሳይሆን ፣ ምርጥ ለሆኑት ብቻ። እርስዎ ከሌሎች የተለዩ ምርጥ ነዎት። ስለዚህ Malta Genius ለርስዎ ብቻ ይባባዎታል።

支 አያቸው ኣ ሽንንላ ና ድለላ 😮 🔘 👢 ። ህዝቤን አጠቡት እንዲህ እያኮፈሱ 😂 ። 🛨

🗽 ስናጠቃለው 🤙 In direct and indirect approach to appeal to the people fallacy the arguer targeted on exploiting strong emotions of the people.

#logic 4. Argument against The Person [Argumentum Ad Hominem]

Is Usually committed by discrediting (damaging the good reputation of a person) for the purpose of criticizing the arguments forwarded by the person.

Argument against the person የግለሰብን ማንነት በማጥቃት የግለሰቡን ሀሳብ ውድቅ ለማድረግ ሲሞከር የሚፈፀም የአስተሳሰብ ስህተት ነው።

🤜 የግለሰቡን ማንነት ማጥቃት ማለት ደግም አለባበሱን ሊሆን ይቸላል፣ የሰውነት ቁመናውን ቅርፁን መልኩን ሊሆን ይቸላል፣ ሀይማኖቱን ፣ ብሔሩን፣ አስተዳደጉን ፣ ቋንቋውን ፣ የፖለቲካ አመላካኪቱን ፣ ስራውን ፣ ባህሉን ፣ ተግባሩን ወዘተ ብቻ በግለሰቡ ዙሪያ ያሉትን ነገሮች በማንቋሸሽ የግለሰቡን ሀሳብ ውድቅ ማድረግ ማለት ነው። ሀሳብን በሀሳብ ነው እንጅ መቃወም ያለብን ሀሳቡን ያቀረቡትን ሰዎች ማንነት በማንቋሸሽ አይደለም። ለዛ ነው ማስረጃዎቹ ለድምዳሜው irrelevant የሚሆኑት። argument against the person በሶስት ይከፈላሉ፞፞Ŷ There are three types of the fallacy of Ad hominem $\bar{\mathbf{Y}}$ wAd Hominem Abusive Fallacy. wAd Hominem Circumstantial Fallacy, wAd Hominem tu guoque. ሳስቱንም እ*ን*መልከት wAd Hominem Abusive Fallacy. 🔼 is committed when we engage in abusive remarks about the person and use them as a ground for rejecting the person's claim. 🔟 It occurs when a person has given up attempting to persuade a person or an audience about the reasonableness of a position and is now resorting to mere personal attacks. <u>ス</u> አንድን ሰው ከሴላ ሰው *ጋ*ር የህሳብ *ሙግ*ት ቢኖራቸው ና የቀረበውን ሃሳብ *መቃወ*ም ሰ*ፈለግ ጣ*ስረጃ አቅርበ ከመቃወም ይልቅ የዚ*ያ*ን ሰው ስብዕና በማጉደፍ ፣ በመዝለፍ ፣ በመስደብ የሚቀርብ የስህተት ትችት ነው። ይቺን ምሳሌ እዩአት \bar{Y} 🦲

Eg. "Abebe's idea that there is life after death should be discounted; since he was regularly treated in Emmanuel Hospital-a hospital that treats individuals having personality disorders."

ተመልከቱ። ከሞት ቡሗላ ህይወት አለ የሚለው የ አበበ ሀሳብ ስህተት ነው። ምክንያቱም አበበ የአዕምሮ ቸግር ያለባቸው ሰዎች የሚታከሙበት አማኑኤል ሆስፒታል የሚታከም ሰው ነው።

😂 🤩 አያችሁ ኣ። የ አበበ ን ሀሳብ ለመጧንት ለመቃወም ያቀረበው ማስረጃ የ አበበን ስብዕና ማጉደፍ መስደብ ነው። የአበበን ሀሳብ በ ሀሳብ መቃወም አልቻለም። ሰዎች ብዙውን ጊዜ በከርከር ወቅት በሀሳብ ማሸነፍ ሲያቅታቸው ተከራካሪውን ሰው መስደብ ይጀምራሉͳ። አንተ ኮ ... እያለ ስለ ሰውዬው ማውራት ይጀምራል።

ሌላ ምሳሌ 🖐

Iraqi dictator Saddam Hussein has promised to treat the Kurds and Suni Muslims in Iraq with respect and dignity. Also, he has promised to abandon his earlier plans for becoming the dominant power in the Middle East. However, Hussein is a notorious liar and an outright murderer. Therefore, we should not trust these promises for a minute.

<mark>ዕ</mark>ተመልከቱ ይህን Argument። "የኢራቁ አምባንነን መሪ ሳዳም ሁሴን ኢራቂ ውስጥ የሚኖሩትን ከርዲስ ና ሰኒ የተባሉ የሙስሊም ንሳዎች ላይ አድሎ መገለል እንደጣይኖር ቃል ንብቷል። በተጨማሪም በመካከለኛው ምስራቅ የበላይ ለመሆን ያቀደውን ዕቅድ እንደሚተው ቃል ንብቷል። ነገር ግን ሳዳም ሁሴን በውሸቱ የታወቀና ንዳይ መሪ ነው። ስለዚህ እሱ ቃል የንባቸውን ነገሮች ለደቂቃ እንኳን ማመን የለብንም።"

<mark>ፐኢ</mark>ያቸሁ ኣ። ሳዳም ሁሴን የገባቸውን ቃልኪዳኖች ማመን የለብንም ብሎ ድምዳሜ ሰጠ። ለድምዳሜው ያቀረበው ማስረጃ ግን ሳዳም ውሽታም ና ገዳይ ነው የሚል ማስረጃ ነው። ውሽታም ገዳይ ማለት ደግሞ ስድብ፣ ዘለፋ(abusive) ነው። ሀሳቡን በሀሳብ ከመቃወም ይልቅ ስድብ/ዘለፋ ስለተጠቀመ Ad Hominem Abusive የተባለውን የ argument against the person fallacy አይነት ፊፅሟል።

wAd Hominem Circumstantial Fallacy

This fallacy inferes that "a claim the person makes is false because somebody in that position could be expected to make such claims."

is committed by discreding the opponent's argument by alluding to certain circumstances that affect the opponent.

<u>ス</u> ይህ ከግለሰቡ *ጋ*ር የሚ*ገናኙ ሁኔታዎችን በ*ምጥቀስ ሀሳቡን ውድቅ ለማድረ*ግ ም*ሞከር *ነ*ው።

🔼 ምን መሳቸው, ሰውኖውን(የህሳቡን ባለቤት) ልክ እንደ Ad hominem Abusive በቀጥታ ከመስደብ ከመዝለፍ ይልቅ ፣ በዙሪያው ያሉ ነንሮችን(circumstance) በመጥቀስ ይህን ኮ ያለው ለራሱ ሲል ነው ፣ እንዳይንዳ ብሎ ነው የሚል ማስረጃ ማቅረብ። ለምሳሌ

🛖 "ጠቅላይ ሚኒስተሩ ኮ ምርጫ አይካሔድም ያሉት ፣ ለስልጣናቸው አስበው ነው ፣ በስልጣን ለረዝም ጊዜ ለመቆየት አስበው ነው"

አያችሁ ኣ<mark>ዕ</mark>ው</mark>ሰቱን argument። በዙሪያቸው ያለውን ነገር(circumstance) ማለትም መምህርነቱን ፣ ጠቅላይ ሚኒስተርነቱን በመጥቀስ(allude) ጉዳት ስለሚያደርስባቸው ለራሳቸው ብለው ኮ ነው የሚል ማስረጃ ነው ያቀረቡት። ሌላ ምሳሌ ጞ

Eg. "We heard the saying of Getachew that 'Freedom is that we yearn (የምንናፍቀው)for Centuries in Ethiopia. But it could not yet to be achieved.' But Getachew's idea should be rejected, because he is one of the leaders of opposition parties."

Getachew 'አሁን ላይ በኢትዮጵያ ውስጥ ነፃነት የለም' ያለው የተፎካካሪ/የተቃራኒ Party አባል ስለሆነ ፣ ስልጣን ለማግኘት ስልጣኑ እንዳይቀርበት ብሎ ነው። አያችሁ ኣ በዙሪያው ያለ ነገር(ተፎካካሪ ፓርቲነት) በመጥቀስ ለራሱ ሲል ኮ ነው የሚል ማስረጃ ነው የቀረበው። ሀሳቡን በሀሳብ መቃወም አልቻለም።

#logic ሌላ ምሳሌ፞፞፞፞፞፟፞፞፞፟፞

Publishing magnate Steve Forbes has argued at length that the fairest kind of income tax is a flat tax. But Forbes is a billionaire, and he stands to save millions of dollars if a flat tax is enacted.

Therefore, we can hardly take Forbes's arguments seriously.

ተመልከቱ ይህን argumentō 👆

만 አያችሁ ኣ የ Forbes ን ሀሳብ ከቁብ ልንቆጥረው አይባባም ብሎ ውድቅ ያደረገበት መንገድ የ Forbes ን ዙሪያ(ባለሁበትነት፣መፅሔት አሳታሚነት) በመፕቀስ ለራሱ ብሎ ኮ ነው ብዙ ብር ለማትረፍ ነው የሚል ማስረጃ ነው ያቀረበው። ሀሳብን በለሳብ መቃወም አልቻለም።

<mark>ፐሌ</mark>ላ ምሳሌ ፦ አንዲት የ ዩኒቨርሲቲ ሴት "Affermative action(ለሴቶች የሚደ*ረገ*ው ልዩ ድጋፍ) ትክክል ነው" የሚል *ሀ*ሳብ ብታነሳ

ስለዚህ Ad hominem circumstantial fallacy የሚፈፀማው ሀሳቡን ያነሳውን ሰውዬ በዙሪያው ያለውን ነገር(circumstance) በማጥቀስ(allude) ለራሱ ብሎ ኮ ነው ይህን የሚለው የሚል ማስረጃ በማቅረብ የሚፈፀም የስህተት አስተሳሰብ ነው።

MAd Hominem tu quoque

This fallacy is committed when we say that a person's clam is false because it's contrary with something else the person has said or done before.

🛖 Tu quoque ማለት "You also", "You Too", "you did it, too" ማለት ነው።

<u>鳳</u> የራስን ስሁተት ለ*መ*ሸፈን የሌላውን ስሁተት መጥቀስ ነው። "አንተ እያደረከው ለምን እኔን ትከለክለኛለህ ፣ እሱ

እያደረገው እንዴት እኛን *መ*ከልከል ይቸላል፣ እነሱ እያደረጉት እንዴት እኛን *መ*ከልከል ይቸላሉ" የሚል *ማ*ስረጃን በጣቅረብ የሚፈፀም የስህተት አስተሳሰብ Tu quoque ወይም You too fallacy ይባላል።

ለምሳሌ ፡ አንድ ሲ*ጋራ* የሚያጨስ ሰው ወጣቶችን ሰበሰበና እንዲህ አላቸው $\bar{\mathbf{Y}}$

"ወንድሞች ሆይ ሲ*ጋ*ራ ጣጨስ ጤናን ይጎዳል ፣ መደበኛ ህይወትን ያበላሻል ፣ ዕድሜን ያሳጥራል ፣ ጉዳቱ ብዙ ነው። ስለዚህ ሲ*ጋ*ራ አታጭሱ" ብሎ ነገራቸው።

ወጣቶቸም እንዲህ አሉ ፣ " የዚህ ሰው ሀሳብ ውድቅ ነው ምክንያቱም እሱ እያጨሰ እንኤት ሌሎቸን(እኛን) ኢታጭሱ ይላል።"

፲፱ ተመልከቱ የወጣቶቹን argument። የሰውየው ሆሳብ ውድቅ ነው አሉ። ውድቅ ለማድረግ ያቀረቡት ማስረጃ ምንድን ነው? "እሱ ራሱ እያጨሰ እንዴት ሌሎችን አታጭሱ ይላል" የሚል ነው። ሆሳቡን በሆሳብ መቃወም ሳይሆን እሱ እያደረገ እንዴት ሌሎችን አታድርጉ ይላል የሚል ነው። የዚህ አይነቱ fallacy "You too or Tu quoque" ይባላል።

ሌላ ምሳሌ 🏻 🐤

🔼 እናት: "ልጂ አትስረቅ ሌብነት ጥሩ አይደለም።" ልጅ: "እንዴ እኔን እንዴት አትስረቅ ቲይኛለሽ? ባለፈው ከአባቴ ኪስ ብር ስትሰርቂ በአይኔ በብረቱ አላየውሽምን"

😁 😁 አያቸው ኣ።

#logic 5. Accident

🔼 is committed when a general rule is applied to a specific case it was not intended to cover.

፲ General rule − ህዝቡ የተስማማበት ፣ የህፃ አካላት ያፀደቁት ፣ ሰዎች ቢጥሱት የሚቀጡበት በህፃ መንፃስት የተቀመጠ አጢቃላይ ህፃ አለ። ለምሳሌ ሀሳብን በነፃነት የመፃለፅ መብት ፣ ሰዎችን ከባደሉ ፥ ከሰረቁ ፥ ወንጀል ከፌፀሙ የወንጀለኛ መቅጫ ህፃ ፣ ዋብር የመክፈል ህፃ ፣ በዜፃነት የሚገኝ መብትና ፃዴታ ወዘታ General rule ይባላሉ።

__ Specific Case – ይህ ደግሞ ከ አጠቃላይ ህጉ(general rule) እሳቤ ውጭ የሆኑ ድርጊቶች ወይም cases ናቸው። ለምሳሌ የ ሰውን ልጅ በስለት መው*ጋት መ*ቅደድ ወንጀል ነው ያሳስራል ይህ general rule ነው። ነገር ግን ከዚህ general rule እሳቤ ውጭ የሆነ specific case አለ እሱም ሀኪሞች በሽተኛውን ሰርጀሪ ሲሰሩ በስተኛውን ሰው በስለት ይወጉታል ይቀዱታል።

ወታዲያ Accident የተባለው fallacy የሚፈፀመው እንዴት መሰላቸሁ**拳** ፲

🔯 ከአጠቃላይ ህጉ(general rule) እሳቤ ውጭ የሆነው specific case ላይ አጠቃላይ ህጉ ይተግበራል በሚል የአስተሳሰብ ስህተት የሚፈጠር ነው። ቅድም እንዳልኳችሁ ለምሳሌ ይህን Argument ተመልከቱቸ

Whoever thrusts a knife into another person should be arrested. But surgeons do precisely this when operating. Therefore, surgeons should be arrested."

👆 አያቸው ኣ። ሰውን በስለት መው*ጋት መ*ቅደድ ወንጀል ነው ያሳስራል ይህ general rule ነው። ከዚህ general rule እሳቤ ውጭ የሆነ የጣያሳስር ወንጀል ያለሆነ ያለሆነ specific case አለ እሱ ደግሞ **ሆኪሞቸ ሰርጀሪ ሲሰሩ ሰው በስለት መቅደዳቸው ነው።** ይህ specific case በ Gerenal rule ሉ የሚዳኝ አድርን በጣቅረብ የተፈፀመ ህፀፅ ነው።

ሌላ ምሳሌ 🏻 🍨

ፕሮፌሰር ከበደ ስለ ኢትዮጵያ *መንግ*ስት ተናግረው ነበር። ንግግራቸውም ስድብ ና የሌሎችን ሙበት በጣስ መልኩ ነበር። በዚህም ምክንያት ታሰሩ። ከዛ አንድ ሰው እንዲህ የሚል argument ሰራቸ "ማንኛውም ሰው ሀሳቡን በነፃነት የመባለፅ የማውራት ሙበት አለው፣ ስለዚህ ፕሮፌሰር ከበደ ባለፈው ስለ ኢትዮጵያ መንግስት ስላወረው ነገር መታሰር አልነበረበትም።"

ጕባችሁ አ። የመናገር ሀሳብን የመግለፅ የማውራት መብት general rule ነው። ነገር ግን ከዚህ general rule እሳቤ ውጭ የሆነ specific case አለ እሱም የመናገር መብት ስላለህ ብቻ ሌሎችን መሳደብ ና ክብር አለመጠበቅ ወንጀል ነው ያሳስራል። ስለዚህ ይህ specific case በ general rule ሉ የሚዳኝ አድርን በማቅረብ የሚፈፅም ህፀፅ ነው።የ ህፀፁ ዋና መልዕክት የመናገር መብት እስካለ ድረስ(general rule) እንደፈለክ መናገር ይቻላል ስድብም ቢሆን(specific case) የሚል መልዕክት አለው።

6. Straw Man Fallacy

This Fallacy is committed when some one opposes an opponen'ts or other's opinion and presents in its place a distorted, oversimplified, misrepresented and exaggerated version for the purpose of making it easier to attack the opponenent's position.

The basic structure of the argument consists of Person A making a claim, Person B creating a distorted version of the claim (the "straw man"), and then Person B attacking this distorted version in order to refute Person A's original assertion.

ተመልከቱ። ሁለት ሰዎች አሉ።

v1ኛው - የሀሳቡ ባለቤት የሆነ ሰው ነው። ተናገሪ ፣ ፅሀፊ ወዘተ ሊሆን ይችላል።

ວັኛው – የ 1ኛውን ሰው ሀሳብ በጣ*ጋነ*ን ወይም በጣጣጣል፣ በጣጣመም(distort) ፣ የሰውየውን ሀሳብ በመተች straw man የተባለውን fallacy የሚፈፅም ነው።

አድርን ያጣምመዋል(distort)። ስለዚህ 2ኛው ሰው የተጣመመ ሀሳብ(argument) ሰርቷል። ከዛ የተጣመመውን ሀሳብ ይተች ይተች ና የ 1ኛው ሰው ሀሳብ ስህተት ነው ወይም የተጣመመ(distorted argument) ነው ብሎ ድምዳሜ ይሰጣል። ፐይሄ ረቂቅ የሆነ fallacy ነ<mark>ው።</mark> ለምሳሌ

Mr. Goldberg has argued against prayer in the public schools. Obviously Mr. Gold-berg advocates atheism. But atheism is what they used to have in Russia. Atheism leads to the suppression of all religions and the replacement of God by an omnipotent state. Is that what we want for this country? I hardly think so. Clearly Mr. Goldberg's argument is nonsense.

ਠ ሁለት ሰዎች አሉ። 1ኛው – "ትምህርት ቤቶች ላይ *መፀ*ለይ *መ*ስንድ ስህተት" የሚል *ህ*ሳብ ያለው አቶ Goldberg የተባለው ሰው ነው።

2ኛው ደግሞ የ አቶ Goldberg ን ሀሳብ በጣጣመም ተችቶ straw man የተባለውን fallacy የፈፀመው ሰው ነው። እንዴት ይህን fallacy ፈፀመ¢ተመልከተ

የመጀመሪያ ስራው የ Goldberg ን ሀሳብ(argument) ማጣመም(distort) ነው። ምን ብሎ አጣመመው መስላቸሁ፤
"Goldberg ትምህርት ቤት ላይ አይፅለይ አይሰንድ ብሏል። Goldberg በግልፅ እምነት አልባነትን(athesim) ይደባፋል።

አያቸሁ እዚች ጋ ሀሳቡን አጣመመና ለትችት አመቻቸው። ከዛ በሗላ ስለ ሀይጣኖት የለሽነት ተቸ ተቸ ና በስተመጨረሻ የ Goldberg
ሀሳብ እርባና ቢስ ነውፐአለ። ትምህርት ቤቶች ላይ መፅለይ ተገቢ አይደለም የሚለውን የ Goldberg ን ሀሳብ ወደ ሀይጣኖት
የለሽነት(aethsim) አጣመመው። ሌላ ምሳሌ የ

#logic imagine a husband and a wife are trying to decide whether they should adopt a dog or a cat.

Wife: I'd rather have a dog than a cat.

Husband: Why do you hate cats?

7. Missing the point [Ignoratio elenchi]

This fallacy is caused when the argument has a problem of the logical implication of the premise and draws the conclusion that which is not a right conclusion.

Tmissing the point fallacy ከሌሎቹ ይለያል። እንዴት 宁

im ስምንት የ fallacies of relevance አይነቶች አሉ ብለናል። ከ ስምንቱ መካከል ሰባቱ ፡- ጣስረጃዎቹ(premises) ለድምዳሜው(conclusion) irrelevant ሲሆን የሚፈፀሙ ናቸው። አንደኛው ጣለትም "missing the point fallacy" የሚፈፀሙው ግን ድምዳሜው(conclcusion) ለ ጣስረጃዎቹ(premises) irrelevant ሲሆን ነው። ስለዚህ true/false ፈተና ላይ ሁሉም fallacies of relevance የሚፈፀሙት premises ለ conclusion irrelevant ሲሆን ነው ተብሎ ቢወጣ false ነው ጣለት ነው።

🔯 Missing the point fallacy ላይ ሁለት ነገሮችን እንረዳ 🐤

🛨 1ኛ - እንደ ማስረጃ(premises) የሚሆኑ በሆነ ነገር ላይ ያሉ ችግሮች አሉ። 👉 2ฐ - ችግሮቹን(premises) በምዘርዘር ፣ በምግለፅ እንደ ማስረጃ በምጠቀም ለችግሮቹ ምፍትሔ ምስጠት። ምፍትሔው ድምዳሜ(conclusion) ነው። ታዲያ ህፀፁ የሚፈጠረው እንኤትΦ¢

🚵 መረጃ ሀሳቡን ወይም ማስረጃዎቹን ወይም ቸግሮቹን መሥረት በማድረግ ትክክለኛውንና ተንቢ የሆነ መደምደሚያ ሃሳብ ወይም መፍትሔ ላይ መድረስ አለመቻል ወይም ግብን መሳት ማለት ነው። ለቸግሩ መፍትሔ ተብሎ የቀረበው መፍትሔ(ድምዳሜ) ከቸግሩ የባሰ ሲሆንፐ የሚፈጠር fallacy ነው።

🔽 Missing the point fallacy "መፍትሔው ከችግሩ የባሰ" ተብሎ ይጠራል። ምሳሌ እንይ እስኪ 👇 🔻 😨

Eg. "Addis Ababa University has lots of problems. Students services and facilities are inadequate. Many of the instructors are inexperienced. It follows that; the University should be entirely closed."

ተመልከቱ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ላይ ያሉትን ቸግሮች አነሳ። ከዛ መጨረሻ ላይ ቢቃ ዩኒቨርሲቲው መዘጋት አለበት ብሎ ድምዳሜ ሰጠ። ለተነሱት ቸግሮች እንደ መፍትሔ የቀረበው ድምዳሜ ሀሳብ ግቢውን መዝጋት ነው። መፍትሔው ጣለትም ግቢውን መዝጋት ከተሱት ቸግሮች የባሰ ችግር ነው የሚያስከትለው። ስለዚህ¶
🛐 ቸግሮቹን(premises) ይዘረዝርና ለችግሮቹ ምፍትሔ ተብሎ የሚሰጠው ድምዳሜ(conclusion) ሀሳብ ከችግሮቹ የባሰ ከሆነ missing the point fallacy ይባላል። ስለዚህጞ
ţ የሚነስት ወይም የሚዘረዘሩት ቸግሮች premises ናቸው።
‡ ቸግሮቹን(premises) <i>ምስረት በጣድረግ ለ ችግሮቹ መ</i> ፍትሔ <i>ም</i> ስጠት ደምዳሜ ሀ ሳብ(conclusion) ይባላል። ነገር ግን የሚሰጠው መፍትሔ ከችግሩ የባሰ ከሆነ missing the point fallacy ይባላል።
ሌላ ምሳሌ ፦ "Globalization(አለምአቀፋዊነት) የሀገራችንን ባህል እያበላሸ ነው። ልጆች ማንነታቸውን እየሸጡ ነው። ትውልዱ አባቶቹን ማክበር ተስኖታል። በሰላም ተከባብረን <i>ጦ</i> ኖር ተቸግረናል። ስለዚህ ኢትዮጵያ ራሷን ከአለም ማግለል አለባት።"
<mark></mark> ዕብሎ አንድ ኢትዮጵያዊ argument ቢሰራ ፣ የሰራው argument "missing the point" fallacy ን ፈፅጧል። ምክንያቱም መፍትሔው ከችግሩ የባሰ ነው ምክንያቱም ራስን ማግለል የባሰ አዘቅት ውስጥ የሚከት ስለሆነ።
8. The Red Herring Fallacy [Off the track fallacy]
This fallacy occurs when we instead of trying to prove or disprove others views some one attempts to change the subject.
It can also be called "Diversion".
በአጭሩ ማስቀየስ ማለት ነው። ተናጋሪው ባነሳው ሀሳብ መሥረት አንድ መደምደሚያ ሀሳብ ላይ እንዳይደረስ ሰፊለግ ከተነሳው ጉዳይ ጋር የማይንናኝ ሀሳብ በማንሳት የመጀመሪያውን ሃሳብ መቃወም ማለት ነው።

Eg. "Teferi: Do you know, that Almaz has got "йin logic. Asfaw: You knows that she always wears a
miniskirts and she attracts teachers with her half-naked body. A and not her own that is it effort. So, scoring "A" is not a kind of grade that she deserve for.
ኒ ያስተጣይ fallacies of weak induction ንን እናያለን። ከዛ በፊት ስለ fallacies of relevance ጥያቄዎችን እንሰራለን።
#logic All are fallacies of relevance. Choose the best one.
1) Civil service employes cannot currently live on the minimum wage. Therefore, the minimum wage should be abolished. The argument commits the fallacy of
A) Straw man B) Missing the point C) Tu quoque D) False cause.
Answer: B
2) Of course you want to drink Bedele Beer. Why? because almost everyone in Ethiopia is drinking it. Such argument commits the fallacy of
A) Snobeery B) Vanity C) Bandwagon D) Pity
Answer: C
3) Ato Bisrat has just argued against replacing the public school system with the expensive
private education. Of course it is clear why he took the position. He has 8 children and he wants the government to keep paying for their education. Such argument comiits the

fallacy of_

A) Ad Hominem Abusive Fallacy. B) Ad Hominem Circumstantial Fallacy. C) Ad Hominem tu quoque. D) All
Answer: B
4) An employee says to her boss " I deserve a two month vacation with pay, and if you don't agree to give it to me, I am going to tell your wife about that time you had sex with me." The fallacy comitted by an employee is_
A) Appeal to pity B) Appeal to force C) Appeal to people D) straw man
Answer: B
5) Yesterday Doctor Tadesse told me to stop smoking. But Doctor Tadesse himslef was smoking when he said this. Thus Doctor Tadesse's argument was wrong. The commited fallacy is _
A) Ad Hominem Abusive Fallacy. B) Ad Hominem Circumstantial Fallacy. C) Ad Hominem tu quoque. D) Red herring.
Answer: C
6) Not everyone can buy Abay car. This car is only for special people. The advertisement commits the fallacy of $_$
A) Snobeery B) Vanity C) Bandwagon D) People

Answer: A

7) I have been cheated by my dishonest boss of my servance package and the last five weeks of pay. I have tried to find a new job , but the infection in my leg has kept me bedridden. So you have got to lend me 2000 birr. I swear I will pay back you. The committed fallacy is_
A) Pity B) force C) people D) accident
Answer: A
8) Car accidents in Ethiopia is claiming the lives of many innocent Ethiopians due to ill-trained drivers. Hey bro, look that beautiful and amazing car! do you know how much it costs, it is 10 million birrs. The comitted fallacy is_
A) Red herring B) Straw man C) Accident D) missing the point.
Answer: A
9) Tesfahun argues that "one person's trash is another persons' treasure." No one should listen his argument. He is the one who leads his life by collecting treasure from trashes. The commited fallacy is_
A) argument against the person, abusive B) argument against the person, circumstantial C) Argument against the person, tu quoque D) All E) None
Answer: B
10) The FDRE constitution has guaranted citizens the right to assembly. Therefore, Solomon

has the right to arrange party at somebody's home. The fallacy committed by the arguer

is_

A) Accident B) straw man C) Red herring D) missing the point
Answer: A
11) Everyone belives that there is a soul. Thus, you should also beleive it. The inference commits which kind of fallacy?
A) Ad hominem B) Ad populum C) Ad misericordiam D) Ad baculum
Answer : B Ad populum means appeal to people fallacy.
12) A fallacy in which an opponent's position is depicted as being more extreme or unreasonable than is justified by what was actually asserted is called :
A) Argument Ad baculum B) The Red herring C) Argument Ad hominem D) Straw man
Answer: D
13) If it rains, then the drought will end. The drought has ended, therefore it rained. Which kind of fallacy does it commit?
A) Formal fallacy B) informal fallacy C) Deductive fallacy D) Inductive fallacy E) A and C.
Answer: E
14) Which of the following is true?

A) Informal fallacies can be identified by mere inspection of the form or structure of an argument. B) formal fallacies can be only identified by mere inspection of the content of premises and conclusion of an argument. C) Formal fallacies can be occured at both deductive and inductive arguments. D) Informal fallacies can be occured at both deductive and inductive argument.

ለምሳሌ አንድ ሰው ቢታመም ና ሆስፒታል ለ ህክምና ቢሔድ ፣ ሆስፒታሉ መሔዱ relevant ነው። ለመታመሙ ሆስፒታል መሔዱ አግባብ(relevant) ነው። በሽታ ና ሆስፒታል አግባባዊ ግንኙነት አላቸው በሴላ አባባል relevant ናቸው።

🔼 ነገር ግን አንድ ሰው ቢታመም ና ለሕክምና ትምህርት ቤት ቢሔድ ፣ ትምህርት ቤት መሔዱ irrelevant ነው። ትምህርት ቤት መግሪያ ቦታ እንጂ ህክምና ቦታ አይደለም ስለዚህ የታመመ ሰው ለፈውስ ትምህርት ቤት መሔዱ አጣባብ አይደለም(irrelevant)። በሽታ ና ትምህርት ቤት አጣባባዊ ዝምድና የላቸውም በሌላ አባባል irrelevant ናቸው።

፲ ልክ እንደ በሽታ ና ትምህርት ቤት፣ የቀረቡት ጣስረጃዎች(premises) ለ ድምዳዳሜው(conclusion) አማባባዊ ፣ ትክክለኛ ፣ እውነተኛ(genuine) ዝምድና ሳይፈጥሩ ሲቀሩ fallacies of relevance ይባላል። በሌላ አባባል ትምህርት ቤት ለ መታከም irrelevant እንደሆነው ሁሉ ጣስረጃዎቹ(premises) ለ ድምዳሜው(conclusion) irrelevant ናቸው ጣለት ነው።

Fallacies of weak induction ላይ ግን ልክ እንደ fallacies of relevance ጣስረጃዎቹ ለድምዳሜው irrelevant ሁነው አይደለም። Fallacies of weak induction ላይ ጣስረጃዎቹ ለድምዳሜው relevant ናቸው። ስለዚህ የታመውው ሰው ሀኪም ቤት ሔዷል ጣለት ነው። ነገር ግን የሔደበት ሀኪም ቤት በቂ ፣ ጥሩ ፣ ጠንካራ ፣ አጥጋቢ የሆነ የህክምና አገልግሎት የጣይሰጥ ከሆነ። ልክ የታመውው ሰው የሔደበት ሀኪም ቤት በቂ የሆነ አገልግሎት ህክምና ጣቅረብ እንዳልቻለው ሁሉ ፣ ጣስረጃዎቹ(premises) ለድምዳሜው(conclusion) በቂ ፣ ጠንካራ ፣ አጥጋቢ የሆነ ምክንያት ና ጣስረጃ ጣቅረብ ሳይችሉ ሲቀሩ የሚፈፀምው fallacy ምን ይባላል¢ Fallacies of weak induction ይባላል። ስለዚህ ጣስረጃዎቹ ለድምዳሜው በቂ ጣስረጃ አይደሉም ፣ በምክንያታዊነት አሳጣኝ ጣስረጃ አይደሉም። በሌላ አባባል በጣስረጃዎቹ ና በድምዳሜው መህል ያለው በጣም የተረራራቀ ዝምድና ነው የ። ይዛመዳሉ ግን ዝምድናው ራቅ ይላል የ። ስለዚህ

The fallacies of weak induction occur not because the premises are logically irrelevant to the conclusion, as is the case with the eight fallacies of relevance, but because the connection between premises and conclusion is not strong enough to support the conclusion.

In fallacies of weak induction, the premises provide at least a shred of evidence in support of the conclusion, but the evidence is not nearly good enough to cause a reasonable person to believe the conclusion.

In fallacies of weak induction, The premises of the argument may be relevant but not sufficient to establish a conclusion.

- 🛖 Fallacies of weak induction ንን ምን እንበላቸው መሰላቸሁ 🛚 😥 😤 🚖
- 🛖 አሳሳች የሆኑ የግምታዊ አስተሳሰብ አመክንዮዎች ናቸው።
- 🔼 This types of fallacies usually appears in inductive arguments.
- 🔯 Fallacies of weak induction ብዙውን ጊዜ inductive argument ላይ የሚፈፀሙ ህፀፅ ናቸው።
- Types of Fallacies of weak induction.

በስድስት ይከፈላሉ 🖣 🤚

- Appeal to unqualified authority. Appeal to ignorance Hasty Generalization Fattacy False Cause Fallacy Slippery Slope Fallacy Weak Analogy
- 🚗 እያንዳንዳቸውን እንመልከት።
- 1. Appeal to Unqualified Authority [Argumentum Ad Verecandium]
- <mark>ሆ</mark>hapter 2 ላይ ካስታወሳቸ*ሁ* forms of inductive argument ላይ Argument based on Authority ተምረናል። ከዛ *ጋ ይገ*ናኛል። እስኪ እንየው**፻**
- Appeal to unqualified authority is committed when the cited authority or witness is not trustworthy.
- There are several reasons why an authority or witness might not be trustworthy. The person might lack the requisite expertise, might be biased or prejudiced, might have a motive to lie or disseminate "misinformation," or might lack the requisite ability to perceive or recall.
- 🔼 Appeal to unqualified authority እንዴት ይፈፀጣል መሰላቸሁ 👇
- ፲ በአንድ ነገር ላይ ሙያው ክህሎቱ የሌለው ሰው ስለዛ ነገር ሀሳብ ሲሰጥ የሱን ሀሳብ ሌላ ሰው ተቀብሎ እንደ ማስረጃ ተጠቅሞ ስለዛ ነገር ድምዳሜ ሲሰጥ Appeal to unqualified authority ይፈፀማል። ለምሳሌ የህግ ባለሙያ ስለ ህክምና ሳይንስ ሀሳብ ቢሰጥ ፥ ሌላ ሰው የሱን ሀሳብ እንደ ማስረጃ ተጠቅሞ ስለ ህክምና ድምዳሜ ሲጠጥ የሚፈፀም fallacy ነው።
- እንዲሁም ደግሞ በአንድ ነገር ላይ አድሎ (bias) ያለው ሰው ወይም ለአንድ ነገር ያደላ ሰው ስለዛነገር ሀሳብ ሲሰጥ ፥ የአዳይውን ሰው ሀሳብ ሌላ ሰው ተቀብሎ እንደ ማስረጃ ተጠቅሞ ስለዛ ነገር ድምዳሜ ሲሰጥ appeal to unqualified

authority ይፈፀጣል። ለምሳሌ መቅደስ የምትባል የሴቶች መብት አቀንቃኝ(feminist) ለሴቶች በጣዳላት እንዲህ የሚል ሀሳብ ሰጡች "ሴቶች ለብዙ ዘመናት ተጨቁነዋል መካስ አለባቸው ፣ በዚህም ምክንያት ወንዶች በሚቀጥለው ምርጫ ሊወዳደሩ አይባባም።" የሚል ሀሳብ ሰጡች። አለጣየሁ የተባለ ሴላ ሰው የመቅደስን ሀሳብ ተቀበለ እንደ ማስረጃ ወሰደና "መቅደስ እንደዚህ እንደዚህ ብላለች ስለዚህ በሚቀጥለው ምርጫ ወንዶች መወደዳር የለባቸውም" የሚል ድምዳሜ ሲሰጥ Appeal to unqualified authority ይፈፀጣል።

🛨 እንዲሁም ደግሞ አንድ ሰው ስለ አንድ ነገር ሆን ብሎ የተዛባ መረጃ ቢሰጥ(misinformation or motive to lie) ፥ ሌላ ሰው የዛን ሰው ሀሳብ ተቀብሎ እንደ ማስረጃ ተጠቅሞ ስለዛ ነገር ድምዳሜ ሲሰጥ Appeal to unqualified authority ይፈፀጣል ማለት ነው።

#logic ለምሳሌ አንድ አክቲቪስት "ኢትዮጵያ በቅኝ ግዛት ተግነታለች። ጣሊያን ህገሪቷን ለ 5 አመታት ተቆጣጥረው ነበር። ለዛም ነው በዛን ወቅት ዘመናዊ የሆኑ አስፓልቶች ና ድልድዮች በመላ ህገሪቱ የተዘረጉት። ሌላው ቢቀር በርካታ ኢትዮጵያውን በጣሊያን ተገድለዋል ፥ አቡነ ጴጥሮስ ተሰውተዋል በወቅቱ የነበረው መንግስት ቢቸል ኑሮ ያድናቸው ነበር።" የሚል ሀሳብ ሰጠ። ቤቲ የተባለች ሰው የአክቲቪስቱን ሀሳብ ተቀበለች እንደ ማስረጃ ተጠቀመች ና እንዲህ የሚል argument ሰራች " አክቪስቱ 'ኢትዮጵያ በቅኝ ግዛት ተገነነታለች። ጣሊያን ህገሪቷን ለ 5 አምታት ተቆጣጥረው ነበር። ለዛም ነው በዛን ወቅት ዘመናዊ የሆኑ አስፓልቶች ና ድልድዮች በመላ ህገሪቱ የተዘረጉት። ሌላው ቢቀር በርካታ ኢትዮጵያውን በጣሊያን ተገድለዋል ፥ አቡነ ጴጥሮስ ተሰውተዋል በወቅቱ የነበረው መንግስት ቢችል ኑሮ ያድናቸው ነበር።' አለ። ስለዚህ ኢትዮጵያ በቅኝ ግዛት ተገነነታለች" ብላ ደመደመች። ስለዚህ ቤቲ Appeal to unqualified authority ን ፊፅማለች።

支 ስለዚህ ከላይ ባየናቸው መሰረት appeal to unqualified authority በሶስት አይነት መንገድ ይፈፀጣሉ።

1ኛ - በአንድ ነገር ላይ ሙያው ብቃቱ የሌለው ሰውን እማኝ(ምስክር) በማድረግ። የታሪክ ተመራጣሪው ስለ ኢንጅነሪንግ ሀሳብ ሲሰጥፐ። 2ኛ -በአንድ ነገር ላይ <mark>አ</mark>ድሎ(bias) ያለውን ሰው እማኝ በማድረግ። አባይ ለማብፅ ብቻ ነው የሚገባት የሚል ሰው ሀሳብ ሲሰጥፐ። 3ኛ - ስለ አንድ ነገር ሆን ብሎ የተዛባ <mark>መረ</mark>ጃ(misinformation) የሰጠውን ሰው ሀሳብ እማኝ በማድረግ። ጠቅላይ ሚኒስተሩ ባለፈው ኢኮኖሚው በሚገርም ሁኔታ አድዳል የሚለው ሀሳብፐ ።

በሕጢቃላይ Appeal to unqualified authority ላይ ሁለት ሰዎች(ተዋናዮች) አሉ $ar{\mathbf{Y}}$ 🐥

ሰው 1 – በአንድ ነገር ላይ ምያ የሌለው ሰው ወይም በአንድ ነገር ላይ አድሎ ያለው ሰው ወይም ስለ አንድ ነገር የተዛባ መረጃ የሚያሰራጨው ሰው። 🛨 ወ4ጆች ሆይ ምሳሌዎችን እንመልከት 👇 😨

Tr. Ismail, who is the famous biochemist in this country, told me last night that all economic policies of this country are wrong. It implies thay, this country's Economic policy is wrong."

ፗ ተመልከቱ። ሁለት ሰዎች አሉ 👇 🔯

ሰው 1 – ዶክተር እስማኤል ፥ ታዋቂ የሆነ biochemist ናቸው። እንዲህ የሚል ሀሳብ ሰጡ **[** "የዚህ <mark>ሀ</mark>ባር ሁሉም የኢኮኖሚ ፖሊሲዎች ስህተት እንከን አለባቸው" አሉ።

ሰው 2 – የዶክተር እስማኤልን ሀሳብ የተቀበለው ሰው። የሳቸውን ሀሳብ እንደ ማስረጃ በመጠቀም ከላይ ያለውን argument ሰራ የሀገሪቱ የኢኮኖሚ ፖሊሲ ስህተት ነው የሚል ድምዳሜ ላይ ደረሰ።

ক ነገር ግን argument ቱ appeal to unqualified authority የተባለውን ህፀፅ ፈፅጧል። ምክንያቱም እስሜኤል ዶክተር ነው ስለ ኢኮኖሚ ፖሊሲ በቂ የሆነ ዕውቀት ላይኖራቸው ይቸላል። የዶክተሩን ሀሳብ ተቀብሎ የሀገሪቱ ኢኮኖሚክ ፖሊስ ስህተት ነው ብሎ ድምዳሜ ላይ መድረሱ ህፀፅ አስከትሷል። ከ ዝንብ ማር እንደማይጠበቅ ሁሉ ከዶክተሩ ስለ ኢኮኖሚ በቂ መረጃ ማግኘትም አይቻልም።

🔼 ነገር ግን ስለ ኢኮኖሚው ማብራርያውን የሰጠው Economist(የኢኮኖሚ ባለሙያ) ቢሆን ኖሮ Appeal to Authority ወይም Appeal to expert opinion ነው የሚባለው።

😷 ስለዚህ ስለማያገባቸው ወይም በደንብ ስለማታውቁት ነገር ማብራሪያ ከምስጠት ተቆጠቡ 😇 So that yອ⊌ do not commit this fallacy

I. Appeal to Ignorance [Argumentum ad ignorantiam]

This Fallacy is committed when one's conclusion is supported by one's own ignorance, lack of evidence or lack of tangible information or knowledge.
🔼 ስለ መረጃው ትክክለኛ እውቀት ሳይኖረን እንደምናውቀው ሆነን መደምደሚያ መስጠት። ይሄ Fallacy በሁሉት መንገድ ሊፈጠር ይችሳል:-
ሄArguing that something is True Because no one has proved to be false. (ማንም ሰው አንድን ነገር ሀሰት እንደሆነ ስላላረ <i>ጋገ</i> ጠ እውነት ነው ማለት)
ሄArguing that something is false Because no one Has not proved it to be True. (ማንም ሰው አንድን ነገር እውነት እንደሆነ ስላላፈ <i>ጋገ</i> ጠ ውሽት ነው)
Eg1. "Life After death is real, since no one has proved that there is no such thing as life after death."
ተመልከቱ "ከሞት በሗላ ህይወት የለም" የሚለውን ማንም ስላላረ ጋገጠው ስለዚህ ከሞት ቡሗላ ህይወት አለ። ኢየችሁ ኣ ከሞት ቡሗላ ህይወት አለ ብሎ ድምዳሜ የሰጠው ከሞት በሗላ ህይወት የለም የሚለውን ማንም ስላላረ ጋገጠው ነው። ስለዚህ ሀሰት እንደሆነ ስላልተረ ጋገጠ እውነት ነው ብሎ በራሱ ደመደመ።
Eg2. "Life after death is a myth, because no one yet proved that it is real."
<mark>o</mark> ፟፟፟ <mark>ይ</mark> ሔ ደግሞ የዛኛው ተቃራኒ ነው። እውነት እንደሆነ ስላልተረ <i>ጋ</i> ገጠ ሀሰት ነው ብሎ በራሱ ደ <i>መ</i> ደመ።
<mark>፡</mark> ፡ያሴሳ ምሳሌ 🖕
"Since no one can prove God's existence, There is no God."

ድምዳሜ የሰጠው ፈጣሪ *መ*ኖሩን ማንም ስላላረ*ጋገ*ጠ ነው።

"Since no one can prove the belief that there is no God, There is God."

 ሩጣሪ አለመኖሩን ማንም ስላላረ*ጋ*ገጠ ስለዚህ ፈጣሪ አለ። አያቸው ኣ ፈጣሪ አለ ብሎ ድምዳሜ የሰጠው ፈጣሪ አለመኖሩን ማንም ስላላረ*ጋ*ገጠ ነው።

ሌላ ምሳሌ : Since no body can prove UFO's existence, UFO doesn't exist.

吉 UFO የሚባሉት ፍተረታት ስለ*መኖራቸው ጣንም ያረጋገ*ጠ የለም። ስለዚህ UFO የሚባሉ ፍተረታት የሉም ብሎ ድምዳሜ ሰጠ።

ሌላ ምሳሌ $\bar{Y}_{N}^{"}$ No one has proved conclusively that America's nuclear power plants constitute a danger to people living in their immediate vicinity. Therefore, it is perfectly safe to continue to build nuclear power plants near large metropolitan centers.

በአጠቃላይ Appeal to ignorance fallcy በሁለት አይነት መንገድ ይፈፀጣል $ar{\mathbf{Y}} = igle_{ar{\mathbf{Y}}}$

፲ የ አንድ ነገር መኖር በጣንም ስላልተፈጋገጠ ፤ ያ ነገር የለም ተብሎ ድምዳሜ ሲሰጥ Appeal to ignorance fallacy ይፈፀጣል። ፲ የአንድ ነገር አለመኖር በጣንም ስላልተፈጋገጠ ፤ ያ ነገር አለ ተብሎ ድምዳሜ ሲሰጥ Appeal to ignorance ይፈፀጣል።

#logic 13. Hasty Generalization(Converse Accident)

ሢasty Generalization ሌላ ስሙ Converse Accident ነው። ያዙት ፈተና ላይ Hasty generalization ብለው ላይሰጧችሁ ይቸላሉ። Converse Accident ብለው ሊሰጧችሁ ይቸላሉ።

ካስታወሳቸው chapter 2 ላይ forms of inductive argument ስንማር ፤ inductive generalization ተምረናል። ይህ argument weak induction የተባለ fallacy ይፈፅማል። እስኪ እንየው።

▲ Hasty Generalization fallacy is just the opposite of Accident fallacy.
▲ Hasty Generalization Fallacy is commited when drawing a conclusion or reaching a certain point of generalization from too small evidences.
® በቅድሚያ ሁለት ነባሮችን እንረዳ።
population- ማለት አንድ የሆነ ስብስብ ወይም ቡድን ማለት ነው።
NSample – ማለት ደባሞ ከስብስቡ ወይም ከቡድኑ መካከል ለ ናሙና የተመረጡ አካላት sample ይባላሉ።
ለምሳሌ: በአንድ ክላስ ውስጥ 60 ተማሪ ቢኖር። ከ 60 ው ተማሪ የ 10 ተማሪ ውጤት randomly ተመርጦ ቢታይ።
40 ው ተማሪ population ይባላል። 10 ሮቹ ተማሪዎች ደግሞ sample ይባላሉ።
<mark>ው</mark> ታዲያ Hasty Generalization Fallacy የሚፈፀመው ከ ቡድኑ ወይም ከስብስቡ መካከል ለናሙና የተመረጡ አካላትን እንደማስረጃ በመጠቀም ስለ ቡድኑ ድምዳሜ ሲሰጥ ፣ እንደ ማስረጃ የተጠቀምናቸው ናሙናዎች ቡድኑን በበቂ ሁኔታ ወካይ ካልሆኑ የሚፈፀም ህፀፅ ነው።
🚵 ለምሳሌ አንድ ሆስፒታል ውስጥ 1,000 ታካሚ ሰዎች አሉ። አንድ ሰው ወደ ሆስፒታሉ ሔደና ከ 1,000 ታካሚዎች መካከል 100 የሚሆኑትን የታመጣችሁ ምንድን ነው ብሎ ጠየቃቸው። 100 ዎቹም ኩላሊት ነው የሚያመን ብለው መለሱለት። ከዚህ በመነሳት "በዚህ ሆስፒታል ውስጥ ያሉት ሁሉም ታካሚዎች የኩላሊት በሽተኛ ናቸው" ብሎ ድምዳሜ ሰጠ። ተመልከቱ የ
🔟 1,000ዎቹ ታካሚዎች ቡድን ወይም ስብስብ ወይም population ናቸው። 🥑 ከ1,0 β0 ዎቹ ውስጥ 100 ዎቹ ታካሚዎች ናምና(sample) ናቸው።

ጕታዲያ ናምናዎቹን እንደጣስረጃ በመጠቀም ስለ ቡድኑ አጠቃላይ ድምዳሜ ስለሰጥ Hasty Generalization or converse accident የተባለውን fallacy ፌፅሟል። ህፀፁ ምን ላይ መሰላችሁΦ? በሆስፒታሉ ው<mark>ሰ</mark>ን የሚገኙት 100 ታካሚዎች ኩላሊት ስለታመም ፤ በሆስፒታሉ ውስጥ የሚገኙት ሁሉም(1000) ታካሚዎች የኩላሊት በሽተኛ ስለመሆናቸው ምንም ጣረጋገጫ የለም። ይህ ማለት 100 ዎቹ በሽተኞች(premises) በቂ ማስረጃ መሆን አይችሉም ሆስፒታሉ ውስጥ ስለሚገኙት ታካሚዎች።

ሌላ ምሳሌ 👇

▲ ከእናንተ ክላስ ውስጥ 50 ተማሪ ቢኖር ፤ ከ 50 ው ተማሪ መካከል የ 10 ሩ ተማሪ ውጤት ሲታይ 10 ሩም የ ሎጇክ ፈተናን ደፍነዋል። ከዚህ በመነሳት "ሁሉም የክላሱ ተማሪ(50ው) የሎጇክ ፈተናን ደፍነዋል" ተብሎ ድምዳሜ ቢሰጥ Converse accident fallacy ተፈፅሟል ማለት ነው። ሌላ ምሳሌ▼

"Addis Zemen Gazeta carried an interview to know the reading skill among young people. It has found out that, among ten young people it interviewed, none of them read a book for the last two years. The conclusion is obvious: all young people in the country do not have the culture of reading books."

🔼 ስለዚህ Hasty Generalization የሚፈፀመው ከተወሰኑ ወይም ከጥቂት መረጃዎች(ናሙናዎች) ብቻ ተነስተን ስለ አንድ ነገር(ቡድን) መደምደሚያ ስንሰጥ የሚፈጠር የአስተሳሰብ ስህተት ነው።

🌠. False Cause Fallacy

Is Committed when someone infering causal explanations from premises that do not provide sufficient evidence to it.

🔼 "False Cause" ስሙ ራሱ ይመራችሗል። False Cause የስህተት መንስኤን መረጃ ስናደርግ የሚፈጠር Fallacy ነው። ማለትም ለአንድ ነገር በቂ ና ትክክለኛ ማስረጃ ማቅረብ ሳንፌልግ ወይም ሳንችል ስንቀር ፤ ስለዛ ነገር ድምዳሜ ሀሳብ የውሸት ማስረጃ(false cause) በማቅረብ የሚፈጠር ህፀፅ ነው።

🔼 ስለዚህ ስለ አንድ ነገር የውሸት ማስረጃ ማቅረብ ወይም ለውጤቱ ትክክለኛውን መንስኤ(ምክንያት) ከማቅረብ ይልቅ የውሸት መንስኤ ስናቀርብ የሚፈፅም fallacy ነው። ለምሳሌ አንድ ተማሪ ሳያጠና ከፈተና ቢወድቅ ፤

ለመውደቁ(ለውጤቱ) "ከመምህሩ <i>ጋ</i> ተጣልቼ ነው" የሚል ምክንያት ወይም ማስረጃ ቢያቀርብ false cause fallacy ን <i>ፈፅ</i> ጧል ማለት ነው ምክንያቱም ትክክለኛውን ማስረጃ ወይም መንስኤ(አለማጥናቱን) ከማቅረብ ይልቅ ውሸት የሆነውን ማስረጃ በማቅረቡ።
<mark>"</mark> ስረጃ ፣መንስኤ ፣ ምክንያት" ተመሳሳይ ትርጉም ነው ያላቸው።
False cause fallacy በሶስት ይከፈላሎ <mark>ፕ</mark>
ৃত্তি Post hoc ergo propter hoc fallacy্ৰ∖ি on causa pro causa fallacy. ⊚ Oversimplified cause fallacy.
ሶስቱንም እ <i>ንመ</i> ልከት።
Post hoc ergo propter hoc fallacy.
This fallacy is committed when we arrive at a certain conclusion by claiming that one thing is the cause of another thing Because it preceds by the time.
🔼 Post hoc ergo propter hoc fallacy የሚፈጸመው ፤ አንድ ነገር ሌላን ነገር በጊዜ ስለቀደመ ወይሞ ቀድሞ ስለተከናወነ ፤ ያ አንድ ነገር ለሴላው ነገር መንስኤ ነው ብለን የተወሰነ መደምደሚያ ላይ ስንደርስ ነው።
뢅 X causes Y because X happens before Y. የሚል እሳቤ አለው ይህ fallacy.
ለምሳሌ፤ "ፈተና ልትፈተኑ ወደ ክላስ እየሄዳቸሁ የሞተ ጥቁር ዶሮ 3 መንገድ ላ <mark>ደ</mark> ኢየቸሁ ከዚ <i>ያ ያንን ፈተ</i> ና 3/10 ብታመጡ ያ ዶሮ ነው እንዲ ያረንኝ ስትሉፐ" ይህ post hocነው <mark>። የ</mark> ሞተ ጥቁር ዶሮ ከመፈተናችሁ በፊት ነው ያገኛችሁት፤ በጊዜ ይቀድጣል ስለዚህ ፈተና አለመስራታችሁን በዶሮ ማሳበብ ፤ የሞተ ጥቁር ዶሮ ስላጋጠመኝ ነውፐ

<mark>ፐሴ</mark>ላ ምሳሌ :– "እጃቸሁን አሳከካቸሁ። ከዛ ቆይታቸሁ ብር አንኛቸሁ። ብር ያንኘሁት ኮ እጂን ስላሳከከኝ ነው" ብላቸሁ ድምዳሜ ብትሰጡ post hoc ... fallacy ን ትሬፅማላቸሁ። እጅ ማሳከክ ብር ለማግኘት ምክንያት ይሆናልΦ¢

ሌላ ምሳሌ ፤ "እኔ በ ሰማያዊ እስኪብርቶ አልፈተንም በሱ ከተፈተንኩ ፈተናው አይቀናኝምፐ።" ብላችሁ ደምዳሜ ከሰጣችሁ። ፈተና ላለ*መ*ስራት ሰማያዊ ስኪብርቶ ምክንያት ይሆናል Φ¢

ሌላ ምካሌ : " *ነ*ጭ ካልስ ከለበስኩ ፈተናውን ሰራለሁ። ለዛ ነው ነጭ ካልሶቼን ለፈተና ቀን ብዬ ቆተቤ የማስቀምጣቸው" ብትሉ 🖣

#logic "Whenever I wear white socks on the day exam, my grade goes up. That is why I save my white socks to wear on exam days."

ሌላ ምሳሌ ፐ<mark>ኤስ</mark> የምታዩ ልጆች ብዙውን ጊዜ እንዲህ ትላላቸሁ ፥ "አርሰናል ዛሬ ቀዩን ማሊያ ስለለበሰ ያሸንፋል" ፤ "ማንቸስተር ዛሬ ነጩን ማሊያ ከለበሰ አያሸንፍ" ትላላቸሁ ኣ። እንደነዚህ አይነት አስተሳሰቦች post hoc... fallacy ን ይፈፅማሉ።

- 🤹 Non causa pro causa fallacy
- Not the cause for the cause ማለት ነው።
- 🔼 ይህ fallacy የሚፈፀመው መንስኤ(ማስረጃ) መሆን የማይገባው መንስኤ(ማስረጃ) ሆኖ ሲወሰድ ነው።
- 🛐 "X causes Y because X and Y occur over the same time interval." የሚል እሳቤ አለው ይህ fallacy።

<mark>ዕ</mark>ይቸን ፎርሙላ ያዟት። በዚህ ፎርሙላ መሰረት Non causa pro causa fallacy ን በቀላሉ መለየት ትቸላላቸው። ለፈተና</mark> ይጠቅጣችሗል። ከእናንተ የሚጠበቀው ይህን ፎርሙላ የተጠቀመው argument የቱ እንደሆነ መለየት ነው። ይህን ካወቃችሁ argument ቱ non causa... fallacy ፈፅሟል ማለት ነው ስለዚህ non causa ... fallacy ን አወቃችሁ ማለት ነው። Eg2. "What makes Africans poor is because they are black people."

አፍሪካውያኖች ድህ የሆኑት ጥቁር ስለሆኑ ነው የሚለው ምክንያት አይሆንም። ተመልከቱ $\bar{\mathbf{Y}}$

- 👇

አፍሪካውያኖች ጥቁር መሆናቸውን X ብንለው። የ አፍሪካውያኖች ድህ መሆን Y ብንለው።

አፍሪካውያኖች ጥቁር ህዝብ ናቸው። አፍሪካውያኖች ድህ ናቸው። ጥቁር ህዝብ ና ድህ መሆናቸው በተመሳሳይ ጊዜ (same time) ያሉ ሁለት ክስተት ናቸው። ማለት ሁለቱም አሁን ሳይ (በተመሳሳይ ጊዜ) ያሉ ናቸው። ሁለቱም በተመሳሳይ ጊዜ occur ስሳደረጉ ፥ አንዱ ለአንዱ መንስኤ ነው የሚል እሳቤ አለው ይህ fallacy። ማለትም አፍሪካውያን ሳይ ጥቁርነት(X) ና ድህነት(Y) በተመሳሳይ ጊዜ ነው ያሉት ስለዚህ አፍሪካውያን ድህ(Y) የሆኑት ጥቁር(X) በመሆናቸው ምክንያት ነው። ስለዚህ X and Y occur at the same time and X causes Y የሚል እሳቤ አለው ይህ fallacy።

🔼 ስለዚህ "what makes african poor is because they are black people" የሚለው argument non causa... fallacy ን ፌፅጧል ማለት ነው።

<mark>ዕ</mark>ስለዚህ በዚህ ፎርሙላ *መ*ሰረት ፈተና ላይ የዚህ አይነት fallacy ሲሰጣችሁ በቀላሉ ለይ*ታችሁ መ*ስራት ትችላላችሁ።

ሁለቱ ክስተቶች(events) ማለትም X(ጥቁርነት) and Y(ድህነት) concincidental ናቸው ማለትም occur at the same time ናቸው። ነገር ግን ሁለት ነገሮች በተማሳሳይ ጊዜ ስላሉ ወይም ስለተገኙ አንዱ ለ አንዱ ማንስኤ ስለማሆኑ ዋስትና የለንም።

ሌላ ምሳሌ ተመልከቱ $ar{Y}$ 🤚

"There are more laws on the books today than ever before, and more crimes are being committed than ever before. Therefore, to reduce crime we must eliminate the laws."

ተመልከቱ። ወንጀልን ለመቀነስ ህንቸን ጣጥፋት አለብን ብሎ ድምዳሜ ሰጠ። ለዚህ ድምዳሜ እንደ ምክንያት ያቀረበው ፦ "በርካታ የሆኑ ህንቸ እየወጡ ነው በዛው ልክ ደግሞ ታይቶ በማይታወቅ መልኩ በርካታ ወንጀሎች እየተፈፀሙ ነው (ማለትም ሁላቱ ድርጊቶች በተመሳሳይ ጊዜ እየተደረጉ ያሉ ናቸው)" የሚል ምክንያት አቅርቧል። **ው**ነገር ግን ምክንያት(መንስኤ) ሁኖ የቀረበው ነገር እንደ ምክንያት ሁኖ መወሰድ ነበረበት¢በፍፁም። የ**ሚ**ወጡት ህንች መብዛት ለወንጀል መበራከት(መብዛት) ትክክለኛ ምክንያት ስለመሆናቸው ምን ማረ*ጋ*ገጫ አለ¢ምንም የለም።

ሰውየው ግን ይህን እንደ ምክንያት(መንስኤ) ያቀረበው ፤ ሁለቱም ክስተቶች ማለትም የሚወጣው ህግ ሙበዛቱ ና በዛው ልክ የሚፈፀመው ወንጀል መበራከቱ(መብዛቱ) በተመሳሳይ ጊዜ(at the same time or coincidental) መፈፀጣቸው ነው። ተመልከቱ የ

ብዙ ህንች መውጣታቸውን X ብንለው። ብዙ ወንጀል መበራከቱን Y ብንለው።

🔼 ብዙ ህግ መውጣቱ ና ብዙ ወንጀል መበራከቱ በተመሳሳይ ጊዜ(at the same time) እየተፈፀሙ ያሉ ክስተት ናቸው። ስለዚህ ሁለቱ በተመሳሳይ ጊዜ ስለተፈፀሙ አንዱ ላንዱ መንስኤ የሚል እሳቤ ያዘ ና ለብዙ ወንጀል(X) መፈፀም ምክንያት ብዙ ህግ(Y) መውጣቱ ነው የሚል ምክንያት አቀረበ። ስለዚህ ወንጀልን ለመቀነስ ብዙ ህንችን ማውጣት የለብንም አለ። ተመልከቱ የ

ተ የሚወጣው ህግ ሙበዛቱ(X) ና በዛው ልክ ደግሞ የሚፈፀመው ወንጀል ሙበዛቱ(Y) በተመሰሳይ ጊዜ እየተፈፀሙ ያሉ ድርጊቶች(ክስተቶች) ናቸው። በሌላ አባባል X and Y occur at the same time.

፫ የሚወጣው ህግ ሙብዛቱ(X) ና በዛው ልክ ደግሞ የሚፈፀመው ወንጀል ሙብዛቱ(Y) በተመሰሳይ ጊዜ እየተፈፀሙ ያሉ ድርጊቶች(ክስተቶች) ስለሆኑ ፣ አንዱ ለአንዱ መንስኤ ነው ስለዚህ የሚወጣው ህግ(X) ሙብዛቱ ለ ወንጀል(X) መበራከት ምክንያት ነው አለ። ስለዚህŶ

X and Y oocurs at the same time and X causes Y የሚል ፎርሙላ አ7ንን ይህ ፎርሙላ ደባሞ የ non causa pro causa fallacy ነው። ስለዚህ ከላይ የቀረበው Argument non causa pro causa fallacy ፌቃጧል። ፲፱ 🥌 ሽረ ሎጂክ ደስ ይላል ኮ ከምር ቢቃ በዚች ፎርሙላ መሰረት ህፀፁን ለይታችሁ ጣወቅ ትችላላችሁ።

ሌላ ምሳሌ 🏻 🍨

There are more churches in Hawassa City than in any other city in the nation and more crimes are committed in Hawassa city than anywhere else. So, if we are to eliminate, we must abolish churches."

<u></u> ከቅድ*ሙ ጋር ተመ*ሳሳይ *ነ*ው።

ህዋሳ ከተማ ውስጥ በርካታ ቤተክርስቲያኖች አሉ። በዛው ልክ በርካታ ወንጀል ይፈፀማል። ስለዚህ ሁለቱ ድርጊቶች በተመሳሳይ ጊዜ(at the same time or coincidental) ነው እየተፈፀሙ ያሉት። ስለዚህ አንዱ ለአንዱ ምክንያት ነው ብሎ አሰበ ማለትም የ ቤተክርስቲያን መብዛት ለወንጀል መበራከት መንስኤ ነው ብሎ አሰበ እና "ወንጀልን ለማጥፋት ቤተክርስቲያኖችን ማጥፋት አስፈላጊ ነው" የሚል ድምዳሜ ሰጠ።

ቤተክርስቲያኖችን X ብንላቸው። ብዙ ወንጀል መፈፀሙን Y ብንላቸው።

፲ ቤተክርስቲያን መብዛቱ(X) ና በዛው ልክ ደግሞ የሚፈፀመው ወንጀል መብዛቱ(Y) በተመሰሳይ ጊዜ እየተፈፀሙ ያሉ ድርጊቶች(ክስተቶች) ናቸው። በሌላ አባባል X and Y occur at the same time.

፲ ቤተክርስቲያን መብዛቱ(X) ና በዛው ልክ ደጣሞ የሚፈፀመው ወንጀል መብዛቱ(Y) በተመሰሳይ ጊዜ እየተፈፀሙ ያሉ ድርጊቶች(ክስተቶች) ስለሆኑ ፣ አንዱ ለአንዱ መንስኤ ነው ስለዚህ ቤተክርስቲያን(X) መብዛቱ ለ ወንጀል(X) መበራከት ምክንያት ነው አለ።ስለዚህ▼

#logic X and Y oocurs at the same time and X causes Y የሚል ፎርሙላ አገኘን በ። ይህ ፎርሙላ ደግሞ የ non causa pro causa fallacy ነው። ስለዚህ ከላይ የቀረበው Argument non causa pro causa fallacy ፌፅጧል።

2 Oversimplified Cause

ccurs when a multitude of causes is responsible for a certain effect but the arguer selects just one of these causes and represents it as if it were the sole cause.

🔯 Oversimplified Fallacy የጣፌቆጦው አንድ ነገር ለመከሰቱ ለመፈጠሩ ብዙ በርካታ ምክንያቶች እያሉት አንዱን ብቻ ተጠያቂ ተወቃሽ(ምክንያት) በማድረግ ወይም አንዱን ብቻ ተሞጋሽ ተወዳሽ(ምክንያት) በማድረግ።

ምሳሌ<mark>ፕ</mark>The quality of education in Ethiopia has been declining for years. Clearly, our teachers just

aren't doing their job these days." በአማርኛ
📌 "የኢትዮጵያ የትምህርት ስርአት እየወደቀ እየተበላሸ ነው። ምክንያቱም <i>ማ</i> ምህራኖች በአ <i>ግ</i> ባቡ ስራቸውን እየሰሩ ስላልሆነ።"
ស ለኢትዮጵያ የትምህርት ስርአት መውደቅ በርካታ አካላት ተጠያቂ ናቸው። ለምሳሌ ትምህርት ሚኒስቴር ፣ ቤተሰብ ፣ መምህራን ፣ ሶሻል ሚዲያ ፣ ሱስ ወዘተ ናቸው።
🔼 ነገር ግን አንዱን ብቻ ነው ተጠያቂ ያደረገው። ጣለትም መምህራንን። ስለዚህ Oversimplified Cause fallacy ን ፌፅጧል።
ሌላ ምሳሌ 🖕
" Today, all of us can look forward to a longer life span than our parents and grand parents. Obviously, we owe our thanks to the millions of dedicated doctors who expend every effort to ensure <mark>o</mark> ur health. のかっている。
"ዛሬ ላይ ከአባቶቻቸን ና ከአያቶቻቸን የበለጠ ለብዙ ጊዜያት በህይወት የመቆየት ተስፋን ሰንቀናል። ምስጋና የኛ ጤና እንዲጠበቅ ያለሰለሰ ጥረት ለሚያደርጉት በሚሊዮን ለሚቆጠሩ ትጉህ ዶክተሮቻቸን።"
ស ለሰው ልጅ ጤና መጠበቅ በርካታ ምክንያቶች(አስተዋፆዎች) አሉ። ለምሳሌ ዶክተሮች ፣ የአካል ብቃት እንቅስቃሴ ማድረግ ፣ የተመጣጠነ ምግብ መብላት ፣ ከሱስ ራስን ማራቅ ወዘተ ናቸው።
📌 ነገር ግን አንዱን ብቻ ነው ያሞገሰው። ጣለትም ዶክተሮችን። ስለዚህ oversimiplified cause fallacy ን ፈፅጧል።

🛖 ክብር ለሚገባቸው ሁሉ ክብርን ስጡ። መርጣቸሁ ኢታክብሩ ኢታሞግሱ ፣ ለሚገባው ሁሉ ኢድርጉት እንጇ። ትቸት ና ነቀፌታ የሚገባቸውን

ሁሉ ንቀፉ። መርጣቸሁ አትተቹ። የሚል መልዕክት ያስተላልፋል ይህ fallacy።

🏨 🧰 በተለይ የኢትዮጵያ ህዝብ። ለጥሩ ነገር አቢቹ አቢቹ ማለት ይወዳል። ስህተት ሲሰራ ደግሞ ህወሓት ህወሓት ማለት ይወዳል።

<mark>ፑእ</mark>ስኪ ሴላ ቀላል ምሳሌ ፡- "የእናንተ ክፍል ተጣሪ ፈተና አልሰራም ምክንያቱም ተጣሪዎች ስላላ**ጠኑ ነው" ብል ተ**ጢያቂ ያደረኩት ተጣሪዎችን ብቻ ነው። ነገር ግን መምህሩም ፈታኙም ተጠያቂ ሊሆኑ ይችላሉ።

茸 6. Slippery Slope Fallacy

ccurs when the conclusion of an argument rests upon an alleged chain reaction and there is not sufficient reason to think that the chain reaction will actually take place.

ស ለተከሱቱት ሁኔታዎች ሁሉ ወይም መጨረሻ ላይ ለደረሰው ከባድ ቸግር የመጀመሪያውን ምክንያት ተጢያቂ ጣድረግ። እርስ በርስ የሚንኖኙ(chain reaction) የተከሰቱ ቸግሮች አሉ። ማለትም አንዱ ቸግር ሌላ ቸግር ይወልዳል ፤ ሌላው ቸግር ደግሞ ሌላ ቸግር ይወልዳል ወዘተ እንዲህ እያለ ይቀጥላል ። ለነዚህ ሁሉ ቸግሮች ተጠያቂ የሚያደርገው የመጀመሪያውን ቸግር የፈጠረውን አካል ከሆነ slippery slope ይፈፀጣል። በፎርሙላ እንየው የ

LX cause Y። ማለትም Y የተባለ ችግር በ X ተፈጠረ። ከዛ ደግሞ 👉 Y cause Z። ማለትም Y የተባለ ችግር Z የተባለ ችግርን ፈጠረ። ከዛ ደግሞ 🔭 Z causes W። ማለትም Z የተባለ ችግር W የተባለ ችግርን ፈጠረ። 🁉 ሧ causes V። ማለትም W የተባለ ችግር V የተባለ ችግርን ፈጠረ። እያለ ይቀተላልፐ። 🖕 chain of reation ማለት ይህ ነው ማለትም አንዱ አንዱን እየወለደ ሲሔድ። ችግር በችግርፐወይ slipperv

👆 ታዲያ ለዚህ ሁሉ ቸግር ተጠያቂ X ነው ስለዚህ X መወገድ አለበት የሚል ድምዳሜ ሲሰጥ slippery slope fallacy ይፈፀጣል። ለምሳሌ፞፞፞፞፞፟

"Immediate steps should be taken to outlaw pornography once and for all. The continued manufacture and sale of pornographic material will almost certainly lead to an increase in sex- related crimes such as rape and incest. This in turn will gradually erode the moral fabric of society and result in an increase in crimes of all sorts. Eventually a complete disintegration of law and order will occur, leading in the end to the total collapse of civilization.

<mark>ዕተ</mark>መልከቱ። chain of reaction ኑን።

ຼተ Pornography(የወሲብ ፌልም ማየት ᢧ □ ЈЈ ЈЈ ከ ወሲብ ጋር የተገኖኙ ወንጀሎች እንዲፈፀሙ ያደርጋል ለምሳሌ አስንድዶ መድፈርና የቤተሰብ ወሲብ(incesr) ፦ ልጅ ና እናት or አባት ና ልጅ ወዘተ። X causes Y ያልንው ቅድም። ቀጠለ፶

9

ຼຼ አስንድዶ ምድሬር ና ቤተሰባዊ ወሲብ ደግሞ የማህበረሰቡን የሞራል እሴት ይሸረሽሩታል ፣ በመሆኑም ማህበረሰቡ እሴት አልባ በመሆን ሁሉንም አይነት ይሬፅማል (ህሊና ሀፍረት የሚባለው ነזር ስለማይኖር)። Y causes Z ያልንው ቅድም። ቀጠለ $ar{\mathbf{Y}}$

ኒሁሉም ወንጀሎች በማህበረሰቡ ውስጥ ሲፌፀም ደግሞ ማህበረሰቡ ምሉ ለምሉ ለህግና ስርአት አይገዛም። ስርአት አልበኛ የሆነ ማህበረሰብ ይፈጠራል። Y causes W ያልንው ቅድም። ቀጠለ ▽

፲ ስርአት አልቀኝነት በማህበረሰቡ ውስጥ ካለ ደግሞ ስልጣኔ የሚባለው ነገር ሙሉ ለሙሉ ይጠፋል። W causes V ያልንው ቅድም።

<u>ተ</u> ስለዚህ ለዚህ ሁሉ ተጠያቂው pornography(X) ነው። ስለዚህ pornography በሀገራት ህገ መንግስት ውስጥ ህገወጥ ድርጊት የሆነ ወንጀል መሆኑ ተደንግን መጥፋት አለበት። የሚል ድምዳሜ ሰጠ። ስለዚህ slippery slope fallacy ን ፈፅሟል።

👚 የሆሳቡን ተዋሪድ ስታዯት እውነተኛ ና ምክንያታዊ ይመስላል ፣ ማስረጃዎቹ ራሱ ህፅፅ ያለባቸው አይመስሉም 🖰 የ informal 🕆 fallacy መለያ ነው። ግን ህፅፁ ምን መስላቸሁዞና pornography አለመጥፋት እውነት ስልጣኔን ያጠፋዋል¢በፍፁም። pronography ስለጠፋ ብቻ ከላይ የተዘረዘሩት ችግሮች በቀላሉ ይጠፋሉ¢በፍፁም።

#logic 4 6. Weak Analogy

As we saw in Chapter 2, an argument from analogy is an argument in which the conclusion depends on the existence of an analogy, or similarity, between two things or situations.

The fallacy of weak analogy is committed when the analogy is not strong enough to support the conclusion that is drawn.

ካስታወሳቸው chapter 2 ላይ h forms of inductive argument መካከል አንዱ argument based on Analogy ነበር። እስኪ እናብራራው።

ይቺ ቀላል ናትኃ<mark>ተ</mark>ያቢ ያልሆነ የምስስሎሽ አስተሳሰብ ነው። ማለትም

ሌ ሁለት አካላት በሆኑ ነገሮች ቢ*ማ*ሳሰሉ እና ይህን ማማሳሰላቸውን እንደ ማስረጃ በማጠቀም በሌላም ነገር ይማሳሰላሉ ብሎ ድምዳሜ ሲሰጥ weak analogy fallacy ይፈፀጣል ማለት ነው።

Eg. "My instructor's car is blue in colour, its speed is 180km/h and it is made in Germany. My sister's new car is also blue and has speed of 180k./h. Therefore, my sister's car is also made in Germany."

<mark>ጕተ</mark>ምልከቱ "የምምህሬ መኪና ሰማያዊ ነው ፤ በሰአት 180 ኪሎ ሜትር ይንዛል ፤ ጀርመን ነው የተሰራው። የእህቴ መኪናም ሰማያዊ ነው ፤ በሰአት 180 ኪሎ ሜትር ይጓዛል። ስለዚህ የእህቴም መኪና ጀርመን ነው የተሰራው" ብሎ ድምዳሜ ሰጠ።

ሁሉቱ መኪናዎች በ ከለር ና በፍጥነት ይመሳሰላሉ።አንድኛው መኪና ጀርመን ነው የተመረተው። በከለር ና በፍጥነት መመሳሰላቸውን እንደ ማስረጃ በመጠቀም ይኸኛውም መኪና ጀርመን ነው የተመረተው ብሎ ማስረጃ ሰጠፐ። ስለዚህ weak analogy fallacy ፈፅጧል። ምናልባት ጃፓን ፈረንሳይ ወዘተ ሊሆን ይችል የተመረተው። በከለር ና በፍጥነት መመሳሰላቸው የተመረቱበት ሀገርም ተመሳሳይ ነው ብሎ ለመደምደም ዋስትና አይሆንም።

⇒Facebook is a social media and has many users. ⇒Telegram is a social media and has many users. ⇒ Facebook gets 500 Millon dollars per year. ⇒ Therefore, Telegram also gets 500 million dollars per year.

ኢዮችሁ ኣፐፌ <mark>ስ</mark> ቡክ እና ቴሌግራም ሁለቱም ማህበራዊ ሚድያ ናቸው ፡ ብዙ ተጠቃሚ አላቸው። እና ደግሞ ፌስ ቡክ በአ <i>ሙ</i> ት 500 ሚሊዬን ዶላር ያገኛል። ሁለቱም ማህበራዊ ሚዲያ በመሆናቸው እና ብዙ ተጠቃሚ በመኖራቸው ይመሳሰላሉ። ይህን መመሳሰል እንደ ማስረጃ በመጠቀም ቴሌግራምም 500 ሚሊየን ዶላር ያገኛል ብሎ ድምዳሜ መስጠት።
🗆 የዛሬው ትምህርት ይህን ይመስላል። ስናጢቃለው fallacies of weak induction በብዛት(usually) የሚከሰተው inductive argument ላይ ነው።
በቀጣይ fallacies of weak induction የተመለከቱ ጥያቄዎችን እንሰራለን። ከዛ fallacies of presumption እንግራላን።
#Logic
Identify the fallacies of weak induction.
1. The Daily News carried an article this morning about three local teenagers who were arrested on charges of drug possession. Teenagers these days are nothing but a bunch of junkies. The comitted fallacy
A) Slippery slope B) Appeal to unqualified authority C) False cause D) Converse Accident
Answer: D
2. If a car breaks down on the freeway, a passing mechanic is not obligated to render emergency road service. For similar reasons, if a person suffers a heart attack on the street, a passing physician is not obligated to render emergency medical assistance. The comitted fallacy

A) weak analogy B) Post hoc ergo propter hoc C) Non causa D) Appeal to ignorance.
Answer: A
3. There must be something to psychical research. Three famous physicists — Oliver Lodge, James Jeans, and Arthur Stanley Eddington—took it seriously. The committed fallacy
A) Appeal to ignorance B) oversimplified cause C) Appeal to unqualified authority D) slippery slope
Answer: C
4) If we allow students to preach in the university, they will start to pray in the university. If we allow the prayer, they will arrange a religious conference in the university. If we allow religious conference, they will turn out the university into religious institutions. Therefore, we should stop students from preaching in the university. The committed fallacy is
A) Oversimplified cause B) Slippery slope C) non causa pro causa D) Appeal to ignorance.
Answer: B
5) There are more schools and clinics in rular Oromia than ever before. The only explanatory factor is the committement of the government to lift its people out of poverty. What type of fallacy is committed by the arguer?
A) Post hoc ergo propter hoc B) Non causa pro causa C) Oversimplified Cause D) Slippery slope

Answer: C

6) There are more churches in Hawassa City than in any other city in the nation and more crimes are commited in Hawassa city than anywhere else. So, if we are to eliminate, we must abolish churches." The argument commits the fallacy of
A) Post hoc ergo propter hoc B) Non causa pro causa C) Oversimplified Cause D) Slippery slope
Answer: B
7) Whenever Seladin Seid scores a goal for Ethiopian National Team, a famous American film actor will immediately die. Therefore, in order to stop the death of an American film actor, Seladin seid should be prevented from scoring goals. The committed fallacy is
A) Post hoc ergo propter hoc B) Non causa pro causa C) Oversimplified Cause D) Slippery slope
Answer: A
8) The secretaries have asked us to provide lounge areas where they can spend their coffee breaks. This request will have to be refused. If we give them lounge areas, next they'll be asking for spas and swimming pools. Then it will be racquetball courts, tennis courts, and fitness centers. Expenditures for these facilities will drive us into bankruptcy. The fallacy committed by the argure is
A) Slippery slope B) Appeal to ignorance C) Appeal to unqualified authority D) weak analogy
Answer: A
9) The accumulation of pressure in a society is similar to the build-up of pressure in a boiler. If the pressure in a boiler increases beyond a critical point, the boiler will explode. Accordingly, if a government represses its people beyond a certain point, the people will rise up in revolt. The committed fallacy is

A) Hasy Generalization B) Converse acident C) Weak Analogy D) None E) A and B
Answer: C
10) A few minutes after Governor Harrison finished his speech on television, a devastating earthquake struck southern Alaska. For the safety of the people up there, it is imperative that Governor Harrison make no more speeches. The fallacy is
A) Post hoc ergo propter hoc B) Non causa pro causa C) Oversimplified Cause D) Slippery slope
Answer: A
11)No one has ever been able to prove the existence of extrasensory perception. We must therefore conclude that extrasensory perception is a myth. The fallacy is
A) Converse accident B) Oversimplified cause C) Weak analogy D) Appeal to ignorance
Answer: D
#logic 12) Probably no life exists on Venus. Teams of scientists have conducted exhaustive studies of the planet's surface and atmosphere, and no living organisms have been found. The fallacy is
A) Appeal to ignorance B) No fallacy (qualified authority) C) Slippery slope D) False Cause

Answer: B 13) We don't dare let the animal rights activists get their foot in the door. If they sell us on the idea that dogs, cats, and dolphins have rights, next it will be chickens and cows. That means no more chicken Kiev or prime rib. Next it will be worms and insects. This will

lead to the decimation of

our agricultural industry. The starvation of the human race will follow close behind. The fallacy
A) slippery slope B) Hasty Generalization C) Oversimplified cause D) Ignorance
Answer: A 14) No one would buy a pair of shoes without trying them on. Why should anyone be expected to get married without premarital sex? the fallacy is_
A) Appeal to ignorance B) Converse accident C) Weak Analogy D) No fallacy
Answer: C
15) All arguments that rely on analogies are logically weak.
A) True B) False
Answer: B
16) Both inductive and deductive arguments can be fallacious.
A) True B) False
Answer: A

17) Non causa pro causa fallacy concludes that just because one thing came before

another that it is a cause of the second thing.

is

A) True B) False
Answer : Bምክንያቱም non causa ሳይሆን post hoc ነው አንድ ድርጊት ከሌላኛው ድርጊት ከቀደመ የመጀመሪያው ድርጊት ለሁለተኛው ድርጊት መከሰት መንስኤ ነው ይላል። X occurs before Y and X causes Y ይላል።
18) I asked 10 people under the age of 21 in the audience at the Snoop Dogg concert how many had tried marijuana. All of them said yes. It must be that all youngsters try pot at one time or another. The fallacy is_
A) Appeal to ignorance (ad Ignorantium). B) Hasty generalization. C) Slippery slope fallacy. D) No fallacy.
Answer: B
19) You should not watch shows on Netflix. If you watch one episode, you will want to binge watch the entire series. Before long, you will be unable to stop mid-series, and will watch one series after another. Then you will have no time for anything other than watching obscure TV shows. It is best not even to start.
A) Weak analogy. B) Slippery slope fallacy. C) Appeal to unqualified authority. D) No fallacy.
Answer: B

20) Hydrangea bushes are native to Asia and have brightly colored flowers. Rose bushes also have brightly colored flowers and are native to Asia. Hydrangea bushes do not have

A) Hasty generalization. B) Appeal to ignorance (ad Ignorantium). C) Weak analogy. D) No fallacy.

thorns, so probably rose bushes do not either.

Answer: C
21) No one has even been able to create a working source of energy based on nuclear fusion technology. Therefore, it is impossible to do so.
A) Appeal to unqualified authority. B) Appeal to ignorance (ad Ignorantium). C) False cause. D) No fallacy.
Answer: B
22) Fallacies of weak induction occur when the premises are both irrelevant and not strong enough to support the conclusion.
A) True B) False
Answer : B Fallacies of weak induction ላይ premeses ለ conclusion relevant ናቸው ግን strong enough to support the conclusion አይደሉም።
🔼 #Logic and Critical Thinking
Chapter 5 - Informal Fallacy.
Fallacies of Presumption

🛐 እስከአሁን ባለው ትምህርታችን fallacies of relevance እና fallacies of weak induction ተምረናል።
፲ Fallacies of relevance የሚፈፀመው premises ሶቹ ከ conclusion ኑ ጋር ተያያዥነት ከሌላቸው(irrelevant) ነው። ፲Fallacies of weak induction የሚፈፀመው premises ሶቹ መደምደሚያውን(conclusion) ለጣመን በቂ ምክንያት ካልሆኑ ነው።(the premises are not strong enough for the conclusion)።
ស Fallacies of presumption ደ ኅ ሞ ከሁለቱ ይለያል። እስኪ እንግረው።
Fallacies of presumption
These Fallacies arise not because the premises are irrelevant to the conclusion or provide sufficient reason But because the premises presume what they purport to prove
🔼 Fallacies of presumption ማለት ሊጠየቁና ሊብራሩ የሚ <i>ገ</i> ቡ <i>ጉዳ</i> ዮችን የቀረቡ <i>ት ማስረጃዎች</i> አድበስብሰው በማለፍ <i>መ</i> ደምደሚያ ሲጠጥ ነው።
🛫 Fallacies of presumption በ አራት ይከፈላሉ። እነርሱም 🗣
Begging the question. Complex question. False dichotomy. Supressed evidence.
እ <i>ያ</i> ንዳንዳቸውን እንማር።
■ Begging the Question
The fallacy of begging the question is committed whenever the arguer creates the illusion that inadequate premises provide adequate support for the conclusion by leaving out a key premise, by restating the conclusion as a premise, or by reasoning in a circle.

The latin name for this fallacy, petitio principii, means "request for the source." The actual source of support for the conclusion is not apparent, and so the argument is said to beg the question.

After reading or hearing the argument,the observer is inclined to ask, "But how do you know X?" where X is the needed support.(ይሆን fallacy ለመለየት ይቺን ዘኤ ተጠቀሙ። አንባቢው ወይም አድጣጩ Argument ቱን ካነበበ ወይም ከሰጣ በፏለ ፣ ውግን X እንደዛ መሆኑን እንዴት አውከየሚል ጥያቄ ያነሳል። X ጣለት ድምዳሜውን መደገፍ ያለበት ትክክለኛው ጣስረጃ(premise) ጣለት ነው። እናንተም ፈተና ላይ Argument ቱን ስታነቡ ግን X እንደዛ መሆኑን እንዴት አወክ የሚል ጥያቄ አንሱ። ለምሳሌ Abortion መግደል መሆኑን እንዴት አወክ ቀመዘተ

ለማንኛውም እስኪ እ*ን*መልከተው**Ý**

፮ Begging the question fallacy ማለት ለ መደምመደሚያው (conclusion) በቂ(አሳማኝ) ያልሆኑ ማስረጃዎችን ፣ ለድምዳሜው (conclusion) በቂ(አሳማኝ) አስመስሎ ማቅረብ ነው። በሌላ አባባል የቀረቡት ማስረጃዎች ለድምዳሜው በቂ ፣ እውነተኛ ፣ ትክክለኛ ፣ አሳማኝ አይደሉም። ነገር ግን እነዚህን በቂ ፣ እውነተኛ ፣ ትክክለኛ ፣ አሳማኝ ያልሆኑ ማስረጃዎችን ፣ በቂ ፣ እውነተኛ ፣ ትክክለኛ ፣ አሳማኝ አስመስሎ ማቅረብ ነው። ስለዚህ ለድምዳሜው የቀረቡት ማስረጃዎች ትክክለኛ (አሳማኝ) አይደሉም። ነገር አሳማኝ ትክክለኛ አስመስሎ በማቅረብ የሚፈፀም የስህተት አስተሳሰብ begging the question ይባላል።

😁 😷 ቀል ባለ አንላለፅ ሲንለፅ 👉 Begging the question ማለት "ተያቄ የሚያስነሳውን ጉዳይ በተዘዋዋሪ እንድንቀበለው ለማድረግ መሞከር ማለት ነው ፤ በሌላ አባባል ማድበስበስ ማለት ነው።" በደንብ ያዟት ይቺን ፈተና ላይ ይህን fallacy ለመለየት ተጠቀሙባት። ቡሗላ ላይ በምሳሌ እናየዋለን።

ውታዲያ እውነተኛ(ትክክለኛ) ያልሆኑ ማስረጃዎችን ፤ እውነተኛ(ትክክለኛ) አስ*መ*ስሎ የሚያቀርበው እንዴት ነው¢

🛖 በ ሶስት *መንገ*ድ አስመስለሎ ያቀርባል። እነርሱም 👇 🔻 🕏

ዛዥ) ለ ድምዳሜው ወሳኝ(መሰረታዊ) የሆነውን ማስረጃ ሆን ብሎ በመተው(ignore)።(by leaving out the key premises that are neeeded to support the conclusion).

ቍ 2ኛ) የቀረቡትን ጣስረጃዎች ትንሽዬ የቋንቋ ለውጥ በጣድረግ መልሶ ድምዳሜው ላይ መድገም ፤ በሌላ አባባል ጣስረጃዎቹን አቅርበ ከዛ የቀረቡት ጣስረጃዎች ላይ ትንሽ የቃላት ለውጥ አድርን የቃላት ለውጥ የተደረገባቸውን ጣስረጃዎቹ መልሶ ድምዳሜ ጣድረብፐ ⊜ ⇔ እዝን ተንኮል።(The premise of an argument merely restates the conclusion in slightly different language or by restating the conclusion as premises).

📌 3ኛ) 😷ዙሪያ ጥምጥም በምሔድ ነው(arguing or reasoning in a circle)።

ሶስቱንም እንያቸው። ምክንያቱም ፈተና ላይ በሶስቱ ፎርም ስለሚመጣ።

🛨 1ኛ) Leaving out key premises

The first, and most common, way of committing begging the question fallacy is by leaving a key premise out of the argument while creating the illusion that nothing more is needed to establish the conclusion.

ស ቅድም እንደነገርኳችሁ begging the question fallacy በሶስት አይነት መንገድ ይፈፀጣል። ከሶስቱ አንዱ ና በዋናነት ይህ fallacy እንዲፈፀም የሚያደርገው Leaving out key premises ነው። ቅድም እንደነገርኳችሁ leaving out key premises ማለት ለ ድምዳሜው ቁልፍ(ወሳኝ) የሆኑ ማስረጃዎችን ሆን ብሎ መተው ነው። ይህ የሚሆንበት ዋና ምክንያት ደግሞ ዋያቄ የሚያስነሳውን ጉዳይ በተዘዋዋሪ አንባቢዎች ወይም አድማጮች እንዲቀበሉት ለማድረግ ነው። ምሳሌዎችን እንመልከት እስኪ ፶

Ŧ

"Murder is morally wrong. This being the case, it follows that abortion is morally wrong."

吉 ተመልከቱ "ሰውን መግደል(murder) ስህተት ነው። ስለዚህ abortion(ፅንስ ማስወረድ) ስህተት ነው" አለ።

<mark>የእ</mark>ስኪ አንድ ጥያቄ እንጠይቅ ፣ <mark>(</mark>SAbortion መግደል(murder) መሆኑን እንዴት አወቀ¢ ?

ተምልከቱ Abortion is morally wrong የሚለው conclusion ነው። ለዚህ conclusion ደግሞ እንደ ማስረጃ (premises) የቀረበው Murder is morally wrong የሚለው ነው። ግን ለድምዳሜው ቁልፍ (ወሳኝ) የሆነው ማስረጃ ግን ሆን ብሎ ትቶታል። የተተወው ቁልፍ የሆነው ማስረጃ፞፞፞ጞ

#logic "Abortion is murder" የሚለው ነው። ምክንያቱም\

Murder is morally wrong. Abortion is murder. Therefore, abortion is morally wrong.

፩እንደዚህ ቢሆን ምንም አይነት fallacy አይፈፅምም። ታዲያ ሰውየው fallacy ከሚፈፅም ይልቅ Abortion is murder የሚለውን ማስረጃ አስንብቶ አይንላንልም ብላችሁ ልታስቡ ትችላላችሁፐ። ግን ሆን ብሎ ነው የተወው(leaving out key premise። ምክንያቱም "Abortion is murder" የሚለውን ካስንባ ፣ አንባቢዎች ወይም ሰሚዎች ጥያቄ ያነሱብታል። ምን የሚል ፣ "Abortion murder መሆኑን እንዴት አወክወ¢" የሚል ጥያቄ ያነሱብታል። ለዚህ ጥያቄ ደግጭ ከተቀባዊ አስተሳሰብ አንፃር ማንም በቂ መልስ መመለስ አይቸልም። ስለዚህ ይህን "ጥያቄ የሚያስነሳውን ጉዳይ አንባቢዎች ወይም አድማጮች በተዘዋዋሪ እንዲቀበሉት ለማድረግ ሲል አድብስብሶ ያልፈዋል ማለት ነው። ስለዚህ በተዘዋዋሪ መንንድ Abortion is murder የሚለውን ጥያቄ የሚያስነሳውን ጉዳይ በተዘዋዋሪ መንንድ ተቀበሎት እያለን ነው። ተመልከቱ የ

"Murder is morally wrong. This being the case, it follows that abortion is wrong."

<mark>ዕ</mark>የዚህ argument መሰረታዊ ስህተት (fallacy) ለድምዳሜው ዋና (ቁልፍ ፣ መሰረታዊ) የሆነውን "Abortion is murder" የሚለውን ማስረጃ ሆን ብሎ በመተው ባለማካተቱ ነው። ይህ ደግሞ leaving out key premise ይባላል። እንደዚህ አይነቱ fallacy ደግሞ begging the question (ጥያቄ የሚያስነሳውን ጉዳይ በተዘዋዋሪ እንድንቀበለው ማድረግ) ይባላል።

ሌላ ምሳሌ 🏻 🐤

"Of course humans and apes evolved from common ancestors. Just look how simi- lar they are."

🛖 "የሰው ልጅ ና ጠጣ ከአንድ ቅድመ ኢየት ነው የተገኙት። ተመልከቱ እንደሚመሳሰሉ።" አለ።

____ እስኪ እንጠይቀው። ፡፭ ___ተመልክ ስለተመሳሰሉ ብቻ ከ አንድ ቅድመ አያት ለመንኘታቸው ምን ማስረጃ አለህ¢Φ

?

ተመልከቱ humans and apes evolved from common ancestors የሚለው conclusion ነው። ለዚህ conclusion ደግሞ እንደ ማስረጃ(premises) የቀረበው both of them are similar የሚለው ነው። በመልክ መመሳሰላቸው ከአንድ ቅድመ ኢያት ለመገኘታቸው ትክክለኛ ፣አሳማኝ ፣ቀልፍ ፣ወሳኝ ማስረጃ ነው ፋኢይደለም። በሌላ አባባል ትክክለኛውን ፣ አሳማኙን ቀልፍ ማስረጃውን አልጠቀሰም ወይም ለድምዳሜው ቁልፍ(ወሳኝ) የሆነው ማስረጃ ሆን ብሎ ትቶታል። የተተወው ቁልፍ ማስረጃ(leaving out key premise) የቱ ነው? ሰው ና ጠጣ ከአንድ ቅድመ ኢያት መገኘታቸውን የሚያረጋግጠው ማስረጃ። እሱን ማቅረብ ስላልቻለ ፣ አንባቢዎች ወይም ሰሚዎች እንዴት አወክ ስለሚሉት ለዚህ ደግሞ መልስ ነቂሳዊ(ትክክለኛ) መልስ ለመስጠት ስለሚከብድ ስለዚህ ይህን "ጥያቄ የሚያስነሳውን ጉዳይ አንባቢዎች ወይም አድማጮች በተዘዋዋሪ እንዲቀበሉት ለማድረግ ሲል አድበስብሶ ያልፈዋል ማለት ነው።

ውከሁለቱ ምሳሌ ምን ተረዳቸሁ¢ Abortion መግደል መሆኑን ጣረጋገጥ(approve) አለበት። ሰው ና ጦጣ በመልክ መመሳሰለቸው ብቻ ከአንድ አያት ለመገኘታቸውን ጣረጋገጫ(approve) መስጠት አለበት። እነዚህ ጉዳዮች ለጣረጋገጥ ከባድ ናቸው ስለዚህ አድበስብሶ ያልፋቸዋል ጣለት ነው። ስለዚህ

Begging the question fallacy ላይ ለድምዳሜው ዋና(ቁልፍ) የሆኑ ማስረጃዎቹን ሆን ተብሎ የሚተውት(leaving out key premise) ጥያቄ የሚያስነሱ ስለሆኑ ለማረ ጋገጥ (ጥያቄውን ለመመለስ) ደግሞ ስለሚከብድ ነው። በዚህ ምክንያት Argument ቱን የሚሰራው ስው (arguer) ቁልፍ የሆነውን ማስረጃ ትቶ ሌላ ማስረጃ ያቀርባል ይጠቀማል። ያቀረበው ሌላ ማስረጃ ለድምዳሜው ቁልፍ(ዋና) ትክክለኛ በቂ አይደሉም ግን ትክክለኛ እንደሆኑ አስመስሎ (illusion) ያቀርባቸዋል። በአንባቢው ወይም በአድማጩ ላይ ብዥታ (illusion) ለመፍጠር ሲል "ofcourse", "this being the case that", "After all", "clearly" የሚሉ ቃላትን ይጠቀማልፐ። ስለዚህ ፈተና ላይ እነዚህ ቃላትን የተጠቀመ argument begging the question fallacy ፈፅሞ ሊሆን ይችላል። እነዚህን ቃላት ስለተጠቀመ ብቻ beggning the question ነው ማለት አይደለም። እንግዲህ ብልጥ ሁኑ J። ለፈተና ባልጠት ስለሆነ የሚያስፈልገው። ስለዚህ

"in most cases of begging the question, this is precisely the reason why key premises are left unstated. The arguer is not able to establish their truth, and by employing rhetorical phraseology such as "of course," "clearly," "this being the case," and "after all," the arguer hopes to create the illusion that the stated premise, by itself, provides adequate support for the conclusion when in fact it does not."

127) Restating the conclusion as a premise

ស h leaving out key premises በምቀጠል begging the question fallacy እንዲፈፀም የሚያደርገው ደግሞ restating the conclusion as a premise ነው። ምን ማለት ነው Ф¢እስኪ እንየው። The second form of begging the question(petitio principii) occurs when the premise of an argument merely restates the conclusion in slightly different language.

፫ የቀረቡትን ማስረጃዎች ትንሽዬ የቋንቋ ለውጥ በማድረግ ምልሶ ድምዳሜው ላይ መድንም ፤ በሌላ አባባል ማስረጃዎቹን አቅርቦ ከዛ የቀረቡት ማስረጃዎች ላይ ትንሽ የቃላት ለውጥ አድርን የቃላት ለውጥ የተደረገባቸውን ማስረጃዎቹ ምልሶ ድምዳሜ ማድረግፐ ተንኮል፣ ምሳሌ → "Capitฐl punishment is justified for the crimes of murder and kidnapping because it is quite legitimate and appropriate that someone be put to death for having committed such hateful and inhuman acts."

롿 Capital punishment ማለት የሞት ቅጣት ማለት ነው።

it is quite legitimate and appropriate that someone be put to death for having committed such hateful and inhuman acts." የሚለው premise ነው።

ស "Capital punishment is justified for the crimes of murder and kidnapping" የሚለው ደባሞ conclusion ነው።

#logic 👆 ተመልከቱ premise ስሱ ላይ የቀረቡት ቃላቶች በሌላ ቃል ተተክተው ድምዳሜ ላይ ቀረቡ።

<mark>ΰp</mark>remise ስቡ ላይ ያሉት "legtimate and appropritate" የሚሉት ቃላት conclusion *ኑ* ላይ ካለው "justified" ከሚለው ቃል *ጋር ተሞ*ሳሳይ ነው።

፪ስለዚህ premise ሱም conclusion ኑም ተመሳሳይ ትርጉም ፣ ይዘት(content) ነው ያላቸው። ስለዚህ premise ስሱ ም conclusion ኑም አንድ አይነት ናቸው። በሌላ አባባል አንድኛው ማስረጃ(premise) አንድኛው ደባሞ ድምዳሜ(conclusion) ሁነው አልቀረቡም።

ተመሳሳይ ትርጉም ነው ያላቸው። ተመሳሳይ ትርጉም ኑሯቸው ግን የተለያዩ ቃላትን በመጠቀም አንባቢው ወይም አድጣጩ ላይ ብዥታ(illusion) ለመፍጠር ይሞክራል። ተመሳሳይ ትርጉም ኑሯቸው ሁለት የተለያየ ቃል መጠቀሙ premise ስሱ ና conclusion ኑ የተለያዩ ወይም አንድ አይነት እንዳልሆኑ አስመስሎ ያቀርባል። በሴላ አባባል ጣስረጃው ለ

Nby repeating the same thing in slightly different language, the arguer creates the illusion that independent evidence is being presented in support of the conclusion, when in fact it is not.

ሌላ ምሳሌ

" Anyone who preaches revolution has a vision of the future. for the simple reason that if a person has no vision of the future he could not possibly preach revolution."

<mark>ጕተ</mark>ምልከቱ። ማስረጃውም ድምዳሜውም ተምሳሳይ ናቸው። Bad ና not Good የሚሉት ምን ልዩነት አላቸው ¢ምንም። ልክ እንደነሱ ናቸው ከዚህ argument ላይ የቀረቡት ጣስረጃ ና ድምዳሜ።

ሄሴትውሉ illusion ክሌለው ግን "restatement the conclusion as a premise" fallacy አይፈፅምም። ጣለትም illusion(ትክክል ያልሆነውን ማስረጃ ትክክል አስመስሎ ማቅረብ) ሳይኖረው ድምዳሜውም ላይ ማስረጃው ላይ ተመሳሳይ ቃል ብንጠቀም fallacy አንፈፅምም። ምሳሌ፞፞፞ጞ

No dogs are cats. Therefore, no cats are dogs.

吉 restatement ነው። ባን ምንም fallacy አልፈፀማም። Valid ነው sound ነው። London is in England and Paris is in France. Therefore, Paris is in France and London is in England.

💍 restatement ነው። ግን ምንም fallacy አልፈፀማም። valid ነው sound ነው። Rome is in Germany or Rome is in Germany. Therefore, Rome is in Germany.

💍 restatement ነው ግን ምንም fallacy አልፌፀምም። Valid ነው። ግን unsound ነው። 🛚 😊 ውስብስብ እንዳይሆንባቸው እንደነዚህ አይነቱ ን argument ብዙም ትኩረት አትስጧቸው። you are juniorT። fallacious ያልሆኑበት ምክንያት ምንም እንኳ ማስረጃዎቹ ና ድምዳሜው ላይ ያሉት ቃላት ተመሳሳይ(restatement) ቢሆኑም ምንም አይነት illusion(ብዥታ ማስምሰል) የላቸውም። ምክንያቱም የቀረቡት ማስረጃዎች ለድምዳሜው በቂ ትክክለኛ

አሳማኝ ዋስትና ስለሆኑ።

🛨 3ኛ) Arguing(reasoning) in circle

📠 🥥 ከ leaving out key premise ና ከ restating the conclusion በመቀጠል begging the question fallacy እንዲፌፅም የሚያደርገው ደብሞ reasoning in a circle ነው። ምን ጣለት ነው Φ ሲእስኪ እንየው።

The third form of petitio principii involves circular reasoning in a chain of inferences.

& ይሔ ደብሞ ሌሎችን ለጣሳመን ዙርያ ዙሪያውን ማለት ነው። ሀሳቡን ማሽከርከር ነው። ምሳሌ 👇 "Ford Motor Company clearly produces the finest cars in the United States. We know they produce the finest cars because they have the best design engineers. This is true because they can afford to pay them more than other manufacturers. Obviously they can afford to pay them more because they produce the finest cars in the United States."

ዝም ብላቸሁ ስታነቡት ይገባችሗል። *መ*ፃፍ ደከመኝKቢቃ ስ**ታዩ**ት ይገባችሗል።

Lipon encountering this argument, the attentive reader is inclined to ask, "Where does this reasoning begin? What is its source?" Since the argument goes in a circle, it has no beginning or source, and as a result it proves nothing.

ላbegging the question fallacy ን ስናጢቃለው ፣ ይህ fallacy የሚፈፀመው ለድምዳሜ የቀረበው ማስረጃ ትክክል አይደለም። ግን ትክክል አስመስሎ(illusion) ሲቀረብ ይህ fallacy ይፈፀማል። ብዙውን ጊዜ begging the question fallacy valid ናቸው ግን unsound ናቸው። ምናልባት true/false ከመጣ ያዙት።

Complex Question

The fallacy of complex question is committed when a single question that is really two (or more) questions is asked and a single answer is then applied to both questions. • Every complex question

presumes the existence of a certain condition. When the respondent's answer is added to the complex question, an argument emerges that establishes the presumed condition. Thus, although not an argument as such, a complex question involves an implicit argument. This argument is usually intended to trap the respondent into acknowledging something that he or she might otherwise not want to acknowledge.

📷 ሁለት አማራጭ ብቻ ተሳቷቸሁ ጥያቄ ስትጠየቁ ፣ የተጠየቀውን አምናቸሁ እንድትቀበሱ ማድረግ ነው።

ለምሳሌ "እኔ አንዱን የA to Z Tutorial ተማሪን ክላስ ውስጥ ፈስ መፍሳት አቁመሃል? ፐብዬ ብጠይቀው "አዎ/ወይም አይደለም" ብሎ ከመለሰ መጀመሪያ ፈስ ይፈሳ እንደነበር አምኗል ማለት ነው። ስለዚህ ፈስ ይፈሳል ነበር ብዬ ድምዳሜ ላይ ደርሳለሁ ማለት ነው።

ሌላ ምሳሌ ፞፟<mark>TH</mark>ave You stopped dating girls?

#logic ሴላ ምሳሴፐ<mark>ለን</mark>ድ *ጓጀኛችሁ ሲጋራ እንደሚያ*ጨስ ና *እንደሚያ*ጨስ *ማወቅ ከሬሲጋችሁ እንዲህ* ብላችሁ ትጠይቁታላችሁ ᠯ

" ሲ*ጋራ ግ*ጩስ አቁ*ሞህ*ል ወይስ አላቆምክም?"

支 ይህን ጥያቄ መጠየቅ የምትቸሉት ሲ*ጋ*ራ እንደሚያጨስ ካወቃቸሁ ብቻ ነው። ግን እንደሚያጨስ ሳታወቁ ይህን ጥያቄ ስትጠይቁ complex question fallacy ን ትፈፅጣላቸሁ ማለት ነው። ስለዚህ ከሱ መልስ ተነስታቸሁ መደምደሚያ ላይ ትደርሳላቸሁ ማለት ነው። አዎ አቁሜያለሁ ካለ "ያጨስ ነበር" ብላቸሁ ትደመድማላቸሁ። አይ አላቆምኩም ካለ ደግሞ "እያጨስክ ነው ብላቸሁ ትደመድማላቸሁ። ስለዚህ የ

"Have you stopped smoking cigarrate?" You have answered "Yes". Thefore, you used to smoke cigarrate.

"Have you stopped smoking cigarrates?" you have answered "No". Therefore you are smoking cigarate.

በጣም ቀላል የሚባል fallacy ነው። ፈተና ላይም ኢየስቸግርም። ምንም የሚከብድ ነገር የለውም። ሌላ ምሳሌ

You were asked whether you have stopped cheating on exams. You answered "yes." Therefore, it follows that you have cheated in the past.

You were asked whether you have stopped cheating on exams. You answered "no." Therefore, you continue to cheat.

- 👆 ስለዚህ ሁለቱ argument complex question የተባለውን fallacy ፈፅመዋል። ስለዚህ ፈተና በእንደዚህ አይነት መልክ ከተሰጣቸው J ወጋ ወጋጣድረግ ነው።
- 🗾 False Dichotomy(የሁለት አጣብቂኝ ምርጫ)
- false dichotomy is committed when one premise of an argument is an "either ... or ..." (disjunctive) statement that presents two alternatives as if they were jointly exhaustive (as if no third alternative were possible).
- ស False dichotomy ማለት ሁለት ተፃራሪ አማራጮቸን(alternative) በማቅረብ አንዱን እንድንመርጥ ማስገደድ ነው። ብዙ ምርጫዎቸ እያሉ ማን ሁለት ምርጫ ብቻ እንዳሉ አድርን በማቅረብ የሚፊፀም የስህተት አስተሳሰብ ነው። ሁለት ናቸው አማራጮቹ ከሁለቱ አንዱን መምረጥ ደግሞ ግዴታ ነው። ሁለቱን አማራጮች ለመግለፅ Either ... or የሚባውን አያያዥ እንጠቀማለን።
- 📌 False dichotomy ብዙ ስምች አሉት 宁

"Either ... or fallacy" ይባላል። "False Faburication" ይባላል። "Black and white thinking" ይባላል። "False dillema" ይባላል።

<u>ு</u> ቀለል ያለ ምሳሌ ልስጣችሁ። ልጅ እያሳችሁ እናታችሁ "ገበያ ልሔድ ነው ቤቱን ጠብቁ" ስትባሉ ፤ "ወይ ብርቱካን <i>ግ</i> ዥልኝ ወይ ደግሞ ቤቱን አልጠብቅም" ትላሳችሁ ኣፐ። ቤቱ እንዲጠበቅ ስለ <i>መት<mark>ፌ</mark>ልጊ</i> ቡርቱካን ት <i>ግ</i> ዥልኛለሽ ብሎ ይደ <i>መ</i> ድማል።
" <mark>ሁ</mark> ለት አማራጭ ነው የሰጣችሗት
🛨 1ኛው - ብርቱካን ግርልኝ ቤቱን እጠብቃለሁ ነው። 👉 2ኛው - ብርቱካን ካልንዛሽልኝ ቤቱን አልጠብቅም ነው።
<mark>ፐስ</mark> ለዚህ ከ ሁለት አንዱ መምረጥ አለባት። ወይ መ ግዛት ወይ አለመግዛት። እናት ደግሞ ቤቱ እንዲጠበቅላት ስለምትፈልግ ት ገ ዛለቸፐ 😑 掌
"Either you buy me orange or I will not look after the home. You want the home to be looked after. Therefore, You will buy me orange."
<mark>o</mark> አያቸው ኣ።ሁለቱ አማራጮች በ Eitheror ተያያዙ። የዚህ አይነቱ fallacy false dichtomy ይባላል። ሌላ ምሳሌ -
<u>መ</u> ምህሪቭሁን ስታስፈሩ
"ማርክ ትጨምር እንደሆነ ጨምረኝ ካለበለዚያ እንልሀለሁ _ነ 🖒 ፤ <mark>ሚሞ</mark> ት አትፈል ግም ስለዚህ ማርክ ትጨምረ ኛለህ" ብት <mark>ሱት false dichotomy <i>ሬፅ</i>ማች</mark> ሗል። ብዙ ምርጫዎች እያሉ <i>ግን ሁ</i> ለት ምርጫ ብቻ እንዳሉ አድርን በማቅረብ የሚፈፀም የስህተት አስተሳሰብ አለው ይህ fallacy።
" Either you add me some mark or I will kill you. You don't want to die. Therefore, it follows that you will add me some marks."
<i>አያቼሁ</i> ኣ ሁለቱ አ ማራጮች በ Either or <i>ተያይዘ</i> ዋል። ማርክ ከጨመረው ህግም ህሊናቸሁ ይጠይቀዋል። ማርክ ካልጨመረው ደግሞ ሊ <i>ገ</i> ለው ነው።TTየሁለት አጣብቂኝ ም <mark>ርጫ ፡</mark> ግለት ይህ ነው።

ሌሳ ምሳሌ 🖕
" Either you give me money or I will rob a bank"
ሌላ ምሳሌ ፐ <mark>ወይ</mark> አሁነት አ ግባኝ ካልሆነ ግን ከአሁን በ ሗላ አንተ <i>ጋ</i> በዚህ ሁኔታ አልቀ ጥልም። እንድለይህ አት ፈልግም ስለዚህ አሁነት ታገባኛለህ። ፞፞፞፞፞
"Either you marry me right now or I'll be forced to leave you and never speak to you again. I'm sure you wouldn't want me to do that. Therefore, you'll marry me right now."
🌇 አስተውሉ Either or ስላለው ብቻ false dichotomy ተፈፅሟል ማለት አንቸልም። ለምሳሌ 👇 🔻 🕏
Either Nile or Amazon is the longest river. But Amazon is not the longest river. Therefore, Nile is the longest river.
<mark>ዕ</mark> ይህ argument እውነታነትን አዝሷል። የሁለት አጣብቂኝ ምርጫ የለውም። በአለም ላይ ረዝሙ ወንዝ ወይ አጣዞን ነው ወይ ደግሞ ናይል ነው። አጣዞን አይደለም ስለዚህ ናይል ነው። fact ነው። ማለትም ብዙ ምርጫዎች እያሉ የግድ ሁለት ምርጫ ብቻ እንዳለ አድርን አላቀረበም። አንዱን ካላደረከ ሁለተኛውን ታደርጋለህ የሚል ምርጫ አያስቀምፕም።
ሌላ ምሳሌ :- "Either Abebe or Elias will come to the party. Abebe don't come to the party. Therefore, Elias will come." ምንም fallacy አልፌፀምም።
ሌላ ምሳሌ : Either Physics is a natural science or social science. It is not social science. Thus, physics is a natural science. ምንም fallacy የለውም ፤ fact ነው።
Supressed Evidence

when one presents evidence or an argument for a position but leaves out (or suppresses)

relevant

evidence that would weaken or show false one's conclusion.

ተኅቢውን ማስረጃ(premises) በመሰወር ተኅቢ ባልሆኑ ማስረጃዎች መደምደሚያ ሃሳብ(coclusion) ላይ መድረስ ነው። ተኅቢውን ትክክለኛውን ማስረጃ መጨቆን(supress) ነውፐ።

Eg1 "Addis Ababa University is one of the prominent and good universities in Africa, because the colour of the buildings are impressive, the flowers and other plants get enough water and it has sample gates around the compound."

አያቹአ ዩኒቨርስቲው ምርጥ ነው ለማለት የተጠቀመበትን ምክንያቶች፣ ከትምህርት ጥራቱ ይልቅ ሌላ ነገር እንደ መረጃ ተጠቅሞ ነው፣ መደምደሚያ የሰጠው። ዋናው ማስረጃ መሆን የትምህርት ጥራቱ ና ከትምህርት ጥራቱ *ጋ*ር ተያያዥ የሆኑት ጉዳዮች ናቸው። እነሱን ጨቁኖ ጥሩ ዩኒቨርሲቲ ለመባል አሳማኝ ያልሆኑ ሌሎች ማስረጃዎችን በማቅረብ መደምደሚያ ላይ ደርሷል።

በቀጣይ ጥያቄ እንሰራለን።

#Logic and Critical Thinking

N Excercises on fallacies of relevance and weak induction.

The following arguments commit either a fallacy of relevance, a fallacy of weak induction, or no fallacy at all. Identify which informal fallacy is committed by the following arguments. If no fallacy is committed, choose "no fallacy".

1) Elizabeth and I have a great relationship. We enjoy our time together, and a have a lot in common. However, she has different taste than I do in Japanese Anime. We must break up immediately.

A) Hasty generalization. B) Missing the point (ignoratio elenchi). C) Arguing against the person (ad Hominem). D) No fallacy.
Answer: B
2) Facebook is far and away the most widely used social media platform. Therefore, it is the only one worth using or taking seriously.
A) Arguing against the person (ad Hominem). B) Weak analogy. C) Appeal to the people (ad Populum).D) No fallacy.
Answer: C
3) The phone rang just before my computer crashed. Apparently, getting a phone call can cause my comptuer to crash.
A) Non causa pro causau B) post hoc ergo propter hoc C) slippery slope D) Accident
Answer: B
4) Book A is made of paper, cost over 200 birr and was bought at the stationery store. It is novel fiction. Book B is also made of paper, cost over 200 birr and came from the same store. Book B is probably novel fiction as well.
A) slippery slope B) Accident C) Straw man D) weak analogy

Answer: D

5) If Amazon is allowed to buy Whole Foods, they will control all pricing in the food sector. All other grocery chains will go out of business, and Amazon will be able to set the prices of food to whatever they want without competition. Since we have no choice but to buy food to eat, each of us will be forced to pay nearly all our monthly earnings to Amazon every month.
A) Appeal to ignorance (ad Ignorantium). B) Slippery slope fallacy. C) False Cause. D) No fallacy.
Answer: B
6) I ate a fresh mango juice in that juice house. It tasted awful. I'm sure all fresh juices sold in that juce house will taste awful.
A) False cause B) Converse accident C) Red herring. D) You too
Answer: B
7) Our Biology teacher said that nuclear fusion will soon be a viable option for meeting our society's energy needs. Consequently, there is no need for the government to invest further in solar and wind energy.
A) Arguing against the person (ad Hominem). B) Appeal to unqualified authority. C) Appeal to ignorance D) Appeal to force
Answer: B
8) No one has ever shown that there is life after death. Therefore, it is certain that humans will never have eternal life.

A) Appeal to pity B) Red herring fallacy. C) Appeal to ignorance (ad Ignorantium). D) Weak

analogy

Answer: C
9) Only the smartest, most elite students will be able to complete a degree in Medicine. You should major in Medicine: anything else and you sell yourself short.
A) Appeal to vanity B) Appeal to snobbery C) Bandwogen D) No fallacy
Answer: B
9) You should read the Harry Potter books. If you don't, none of the other kids in the school will like you or want to play with you.
A) Fallacy of accident. B) Appeal to force (ad Baculum). C) Converse accident D) Appeal to pity.
Answer: B
10) Abebe has been spending too much time studying lately, and hasn't had enough time or energy to socialize. We should steal all his books and his computer so he can't get any studying done, and is forced to do something else.
A) Missing the point B) False cause C) slippery slope D) Appeal to force
Answer: A
11) Senator Mueller has said we need to prioritize promoting alternatives to fossil

fuels in this legislative session. What nonsense! I know for a fact Senator Mueller

drives a gas guzzling SUV.

A) Slippery slope fallacy. B) Ad hominem abusive C) Ad hominem circumstantial D) Appeal to unqualified anuthority
Answer: C
#logic 12) I have been a member of A to Z Tutorial Class and the tutor they have given has high quality and lasted a long time in mind. I have a number of friends who is a member of A to Z Tutorial Class and they have all been happy with them. A to Z Tutorial Class might be a good choice for you as well.
A) Ad populum, Bandwagon B) Ad populum, vanity C) Ad populum, snoberry D) Weak analogy
Answer: A
#Logic and Critical Thinking.
No Questions on Fallacies of presumption.
The following arguments commit either a fallacy of presupposition, or no fallacy at all. Identify which informal fallacy is committed by the following arguments. If no fallacy is committed, choose "no fallacy".
1) God must exist, because it says that God exists in the Bible. Everything in the Bible is true, because it is the word of God.

A) False dichotomy. B) Suppressed evidence fallacy. C) Begging the question. D) No fallacy.

Answer: C
2) Abebe is either on the 100 Birr bill, or on the 50 Birr bill. He is not on the 50 Birr bill, so he must be on the 100 Birr bill.
A) False dichotomy. B) Complex question fallacy. C) Begging the question. D) No fallacy.
Answer: D
3) I asked my assistant if he had spent all of our petty cash fund on video games. He said no. He must have spent it on something else.
A) Suppressed evidence fallacy. B) Begging the question. C) Complex question fallacy. D) No fallacy.
Answer: C
4) People are either supporters of personal privacy and freedom, or they are proponents of a Big Brother state. Some people think it is OK to have invasive body scanners at airport security checkpoints. Clearly, these people do not care at all about privacy or individual rights.
A) Complex question fallacy. B) False dichotomy. C) Suppressed evidence fallacy. D) No fallacy.
Answer: B

5) I don't care what you say about ballot stuffing. We counted the votes, and Abiy Ahmed

got more than anyone else. Therefore, he is the rightfully elected candidate.

A) Begging the question. B) Complex question fallacy. C) Suppressed evidence fallacy. D) No fallacy.
Answer: C
6) When we conducted a poll of married people, 80% claimed they never cheated on their spouse in their own homes. Clearly, the majority of married people carry out their affairs only at their workplaces and hotels (2008).
A) Complex question fallacy. B) Begging the question. C) False faburication. D) No fallacy
Answer: A
7) Naturally humans have free will. After all, we have the unimpeded ability to choose our actions without limitation or influence.
A) Begging the question B) False dilemma C) complex question D) No fallacy
Answer: A
8) Everyone is either a good athlete, or a total klutz. Betelhem fell on the ski slopes the other day, so she could not be any good at basketball.
A) Complex question fallacy. B) Weak analogy. C) Black and white. D) No fallacy.

Answer: C

9) The jury must find the defendant guilty. I asked the defendant if he had decided to commit the crime at the spur of the moment. Since the answer was no, you must conclude that the crime was planned beforehand.
A) False faburication. B) Begging the question. C) Complex question fallacy. D) No fallacy.
Answer: C
10) Amanda is a US citizen, is over 18 years old, and has registered in her district. Therefore, she can vote in the next election.
A) Supreesed evidence B) Begging the question C) False faburication D) No fallacy.
Answer: D
🔼 #Logic and Critical thinking.
🔼 Chapter 5 – informal fallacy.
▲ Fallacies of Ambiguity.
🔯 fallacies of Ambiguity are Committed when misleading or wrong conclusions of an argument is drawn from ambiguous words or statements.

ውበመጀመሪያ Ambiguity ማለት ምን ማለት ነው¢Chapter 3 lexical definition ላይ ተምረንዋል።

Ambiguity ማለት አሻሚነት ማለት ነው። አሻሚነት(Ambiguity) ማለት አንድ ነገር ሁለት የተለያየ ትርጉም ሲኖረው ማለት ነው። ስለዚህ አንድ ቃል ሁለት የተለያየ ትርጉም ሲኖረው ይቸላል። እንዲሁም አንድ አረፍተ ነገር ሁለት የተለያየ ትርጉም ሲኖረው ይቸላል። ስለዚህ ቃላቶች ና አረፍተ ነገሮች ከሚኖራቸው ሁለት የተለያየ ትርጉም አንፃር Ambiguity(አሻሚነት) በሁለት ይከፈላል \(\bar{Y}\):

'ነ፝፝f) የ ቃላት(word) አሻሚነት (Equvocation). 🔥 2ኛ) የ አረፍተ ነገር(statement) አሻሚነት(Amphiboly).

፹ ስለዚህ ሁለት የተለያየ ትርጉም ያላቸውን ቃላቶች(Equivocation) እንዲሁም ደግሞ ሁለት የተለያየ ትርጉም ያላቸውን አረፍተ ነገሮች(Amphiboly) በ argument ውስጥ ያለ አግባብ ጥቅም ላይ ሲውሉ fallacy of ambiguity የተባለ ህፀፅ ይፈፀጣል።

- 📌 ስለዚህ fallacies of Ambiguity በሁለት ይከፈላል 🔀።
- 🔥 1ኛ) Equivocation. 🔥 2ኛ) Amphiboly.
- 🥞 በጣም ደስ የሚሉ fallacy 🖰 <u>၎</u>ቸው። እ*ያንዳንዳቸውን እንም*ልከት።
- ፲<mark>፻</mark>ኛ) Equivocation(ማዛባት ፣ አዙ*ሮ ማናገ*ር)

The fallacy of equivocation occurs when the conclusion of an argument depends on the fact that a word or phrase is used, either explicitly or implicitly, in two different senses in the argument. Such arguments are either invalid or have a false premise, and in either case they are unsound.

Equvocation የሚፈፀምው ፡ አንድ ቃል ሁለት የተለያየ ትርጉም ካለው እና ይህ ሁለት የተለያየ ትርጉም ያለው ቃል በ Argument ውስጥ ያለ አግባብ ጥቅም ላይ ከዋለ ነው። ጣለትም የ ቃሉ ሁለት የተለያዩ ትርጉሞች ትክክለኛ ትርጉጣቸውን ሳይጠብቁ በ Argument ቱ ውስጥ ጥቅም ላይ ከዋሉ የሚፈፀም ህፀፅ ነው። ለምሳሌ \(\bar{Y}\)

📌 "Obtuse" የሚለው ቃል ሁለት የተለያየ ትርጉም አለው።

- ፲ૄ፦ Obtuse ማለት በ 90° ና በ 180° *መ*ካከል ያለ አንግል ማለት ነው። በ ማትስ ትምህርት ኣ ዝርጥ አንግል ተብለን የተማርንው <mark>⇔</mark>። <u>←</u> Obtusgማለት<u></u> ደግሞ ደደብ ማለት ነው።
- 🍅 አያቸው ኣ Obtuse የሚለው ቃል ሁለት የተለያየ ትርጉም አለው። ታዲያ ይህን ሁለት የተለያየ ትርጉም ያለአግባቡ በ argument ውስጥ ጥቅም ላይ ሲውል Equivocation ይፈፀጣል። እንዴት ነው ያለ አግባብ ጥቅም ላይ የሚውለውΦ 🕹 ተመልከቱ 🥎

🔯 ማስረጃዎቹ(Premises) ላይ ሁለቱ የተለያዩ ትርጉሞች ትክክለኛ አገልግሎታቸውን(ትርጉጣቸውን) ይዘው ይቀመጣሉ ወይም ደግሞ ምናልባት አንደኛው ትርጉም ትክክለኛ አገልግሎቱን(ትርጉሙን) ይዞ ላይቀመጥ ይችላል። ነገር ግን

ኒውልጊዜም ቢሆን ድምዳሜ(Conclusion) ላይ ዋን አንድኛው ትርጉም ትክክለኛውን አንልግሎት(ትርጉም) ይዞ አይቀመጥም። በሌላ አባባል ማስረጃዎቹ ለድምዳሜው ዋስትና መሆን አይቸሉም(invalid)። ዋስትና መሆን ቢችሉ(valid) እንኳን ምናልባት ከቀረቡት ማስረጃዎች ላይ አንደኛው ትርጉም ትክክለኛ አንልግሎቱን(ትርጉሙን) ይዞ ላይቀመጥ ይቸላል። ስለዚህ አንድኛው ማስረጃ በነባራዊው አለም ውሽት(false premises) ይሆናል ማለት ነው። ስለዚህ Equivocation unsound ነው። (invalid ሊሆኑ ይችላሉ ወይ ደግሞ valid ሁነው false premise ሊኖራቸው ይችላል።) ተመልከቱ∮

" Some triangles are obtuse. Whatever obtuse is ignorant. Therefore, some trian- gles are ignorant."

😷 ተመልከቱ። obtuse የሚለው ቃል ሁለት የተለያየ ትርጉም እንዳለው ቅድም አይተናል። ሁለቱ የተለያዩ ትርጉሞች ጣስረጃዎቹ ተቀምጠዋል¥።

🛨 አንዳንድ triangle ሎች obtuse ናቸው። ስለዚህ Obtuse ማለት በ 90° ና በ 180° *መ*ካከል ያለ አንግል ነው የሚለውን ትርጉም ተጠቅጧል።

t Obtuse የሆነ ሁሉ ጭፍን አስተሳሰብ ያለው ፣ደደብ(igonrant) ነው። ስለዚህ Obtuse ማለት ደግሞ ደደብ ነው የሚለውን ትርጉም ተጠቅሟል።

conclusion ኑ ላይ አለአብባብ የሚውል ትርጉም አለ። ተመልከቱ \bar{Y}

🕌አንዳንድ triangle ሎች obtuse ናቸው።" አለ 👉 "ጋbtuse የሆነ ሁሉ ጭፍን አስተሳሰብ ያለው ፣ ደደብ(igonrant) ነው።" አለ

🛖 "ስለዚህ አንዳንድ triangle ሎች ጭፍን አስተሳሰብ ያላቸው ፣ ደደብ(igonrant) ናቸው" አለ🔍 😂 ። 🕍 😙

አያቸው ኣ Conclusion ኑን፮፥ triangle ሎች ደደብ ናቸው ➡️████ ██ █ Å እንዴ። አያቸው ኣ ሁለት የተለያየ
ትርጉም ያለውን ቃል በ argument ውስጥ አላማባብ ጥቅም ላይ ስለዋለ ነው። ደደብ የሚለው ስያሜ ለ ሰው ነው እንጇ ለነገሮች ደደብ
የሚል ስያሜ አልተሰጠም። "ፐቤቱ ደደብ ነው" አይባልም አይደል። ልክ እንደ ቤቱ triangle ም ደደብ ነው አይባልም። ስለዚህ ሁለት
የተለያየ ትርጉም ያለውን አንድን ቃል ያለአማባብ በ argument ውስጥ ተጠቀም። ሁለቱ ማስረጃዎች(premises) ላይ ኮ የ ቃሉ
ሁለቱ የተለያዩ ትርጉሞች ትክክለኛ ትርጉጣቸውን(አገልግሎታቸውን) ይዘዋል። ችግሩ የተፈጠረው ድምዳሜው(conclusion) ላይ
ነው።

፲፱ ሁለተኛው ማስረጃ ላይ ያለውን የቃሉን ትርጉም ማለትም "whenever obtuse is ignorant" የሚለውን አንደኛው ማስረጃ ላይ ላለው ትርጓሜ ማለትም "some triangles are obtuse" ለሚለው ሰጠው እና ድምዳሜው ላይ "some trainagles are ignorant" ብሎ ደመደመ። ሁለቱ ማስረጃዎች ላይ የቃሉ ትርጉሞች ልክ ናቸው። conclusion ኑ ላይ ግን ስህተት ተፈጠረ∮።

"አንዳንድ triangle ሎች obtuse ናቸው።" እውነት ነው ምክንያቱም አንዳንድ triangle ሎች በ 90° ና በ 180° መካከል ስለሚ*ገኙ*።

" Obtuse የሆነ ignorant ነው።" እውነት ነው ምክንያቱም obtuse ማለት ignorant(ዴደብ) ማለት ነው።

<mark>ዕ</mark>ስለዚህ ሁለቱ ማስረጃዎች(premises) ላይ ሁለቱ የቃሉ ትርጉሞች ትክክለኛ ትርጉማቸውን ይዘዋል። ቸግሩ የተፈጠረው

አንዳንድ triangle ሎች obtuse ናቸው። Obtuse የሆነ ignorant ነው። ስለዚህ some triangles are ignorant.

Triangle ሎች "ደደብ ፤ ማስብ ማንናዘብ የማይቸሉ" ናቸው ብሎ መናገር አይቻልም። ደደብ የሚል ስያሜ ለሰው ልጅ ብቻ ነው። #logic ሌላ ምሳሌ፞፞፞፞፞፟ "The passage between Addis Ababa and Bahirdar is too long. The passage that I read has 270 pages. Therefore, the passage between Addis Ababa and Bahirdar has 270 pages." 🎛 🛣 ተመልከቱ ይህን Argument። "በ አዲስ አበባ ና በባህርዳር መካከል ያለው መንገድ 270 ገፅ አለው" ይላል 📌 አንድ ቃል ሁለት የተለያየ ትርጉም ይዟል። "passage" የሚለው ቃል። ተመልከቱ 👇 $\bar{\mathbf{Y}}$ 🚹 Passage ማለት ምሑጃ ፣ ምተላለፊያ ምንገድ ማለት ነው። 👉 paฐsage ማለት ደግሞ ንባብ ማለት ነው። አያቸሁ ኣ አንድ ቃል(passage) ሁለት የተለያየ ትርጉም አለው። ይሆን ቃል argument ቱ(በተለይ conclusion ኑ) ላይ ያለ አግባብ ጥቅም ላይ ሲውል Equivocation የተባለለ ህፀፅ ይፈፀጣል። አንዴት ተፈፀጣ¢ተመልከቱ 💎 🚹 " በአዲስ አበባ ና በባህርዳር መካከል ያለው መሔጃ መንገድ(passage) በጣም ረዝም ነው" አለ 👉 " ያነበብኩት መፅሀፍ ንባቡ (passage) 270 *ነፅ ነው* " አለ። ተመልከቱ። passage ለሚለው ቃል ሁለቱ የተለያዩ ትርጉሞች ሁለቱ ማስረጃዎች(premises) ላይ ትክክለኛ ትርጉጣቸውን ይዘው ተቀምጠዋል። ችግሩ(ህፀፁ) የተፈጠረው ድምዳሜው(conclusion ኑ) ላይ ነው። ተመልከቱ $ar{\mathbf{Y}}$

😊 አያችሁ ሁለት የተለያየ ትርንም ያለው አንድ ቃል በ argument ቱ(በተለይ በ conclusion ኑ) ውስጥ አላግባብ

1, 16 2 ... ተብሎ አይቆጠርምም አይገለፅምም።

በአዲስ አበባ ና በባህርዳር መካከል ያለው passage(መንገድ) ረዥም ነው። ያነበብኩት መፅሀፍ passage(ንባብ) 270 ገፅ ነው። ስለዚህ በ አዲስ አበባ ና በ ባህርዳር መካከል ያለው passage(መንገድ) 270 ገፅ ነው። ነገር ግን መሔጃ መንገድ(passage) ገፅ ጥቅም ላይ ውሷል። conclusion ኑ ላይ passage የሚለውን ቃል ጨፈለቀው ና እንደ አንድ ትርጉም ወሰደው ወይም አንድ ብቻ ትርጉም እንዳለው ቃል አድርን ወሰደው።

ሌላ ምሳሌ 🍨

"Noisy Childern are headache. Two paracetamol can go away headache. Therefore, it follows that two paracetamol can go away noisy children."

<u>ፐገባ</u>ቸሁ ኣ። Headache የሚለው ቃል ሁለት ትርጉም ይዞ የመጣው።

፲ Headche ማለት ረባሽ ህፃናት ማለት ነው። በተለምዶ ረባሽ ህፃናት ን ራስምታት ናቸው ብለን እንጠራቸዋለን(ተለዋጭ ዘይቤ)። እከሌ ኮ ራስምታት ነው ትሉ የለ ፡ ልክ እንደዛ።

👉 Headache ማለት ደባሞ ራስ ምታት በሽታ ማለት ነው። በሽታው ራሱ።

ታዲያ የ Headache ሁለቱ የተለያዩ ትርጉሞች ሁለቱ ማስረጃዎች(premises) ላይ ትክክለኛ ትርጉጣቸውን ይዘው ተቀምጠዋል። ችግሩ(ህፀፁ) የተፈጠረው ድምዳሜው(conclusion ኑ) ላይ ነው። ተመልከቱ**Ý**

"ረባሽ ልጆች ራስ ምታት ናቸው(headache)። ራስ ምታት በሽታው(headache) በ ሁለት ፓራሲታሞል ይለቃል ፣ ይድናል ፣ ይተዋል። ስለዚህ ረባሽ ልጆች(headache) በ ሁለት ፓራሲታሞል ይለቃሉ ይተዋሉ።" ስታስቡት ፓራስታሞል ከራስምታት በሽታ ያድናል እንጂ ፣ ከ ረባሽ ህፃናት ያድናል እንዲያ

፲፱ አያቸሁ ሁለት የተለያየ ትርጉም ያለው አንድ ቃል በ argument ቱ(በተለይ በ conclusion ኑ) ውስጥ አላግባብ ጥቅም ላይ ውሷል። conclusion ኑ ላይ headche የሚለውን ቃል ጨፈለቀው ና እንደ አንድ ትርጉም ወሰደው ወይም ጣስረጃዎቹ ላይ የቀረቡትን ሁለት የተለያዩ ትርጉሞችን ፣ ድምዳሜው ላይ ተመሳሳይ(አንድ አይነት) ትርጉም እንዳላቸው አድርን አቀረበው። ሌላ ምሳሌ

"Everything that runs has feet. Abay river runs acroos Egypt. Thus, Abay river has feet.

- 📌 ስናጠቃለው Equivocation fallacy በብዛት የፖለቲካ መሪዎች ና ተና*ጋሪ*ዎች ይፈፅሙታል።
- 垚 2ኛ) Amphibloy
- The fallacy of amphiboly occurs when the arguer misinterprets a statement that is syntactically ambiguous and proceeds to draw a conclusion based on this faulty interpretation.
- The original statement is usually asserted by someone other than the arguer, and the syntactical ambiguity usually arises from a mistake in grammar or punctuation—a missing comma, a dangling modifier, an ambiguous antecedent of a pronoun, or some other careless arrangement of words.
- Because of this ambiguity, the statement may be understood in two clearly distinguishable ways. The arguer typically selects the unintended interpretation and proceeds to draw a conclusion based upon it.
- 'Syntical የምትለውን ያዙልኝ። syntical ማለት Grammer ማለት ነው። Grammer ማለት ደግሞ ሰዋሰው ማለት ነው። ስለ grammer ከታች ጀምሮ ተምረንዋል ፣ እዚህ ላይ መተንተን አይጠበቅብንም። ነገር ግን ስለ Grammatical error ለምሳሌ miising comma, dangling modifier, misplaced modifier ምናምን አልተማራችሁም። ችግሩ የሞሼ ነው ። ለማንኛውም
- Amphiboly የሚፈፀመው በ argument ቱ ውስጥ የሚገኙት አረፍተ ነገሮች(statement) ትክክለኛውን የ ሰዋሰው(grammer) ህግ ሳይጠብቁ ሳይከተሉ ሲቀር ነው በሌላ አባባል Grammatical error በአረፍተ ነገሮቹ ውስጥ ሲኖር ነው። በዚህ ምክንያት በ argument ቱ ውስጥ የሚገኙት አረፍተ ነገሮች ሁለት የተለያየ አሻሚ ትርጉም ይኖራቸዋል።
- ፟ Grammatical error የሚፈጠረው ደባሞ በ pronoun(he,she,it,they,we...) ሊሆን ይቸላል፣ comma ን በትክክል አለምጠቀም ሊሆን ይቸላል፣ በ dangling modifier ሊሆን ይቸላል። ስለ pronoun አጢቃቀም፣ ስለ misding comma ፣ ስለ dangling modifier ላስረዳቸው ፈልጌ ነበር፣ ግን ትርፉ ድካም ነው ምናልባት Amphiboly ላይ አንድ ጥያቄ ነው ሊወጣ የሚቸለው። ለፈተና የሚሆን ነገር እንምልከት የ

፲ በ argument ቱ ውስጥ የሚገኙት አረፍተ ነገሮች(statement) ትክክለኛውን የ ሰዋሰው(grammer) ህግ ሳይጠብቁ ሳይከተሉ ሲቀር፣ በሴላ አባባል Grammatical error በአረፍተ ነገሮቹ ውስጥ ሲኖር ፣ በዚህ ምክንያት በ argument ቱ ውስጥ የሚገኙት አረፍተ ነገሮች ሁለት የተለያየ አሻሚ ትርጉም ይኖራቸዋል።

፲ ከሁለቱ አሻሚ ትርጉሞች መካከል አንድኛው ትርጉም ትክክለኛ ትርጉም ነው ማለትም ስውየው(somebody) ለማለት የፈለገው ትርጉም ነው።

#logic ፲ ከሁለቱ አሻሚ ትርጉሞች መካከል ሁለተኛው ትርጉም ስህተት የሆነ ትርጉም ነው። ታዲያ ሰውየው(somebody) ከተናገረው(ከፃፈው) አረፍተ ነገር ተነስቶ ፣ ሌላ ሰው(arguer) የሰውየውን(somebody)ንግግር/ፅሁፍ እንደጣስረጃ ተጠቅሞ ስህተት የሆነውን አሻሚ ትርጉም ድምዳሜ ሲያደርገው Amphiboly ይፈፀማል። ስለዚህ በ amphiboly ህፅፅ ውስጥ ሁለት ተዋናዮች(ሰዎች) አሉ የ

ຼຼ Arguer – somebody(የሆነ ሰው) ከተናገረው ወይም ከፃፈው ሁለት አሻሚ ትርጉሞች በመነሳት ወይም እንደ ማስረጃ በመጠቀም ፤ ስህተት የሆነውን አሻሚ ትርጉም ድምዳሜ የሚያደርገው ሰው ነው። በዚህ ጊዜ Amphiboly ይፈጠራል ነው።

በጥቅሉ Amphiboly የሚፈፀመው በ grammer ችግር ምክንያት በ argument ቱ ውስጥ የሚ*ገኘው አ*ረፍተ ነገር ሁለት የተለያዩ አሻሚ ትርጉሞችን ሲኖረው ነው።

"Abebe told to kebede that he was wrong."

ዕተመልከቱ። He የምትለውን pronoun አስምሬባታለሁ። Pronoun ማለት subject ን የሚወክሉልን ናቸው አይደል። ለምሳሌ Mekdes የሚለውን She በሚለው pronoun መወከል ይቻላል ፤ Thomas የሚለውን he በሚለው pronoun መወከል ይቻላል ፥ Book የሚለውን it በሚለው pronoun መወከል ይቻላል ፥ Students የሚለውን They በሚለው pronoun መወከል ይቻላል ወዘተ። ከላይ ያለው ምሳሌ fallacy የመፈፀሙ ምክንያት he የሚለው pronoun አጢቃቀም ችግር ነው ፤ ምክንያቱም he የሚለው pronoun ማንን እንደወከለ ወ.ነገሩ በግልፅ አይናገርም። He የሚለው pronoun አበበን ይወክል ወይ ደግሞ ከበደን ይወክል በግልፅ የሚገልፅ ነገር የለውም ወ.ነገሩ። በአጣርኛ ሲተረጎም የ

"አበበ ለ ከበደ ስህተት እንደሆነ ነገረው"

ውማን ነው ስህተት የሆነው¢አ**ጠ** ወይስ ከበደ¢

🛖 አንድኛው ሰው : "ስህተት የሆነው አበበ ነው" ይላል። 😁 ሌላ<u>ቸ</u>ው ሰው : "ስህተት የሆነው ከበደ ነው" ይላል።

አያቸው ኣ። አረፍተ ነገሩ ውስት አሻሚ የተለያየ ትርጉም ይዟል። ስለዚህ Amphiboly ህፀፅ ተፈፅሟል። ይህ የሆነበት ምክንያት ደግሞ የ pronoun(he) ችግር ነው(ambigious pronoun antecedent)። የ pronoun ችግር ደግሞ የ ሰዋሰው(grammer) ችግር እንዲፈጠር አድርጓል። የ grammer ችግር መኖሩ ደግሞ አረፍተ ነገሩ ውስት የተለያየ አሻሚ ትርጉም እንዲኖረው አድርጓል። ይህ ደግሞ Argument ቱ Amphiboly የተባለ fallacy እንዲፈፀም አድርጓል።

ሌላ ምሳሌ 🏻 🍨

"The tour guide said that standing in the Gondar mountain, the Emperor Fasildes Building could easily be seen. It follows that the Emperor Fasiledes Building is in the Gondar mountain."

ፒታምልኩቱ። ይኽ dangling modifier ይባላል። AASTU/ASTU የገባችሁ ልጆች sophomore ኮርስ ላይ ትጣሩታላችሁ። ግን ሁሉም ፍሬሽ ማግር ነበረበት□ሞሼ።

፲፰ ተንደር ተራራው ላይ የቆመው የአፄ ፋሲለደስን ማንብን የሚያየው ሰው(observor) ነው። 👉 ተንደር ተልፈራው ላይ የቆመው የአፄ ፋሲለደስ ማንብ ነው።

<mark>ፑተ</mark>መልከቱ። አስንብኚው(tour guide) ለማለት የፈለንው "*ጎንደር ተራራ*ው ላይ በመቆም የአፄ ፋሲለደስን *ግን*ብ በቀላሉ ማየት ይቻላል።" ነው። የቆመው የአፄ ፋሲለደስ ግንብ ነው።" ወሰደና ድምዳሜ አደረገው። ስለዚህ $\mathsf{Amphiboly}$ ተሬፀመ። ኢየችሁ ኣ ሁለት ተዋናዮች አሎ $ar{\mathsf{Y}}$ ൂSomebody(the tour guide). ★ Arguer(የ tour guide ን ለሳብ በመቀበል amphiboly ህፀፅን የፈፀመው) ሌላ ምሳሌ 😽 "I ride a horse in red pyjamas." ዕተመልከቱ። ቀይ ቢጃጣ የለበሰው ፈረሱ ነው ወይስ ኃላቢው? ስለዚህ ሁለት አሻሚ ትርጉም አለው **【ቀ**ይ ቢ*ጃጣ* የለበሰው ፈረሱ ነው። 👉 ቀይ<u>፲</u>ቢ*ጃጣ* የለበሰው *ጋ*ላቢው ነው። ታዲያ ከሁለቱ አሻሚ ትርጉሞች ትክክል ያልሆነው አሻሚ ትርጉም ድምዳሜ ሁኖ ሲወሰድ Amphiboly ይፈፀጣል። ለምሳሌ ትክክል ያልሆነው አሻሚ ትርጉም "ቀይ ቢ*ጃ*ማ የለበሰው ፈረሱ ነው" የሚለው ቢሆን፤ ይህን ስህተት የሆነ አሻሚ ትርጉም arguer ሩ ድምዳሜ ላይ ሲወስደው Amphiboly ይፈፀጣል፞፞፞፞፟ "I ride a horse in red pyjamas." Therefore, Therefore the horse wears red pyjamas. ሌላ ምሳሌ "Arega Told me that he always quarrels with his father when he is drunk." <mark>ዕተ</mark>ምልከቱ he ን አስምሬባታለሁ። he የሚለው pronoun አረጋን ይወክል ወይ ደባሞ አባቱን ይወክል በባልፅ የተቀመጠ ነገር

የለም። የሚሰክረው የአረ*ጋ* አባት ነው ወይስ አረ*ጋ* ነውΦ? ስለዚህ ሁለት አሻሚ <mark>ት</mark>ርጉም አለው **Y**

👍 የሚሰከረው አባቱ ነው። 👉 የሚሰከረው አረጋ ነው።

ታዲያ ከሁለቱ አሻሚ ትርጉሞች ትክክል ያልሆነው አሻሚ ትርጉም ድምዳሜ ሁኖ ሲወሰድ Amphiboly ይፈፀጣል። ለምሳሌ ትክክል ያልሆነው አሻሚ ትርጉም "የሚሰከረው አረ*ጋ* ነው" የሚሰው ቢሆን፤ ይህን ስህተት የሆነ አሻሚ ትርጉም arguer ሩ ድምዳሜ ላይ ሲወስደው Amphiboly ይፈፀማል¥

"Arega Told me that he always quarrels with his father when he is drunk." Therefore, Arega usuay gets drunk.

የዛሬ ትምህርት በዚህ ይብቃ።

- 🔼 #Logic and Critical Thinking.
- 🔼 Chapter 5 Informal Fallacies.
- 🔼 Fallacies of Grammatical Analogy.
- Note: The fallacies of grammatical analogy include composition and division.
- 📌 Fallacies of grammatical analogy በሁለት ይከፈላልా
- 1র্ণ) Composition 2র্ণ) Division

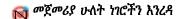
*እያንዳንዳቸውን እን*ማልከት።

The fallacy of composition is committed when the conclusion of an argument depends on the erroneous transference of an attribute from the parts of something onto the whole.

In other words, the fallacy occurs when it is argued that because the parts have a certain attribute, it follows that the whole has that attribute too and the situation is such that the attribute in question cannot be legitimately transferred from parts to whole.

<mark>ፐስ</mark>ሙ ራሱ ይናንራል።

1ኛ) አንድን ነገር(whole) ወይም አንድን አካል የሰሩ ፤ የገነቡ(compose) ክፍሎች(parts) አሉ። ለምሳሌ :- ጨው(Nacl) የተሰራው ከ Na ና ከ Cl atom ነው። ስለዚህ ጨው whole ሲሆን Na ና Cl ደግሞ part ናቸው። ሌላ ለምሳሌ ቤት የተሰራው ከ እንጨት ፤ ሲሚንቶ ፤ ሚስማር ወዘተ ነው። ስለዚህ ቤቱ whole ነው ፤ እንጨት ፤ ሲሚንቶ ፤ ሚስማር ወዘተ ደግሞ part ነው። ሌላ ምሳሌ ፡ አንድ የኳስ ቡድን የተሰራው ከተጫዋቾቹ ከአሰልጣኙ ነው። ስለዚህ ቡድኑ whole ነው።

፣ ተጫዋቾቹ አሰልጣኞቹ ደግሞ part ናቸው። ሌላ ምሳሌ ውሀ(H20) የሰራው ከ hydrogn ና oxygen ነው። ስለዚህ ውሀ whole ነው ፣ hydrogen ና oxygen ደግሞ part ናቸው ወዘተ። whole ማለት ተሰሪው አካል ነው። part ማለት ተሰሪውን የሚሰሩት የሚባነቡት ክፍሎች ናቸው።

2ኛ) ታዲያ ተሰሪው አካል(whole) የራሱ የሆኑ ባህሪያቶች(attributes) አሉት። እንዲሁም ደግሞ ሰሪዎቹ ጣለትም ተሰሪውን የሚሰሩት የሚገነቡት(parts) የራሳቸውን የሆነ ባህሪ አላቸው።

ਦਾ ታዲያ Composition fallacy የሚፈፀመው : አንድን ነገር(whole) የሚገነቡት የሚሰሩት ክፍሎችን(parts) ባህሪ : ለዛ ለተሰሪው ነገር ሲጠዋ ነው። በሌላ አባባል የ ሰሪዎቹ(parts) ባህሪ ከ ተሰሪው(whole) ባህሪ ጋር ይመሳሰላል የሚል የስህተት አስተሳሰብ ነው። በሌላ የክፍሉ(parts) ባህሪ የ ዋናው አካል(whole) ባህሪ ነው የሚል የስህተት አስተሳሰብ ነው። ምሳሌዎችን እንመልከት። ❤ Na ና Cl የንነቡት የሰሩት ጨው(salt) ን ነው። Na ና Cl atmo ሞች ደግሞ ገዳይ የሆኑ መርዝ ናቸው። ስለዚህ የነሱን ባህሪ(ገዳይ መርዛማነታቸውን) ለ ተሰሪው(ለተንንቢው) አካል ተሰጠ ና ጨውም ገዳይ መርዝ ነው ቢባል Compostion ይፈፀጣል። ጨው ገዳይ ቢሆን⊺ _በሽፎ ወጥ አልቀን ነበር።

" Sodium and chlorine, the atomic components of salt, are both deadly poisons. Therefore, salt is a deadly poison."

ሌላ ምሳሌ 🏻 🍨

ማንቸስተር የኳስ ቡድን የተሰራው ከተሜዋቾቹ ነው። የተሰራው ማለት ቡድኑን ቡድን የሚያስኘው (የሚያስብለው) ማለት ነው። ተሜዋቾቹ ናቸው ቡድኑን ቡድን የሚያስብለት። ተሜዋቾቹ(parts) ናቸው ቡድኑን(whole) የሰሩት። ተሜዋቾቹ ደግሞ አግብተዋል። ስለዚህ የነሱን ባህሪ (ማግባታቸውን) ለተሰሪው ተሰጠና ቡድኑ አግብቷል ቢባል Composition ይፈፀማል። ፐየኳስ ቡድን ማግባት ይችላል እንኤ
ማንቸስተር አርሰናል ን አግብቷል ሰርግ ተጠርታች ሗል 😂 🚉 🙄 ከባለቤትዎ ጋ እንዲገኙ።

""Each member of the team is married; therefore the team must have married."

ሌላ ምሳሌ 👇

የእናንተ ክላስ "Section B" ቢሆን። section B ን የሰራችሁት የነነባችሁት እናንተየ section B ተማሪ ናችሁ። የሰራችሁት የነነባችሁት ማለት በሲሚንቶ ፣ በእንጨት በአሸዋ ወዘተ እናንተ ነነባችሁ ማለት ሳይሆን section B ን section B የምታረኙት እናንተ ናችሁ ለማለት ነው። እናንተ ተማሪዎች ከሌላችሁ ምናልባት ክፍሉ የንግድ ሱቅ ወይ ባር ሊሆን ይችላል። ከዚህ አንፃር ተረዱት። ስለዚህ የ section B ተማሪዎች Section B ን ወክለዋል ሰርተዋል።እያንዳንዱ የ section B ተማሪ ደግሞ ሲቃይ ናቸው። ታዲያ የ setion B ተማሪዎችን ባህሪ (ሲቃይነታቸውን) ለተሰሪው አካል ተሰጠና "Section B" ክላስ ሲቃይ ነው ቢባል Composition ይፈፀማል።ክላሱ በራሱ ማለትም የቆመው ቤቱ ሲቃይ ነው ማለት

ነው**ረታ**።

"All section B students are Clever. Therefore, it follows that Section B is clever."

ሌላ ምሳሌ 🛚 🐣

እናንተ የተሰራችሁ ከ እናት ና አባቶቻችሁ ነው። እናንተ ተማሪ ናችሁ። ስለዚህ እናት ና አባቶቻችሁም ተማሪ ናቸውፐ ቢባል composition ይፈፀማል።

ዛasty Generalization ና Composition እንዳይምታታባቸው ተጠንቀቁ ፈተና ላይ።

b Division

The fallacy of division is the exact reverse of composition. As composition goes from parts to whole, division goes from whole to parts.

The fallacy is committed when the conclusion of an argument depends on the erroneous transference of an attribute from a whole (or a class) onto its parts (or members).

🔯 Division ደ**ግ**ሞ የ comoposition ተቃራኒ ነው።

🛨 Composition fallacy የሚፈፀመው : አንድን ነገር(whole) የሚገነቡት የሚሰሩት ክፍሎችን(parts) ባህሪ : ለዛ ለተሰሪው ነገር ሲጠጥ ነው። ብለናል።

፲ Division fallacy የሚፈፀመው ደግሞ የአንድን ነገር(whole) ባህሪ ፣ ያንን አንድ ነገር ለገነቡት ፣ ለሰሩት ክፍሎች(parts) ሲሰጥ ነው።

ለምሳሌ ፦ ጨው(salt) የተሰራው ከ Na ና Cl ነው። ጨው ደግሞ በባህሪው መርዛማ አይደለም(non poisonous)። ስለዚህ ይህን የጨው ባህሪ(መርዛማ አለመሆንን) ፡ ጨውን ለሰሩት ክፍሎች ማለትም ለ Na ና Cl ተሰጠና Na ና Cl መርዛማ አይደሉም ቢባል division fallacy ይፈፀማል። Na ና Cl በባህሪያቸው መርዛማ ናቸው።

#logic "Salt is a nonpoisonous compound. Therefore, its component elements, sodium and chlorine, are

nonpoisonous." ሌላ ምሳሌ 🐣 ኢትዮጵያ የተሰራችሁ የተገነባችሁ ከሀዝበቿ ነው። ማለትም ኢትዮጵያን ኢትዮጵያ የሚያሰኟት ህዝበቿ ስለሆኑ። ኢትዮጵያ ደባሞ አመታዊ *ገ*ቢዋ 100 ቢሊዮን ብር ነው። ስለዚህ ይህን የኢትዮጵያ ባህሪ(100 ቢሊዮን ብር አ*መ*ታዊ *ገ*ቢ) ፡ ኢትዮጵያን ለሰሩ ክፍሎች ማለትም ለህዝቦቿ ተሰጠና እ*ያንዳንዱ* የኢትዮጵያ ህዝብ አመታዊ ገቢው 100 ቢሊዮን ብር ነው ቢባል Division fallacy ይፈፀጣል። " Ethiopia has 100 Billion birr annual income. Therefore, it follows that Every Ethiopian citizen has 100 Billion birr annual income." ሌላ ምሳሌ 🖐 "Water(H20) extingushes fire. Therefore, it follows that oxygen extingushes fire." ሌላ ምሳሌ 🏻 🍨 "The world has circular shape. Consequently, it follows that Every people in the world has circular shapeT" የዛሬው ትምህርት ይህን ይመስላል። በጣም ቀላል ናቸው። 🔥 ስኬትዎ h A to Z Tutorial *ጋር* የተረ*ጋገ*ጠ ነው።